

SAMEN

Samen
maken we van Vlaanderen
een innovatieve regio



agentschap voor Innovatie
door Wetenschap en Technologie



**agentschap voor Innovatie
door Wetenschap en Technologie**

Activiteitenverslag 2008

Vuurkracht

Inhoudstafel

Wat is het IWT / IWT-producten	3	
Deel 0	Voorwoord: vuurkracht	4
Deel 1	Hervormingen, beleidsadviezen en nieuwe opdrachten	7
Deel 2	Globaal overzicht van de toegekende steun	11
Deel 3	steun aan O&O-projecten van Vlaamse bedrijven	15
Deel 4	Steun aan Basisonderzoek	25
Deel 5	Steun aan collectief onderzoek en kennisverspreiding	34
Deel 6	Innovatiesteun op beslissing van de Vlaamse Regering	45
Deel 7	Dienstverlening en coördinatie-opdracht	61
Deel 8	Financieel en administratief verslag	86
Bijlagen		115
Lijst met afkortingen		186

IWT - Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie

WAT IS HET IWT?

Het agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie is een overheidsinstelling opgericht in 1991 door de Vlaamse Regering, voor de ondersteuning van technologische innovatieprojecten in Vlaanderen. Hiervoor beschikt het IWT over verschillende financieringsinstrumenten waarmee het jaarlijks zo'n 310 miljoen euro **financiële steun** verleent, zowel aan bedrijven als aan onderzoeksinstellingen en innovatie-actoren.

Daarnaast is er ook **dienstverlening** aan de Vlaamse bedrijven op het gebied van technologietransfer, partner search, voorbereiding van projecten in Europese programma's, enz..

Het IWT heeft ook een belangrijke **coördinatie**-opdracht die doelt op een hechte samenwerking van alle actoren in Vlaanderen die met technologische innovatie bezig zijn.

Mede door deze activiteiten bouwt het IWT zich uit tot een **kenniscentrum** inzake O&O en innovatie in Vlaanderen. Tenslotte heeft het IWT een belangrijke taak bij de **voorbereiding** en het **beheer** van de innovatie-initiatieven van de Vlaamse Regering.

IWT-PRODUCTEN EN –DIENSTEN

> Financiële steun

- Financiële steun aan O&O-projecten voor bedrijven

- O&O-bedrijfsprojecten en -haalbaarheidsstudies
- KMO-Haalbaarheidsstudies en -Innovatieprojecten
- Extra steunvoorwaarden voor: Duurzame Technologische Ontwikkeling, Lucht- en Ruimtevaart, automobielsector en samenwerking met onderzoekscentra

- Financiële steun aan onderzoeksinstellingen en innovatie-actoren

- Interfacediensten universiteiten
- LandbouwOnderzoek
- OnderzoeksMandaten (post-doc)
- SpecialisatieBeurzen (doctoraal)
- Strategisch BasisOnderzoek
- TETRA-Fonds
- Toegepast Biomedisch onderzoek
- Vlaamse InnovatieSamenwerkingsverbanden

> Dienstverlening

- EEN, Enterprise Europe Network (technologietransfer)
- Infoloket
- Ondersteuning deelname internationale programma's

> Coördinator van Innovatie-actoren

- Internationale netwerken
- Studies ten bate van het VIN
- Thematische platformen
- Vlaams InnovatieNetwerk

> Monitoring & Analyse

- Innovatiemonitoring en -statistieken
- Studies en 'workshops'

> Voorbereiding en beheer voogdij-initiatieven

- Competentiepolen
- Strategische Onderzoekscentra
- Diversen

Op dinsdag 17 maart 2009 verloor het IWT met het plotse overlijden van Paul Zeeuwts zijn boegbeeld.

De directievoorzitter overleed op 60-jarige leeftijd tijdens een vergadering van het directiecomité.

Uit eerbetoon wordt het voorwoord dat reeds door hem was opgesteld behouden.

Vuurkracht

Als we met Vlaanderen het verschil willen maken op de globale scène van het innovatiegebeuren dan zullen, meer nog dan tot nu toe het geval, keuzes moeten gemaakt worden naar **zwaartepuntvorming**.

De ontwikkeling van 'Fire Power', van vuurkracht staat vooraan in de bijdrage die de raad van bestuur formuleerde t.b.v. de beleidsverklaring van de volgende Vlaamse Regering (zie IWT-website).

Dit ligt in de lijn met wat beoogd werd met de VRWB-clusters en met de doorbraken van de conclusies van VIA (Vlaanderen in Actie).

In de loop van 2008 werd hier al in belangrijke mate werk van gemaakt met de voorbereiding van twee **nieuwe Strategische Onderzoekscentra**, het Strategisch Initiatief Materialen (SIM) en het Centrum voor Medische Innovatie (CMI). Ook de krachtenbundeling in **Competentiepolen**, zowel via nieuwe initiatieven als via steunverleningen, stond centraal gedurende het jaar 2008.

Een jaar van verdere stroomlijning van het Innovatie-Instrumentarium, zoals ook aanbevolen in het 'Rapport Soete', o.l.v. Prof. Luc Soete (Maastricht).

Aanbevelingen die in feite sloegen op het volledige Vlaams economisch instrumentarium, in de ruime zin.

Zo werd eind 2008 werk gemaakt van de **kmo-portefeuille**, een samenwerking tussen het IWT, het Agentschap Ondernemen en Flanders Investment & Trade.

Meer **samenwerking en afstemming** tussen deze 'drie poten' van het Vlaams economisch beleid zal alvast een leidmotief vormen voor de komende jaren.

Meer vuurkracht door samenwerking op alle niveaus en tussen alle innovatie-actoren moet het motto bij uitstek worden.



Paul Zeeuwts
Directievoorzitter



Paul Lagasse
Voorzitter
raad van bestuur

Organisatie



Paul Lagasse



Paul Zeeuwts
(overleden op 17.03.09)



Ethel Brits



Viviane Camphyn



Jan Cornelis



Renilde Craps



Koen Debackere



Ann Demeulemeester



Bruno Pairon



Dirk Van Dyck



Géry Vanlommel



Maureen Verhue



Eric Vermeulen



Veerle Lories



Michèle Oleo

Voogdijminister

Mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel

Raad van Bestuur

Voorzitter:	Paul Lagasse
Directievoorzitter:	Paul Zeeuwts (overleden op 17 maart 2009)
Leden:	Ethel Brits Viviane Camphyn Jan Cornelis Renilde Craps Koen Debackere Ann Demeulemeester Bruno Pairen Dirk Van Dyck Géry Vanlommel Maureen Verhue Eric Vermeulen
Lid met raadgevende stem:	Veerle Lories
Commissaris van de Vlaamse Regering:	Michèle Oleo

Directiecomité

Paul Zeeuwts, directievoorzitter (overleden op 17 maart 2009)
Tania De Roeck, directeur Collectief Onderzoek&Kennisdiffusie
Maarten Sileghem, directeur Strategisch en Europees Onderzoek
Leo Van de Loock, directeur Bedrijfsprojecten
Michel Vandermeulen, directeur HRM & Juridische Zaken

Deel 1 - Hervormingen, beleidsadviezen en nieuwe opdrachten

1. Doorlichting van het Innovatie-instrumentarium

Eind 2007 leverde de Expertengroep voor de doorlichting van het Vlaams innovatie-instrumentarium o.l.v. Prof. Luc Soete, zijn eindrapport af.

Op 24 januari 2008 formuleerde de raad van bestuur van het IWT zijn reflecties op dit rapport. Zoals het rapport zelf stelde was de doorlichting in feite gericht op het Vlaams economisch instrumentarium in de ruime zin, eerder dan op het Innovatie-instrumentarium in de strikte zin, vnl. behartigd door het IWT.

Het Rapport Soete beschouwde dit als grotendeels volledig in stelling gebracht. De raad van bestuur van het IWT onderschreef de noodzaak aan meer samenwerking en afstemming met de overige economische instrumenten van de Vlaamse overheid. Maar de raad van bestuur zag ook nog een belangrijke ruimte voor de verdere verfijning van het IWT-instrumentarium, zoals reeds vooropgesteld en nader uitgewerkt in de loop van 2008.

2. Nieuwe modaliteiten voor O&O-bedrijfsprojecten en voor het KMO-Programma

Als gevolg van de nieuwe Europese Kaderregeling voor steun aan onderzoek en innovatie werden de reglementaire besluiten voor steun op Vlaams niveau aangepast (Vlaamse Regering) en werd bijgevolg de handleiding voor de O&O-bedrijfsprojecten en het KMO-Programma herwerkt.

Van de gelegenheid werd ook gebruik gemaakt om de al langer vooropgestelde verruiming van het steunbaar innovatietraject in te voeren, alvast inzake de **niet-technologische kennisontwikkeling**. De bedrijfsklanten werden actief betrokken bij de hertekening van de handleidingen.

Belangrijkste nieuwe aspecten in de nieuwe handleidingen voor O&O-bedrijfsprojecten (RvB van 17.04.08 en 22.05.08) en van het KMO-Programma (RvB van 20.11.08):

- Nieuwe tarieven voor basissteun en voor extra steun.
- Introductie van de O&O-haalbaarheidsstudies, onder individuele of gegroepeerde vorm (RvB van 18.09.08).
- Vereenvoudiging en opdeling van de nodige documenten.
- Reductie van de 6 types KMO-Innovatiestudies tot één projectvorm: KMO-Haalbaarheidsstudies.

Eind 2008 werd ook verder werk gemaakt van de nodige stroomlijning van het VINNOF-aanbod (Vlaams INNOvatieFonds) i.s.m. PMV.

3. De kmo-portefeuille

De BEA-adviessteun van het Agentschap Economie/Ondernemen was aan een grondige hervorming toe wegens niet voldoende attractief voor bedrijven.

Van deze hervorming werd ook gebruik gemaakt om de vormen van adviessteun van het IWT en van het FIT mee te integreren in de nieuwe kmo-portefeuille, goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 07.11.08.

Zo werden, wat de innovatie-poot van de kmo-portefeuille betreft, twee IWT-producten in dit gebeuren geïntegreerd: de KMO-Innovatiestudie Type 1 en de GTA's (Grondige Technologische Adviezen). Voortaan gaan deze door het leven onder de naam van 'Technologieverkenningen', met adviezen van door het IWT erkende kennisinstellingen.

Een kmo kan jaarlijks max. 15 000 euro steun onttrekken aan de kmo-portefeuille, waarbij de Technologieverkenningen max. 10 000 euro steun voor hun rekening kunnen nemen.

4. Het Basisdecreet Wetenschap & Innovatie

Onder impuls van voogdijminister Patricia Ceysens, werd het Basisdecreet Wetenschap & Innovatie tot een goed einde gebracht. Een decreet dat o.m. voor het IWT van bijzonder belang is, aangezien het de decretale grondslag biedt voor de omvorming van het IWT tot een EVA (Extern Verzelfstandigd Agentschap) met o.m. het behoud van een raad van bestuur.

Dit in tegenstelling met de voorgaande beleidsoptie om het IWT om te vormen tot een IVA, zonder raad van bestuur (Decreet van 7 mei 2004). Dit botste op heel wat kritiek bij de betrokken stakeholders.

Het IWT werd actief betrokken bij de redactie van het Basisdecreet en de raad van bestuur kon op 18 september zijn advies overmaken.

Na de principiële beslissingen van de Vlaamse Regering op 18 juli 2008, 21 november 2008 en 13 februari 2009 (na het advies van de Raad van State) kon het ontwerpdecreet voorgelegd worden aan het Vlaams Parlement, dat het goedkeurde op 22 april 2009.

5. Nieuwe en hervormde doctoraatsbeurzen

Op 17 april 2008 formuleerde de VRWB een advies tot hervorming van de stelsels voor doctoraatsbeurzen. Op basis van dit advies gaf de Vlaamse Regering op 10 juli zijn goedkeuring aan de quasi gelijkgeschakeling van de vergoedingen van IWT-beurzen met deze van het FWO.

Anderzijds werd toen beslist in de opstart van een stuurgroep met de betrokken actoren (universiteiten en bedrijven). Deze stuurgroep had tot taak om 3 hervormingen voor te bereiden:

- De herziening van de evaluatieprocedure voor de 2de termijn van 2 jaar voor de specialisatiebeurzen van het IWT.
- De herziening ten gronde van het stelsel van specialisatiebeurzen van het IWT, overgenomen vanaf 1994 van het voormalige (federale) IWONL. Essentieel hierbij was de problematiek van de finaliteit van het onderzoek van de IWT-bursalen (economische en/of maatschappelijke finaliteit). Dit werd reeds in 1997 door de raad van bestuur van het IWT aangekaart. Deels in relatie hiermee stelde zich ook de problematiek van toegankelijkheid van het Mastersbasisdiploma tot de IWT-specialisatiebeurzen (ook als gevolg van de Ba-Ma-hervorming).
- Tenslotte was er de uitwerking van een nieuwe vorm, namelijk het Baekeland-mandaat, waarbij het onderwerp en de aansturing van het onderzoek mede door bedrijven wordt voorzien, in combinatie met een cofinanciering door deze bedrijven.

Op 14 oktober 2008 kon de stuurgroep zijn werkzaamheden afronden met de krachtlijnen voor deze 3 hervormingen. Op 24 november 2008 keurde de Vlaamse Regering het nieuw stelsel van Baekeland-mandaten goed. Dit wordt gebaseerd op het O&O-besluit voor steun aan bedrijfsprojecten. Het IWT is dan ook belast met het beheer van dit nieuwe stelsel. Op 18 december 2008 kon de raad van bestuur zijn instemming geven met de operationalisering van de Baekeland-mandaten onder de vorm van een handleiding voor het indienen van voorstellen.

6. Actieplan Innovatief Aanbesteden

Op 18 juli 2008 gaf de Vlaamse Regering zijn goedkeuring aan de opstart van het Actieplan 2008-2010 Innovatief Aanbesteden. Opzet was om een reeks concrete cases op te starten inzake Innovatief Aanbesteden en om zo de werkbaarheid ervan effectief aan te tonen en de nodige leercurves uit te bouwen. Doel is dat aanbestedende overheden hun innovatienoden als het ware bestellen en precommerciële trajecten zodoende mee financieren.

Op 25 september 2008 werd in het Hendrik Consciencegebouw een informatieve workshop georganiseerd (250 inschrijvingen).

Het IWT is aangesteld tot Kenniscentrum voor de begeleiding van deze trajecten. Per beleidsdomein wordt max. 1 miljoen euro ten laste genomen van de IWT-budgetten, met een totaal van max. 10 miljoen euro. Daarnaast kunnen budgetten vanuit de diverse beleidsdomeinen aanvullend in stelling worden gebracht. Doelstelling is om na dit actieplan een ruimere uitrol van het Innovatief Aanbesteden in alle beleidsdomeinen te voorzien.

7. Competentiepolen en Strategische Onderzoekscentra

2008 is een intensief jaar geweest rond de opstart van nieuwe initiatieven of de verlenging van bestaande initiatieven inzake Competentiepolen en Strategische Onderzoekscentra.

- De tussentijdse evaluatie van Flanders'Food (RvB 20.03.08).
- De eindevaluatie van Flanders Drive I (RvB 22.05.08).
- De evaluatie van FMTCplus (Mechatronica - RvB 16.10.08).
- Het op punt stellen van de evaluatieprocedure bij het IWT van het nieuwe projecttype ICON - IBBT (Coöperatief Onderzoek - RvB 18.12.08).
- De evaluatie van een groot infrastructuurproject bij het ILVO op vraag van Flanders'Food (RvB 16.10.08).
- De evaluatie van de Competentiepool Plasticvision (RvB 18.12.08).
- De evaluatie van de Competentiepool Innovatieve Arbeidsorganisatie (Flanders Synergy) - RvB 18.12.08, nadat op 17 juli de steun voor de haalbaarheidsstudie hiertoe werd goedgekeurd.
- Op 18.09.08 en 16.10.08 werd de steun goedgekeurd voor de haalbaarheidsstudie voor het op te richten Strategisch Onderzoekscentrum voor Translationeel (klinisch) onderzoek.
- Ook werd actief werk gemaakt van de uitwerking van de haalbaarheidsstudie van het Strategisch Initiatief Materialen (SIM) als nieuw op te richten Strategisch Onderzoekscentrum.

Verder werden een aantal evaluaties gestart die in het voorjaar van 2009 tot nieuwe initiatieven leiden.

8. Europese initiatieven

Het IWT neemt deel aan een reeks Europese initiatieven die de samenwerking binnen de Europese Onderzoeksruimte (ERA) wensen aan te moedigen.

Een duidelijker selectiviteitskader werd op 22 mei 2008 goedgekeurd door de raad van bestuur voor het al dan niet deelnemen aan projecten van ERA-NET, INNO-NET, enz.. Er was immers een zeker overaanbod aan het ontstaan, met soms te weinig of onduidelijke meerwaarde voor Vlaanderen.

Op 17 april 2008 gaf de raad van bestuur zijn goedkeuring aan de deelname van 4 Europese zgn. Art. 169 en 171-initiatieven: AAL (Ambiant Assisted Living); EUROSTARS (hoogtechnologische kmo-projecten); ARTEMIS en EMIAC (ICT-projecten). De Vlaamse Regering onderschreef deze deelname in haar beslissing van 18 december 2008.

In november en december 2008 werd de IWT-steun aan de eerste reeks projecten in het AAL-programma en ENIAC en ARTEMIS goedgekeurd door de raad van bestuur.

9. Overige beleidsaspecten

- Op 17.04.08 werd de handleiding voor het indienen van voorstellen van Proeftuinen voor testgebruikers goedgekeurd door de raad van bestuur. N.a.v. het dossier i-City besliste de

Vlaamse Regering op 12.12.2008 in de toekenning van 6,2 miljoen euro aan het IBBT t.b.v. nieuw op te starten proeftuinen in de ICT-sector.

- Op 18.09.08 werd de aangepaste handleiding voor projecten in het SBO-Programma goedgekeurd en dit met aangepaste modaliteiten. Zo zal nog meer dan in het verleden rekening gehouden worden met de kwaliteit van de interactie tussen bedrijven en/of maatschappelijke actoren en kennisinstellingen. En dit zowel in het voorbereidend traject van de projectformulering als tijdens de uitvoering van het project.
- Op 18 december werd de tussentijdse evaluatie (na 2 jaar) van de steun aan Innovatiecentra goedgekeurd.
- Op 17 juli stemde de raad in met een ontwerp van hernieuwd Personeelsstatuut.
- Op 20 november 2008 werd het Personeelsbeleid 2009 goedgekeurd.
- Op 16 oktober 2008 ging de raad van bestuur akkoord met de uitvoering van een opdracht van bijstand voor de evaluatie van projecten bij het IOF-Gent (Industrieel Onderzoeksfonds). Te evalueren na een eerste test van 1 jaar.

Deel 2 - Globaal overzicht van de toegekende steun

1. Steunvolume in 2008 en evolutie

Voor het overzicht van de vastleggingen (met doorgaans uitbetaling over meerdere jaren) van de toegekende steun dient onderscheid gemaakt te worden tussen:

- De projecten binnen de instrumenten waarvoor IWT belast is met zowel de evaluatie als de steunbeslissing, gevolgd door de inhoudelijke, administratieve en financiële opvolging.
- De projectsteun op beslissing van de voogdijminister en/of de Vlaamse Regering, waarbij het IWT betrokken is bij de voorbereiding van het dossier en de inhoudelijke, administratieve en financiële opvolging. Een deel van de betrokken budgetten zijn niet formeel in financieel beheer van het IWT.

Daarnaast dekken de werkingsmiddelen van het IWT de eigen personeels- en werkingskosten van het instituut. De middelen hiervoor zijn veelal afkomstig van de Vlaamse Regering, maar worden ook aangevuld met projectgebonden middelen, in het bijzonder van de Europese Commissie.

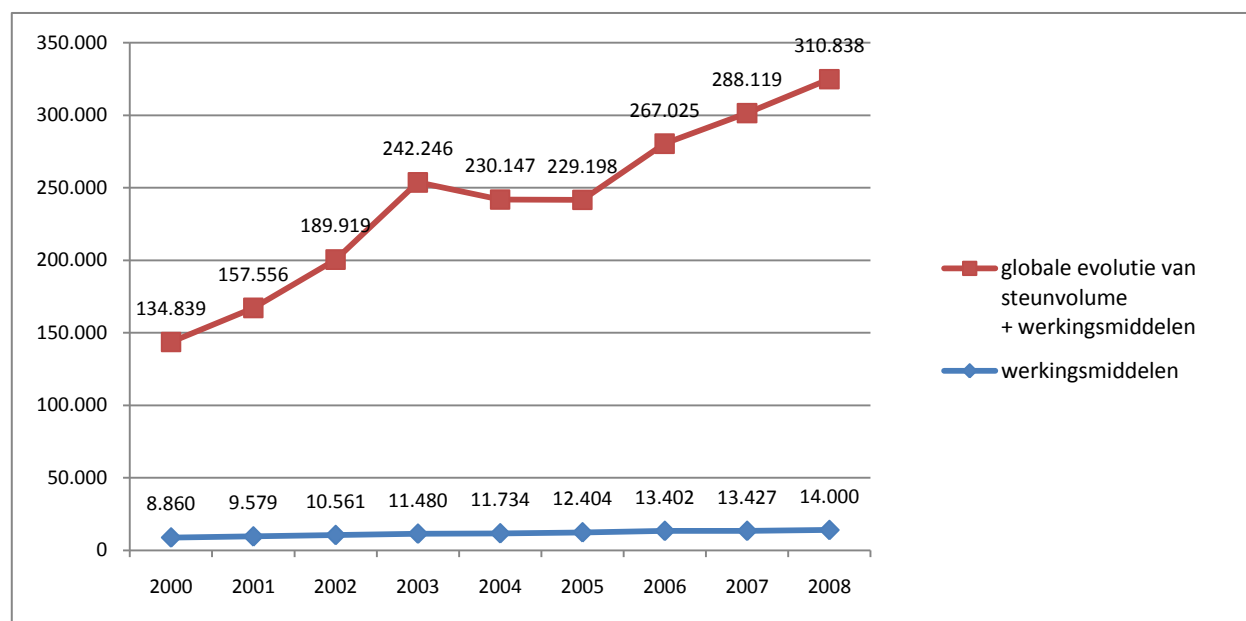
Het financieel verslag in deel 8 behandelt enkel de begrotingen in formeel financieel IWT-beheer.

Tabel 1: De evolutie van het totale steunvolume 2005 – 2008 (in K€)

Programma	2005	2006	2007	2008
O&O-bedrijfsprojecten (incl. KMO-Programma en incl. achtergestelde leningen)*	80 250	94.413	106 908	115 686
VIS en universitaire interfacediensten	17 048	33 631	26 629	42 378
TETRA-Fonds	5 949	7 000	7 399	8 899
Doctorale SpecialisatieBeurzen (SB)	20 433	21 873	23 616	26 809
Postdoctorale OnderzoeksMandaten (OZM)	2 997	1 690	1 543	2 150
Strategisch BasisOnderzoek (SBO)	37 488	38 604	38 604	38 604
LandbouwOnderzoek (LO)	9 602	9 602	9 602	9 602
Toegepast Biomedisch Onderzoek (TBM)	-	5 000	5 000	6 000
Subtotaal	173 767	211 813	219 301	250 128
IBBT	17 000	17 278	23 098	-
Competentiepolen	12 666	7 778	15 062	27 903
Mediaprojecten (e-VRT)	11 839	10 923	7 828	4 407
Overige initiatieven Vlaamse Regering	1 522	5 831	9 403	14 159
Subtotaal	43 027	41 810	55 391	46 469
Werkingsmiddelen IWT	12 404	13 402	13 427	14 241
Totaal	229 198	267.025	288 119	310 838

* Het betreft hier de budgettair vastgelegde steun. Projecten met een belangrijke tussentijdse evaluatie kunnen voor hun vervolgtraject pas na de evaluatie budgettair vastgelegd worden. De cijfers hier betreffen dus de onmiddellijk vastgelegde periodes en de bijkomende vastleggingen gedaan in 2008 voor periodes na tussentijdse evaluatie van oudere projecten. De cijfers in delen 3 en 5 slaan op de toegekende steun voor de ganse projectperiode. Voor de O&O-bedrijfsprojecten zijn ook de achtergestelde leningen voor kmo's meegeteld (4,1 keuro in 2008) vanaf het VINNOF (Vlaams Innovatiefonds - PMV).

Figuur 2: Globale evolutie van het steunvolume 2000 – 2008 (miljoen euro)



2. Evolutie van het aantal afgehandelde steundossiers

Programma	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
O&O-bedrijfsprojecten (incl. KMO-Programma)	426	489	486	471	460	461	479
VIS en universitaire interfacediensten ¹	122	105	105	72	88	136	135
TETRA-Fonds	69	78	65	62	98	83	63
Specialisatiebeurzen	703	857	727	716	717	699	575
Onderzoeksmandaten	26	38	53	71	40	39	43
Strategisch basisonderzoek	66	182	65	51	52	43	80
Landbouwonderzoek	50	69	73	84	84	63	39
Initiatieven van de Vlaamse Regering + e-Media	16	16	19	24	24	15	15
IBBT (GBO-projecten)	-	-	10	13	21	25	0
Toegepast Biomedisch Onderzoek (TBM)	-	-	-	-	23	54	47
MIP (Milieu- en energie Innovatie Platform)	-	-	-	-	10	8	0
Totaal	1 478	1 834	1 603	1 564	1 617	1 626	1 476

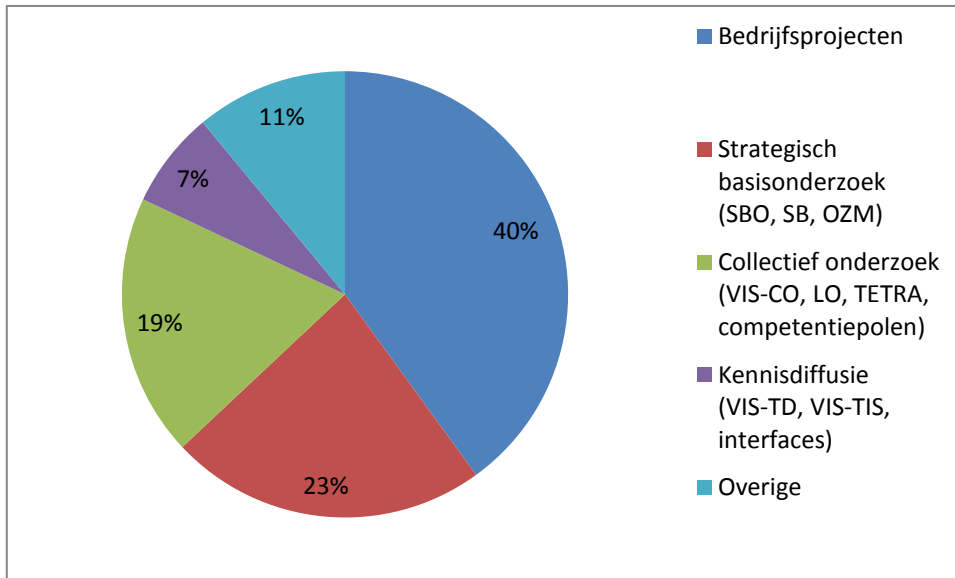
Het aantal afgehandelde dossiers ligt lager dan de voorbije jaren vooral door een daling in het aantal specialisatiebeurzen tengevolge van de BaMa-hervorming (studieduurverlenging van 4 naar 5 jaar).

3. steunverlening over de actoren

De verdeling van de totale steun over de aard van het innovatietraject is weergegeven in volgende figuur.

¹ Incl. studie en expertise t.b.v. het VIN

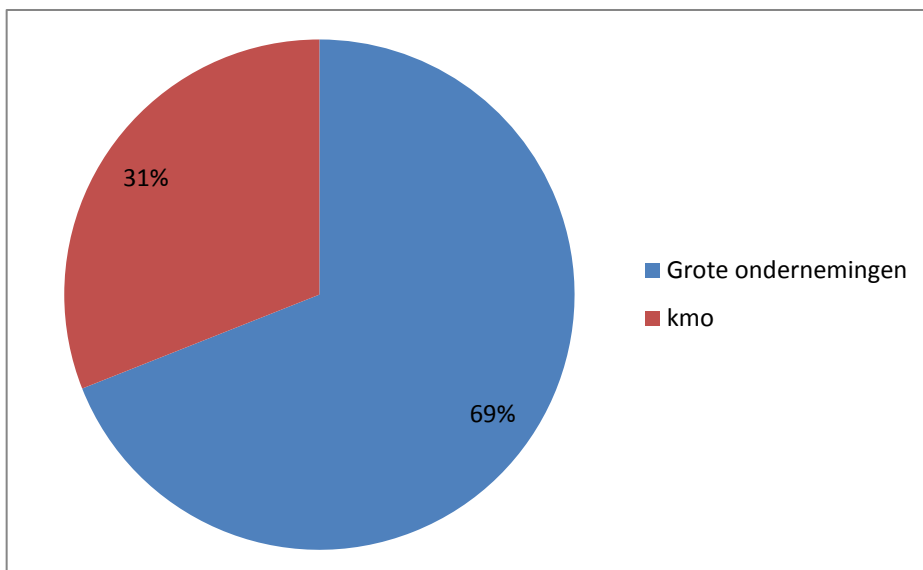
Figuur 3: Verdeling van de steun naar aard van de projectactiviteiten



Het aandeel van het strategisch basisonderzoek is in 2008 met bijna 1/3 gezakt door de voorziene overname van het beheer van de IBBT-steun door EWI.

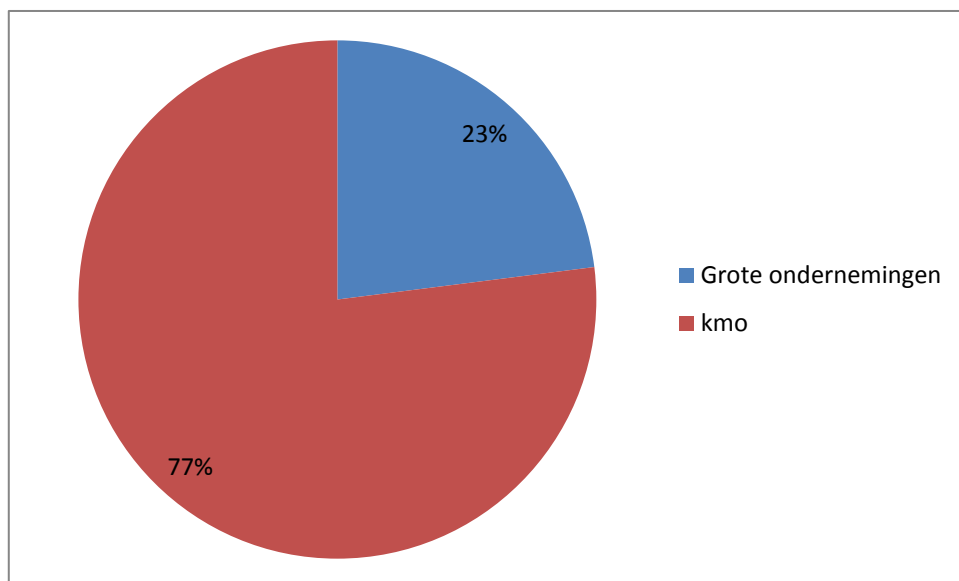
Als alleen de steun aan bedrijfsprojecten wordt bekeken (dus zowel O&O-bedrijfssteun als het KMO-Programma), dan valt de steun voor kmo's terug op het niveau van 2006 (31%).

Figuur 4: Verdeling van de steun aan bedrijfsprojecten over kmo's en grote bedrijven



In termen van het aantal gesteunde projecten zijn de verhoudingen zoals gewoonlijk omgekeerd.

Figuur 5: Verdeling van het aantal bedrijfsprojecten over kmo's en grote bedrijven



4. Begroting 2009

Tabel 6: Beleidskredieten in IWT-beheer (in K€)

Programma	2006	2007	2008	2009
Dotatie werkingsmiddelen IWT (+ VCP-werking)	11 583	11 673	11 675	12 938
Bedrijfsprojecten, VIS-projecten en onderzoeksmandaten	103 173	122 030	124 471	129 960
Studie- en expertiseopdrachten VIN	814	829	846	863
Universitaire interfacediensten	2 087	2 723	2 775	2 828
TETRA-Fonds	6 999	7 399	8 899	8 899
Specialisatiebeurzen (+ Baekeland 2009)	21 729	22 918	24 665	31 909
Strategisch basisonderzoek	38 604	38 604	38 604	38 604
Landbouwonderzoek	9 602	9 602	9 602	9 602
Innovatieve mediaprojecten	10 923	11 097	11 319	11 545
Acties op initiatief van de Vlaamse Regering	26 450	24 073	47 521	57 898
Toegepast biomedisch onderzoek	5.000	5 000	6 000	6 000
Totaal	236 964	255 948	286 377	311 046
IBBT (breedband)	17 278	23 098	-	-

De voor 2009 weergegeven begrotingen zijn deze bij de opmaak van de begroting (medio 2008). De begrotingscontrole wordt immers pas in oktober 2009 voorzien, gegeven het verkiezingsjaar 2009.

Vanaf 2008 werd het beheer van de IBBT-dotatie overgedragen naar het departement (EWI) conform de geplogenheid voor de andere Strategische Onderzoekscentra (IMEC, VITO, VIB) en zoals voorzien in het Beleidskader van 22 juli 2005 (IWT-beheer van nieuwe initiatieven tot na de eerste tussentijdse evaluatie).

De begrotingsmiddelen stijgen opnieuw in 2009 met ca. 8% (+ 24.669 keuro).

Naast deze begrotingsmiddelen moeten ook de beschikbare middelen van het VINNOF gesignaleerd worden (Vlaams Innovatiefonds – PMV) die deels in combinatie met IWT-subsidies voor kmo's worden ingezet (achtergestelde leningen). Ook relatief bescheiden middelen vanuit de Europese Commissie voor IWT-projecten vervolledigen het plaatje (ERA-NET, INNO-NET, OMC-NET, EEN, ...).

Deel 3 - Steun aan O&O-projecten van Vlaamse bedrijven

1. Inleiding

De oudste en naar omvang nog steeds belangrijkste steunregeling van het IWT, is de steun aan innovatieprojecten op directe vraag van individuele bedrijven. Hier worden activiteiten van onderzoek en ontwikkeling gesteund die worden uitgevoerd door en/of ten bate van bedrijven waarvan de resultaten een economische en/of maatschappelijke toegevoegde waarde kunnen bieden. Het doel van de overheidssteun is risicovollere projecten mogelijk te maken die anders misschien niet door de bedrijven zouden uitgevoerd worden, of projecten grondiger of sneller te laten uitvoeren. Deze steun wordt geregeld door een besluit van de Vlaamse Regering, dat trouwens in 2008 werd aangepast aan de geldende Europese Kaderregeling waarin deze steunregeling zich inschrijft.

Een basiskenmerk van de O&O-bedrijfssteun is dat het een open regeling is waarbij projecten altijd kunnen ingediend worden, door alle bedrijven die de resultaten later in voldoende mate in Vlaanderen zullen kunnen toepassen en zonder a priori keuzes voor domeinen, technologieën of sectoren. De steun richt zich niet alleen naar technologiegedreven product- of procesontwikkeling, maar ondersteunt ook ruimere innovatie, bijvoorbeeld naar nieuwe concepten en nieuwe diensten. Belangrijk is dat de projecten innovatie betreffen, d.w.z. leiden tot nieuwe kennis gericht op toepasbare resultaten, en daartoe uit kennisverwervende activiteiten bestaan.

Om gesteund te kunnen worden, moet een project aan voorwaarden voldoen op het vlak van kwaliteit en valorisatiemogelijkheden. De doelstelling moet duidelijk zijn, de aanpak adequaat en de nodige menselijke en materiële middelen moeten aanwezig zijn. Bovendien moet duidelijk zijn hoe de resultaten zullen aangewend worden en welke toegevoegde waarde potentieel in Vlaanderen kan gerealiseerd worden. De subsidie van het IWT dient om het risico mee te ondersteunen, maar het moet duidelijk zijn welke potentiële hefboom het project heeft.

Alle bedrijfstypes komen in aanmerking, van de lokale vestiging van een internationaal opererend bedrijf tot een (startende) kmo. Kmo's kunnen daarbij in de algemene regeling terecht met hun grotere projecten maar ook in het specifiek voor hen opgezette KMO-Programma. In dat programma zijn er projecttypes die meer op hun behoeften zijn toegespitst, zowel naar regels als naar procedures. Ook in de algemene regeling krijgen kmo's trouwens een hoger steunpercentage en prioriteit in de selectie. Het KMO-Programma wordt verder beschreven in hoofdstuk 4.

Een belangrijke formele wijziging in 2008 is de goedkeuring van het nieuwe besluit dat de steun aan bedrijven regelt door de Vlaamse Regering op 12 december 2008 (B.S. van 10 maart 2009). Daarmee is de reglementaire basis voor de steun aan bedrijven aangepast aan de Europese Kaderregeling in voege sinds 1 januari 2008. Ten gronde is het concept van de steun aan bedrijven niet veranderd, maar een aantal wijzigingen in de regels met betrekking tot het steunpercentage hebben wel impact.

De interne veranderingstrajecten die werden opgezet in het verlengde van de aangepaste regeling zijn belangrijk geweest in 2008. Dit wordt verder uiteengezet in hoofdstuk 2, waar ook de algemene evolutie van de O&O-bedrijfsprojecten wordt beschreven.

Verder werd medio 2008 binnen de O&O-bedrijfsprojecten een nieuw projecttype ingevoerd, namelijk de O&O-haalbaarheidsstudies (zie hoofdstuk 3).

Binnen deze steunmaatregel en procedure worden specifieke beleidsaccenten gelegd, bijvoorbeeld de stimulering van Duurzame Technologische Ontwikkeling (DTO) of van activiteiten verbonden met lucht- en ruimtevaart of met automobiel of samenwerking (zie hoofdstuk 5).

Via de EUREKA-regeling en de maatregelen van de EC ter versterking van de European Research Area (ERA) is ook de internationale component sterk aanwezig in de O&O-

bedrijfssteun (zie hoofdstuk 6). Een belangrijk element in 2008 was de ontplooiing van de nieuwe Europese regelingen voor samenwerking tussen nationale (regionale) steunmaatregelen. Na een lang voorbereidend traject, werden in 2008 zowel in de art.171-initiatieven (Joint Technology Initiatives) ARTEMIS en ENIAC als in het art.169-initiatief AAL de eerste projecten goedgekeurd. Voor EUROSTARS zal dit, wat Vlaanderen betreft, pas in 2009 gebeuren. Dit wordt verder uiteengezet in hoofdstuk 6.

2. O&O-projecten

2.1 Cijfermatig overzicht

Dit is de algemene regeling voor de steun aan projecten op initiatief van bedrijven, waarbinnen ook de verder besproken internationale projecten gekaderd worden.

In 2008 werden in totaal 185 aanvragen ingediend voor O&O-bedrijfsprojecten en O&O-haikbaarheidsstudies samen, voor een totaal gevraagde steun van ongeveer 170 miljoen euro. Dit was beduidend hoger dan in 2007. De middelen beschikbaar in 2008 volstonden echter om quasi alle steunwaardige projecten te steunen. Slechts 7 projecten kwamen op de wachtlijn terecht, waarvan er uiteindelijk 5 konden gesteund worden.

Tabel 7: Behandeling van de aanvragen

In behandeling eind 2007	Ingediend in 2008	Behandeld in 2008	Waarvan positief beoordeeld	Waarvan negatief beoordeeld	Waarvan onontvankelijk of teruggetrokken	In behandeling eind 2008
36	185	170	134	12	24	51

Daarnaast zijn nog 12 aanvragen behandeld, ingediend in internationale programma's zoals ENIAC, ARTEMIS en AAL, die op dat niveau niet geselecteerd werden. Het aantal ingediende aanvragen was 40% hoger dan het jaar voordien. Ook het aantal projecten in de pipeline op het einde van het jaar steeg met dezelfde verhouding.

De bedragen gekoppeld aan deze projecten staan in de volgende tabel.

Tabel 8: Overzicht van de nieuwe gesteunde aanvragen in 2008

Aantal gesteunde projecten	Aanvaarde begroting (K€)	Toegekende steun (K€)	Aantal mensmaanden	Gemiddelde steun per project (K€)	Gemiddelde steun vs. begroting
134	233 975	93 415	20 863	704	40%

Deze getallen liggen volledig in lijn met 2007. De grote sprong van ongeveer 40% in steun die toen werd gemaakt, is in 2008 bevestigd. In 2008 werd bovendien een belangrijke inspanning gedaan voor de vastlegging van steun voor periodes na tussentijdse evaluaties van projecten die eerder werden goedgekeurd.

Het gehanteerde steunpercentage is de som van de basissteun en eventuele extra steun. Medio 2008 werd overgeschakeld op de nieuwe regeling, die ondermeer inhield dat het vast steunpercentage van 38% voor gemengd onderzoek verdween. De basissteunpercentages zijn sindsdien 15% voor ontwikkeling en 40% voor onderzoek, t.o.v. 25% en 50% voordien. De verhoging van het steunpercentage kan echter oplopen tot 20% voor grote ondernemingen, 30% voor middelgrote ondernemingen en zelfs 40% voor kleine ondernemingen met minder dan 50 werknemers.

Uit deze cijfers blijkt ook dat de slaagkans voor aanvragen ingediend in deze regeling vrij hoog blijft. In totaal kregen 79% van de ingediende aanvragen steun.

Als de niet ontvankelijke en teruggetrokken aanvragen niet worden meegenomen, bedraagt de slaagkans zelfs 91%.

In budgettaire termen bedraagt de verhouding tussen de gevraagde en de goedgekeurde steun ongeveer 60% in het totaal en 73% voor de gesteunde projecten alleen. Dit is iets hoger dan de vorige jaren.

Binnen de totale portfolio van O&O-bedrijfsprojecten en O&O-haalbaarheidsstudies kunnen verder 3 grote groepen onderscheiden worden: de bedrijfsprojecten die hoofdzakelijk in een Vlaamse context worden uitgevoerd, de projecten die kaderen in een ruimere Europese samenwerking en de O&O-haalbaarheidsstudies.

Tabel 9: verdeling van de steun over de verschillende types van projecten

	Aantal goedgekeurde projecten	Toegekende steun (K€)
Projecten in een Vlaamse context	105	73 218
Projecten in een internationale samenwerking*	25	16 772
O&O-haalbaarheidsstudies	4	3 475
Totaal	134	93 415

* Voor de projecten in ENIAC en ARTEMIS wordt bovendien 1,7 miljoen euro bijgedragen door de EC.

Bijlage 1 geeft een overzicht van alle O&O-bedrijfsprojecten waarvoor in 2008 een overeenkomst werd afgesloten.

2.2 Belangrijkste evoluties op het vlak van processen

De aanpak en procedures evolueerden sterk in 2008. Zeker te vermelden zijn:

- De implementatie van de nieuwe Europese Kaderregeling voor steun aan onderzoek, ontwikkeling en innovatie, in voege sinds 1 januari 2008. Na een lang traject werd het nieuwe O&O-Besluit dat de basis vormt voor de bedrijfssteun goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 12 december 2008 en gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 10 maart 2009.
- In het verlengde daarvan werden de steunpercentages die gehanteerd worden herzien. De basissteunpercentages zijn sinds begin 2008 15% voor ontwikkelingsprojecten en 40% voor onderzoeksprojecten. Het steunpercentage wordt verhoogd met 10% voor projecten die aansluiten bij bepaalde beleidsprioriteiten (zie hoofdstuk 5), nog eens 10% voor middelgrote ondernemingen (mo's) en 20% voor kleine ondernemingen (ko's) en eventueel nog eens 10% voor substantiële samenwerking tussen bedrijven.
- Vermits een uniek steunpercentage voor projecten die zowel onderzoek als ontwikkeling bevatten (gemengd onderzoek) niet meer toegelaten was, werd de procedure voor het bepalen van het basissteunpercentage veranderd. Voor dergelijke projecten is het steunpercentage een gewogen gemiddelde. Sinds deze aanpassing betreffen ruim de helft van de projecten onderzoek.
- Tot slot werden de criteria voor de selectie van de te steunen aanvragen vereenvoudigd, zonder te raken aan de essentie, namelijk het gelijke gewicht van de **kwaliteit** en de **valorisatiemogelijkheden**.
- Dit alles leidde er toe dat medio 2008 de hele handleiding werd aangepast, inclusief de aanvraagprocedures en -documenten. Naast de implementatie van de nieuwe regels blijft administratieve vereenvoudiging een belangrijke drijfveer.
- Bovendien ging in 2008 veel aandacht naar de verdere implementatie van de internationale samenwerking, zoals uiteengezet in hoofdstuk 6.
- Tot slot werd het KMO-Programma ten gronde gewijzigd. Dit wordt in detail besproken in hoofdstuk 4.

In 2009 worden de volgende belangrijke ontwikkelingslijnen voorzien:

- De verruiming: over het principe dat innovatie ruimer is dan technologie, bestaat geen discussie. Binnen de IWT-bedrijfssteun zijn al verschillende aanzetten geweest, zowel in de verruiming van het innovatiedoel en de kennisverwerving buiten de gebruikelijke sterk technologische component als naar de verruiming van de omschrijving van steunbare activiteiten. Zeker binnen het KMO-Programma is dit sterk aanwezig, in het bijzonder met de KMO-Innovatiestudie Type 6 ter ondersteuning van de voorbereiding van een

bedrijfsplan en de uitwerking van een aangepast businessmodel voor jonge startende kmo's. Nu in het besluit het begrip 'technologische innovatie' ook systematisch is vervangen door *innovatie*, wordt in 2009 de verruiming verder veralgemeend naar alle types van bedrijfssteun en geconsolideerd, waarbij de focus verschuift van technologie-ontwikkeling naar *kennisopbouw ten behoeve van innovatie*. Deze ingreep is fundamenteel en kan belangrijke budgettaire impact hebben en vraagt dus een verdere grondige afweging. Het is alleszins de bedoeling om in 2009 via een aantal goedgekozen proefprojecten de mogelijkheden en grenzen van deze aanpak verder te onderzoeken.

- Het verder toespitsen van de O&O-bedrijfssteun op die projecten waar deze vorm van steun de hoogste additionaliteit heeft. Directe subsidies moeten immers geplaatst worden binnen een ruimere context van beleidsmaatregelen, in het bijzonder ook fiscale maatregelen. Belangrijke sporen in deze zijn bijdragen tot specifieke beleidsdoelstellingen, ondersteunen van kmo's en ondersteunen van trajecten met een langere horizon en een hoger dan gebruikelijk risico binnen een bedrijf. Internationale samenwerking is ook een sterke troef.
- De afwerking van de verbeteringstrajecten rond aanpak en procedures voor O&O-bedrijfssteun. De belangrijkste trajecten hier zijn de vereenvoudiging van de aanvraagprocedures en in het bijzonder de inzet van externe deskundigen in de evaluatie en de vereenvoudiging van de opvolging van de uitvoering o.m via e-opvolging.

3. o&o-haalbaarheidsstudies

O&O-haalbaarheidsstudies zijn mogelijk sinds medio 2008.

Dit zijn relatief kleine projecten (max. 50 000 euro subsidie voor een studie) die bedrijven moeten toelaten de haalbaarheid van een O&O-traject te bestuderen of dit traject beter te definiëren. Inhoudelijk moeten deze studies de verschillende aspecten op het vlak van technologie, markt en business en IPR behandelen in functie van de concrete case. Een bedrijf kan ofwel een individueel project aanvragen ofwel een gegroepeerde aanvraag indienen waardoor het ruimte krijgt om over een periode van 2 jaar zelf een portefeuille samen te stellen. Voorwaarde voor dit laatste is dat het bedrijf beschikt over een beproefde interne aanpak voor het beheer van dergelijke projecten.

In 2008 werden voor 4 bedrijven dergelijke gegroepeerde aanvragen behandeld. 3,5 miljoen euro subsidies heeft betrekking op deze O&O-haalbaarheidsstudies.

4. KMO-Programma

4.1 Inleiding

Het KMO-Programma ter stimulering van innovatie in de Vlaamse kmo's, is een deel van de algemene regeling voor steun aan O&O-projecten van bedrijven. Het programma werd reeds in 2001 opgezet om beter tegemoet te komen aan de noden naar innovatie van eerder traditionele kmo's alsook jonge en startende ondernemingen. Van bij de opstart werd expliciet gekozen voor een eenvoudiger behandelingsprocedure met (voor de innovatieprojecten en later ook de innovatiestudies type 6 voor starters) rechtstreeks contact met de deskundigen en een ruimere interpretatie van het begrip ontwikkeling.

4.2 Belangrijke wijzigingen in het KMO-Programma in 2008

Waar oorspronkelijk gestart werd met de KMO-Innovatieprojecten en 3 types van KMO-Innovatiestudies, verdubbelde doorheen de jaren uiteindelijk het aantal types voor de studies om uiting te geven aan verschillende beleidsoverwegingen rond internationalisering (Innovatiestudie Type 4), aanwerving van een hogergeschoolde (Type 5) en starters (Type 6). Bovendien konden ook achtergestelde leningen toegestaan worden, die sinds 2006 uit de middelen van VINNOF kwamen en ook door hen beheerd werden.

De complexiteit van het programma was daardoor steeds meer toegenomen. Tegelijk met de aanpassingen als gevolg van de nieuwe Kaderregeling en het nieuwe O&O-Besluit in 2008,

werd in de loop van 2008 dan ook beslist de regeling ten gronde te herzien. De krachtlijnen van de bijsturing zijn de volgende:

- De kleine KMO-Haalbaarheidsstudies Type 1 worden afgeschaft. Deze kleine opdrachten door derden kunnen opgevangen worden binnen de aangepaste kmo-portefeuille (technologieverkenningen) in beheer bij het Agentschap Ondernemen.
- Voor de KMO-Innovatiestudies blijft slechts één basistype over, KMO-Haalbaarheidsstudie genaamd, met een steunpercentage van 50% en een maximale subsidie van 25 000 euro of 35 000 euro als voldaan wordt aan specifieke beleidsdoelstellingen of voldoende wordt samengewerkt.
- Voor de starters (kleine ondernemingen jonger dan 6 jaar) wordt bij de KMO-Haalbaarheidsstudies in een zogenaamd starterspakket voorzien waarbij de maximale subsidie wordt opgetrokken tot 50 000 euro, wat moet toelaten om ook voorbereidend studiewerk voor het globale ondernemingsplan/model uit te voeren.
- Kmo's die (willen) deelnemen aan een internationaal programma, kunnen in de eerste plaats beroep doen op de vermelde kmo-portefeuille of desgevallend ook nog steeds een KMO-Haalbaarheidsstudie aanvragen, waarbij de steun maximaal 10 000 euro bedraagt.
- Het KMO-Innovatieproject is behouden. De steun bedraagt 35% (+10% voor ko's), te verhogen met 10% in geval van substantiële samenwerking tussen meerdere bedrijven, met een maximum van 200 000 euro, te verhogen tot 250 000 euro als aan specifieke beleidsdoelstellingen wordt voldaan of substantieel wordt samengewerkt.
- Algemeen werd de eerder reeds bij de KMO-Innovatiestudie Type 6 in voege zijnde verruimde definitie van steunbare innovatie-activiteiten ingevoerd in de volledige regeling. De scope wordt daarmee verruimd naar niet-technologische innovatie-activiteiten die gesteund kunnen worden.

De volledige uitwerking van deze principes gebeurde in 2008. Eind 2008 werden ze geïmplementeerd in een nieuwe handleiding en bijhorend aanvraagdocument.

4.3 KMO-Programma in 2008: belangrijkste cijfers

Met 298 aanvragen (327 aanvragen in 2007) kende het KMO-Programma een zekere daling in 2008. Deze daling was voornamelijk vaststelbaar bij de KMO-Innovatiestudie Type 3 (87 in 2007 tegenover 50 in 2008), Type 4 (26 in 2007 tegenover 15 in 2008) en in mindere mate ook bij Type 6 (68 in 2007 t.o.v. 56 in 2008). De in 2007 nog vastgestelde explosieve groei van de KMO-Innovatiestudie Type 6 (als nieuw projecttype gelanceerd in 2006) lijkt dus zijn hoogtepunt bereikt te hebben.

De KMO-Innovatieprojecten daarentegen groeiden terug aan van 113 aanvragen in 2007 naar 129 projectvoorstellen, en kwamen daarmee terug op het peil van vroegere jaren. In december werd ook reeds een eerste KMO-Haalbaarheidsstudie volgens de begin december opengestelde nieuwe definitie van haalbaarheidsstudie (zie hoger) ontvangen.

Ondanks deze daling in aantal aanvragen lag de gevraagde steun in 2008, met bijna 14% meer, toch beduidend hoger dan 2007. Het bij de KMO-Innovatieprojecten ingevoerde extra steunpercentage van 10% voor kleine ondernemingen is daar zeker mee oorzaak van.

Tabel 10: steunaanvragen in het KMO-Programma in 2008

Projecttype	Aantal ingediende aanvragen in 2008	Gevraagde begroting (€)	Gevraagde steun (€)
Innovatieproject	129	46 707 034,18	18 381 062,96
Innovatiestudie Type 1	4	51 270,00	24 760,00
Innovatiestudie Type 2	35	2 257 333,52	969 794,94
Innovatiestudie Type 3	50	3 699 250,72	1 696 911,21
Innovatiestudie Type 4	15	295 854,00	133 184,75
Innovatiestudie Type 5	8	684 897,00	234 124,50
Innovatiestudie Type 6	56	9 908 396,84	4 307 669,16
Haalbaarheidsstudie	1	73 017,81	35 000
Totaal	298	63 677 054,07	25 784 507,52

De instroom aan nieuwe aanvragen lag in 2008 nagenoeg in evenwicht met de uitstroom (behandelde projecten). Bij een nagenoeg gelijk blijvend aantal gesteunde projecten (217 in 2007) werd een quasi identiek subsidievolume toegekend (14,6 miljoen euro tegenover 14,7 miljoen euro in 2007). De totale steun (inclusief leningen) kende wel een daling: het aantal toegekende leningen daalde licht van 37 naar 32, terwijl het toegekende leningsbedrag nog in belangrijkere mate daalde van 3,4 naar 2,1 miljoen euro, hetzelfde niveau als in 2006.

Het aantal gesteunde projecten in verhouding tot het aantal ingediende projecten blijft quasi stabiel op 80% (in 2007 was dit 78%, in 2006 80%, in 2005 79%).

Tabel 11: projecten in het KMO-Programma in 2008

Projecttype	Reeds in behandeling op 31.12.2007	Ingediend in 2008	Behandeld in 2008	Nog in behandeling op 31.12.2008	Positief	Negatief	Onontvankelijk of teruggetrokken	Toegekende steun (incl. leningen) (€)
Innovatieproject	25	129	115	39	87	19	9	11 342 063,92
Innovatiestudie Type 1	1	4	3	2	1	2	0	5 550,00
Innovatiestudie Type 2	8	35	28	15	20	5	3	436 603,63
Innovatiestudie Type 3	33	50	65	18	49	12	4	1 482 826,17
Innovatiestudie Type 4	4	15	17	2	14	0	3	117 750,11
Innovatiestudie Type 5	1	8	7	2	4	0	3	104 383,07
Innovatiestudie Type 6	19	56	58	17	32	15	11	3 137 920,01
Haalbaarheidsstudie	-	1	-	1	-	-	-	-
Totaal	91	298	309	96	207	53	33	16 627 096,91

Voor de KMO-Innovatieprojecten die een minder positieve evaluatie kregen, werd ook in 2006 een wachtlijn gehanteerd. Slechts 3 KMO-Innovatieprojecten kwamen op de wachtlijn terecht, waarvan in september werd beslist om er 2 te steunen.

De 298 aanvragen waren verdeeld over 245 individuele kmo-aanvragers. Indien ook de bedrijfspartners worden meegerekend loopt het bereik van het KMO-Programma op tot 266 verschillende kmo's. Daarvan kunnen er 143 als 'nieuwe klant' bestempeld worden: bedrijven die voor de allereerste keer steun voor innovatie aanvragen bij het IWT. Per definitie zijn natuurlijk alle aanvragers van een KMO-Innovatiestudie Type 6 als startende onderneming een nieuwe klant voor het IWT, doch ook wanneer deze niet meegerekend worden, blijft het KMO-Programma een hoog percentage instroom aan nieuwe klanten bezitten.

Zoals voor de O&O-bedrijfsprojecten worden de aanvragers van kmo-projecten bevraagd naar hun tevredenheid over het verloop van de aanvraagprocedure. De responsgraad en de gemiddelde tevredenheid blijven zoals voorheen hoog en stabiel.

Bijlage 2 geeft een overzicht van alle projecten van het KMO-Programma waarvoor in 2008 een overeenkomst werd afgesloten.

5. Projecten met specifieke beleidsrelevantie

5.1 Overzicht van de verschillende modaliteiten

Aan projecten die een specifieke beleidsrelevantie hebben, wordt extra steun toegekend. Die extra steun bedraagt 10% en kan sinds de herziening van de steunpercentages slechts éénmaal aan een project worden toegekend. In 2008 werden projecten die bijdragen tot **DTO**, die aansluiten bij **lucht- en ruimtevaart** of **automobiel** of die **samenwerking met onderzoeksinstellingen** beogen (>20% van het steunvolume) als specifiek beleidsrelevant beschouwd. Eind 2008 werd ook beslist dit voordeel toe te kennen aan projecten gesteund binnen **AAL** (zie hoofdstuk 6). Dezelfde regels worden aangehouden in 2009.

5.1.1 Duurzame Technologische Ontwikkeling

De belangrijkste vorm is de extra steun voor projecten die bijdragen tot Duurzame Technologische Ontwikkeling (DTO). De DTO-regeling werd ingevoerd na een beslissing van de Vlaamse Regering van 3 mei 2002 met als doel ondersteuning en extra budgetten te geven aan projecten die duurzame productontwikkeling en energie- en grondstoffenbesparing centraal stellen. Ook de marktintroductie van energie uit hernieuwbare bronnen moest worden ontwikkeld en aangemoedigd. De DTO-regeling werd vanaf mei 2002 ingezet voor de bedrijfsprojecten (inclusief KMO-Programma) en in de oproepen van SBO, TETRA en VIS.

Voor bedrijfsprojecten is er dus de subsidiebonus van 10%. Daarnaast wordt de mogelijkheid geboden om een haalbaarheidsstudie te laten subsidiëren (aan een basissteun van 50%) rond de zeven weerhouden doelstellingen, die het innovatietraject verder in een milieuvriendelijke richting kunnen sturen, onder de vorm van DTO-studies, LCA- of ecodesign-studies. De toeslag komt door de hervorming van de regeling in concurrentie met andere toeslagen wegens beleidsrelevantie, waardoor het nut om de DTO-kwaliteit aan te tonen afneemt. Ook komen kmo-projecten niet meer voor extra DTO-toeslag in aanmerking. Een herdefiniëring van de DTO-aanpak staat dan ook op de agenda.

In 2008 kregen een 25-tal O&O-bedrijfsprojecten extra steun voor DTO. In 2009 wordt de regeling onverminderd verder gezet.

5.1.2 Lucht- en Ruimtevaart

Het steunkanaal voor O&O-bedrijfsprojecten voorziet een bijzondere regeling voor projecten, gericht op valorisatie binnen de internationale lucht- en ruimtevaartsector. De extra drempel die daar aanwezig is, verantwoordt deze specifieke regeling.

Hierbij is er onderscheid tussen:

- Accreditingsprojecten, gericht op het vertalen van een aanwezige kennisbasis naar de vereiste specificaties binnen de lucht- of ruimtevaarttoepassing (10% extra subsidies);
- Lanceringprojecten, voor deelname aan nieuwe internationale toestellen zoals nieuwe Airbus-types. Ook als het hierbij engineeringsactiviteiten betreft, kunnen deze gesteund worden als prototype-ontwikkeling (25% subsidie).

In 2008 genoot 1 project van deze extra steun. Daarnaast werd ook een lanceringstraject goedgekeurd.

5.1.3 Automobiel

In 2006 besliste de Vlaamse Regering om extra steun toe te kennen aan bedrijven die bijdragen tot de competitiviteit van de voertuigsector in Vlaanderen. Gelijkaardig aan de regeling voor lucht- en ruimtevaart, kan een verhoogd steunpercentage (10% extra) worden bekomen.

In 2008 werd aan 13 projecten deze extra steun toegekend.

5.1.4 Samenwerking met onderzoekscentra

Ook een intense samenwerking met onderzoekscentra geeft aanleiding tot een verhoging van de steun wegens specifieke beleidsrelevantie sinds de hervorming van de steunmaatregelen. In 2008 voldeden 24 projecten aan dit criterium.

5.2 Financiële impact

De impact van de beleidsrelevatie op het steunvolume is niet onbelangrijk.

	O&O- bedrijfsprojecten	kmo- projecten
DTO	25	14
lucht- en ruimtevaart	2	-
automobiel	13	-
AAL	2	-
samenwerking met onderzoeksinstellingen*	24	-
Totaal	66	14

aantal projecten die aan minstens één voorwaarde voldeden en dus de extra steun kregen

* slechts in voege vanaf half 2008

De totale omvang van de extra steun bedraagt 11 870 keuro. Ongeveer een kwart van de projecten van de projecten krijgt deze extra steun, maar ruim de helft van de O&O-bedrijfsprojecten.

6. Samenwerking

6.1 Internationale samenwerking

6.1.1 overzicht

De internationalisering van de bedrijfssteun kreeg in 2008 verder veel aandacht. Naast de deelname van buitenlandse partners aan projecten, is er de meer structurele aanpak, via EUREKA en de nieuwe initiatieven van de Europese Commissie. Die betreffen essentieel 3 pistes: de ERA-NETten en de gezamenlijke financiering via Joint art.169-initiatieven en Technology Initiatives (art.171).

Tabel 12: O&O-bedrijfssteun en KMO-Programma in internationale samenwerking

	Aantal goedgekeurde projecten	Toegekende steun (k€)
EUREKA bottom up	4	2 016
EUREKA MEDEA en CATRENE	3	3 102
EUREKA ITEA2	7	6 495
EUREKA CELTIC	1	1 157
ARTEMIS en ENIAC (JTI)	6	3 118
AAL (art.169)	2	220
ERA-NETten	4	1 329
Totaal	27	17 437

Voor alle duidelijkheid dient er op gewezen te worden dat internationale samenwerking niet alleen kan in dergelijke structuren. Ook binnen de hoofdzakelijk Vlaamse projecten kunnen onder bepaalde voorwaarden belangrijke delen van het werk worden uitbesteed aan buitenlandse onderaannemers, wiens kosten dan in hoofde van de Vlaamse bedrijven voor steun in aanmerking komen.

6.1.2 EUREKA

EUREKA is een intergouvernamenteel initiatief ter bevordering van de internationale samenwerking op het vlak van toegepast en marktgericht industrieel O&O. Het EUREKA-netwerk omvat 35 landen en de Europese Unie. EUREKA hanteert, het bottom up principe: de partners in een O&O-project bepalen zelf de inhoud, het samenwerkingsverband en de timing van hun project. Het netwerk verleent, na een internationale evaluatieprocedure, een kwaliteitslabel aan de goedgekeurde projecten: de EUREKA-Status. Voor cofinanciering kunnen de individuele partners terecht bij de eigen nationale of regionale overheden. EUREKA omvat

daarnaast ook 'cluster'- en 'umbrella'-projecten met als doel de opbouw van subprojecten in een specifiek onderzoeksdomein of industriële sector.

Bedrijven en ermee samenwerkende universiteiten of onderzoeksinstituten uit het Vlaams Gewest, kunnen voor hun deelname in een project beroep doen op het IWT.

Steunaanvragen in het kader van EUREKA-projecten, en de evaluatie van deze aanvragen, gebeurt conform de gebruikelijke procedures van het IWT en de modaliteiten voor O&O-bedrijfssteun of KMO-Innovatieprojecten.

Vlaanderen blijft, met een relatief hoog aantal EUREKA-projecten en een vooraanstaande inbreng in de ICT-clusters MEDEA+/CATRENE, ITEA2, CELTIC en EURIPIDES prominent aanwezig in het internationaal EUREKA-netwerk.

In 2008 werden in totaal 11 O&O-bedrijfsprojecten gesteund in de ICT-clusters en 2 binnen de bottom up aanpak van het EUREKA-programma, naast 2 KMO-Innovatieprojecten.

6.1.3 ERA-NETten

ERA-NETten zijn grensoverschrijdende netwerken van nationale/regionale subsidieverstrekkers. De Europese Commissie ondersteunt de samenwerking tussen deze partijen, maar het geld voor de subsidies zelf komt integraal van deze lokale financiers. Via de bedrijfsprojecten participeert het IWT in verschillende ERA-NETten. In EUROTRANSBIO, MANUNET, MATERA en ETRANET werden in 2008 samen 4 projecten gesteund.

6.1.4 Art.169 en art.171 initiatieven

Een meer intense vorm van samenwerking tussen de Commissie en de nationale overheden verloopt via de zgn. art.169 initiatieven. Hier dragen zowel de EC als de deelnemende lidstaten/regio's bij aan de subsidies. IWT neemt voor Vlaanderen deel aan de art.169 EUROSTARS en Ambient Assisted Living. EUROSTARS is een initiatief dat door EUREKA genomen werd. Het betreft een programma voor O&O-intensieve kmo's. IWT nam deel aan de oproep eind 2008, maar de beslissingen zullen pas in 2009 genomen worden. Ambient Assisted Living (AAL) wil de levenskwaliteit van ouderen ondersteunen via ICT en dienstverlening op afstand. Hierbij worden zowel de technologische als de maatschappelijke noden in acht genomen. Het IWT wordt gemandateerd om officieel op te treden als Belgische afgevaardigde in AAL en is ook actief in het beheer van het initiatief. Eind 2009 werden beslissingen genomen over de 1e oproep, waarbij jammer genoeg de Vlaamse partners slechts een heel beperkt succes kenden. En slechts 2 projecten met Vlaamse partners werden geselecteerd.

De meest complexe structuur ontstaat tenslotte in de Joint Technology Initiatives. Hier financieren de Europese Commissie en de lidstaten samen grote, strategische projecten in bepaalde sleutelsectoren. De bedrijven van hun kant zijn intens betrokken bij het opstellen van de programma's en het beheer van de initiatieven. In de ICT-sector werden in 2008 2 JTI's opgestart, namelijk ENIAC (micro- en nano-elektronica) en ARTEMIS (embedded systems). 6 projecten met Vlaamse partners werden reeds geselecteerd.

6.2 Samenwerking tussen Vlaamse bedrijven

Sinds de herziening van de steunpercentages kan ook 10% extra steun worden toegekend als Vlaamse bedrijven samenwerken, minstens 1 van hen een kmo is en geen van deze bedrijven meer dan 70% van de begroting draagt. In 2008 kwamen 6 projecten daarvoor in aanmerking.

7. Andere extra steun

Naast de voordelen qua procedure in het KMO-Programma, genieten kmo's van extra prioriteiten en van een verhoogd steunpercentage. In de oude regeling bedroeg dit 10% voor alle kmo's. In de nieuwe regeling sinds medio 2008 is dit veranderd in 20% voor de ko's (kleine ondernemingen tot 50 werknemers) en 10% voor de andere kmo's (dus tot 250 werknemers).

Onder de O&O-bedrijfsprojecten genoten 39 bedrijven van de extra steun voor kmo's.

Alhoewel beslist werd de basissteun voor ontwikkelingsprojecten te beperken tot 15%, is als overgangmaatregel ingevoerd dat een project dat na toepassing van de regels voor

basissteun en extra steun minder dan 25% steun zou krijgen, toch altijd minstens 25% steun krijgt. In 2008 genoten 11 projecten daarvan.

Deel 4 - Steun aan Basisonderzoek

1. Inleiding

Naast de steun aan projecten geïnitieerd door de bedrijven, heeft het IWT een aantal steunmaatregelen die eerder gericht zijn op het verhogen van kennis tot ondersteuning van innovatie. De gesteunde projecten worden uitgevoerd door kenniscentra of vorsers. Dit omvat de volgende steunmaatregelen:

- Subsidies voor Strategisch BasisOnderzoek (SBO)

Budgettair gezien is dit de omvangrijkste maatregel van deze groep. Binnen deze regeling worden projecten gesteund met een belangrijke potentiële economische of maatschappelijke impact op lange termijn. Ze worden in hoofdzaak uitgevoerd door onderzoeksinstituten. In 2008 werd de zesde oproep van SBO uitgevoerd. Op basis van een effectenmeting uitgevoerd in 2007 werd in 2008 het programma herzien. De voornaamste wijzigingen zijn de aanpassing van de selectiecriteria en de introductie van steun aan voortrajecten voor het maatschappelijke programmadeel. Het proces van evaluatie werd eveneens herzien met een kortere doorlooptijd tot gevolg. In 2008 werden voor de eerste maal praktijkseminaries georganiseerd waarbij uitvoerders van verschillende projecten ervaringen kunnen delen.

- Beurzen voor individuele onderzoekers (OnderzoeksMandaten OZM en SpecialisatieBeurzen SB)

In tegenstelling tot SBO, dat zich richt op grotere projecten met omvangrijke consortia wordt hier de individuele vorser gesteund. Er zijn twee verschillende populaties: de ervaren onderzoeker die zijn kennis wil overdragen naar bedrijven kan beroep doen op een onderzoeksmandaat. De specialisatiebeurzen daarentegen steunen doctoraatstudenten, in principe aan het begin van hun onderzoekloopbaan. In 2008 werden de beursbedragen aangepast waarbij een forfaitaire vergoeding toegekend werd als compensatie van sociale voordelen zoals vakantiegeld, eindejaarspremie en vervoersonkosten. In 2008 werd een werkgroep opgestart wat geleid heeft tot een voorstel aan de Vlaamse Regering tot wijziging van het stelsel van de beurzen in 2009.

- Subsidies voor Toegepast Biomedisch onderzoek met een primair Maatschappelijke finaliteit (TBM)

In de loop van 2006 werd een nieuw programma opgestart voor financiering van Toegepast Biomedisch onderzoek met een primair Maatschappelijke finaliteit (TBM). Dit programma richt zich naar biomedisch onderzoek dat zich reeds ver in het traject van ontdekking naar toepassing bevindt met een uitgesproken maatschappelijke maar slechts een beperkte of onbestaande industriële toepasbaarheid. Dit programma voorziet 5 miljoen euro per jaar en staat open voor alle non-profit onderzoeksorganisaties. Gezien de focus van het programma is het evenwel vereist dat er minstens één ziekenhuis aanwezig is in een consortium van aanvragers. In 2008 werd voor 6 miljoen euro steun toegekend, wat een lichte verhoging is t.o.v. de voorgaande jaren (5 miljoen op jaarbasis).

Buiten de boven vermelde punten bleef het instrumentarium in 2008 ongewijzigd.

2. Strategisch BasisOnderzoek (SBO)

Strategisch basisonderzoek is kwalitatief hoogwaardig op langere termijn gericht onderzoek. Het beoogt de opbouw van wetenschappelijke of technologische capaciteit als basis voor economische en/of maatschappelijke toepassingen in Vlaanderen. Strategisch basisonderzoek situeert zich tussen het algemeen kennisverruimend onderzoek enerzijds en de specifiek georiënteerde onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten anderzijds.

Het globaal voorziene budget voor de SBO-oproep 2008 bedroeg 38,604 miljoen euro met een door de voogdijoverheid vooropgestelde 2/3 - 1/3 verdeling voor resp. de projecten met een primaire economische finaliteit en deze met een primaire maatschappelijke finaliteit. De raad van bestuur van het IWT heeft op 17 juli 2008 een beslissing genomen over de steunverlening aan de projectvoorstellen van de SBO-oproep 2008. Met de voorhanden budgettaire middelen

konden 13 SBO-projecten gesteund worden met een primaire economische finaliteit, en 6 SBO-projecten en 5 SBO-voortrajecten met een primaire maatschappelijke finaliteit.

Bijlage 9 geeft een overzicht van de projecten die binnen het Strategisch BasisOnderzoek in 2008 werden toegekend.

In 2007 werd een effectmeting uitgevoerd van het economisch SBO-programmadeel. Hierin werd onder meer vastgesteld dat er een behoefte en opportuniteit is om de effectieve interactiedynamiek tussen bedrijven en kennisinstellingen te verhogen en te verbeteren en dit over de ganse projectlevenscyclus vanaf de initiële projectdefiniëring, over de projectuitvoering tot het verdere benuttings- en valorisatietraject van de resultaten. Mede op basis hiervan werden in 2008 belangrijke bijstellingen geïmplementeerd aan het SBO-kanaal:

- de verkorting van de doorlooptijd van het evaluatieproces waardoor er een grotere tijdsperiode ontstaat tussen de lancering van de oproep en de indiening van de projectvoorstellen om de doelmatige en interactieve voorbereiding van SBO-voorstellen te faciliteren;
- de versterking van de industriële en maatschappelijke valorisatie-expertise in de overkoepelende commissies;
- de aanpassingen aan het beoordelingskader en het selectiesysteem (de aandacht voor de vraagoriëntatie);
- de invoering van het "SBO-voortraject" als nieuwe projectvorm binnen het maatschappelijk finaliteitsdeel van het SBO-programma.

Om bij te dragen tot de goede uitvoering van een SBO-project heeft het IWT in 2008 twee praktijkseminaries georganiseerd waarin telkens een aantal ervaren promotoren of projectleiders van lopende projecten een uiteenzetting hielden over hun operationele praktische ervaringen bij de interactie met gebruikersgroepen en de uitwerking van valorisatietrajecten op basis van SBO-projectresultaten. Aan bod kwamen specifieke vragen zoals: Hoe behouden we een betekenisvolle interactie-dynamiek met de gebruikerscommissie tijdens de uitvoering van het project? Hoe detecteren we opportuniteiten voor kennisbenutting en vervolg-O&O-trajecten samen met één of enkele gebruikers? Hoe gaan we om met eventuele valorisatie barrières, knelpunten en conflicten? Het doel was om bij te dragen tot een nuttige ervaringstransfer naar jonge projectleiders over verschillende disciplines en toepassingssectoren heen. De presentaties zijn beschikbaar via <http://www.iwt.be/sbo.htm>.

Met het oog op het versterken van de economische valorisatiegerichtheid van de SBO-projectvoorstellen en van de betekenisvolle interacties tussen academische onderzoekers en bedrijven hierbij heeft het IWT in het voorjaar 2008 een brainstorminggroep met Vlaamse industriële O&O-actoren opgezet. De suggesties en aanbevelingen van deze brainstorminggroep hebben geresulteerd in bijkomende concrete aanpassingen aan de modaliteiten van het SBO-steunkanaal bij de lancering van de nieuwe SBO-oproep 2008-2009 in september 2008.

3. specialisatieBeurzen (SB)

3.1 Aanpassingen aan het Reglement

In aanloop naar de herfstsessie van 2008 werd het Reglement in maart 2008 op drie punten aangepast:

- *Leeftijdsvereiste*: tot hier toe werden in de regel enkel aanvragers toegelaten die max. 5 jaar afgestudeerd waren op het moment van de beursaanvraag. Deze regel wordt uitgebreid voor aanvragers met 2 tweedecyclusdiploma's, waarbij het 1^{ste} tweedecyclusdiploma max. 10 jaar voor de beursaanvraag mag worden behaald, op voorwaarde dat het zich niet in hetzelfde studiegebied als dat van het doctoraatsonderzoek situeert;
- *Promotorschap*: naast ZAP-leden (Zelfstandig Academisch Personeel) en onderzoeksdirecteurs van het FWO-Vlaanderen kunnen voortaan ook BAP-leden (Bijzonder

Academisch Personeel) als promotor van een IWT-beurs optreden, op voorwaarde dat de universiteit de begeleiding tijdens de volledige beursperiode kan garanderen;

- *Eindrapporing*: het doctoraatsproefschrift en bijhorende documenten (publicatielijst, overzicht niet-doctoraatsactiviteiten, doctoraatsdiploma) of het eindverslag (in geval het doctoraat niet tijdig wordt behaald) kan voortaan via email in pdf-format aan het IWT worden bezorgd. In het geval van het doctoraatsproefschrift volstaat een verwijzing naar een universitaire website (waar het document beschikbaar is).

3.2 Financiële aspecten

Het initiatief om vanaf 2004 200 1^{ste} termijnbeurzen toe te kennen i.p.v. 150, werd in 2008 verdergezet. Om zowel nieuwe verbintenissen en beleidsopties als vastleggingen uit het verleden financieel te kunnen nakomen werd de SB-dotatie van 26 019 keuro (2008) opgetrokken naar 28 942 keuro (2009). Dit budget dient tevens de implementatie van de gelijkschakeling van sociale voordelen (eindejaarspremie, vakantiegeld, vervoersonkosten) voor de huidige IWT-bursalen met de FWO-aspiranten (retroactief tot 01.01.2008) te financieren. Daar deze maatregel van blijvende aard is, zal de dotatie voor de komende jaren evenredig dienen te stijgen.

Het beursbedrag voor het academiejaar 2008-2009 werd in oktober 2008 herzien en door de raad van bestuur van het IWT bekrachtigd. Naast de 3 indexaanpassingen sinds oktober 2007, werd het beursbedrag tevens verhoogd met een forfait, equivalent aan het gezamenlijke bedrag van eindejaarspremie, vakantiegeld en vervoersonkosten zoals geldig voor FWO-aspiranten. Hierdoor bedraagt het huidige maandelijks bruto-beursbedrag voor een IWT-specialisatiebeurs 1^{ste} termijn 2 164,03 euro, en 2 262,94 euro voor een 2^{de} termijnbeurs, wat een stijging tegenover 2007 voorstelt van resp. 330,36 euro en 335,80 euro. De regeling m.b.t. de werkbonus voor lage lonen is blijvend van kracht.

Het jaarlijkse bedrag van de projectkostenvergoeding (benchfee) blijft ongewijzigd op 3 718,44 euro (sinds 1996).

3.3 Evaluatiesessies

3.3.1 Deskundigencommissies

De evaluatiecommissies vonden plaats in mei (aanvragen 2^{de} termijn) en november-december 2008 (1^{ste} termijn). In het voorjaar werden 146 deskundigen ingezet, verdeeld over 35 commissies. Tijdens de herfstsessie van 2008 namen 211 deskundigen deel aan 49 colleges. Tijdens beide sessies werden vooral experts uit de Vlaamse universiteiten en hogescholen (voorjaar: 43%; najaar: 39%) en uit de bedrijfswereld (telkens 32%) gerecruteerd. De bijdrage van buitenlandse deskundigen (voornamelijk uit Nederland) was 17% en 12% tijdens resp. de najaars- en voorjaars sessie.

3.3.2 Evaluatieresultaten beursaanvragen 1^{ste} termijn

Tussen 1 augustus en 15 september 2008 werden 382 beursaanvragen 1^{ste} termijn ingediend, samen met 2 beursaanvragen 2^{de} termijn die beide door zwangerschapsverlof niet tijdens de lentesessie van 2008 konden geëvalueerd worden. Van de 382 ingediende beursaanvragen werden er 357 effectief verdedigd, wat een daling van 24% voorstelt t.o.v. 2007. De voornaamste reden hiervoor is de implementatie van de eindfase van de BAMA-hervorming (met introductie van de vijfjarige opleiding).

Kandidaten werden door ad-hoc-commissies van externe deskundigen ondervraagd over het ingediende doctoraatsvoorstel. Aan elke kandidaat worden scores toegekend op de criteria kandidaat, project, toepassingsmogelijkheden en haalbaarheid. Per commissie wordt een maximum aantal beurzen vastgelegd dat mogelijk direct kan worden toegekend, het zogenaamde collegequotum. Dit quotum wordt hoofdzakelijk bepaald door het aantal kandidaten per commissie en het globaal slaagpercentage. Kandidaten die niet in eerste lijn in aanmerking komen voor een beurs, worden op basis van hun kandidaatscore toegewezen aan de B-categorie (kandidaatscore $\geq 14/20$) of de C-categorie (kandidaatscore $< 14/20$). Bij het niet volledig toekennen van het collegequotum (wegens onvoldoende goede kandidaten in een college) worden de vrijgekomen beurzen toegekend aan de beste B-kandidaten, na

rangschikking op basis van de totaal gepondereerde score over alle colleges heen, tot het totale aantal toe te kennen beurzen (= 200) wordt bereikt.

Als direct gevolg van de sterke daling van het aantal aanvragen steeg het slaagpercentage t.o.v. 2007 met 14,2% naar een historisch hoog 56%. In 37 colleges werd het A-quotum niet volledig besteed. De 63 vrijgekomen beurzen werden aan de beste kandidaten uit de B-categorie toegekend, na rangschikking op basis van de totaal gepondereerde score over alle colleges heen. Het aandeel van kandidaten met een score van minstens 16/20 was dit jaar 10% lager dan in 2007.

Tegenover 2007 lieten dus nagenoeg alle omvangrijke diplomagroepen een verbetering van hun respectievelijke slaagpercentage optekenen. T.o.v. 2007 gingen alle universiteiten er sterk op vooruit. Het eenduidige verband tussen de behaalde graden en het slaagpercentage bij IWT werd in 2008 opnieuw bevestigd. Het gemiddelde slaagpercentage van de mannelijke kandidaten bleek dit jaar 4,6% hoger dan bij hun vrouwelijke collega's, al blijkt deze regel niet van toepassing op alle disciplines.

3.3.3 Evaluatieresultaten beursaanvragen 2^{de} termijn

Van de 196 2dejaarsbursalen die in het voorjaar van 2008 werden uitgenodigd tot het indienen van een beursaanvraag 2^{de} termijn, dienden er finaal 191 een aanvraag in. Door het afhaken van één kandidaat én het uitstel van de evaluatie voor 2 overige kandidaten (wegens zwangerschap), verschenen uiteindelijk 188 kandidaat-bursalen effectief voor een college van deskundigen.

Dit vertegenwoordigt 94% van de initieel gestarte bursalen 1^{ste} termijn. Zeven van de tien voortijdig stopgezette beurzen worden uitgevoerd aan de KULeuven. Opvallend is tevens dat de helft van afgehaakte bursalen om project- en/of niet-projectgebonden redenen het doctoraatsonderzoek beëindigt.

De evaluatie- en selectieprocedure voor 2^{de} termijnaanvragen verschilt grondig van de procedures die voor 1stetermijnaanvragen worden gehanteerd. Niet alleen wordt van nominatieve beoordelingen (van "uitstekend" tot "zeer zwak") gebruik gemaakt, maar tevens werd het aantal criteria tot twee beperkt nl. onderzoeksresultaten 1^{ste} termijn en onderzoeksvoorstel 2de termijn. Enkel aan kandidaten bij wie geen voldoende (= zwakke tot zeer zwakke) vorderingen worden vastgesteld tijdens de 1^{ste} termijn of die een ondermaats projectvoorstel voor de 2determijnperiode indienden, werd de verlenging geweigerd.

Aan 11 kandidaat-bursalen 2^{de} termijn kon geen verlenging worden toegekend wegens onvoldoende vorderingen en/of een onvoldoende haalbaarheid. T.o.v. 2007 vallen dus 5 bursalen minder uit, waardoor het slaagpercentage (94,1%) hetzelfde peil bereikt als in 2000 en nauwelijks (-0,3%) afwijkt van het gemiddelde slaagpercentage voor de periode 2000-2007. De twee bursalen met een uitgestelde evaluatie 2^{de} termijn buiten beschouwing gelaten, bedraagt de doorstroming van bursalen 1^{ste} termijn naar een 2^{de} termijnperiode hiermee ca. 90%. Het aandeel spontane stopzettingen én niet-verlengingen na evaluatie blijkt in 2008 identiek aan de situatie in 2007 en opnieuw nauwelijks te verschillen van het gemiddelde (89,9%) over de periode 2000-2007.

Bijlage 3 geeft een overzicht van de Specialisatiebeurzen die in 2008 werden toegekend.

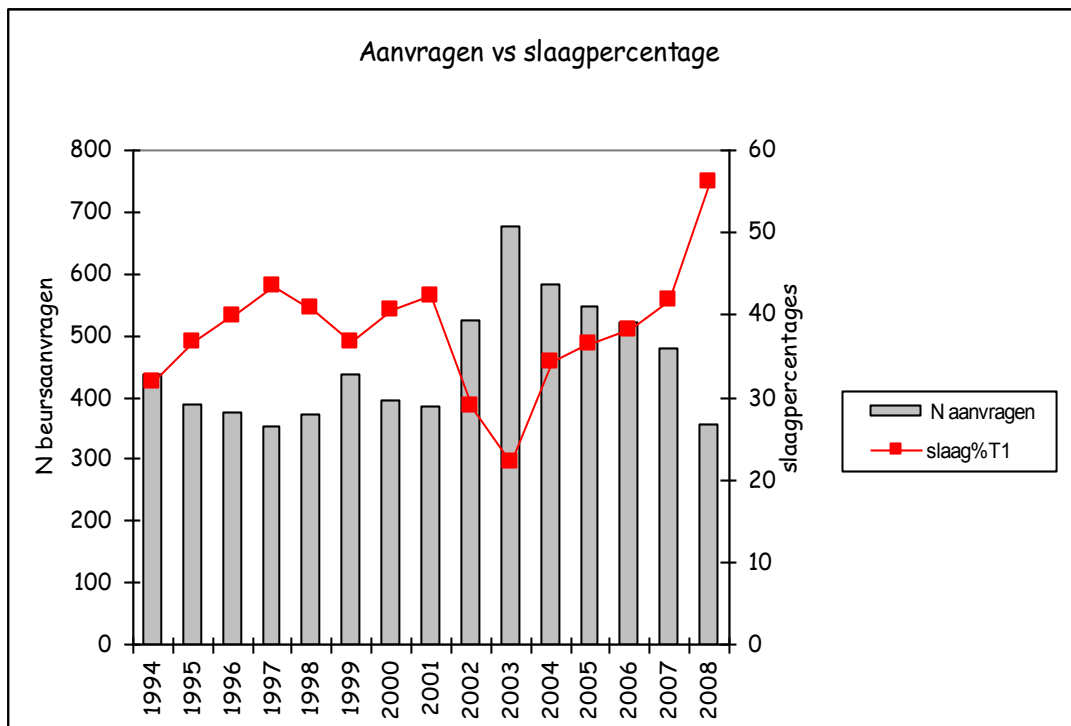
3.4 Evoluties

3.4.1 Evolutie van het aantal aanvragen, bursalen en slaagpercentage

Figuur 13 stelt de reële slaagpercentages van de 1^{ste} termijnevaluaties voor tijdens de laatste 15 jaren. Sinds de verhoging van de jaarlijkse instroom van 1^{ste} termijnbeurzen van 150 naar 200 in 2004 wordt sindsdien een gemiddeld slaagpercentage bereikt (41,4%) dat vergelijkbaar is met de slaagpercentages van vóór 2002 (gemiddelde 1994-2001: 39,1%).

Daar het slaagpercentage van 56% uit 2008 uitsluitend het gevolg is van een kunstmatig uitstel van afstuderen van Masters in de Exacte Wetenschappen, zal het waarschijnlijk slechts eenmalig zo hoog zijn.

Figuur 13: Evolutie van de kandidaat-bursalen en slaagpercentages in 1994-2008



3.4.2 Evolutie over de wetenschappelijke disciplines

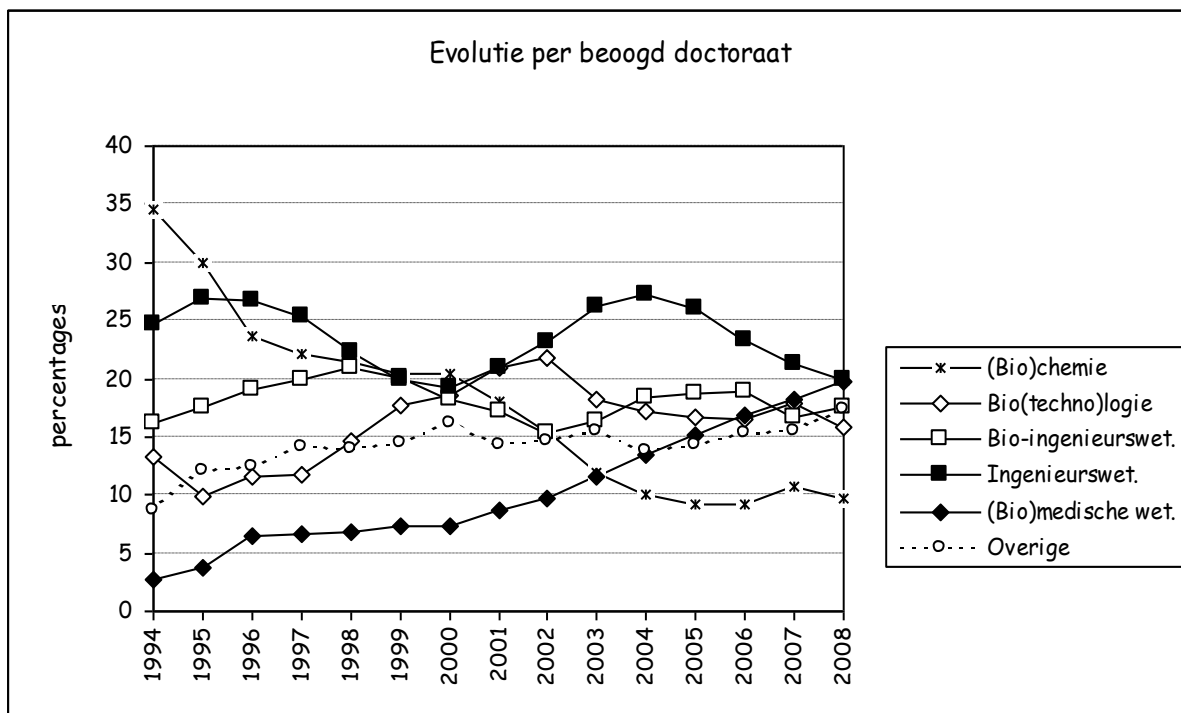
De burgerlijk ingenieurs zetten dit jaar hun bijna perfecte sinusoidale curve verder. Voor het 4^{de} jaar op rij krimpt deze discipline relatief in. T.o.v. 2007 levert ze immers 11 beurzen in, waardoor haar aandeel voor het eerst sinds 2001 onder 20% terechtkomt. Deze achteruitgang (-21%) is hoofdzakelijk te wijten aan een daling van het aantal aanvragen. Niettemin blijft deze richting met 150 eenheden nog steeds de meest omvangrijke onder de huidige IWT-bursalen, op de voet gevolgd door de (bio)medische wetenschappen (19,7%).

Bij de bio-ingenieurs blijkt de terugval in 2007 van efemere aard. Dankzij een stijging van het aantal aanvragen (+26%) en een slaagpercentage van 61,4% breidt deze diplomagroep in 2008 met 6 bursalen uit tot 132. Hiermee vertegenwoordigt hij 17,5% van de IWT-bursalenpopulatie.

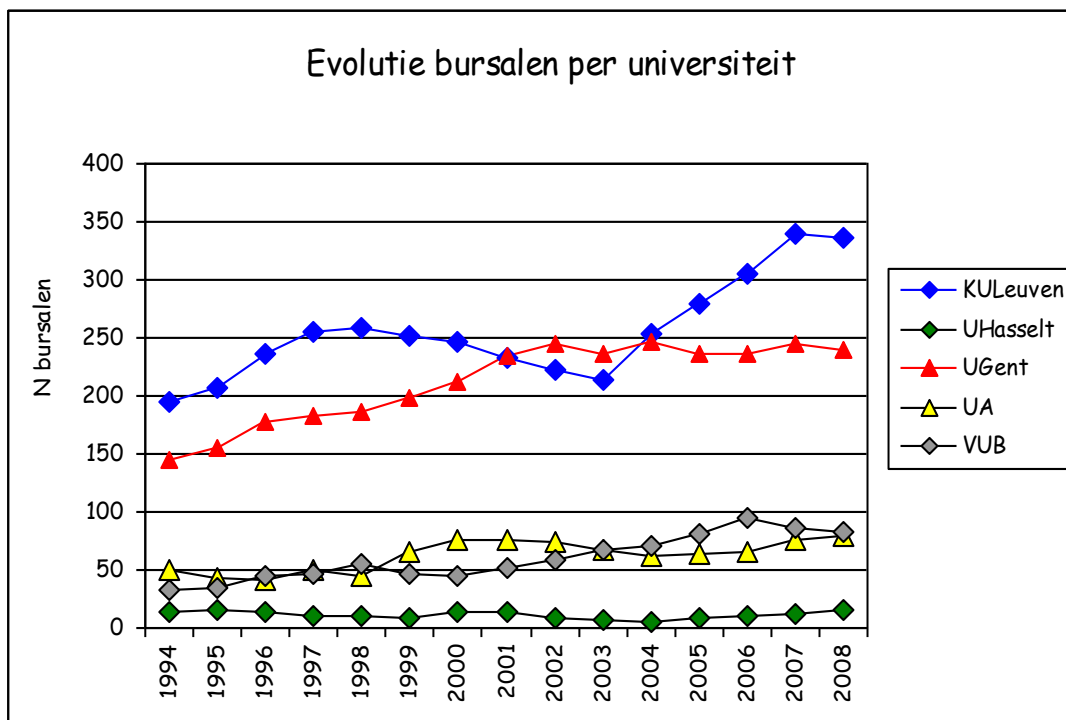
Ook de heropleving van de (bio)chemici in 2007 bleek van korte duur. Zowel een sterke daling van het aantal aanvragers (-64%) als de minder goede prestaties tijdens de evaluatiecolleges (42,1%) leidden ertoe dat deze discipline 8 eenheden verliest en finaal eindigt op 9,7%. Eenzelfde patroon wordt vastgesteld bij de bio(techno)logen, mede veroorzaakt door de impact van de BAMA-hervormingen tijdens het huidige academiejaar. Terwijl vorig jaar nog 82 aanvragen door deze diplomagroep werden ingediend, slonk dit aantal in 2008 tot 39 (-52%). Ook de prestaties van de - overwegend - biologen bleken minder goed (40,0%) dan het gemiddelde. Hierdoor krimpt het aandeel van de bio(techno)logen in van 135 tot 120. Momenteel vertegenwoordigen de bio(techno)logen 15,9% van de bursalenpopulatie.

Sinds 2001 stijgt het aandeel van de bursalen binnen de biomedische en medische sector jaarlijks met gemiddeld 14 bursalen. Ook dit jaar zetten ze deze trend verder met een stijging van 1,5% of 11 bursalen. Voor het 2^{de} jaar op rij vertegenwoordigen de (bio)medici zelfs de tweede meest omvangrijke groep (2008: n=149, 19,7%). Samen met de Diergeneeskundige en Farmaceutische Wetenschappen vertegenwoordigt ze nu reeds 29,1% van de bursalenpopulatie.

Figuur 14: Evolutie van het aantal bursalen over wetenschappelijke disciplines in 1994-2008



Figuur 15: Evolutie van het aantal bursalen over Vlaamse universiteiten in 1994-2008



3.5 Perspectieven voor de volgende academiejaren

3.5.1 Geringe aanpassing van de selectieprocedure

Met het oog op de voorspelde sterke daling van het aantal beursaanvragen 1^{ste} termijn in 2008 werden eind 2007 de kandidaatsvoorwaarden voor het collegequotum versoepeld. Voortaan kon hierdoor tevens rechtstreeks een beurs worden toegekend aan kandidaten met de volgende minimumscores: 15,5/20 (kandidaatscore), 2,5/5 (project), 1/5

(toepassingsmogelijkheden) en 2,5/5 (haalbaarheid). Door deze aanpassing was het IWT in 2008 in staat om 137 kandidaten via directe toewijzing aan het collegequotum te honoreren (zie hoger).

Voor de herfstsessie van 2009 wordt een normalisatie van het aantal beursaanvragen 1^{ste} termijn verwacht, als gevolg van het afstuderen van Masters in de Exacte Wetenschappen.

3.5.2 Herziening van het systeem van de specialisatiebeurzen van het IWT

In het verlengde van de activiteiten van de stuurgroep "Benchmarking Doctoraatsbeurzen" uit 2006, en als respons op een discussienota van minister Ceysens van 5 februari 2008 aan de VRWB - en op basis van de aanbevelingen door laatstgenoemde instantie -, werd op 7 juli 2008 een nieuwe stuurgroep "Doctoraatsbeurzen – Baekeland" opgestart. Zowel de finaliteit van de huidige specialisatiebeurzen, de evaluatieprocedure 2^{de} termijn als het nieuwe Baekelandprogramma werden in drie vergaderingen ten gronde besproken. De stuurgroep heeft een aantal aanbevelingen overgemaakt aan de minister voor een aanpassing van het stelsel van doctoraatsbeurzen toegekend door het IWT. De implementatie wordt verwacht in de loop van 2009.

4. OnderzoeksMandaten (OZM)

Onderzoeksmandaten van het IWT zijn persoonsgebonden post-doctorale beurzen die worden toegekend aan onderzoekers met een ruime onderzoekservaring voor het uitvoeren van projecten die kunnen bijdragen tot de industriële valorisatie van wetenschappelijke onderzoeksresultaten. Een onderzoeksmandaat duurt 2 jaar en kan maximaal met één bijkomend jaar verlengd worden. Het wordt uitgevoerd onder de begeleiding van een promotor uit de academische wereld en een promotor uit de bedrijfswereld. De evaluatie ervan omvat een mondelinge verdediging van het projectvoorstel door de aanvrager voor een college van deskundigen.

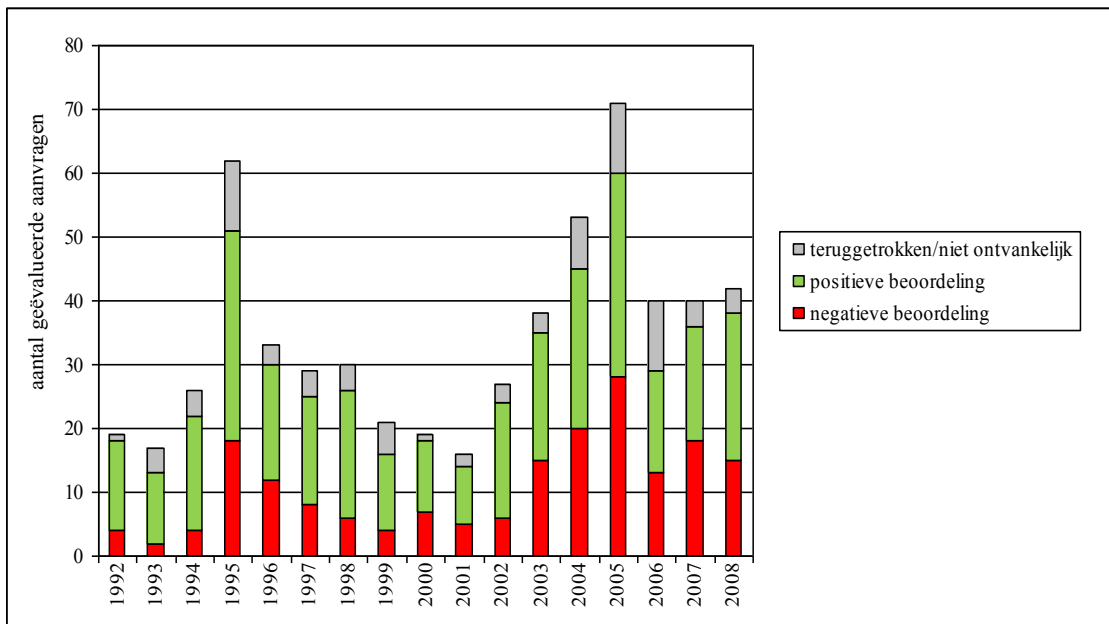
Sinds begin 2003 biedt het IWT 3 OZM-types aan. OZM-type 1 is vooral gericht op de valorisatie van onderzoeksresultaten in het kader van de oprichting van een spin-off bedrijf. OZM-type 2 biedt de mogelijkheid aan onderzoekers om basisonderzoek vanuit hun wetenschappelijke onderzoeksinstellingen te transfereren naar een bestaande, Vlaamse onderneming. De meeste onderzoeksactiviteiten vinden hierbij voornamelijk bij de industriële partner plaats. OZM-type 3 beoogt vooral wetenschappers die aan een Vlaamse universiteit of een onderzoeksinstelling onderzoek uitvoeren met het oog op de valorisatie van de resultaten ervan naar het Vlaamse industriële weefsel. Naast academici worden tot dit laatste type ook wetenschappers uit de bedrijfswereld toegelaten, die zich via deze sabbatical wetenschappelijk wensen te herbronnen.

In 2008 werden 41 aanvragen ingediend, wat vergelijkbaar is met de twee vorige jaren. T.o.v. de gemiddelde waarde voor 1992-2002 stelt dit een stijging voor van 13 aanvragen wat evenwel gemiddeld 9 aanvragen minder is dan in de periode 2003-2007. Ongeveer 90% van de aanvragers is werkzaam aan een van de Vlaamse universiteiten, met de UGent en KULeuven als koplopers met telkens 14 aanvragen. Van de 286 aanvragen die sinds maart 2003 (verruiming naar 3 OZM-types) werden ingediend, behoort 76,9% tot OZM-type 3, 13,6% tot OZM-type 2 en 9,4% tot OZM-type 1. In vergelijking met 2003-2007 en voor het tweede jaar op rij werd in 2008 een beduidende, relatieve stijging van het OZM-type 1 vastgesteld (+6,1%) wat vooral ten koste ging van het OZM-type 2 (-7,2%). Vrouwelijke onderzoekers vertegenwoordigden 38,1% van het aantal aanvragers, wat een stijging is van 3,1% t.o.v. 2007. Verrassend genoeg daalde het aandeel van de buitenlandse aanvragers van 18,4% (2007) naar 7,3% (2008), met slechts drie kandidaten (Nederland, Polen, Portugal).

Samen met 13 aanvragen uit het laatste kwartaal van 2007 werden 29 van de 42 dossiers uit 2008 in ditzelfde jaar behandeld. Buiten 4 dossiers die reeds bij indiening onontvankelijk bleken of vóór het college door de aanvragers werden ingetrokken (vergelijkbaar met 2007), werden alle overige geëvalueerd. Het slaagpercentage in 2008 bedroeg 60,5%, wat een substantiële stijging vertegenwoordigt t.o.v. 2007 (+10,5%), en de gemiddelde waarde voor 2003-2007 (+6,3%).

Bijlage 4 geeft een overzicht van de OnderzoeksMandaten die in 2008 werden toegekend.

Figuur 16: Evolutie van de evaluatie van OZM-aanvragen tussen 1992 en 2008



5. Toegepast Biomedisch Onderzoek met een primair Maatschappelijke finaliteit (TBM)

5.1 Situering

Het financieringskanaal Toegepast Biomedisch onderzoek met een primair Maatschappelijke finaliteit (TBM) werd in 2006 opgestart om een oplossing te bieden voor de beperkte financieringsmogelijkheden voor toepassingsgedreven 'late-stage' biomedisch onderzoek met een uitgesproken maatschappelijke toepasbaarheid doch met slechts een beperkt potentieel voor industriële toepasbaarheid. Door een projectmatige financiering mogelijk te maken voor dit type onderzoek heeft het TBM-programma tot doel op lange termijn bij te dragen aan de implementatie van nieuwe behandelingswijzen en diagnoses.

De drie belangrijkste criteria om in aanmerking te komen voor projectsteun in het TBM-programma zijn:

1. Het onderzoek moet biomedisch zijn met een klinische toepassingsgerichtheid die zich richt naar innovatieve ontwikkelingen voor therapie en/of diagnose.
2. Het onderzoek moet zich reeds ver in het traject van ontdekking naar toepassing bevinden en moet een focus hebben op vertaling van wetenschappelijke bevindingen naar klinische toepassingen, niet op *de novo* kenniscreatie.
3. De toepasbaarheid moet een primair maatschappelijke finaliteit hebben waarvoor op ogenblik van indiening onvoldoende industriële interesse bestaat. In elk geval moet de toepasbaarheid duidelijk verschillend zijn van een economische finaliteit waarvoor vandaag redelijkerwijs industriële financiering kan verwacht worden. De toepassing moet een meerwaarde bieden voor de Vlaamse gezondheidssituatie.

Het programma staat open voor alle Vlaamse non-profit O&O actoren. Gezien de focus van het programma is het evenwel een vereiste dat er in een consortium van aanvragers minstens één Vlaams ziekenhuis opgenomen is. Als algemene regel worden projecten beoogd met een grootteorde van € 0,5 miljoen begroting voor een periode van 2 tot 3 jaar. Het steunpercentage bedraagt 100%.

5.2 oproep 2007-2008

Voor de TBM oproep 2007-2008 was een totaal budget van 6 miljoen euro beschikbaar. In totaal werden 42 TBM-projectvoorstellen ingediend, voor een totale gevraagde steun van ca. 23 miljoen euro. Alle projectvoorstellen werden administratief ontvankelijk verklaard.

De evaluatieprocedure bestond uit twee rondes, een preselectieronde en een finale selectieronde. De preselectieronde was enkel gebaseerd op de "fit" van de projecten in het TBM-programma. Tijdens de finale selectieronde werden ook kwaliteitscriteria mee in rekening gebracht. Finaal werden 11 projecten positief beslist op de vergadering van de raad van bestuur van 17 april 2008.

Tabel 17: Overzicht (finaal) positief besliste voorstellen

Hoofdaanvrager	Ontvankelijk	Na Preselectie	Gesteund
Algemeen Ziekenhuis Groeninge	1	0	0
Algemeen Ziekenhuis Nikolaas	1	1	0
Hogeschool De Nayer	1	0	0
Katholieke Hogeschool Kempen	1	0	0
KULeuven/UZLeuven	14	7	6
Psychiatrisch Centrum Dr. Guislain	1	1	0
UA/UZA	10	7	1
UGent/UZGent	6	5	3
UHasselt	1	0	0
VUB/UZBrussel	6	4	1
Totaal	42	25	11

Bijlage 11 geeft een overzicht van de projecten die binnen het TBM-programma werden toegekend in 2008.

Deel 5 - Steun aan collectief onderzoek en kennisverspreiding

1. Inleiding

Steun aan collectieve kennisontwikkeling en aan kennisdiffusie zijn belangrijke componenten in een uitgebalanceerd innovatiesysteem. De Vlaamse overheid ondersteunt deze processen met diverse maatregelen.

De steun aan de Vlaamse InnovatieSamenwerkingsverbanden TIS, TD en CO kende een zevende oproepronde in 2007, met selectie van projecten in 2008. In dit deel komt een analyse aan bod van de resultaten van deze oproepen. Verder is er ook aandacht voor de oproepronde van 2008, met projecten te evalueren in 2009. Eind 2008 werden de Innovatiecentra (RIS-projecten) geëvalueerd op hun werking.

De indiening van programma's is mogelijk sinds 2007. Als eerste werd de handleiding Competentiepolen gefinaliseerd. Een overzicht van de lopende en nieuwe competentiepoolprojecten vindt u in deel 6.

Het LandbouwOnderzoek richt zich op onderzoeks- en praktijkinstellingen die werken voor de collectiviteit van landbouwbedrijven in Vlaanderen. Sinds enkele jaren behandelt het IWT deze projecten in opvolging van de federale overheid.

Een ander waardevol instrument is het TETRA-Fonds, waardoor interactie en kennisdiffusie tussen bedrijven en hoger onderwijs gestimuleerd wordt. De resultaten van de oproep 2007 worden hierna beschreven. Als gevolg van de studie "TETRA/HOBUEffectmeting" werden een aantal wijzigingen doorgevoerd voor deze oproepronde, die in 2008 geëvalueerd werd.

Sinds 2003 is het IWT ook verantwoordelijk voor de steun aan universitaire interfacediensten. Eind 2008 werd de evaluatie van de interfacewerking besloten in een aanpassing van het financieringsbesluit. Vanaf 2009 richt het IWT zich vooral op de samenwerking tussen de associaties en met het innovatienetwerk. De globale opvolging van de interfacewerking ligt voortaan bij het departement EWI.

De steun aan de verschillende innovatie-actoren heeft geleid tot een uitgebouwd Vlaams InnovatieNetwerk (VIN). Om de samenwerking tussen al deze actoren te bevorderen onderneemt het IWT heel wat acties. Deze worden besproken in deel 7.

2. Het VIS-Besluit

2.1 VIS – Technologische Dienstverlening (TD)

2.1.1 Algemeen kader

Projecten Technologische Dienstverlening worden aangevraagd door een Vlaams InnovatieSamenwerkingsverband. Voor de uitvoering van de projecten Technologische Dienstverlening kan het Vlaams InnovatieSamenwerkingsverband beroep doen op een kenniscentrum.

Technologische adviseerdiensten kennen een lange traditie (meer dan 20 jaar) en daardoor een sterke bekendheid bij de kmo's. De vertrouwensrelatie die de meeste adviseurs in de loop der jaren met de bedrijven hebben opgebouwd vormt een waardevolle bron van netwerking en is een belangrijk vehikel voor innovatiestimulering, in het bijzonder naar de kleine en middelgrote ondernemingen toe.

Door de uitbreiding naar alle Vlaamse InnovatieSamenwerkingsverbanden wordt er nu ook technologische dienstverlening aangeboden in sectoren die niet aan bod kwamen in de collectieve en gelijkgestelde centra. Tevens stelt men meer recent ook in de collectieve centra een belangrijke en toenemende vernieuwing van het dienstenaanbod vast.

De taak van de technologische adviseur bestaat enerzijds uit prestaties naar individuele bedrijven: het verstrekken van technologisch advies, het begeleiden van bedrijven bij het uitvoeren van een Grondig Technologisch Advies (GTA) en innovatiestimulering; anderzijds zijn de adviseurs ook betrokken bij prestaties naar een groep van bedrijven zoals het geven van lezingen ter verspreiding van de onderzoeksresultaten van het collectief onderzoek uit het kenniscentrum waar de adviseur gehuisvest is.

2.1.2 Analyse van de prestaties in 2008

Eind 2008 waren er **56 technologische adviseerdiensten (TD)** actief in 22 kenniscentra (waarvan 8 collectieve centra). In totaal bestond de personeelsinzet op de projecten TD uit circa 70 voltijds equivalenten.

In tabel 18 worden een aantal kengetallen weergegeven die de prestaties van de technologisch adviseurs in kaart brengen. Deze cijfers zijn gebaseerd op de resultaatgerichte rapportering voor de periode januari-december 2008. Zo bezoekt een voltijdsequivalent adviseur gemiddeld genomen een 58-tal bedrijven per jaar en worden er per voltijdsequivalent adviseur gemiddeld 73 technologische innovatieadviezen geleverd. De totaalcijfers zijn in dezelfde orde van grootte als die van vorig jaar.

Tabel 18: Overzicht van de prestaties van de TD-adviseurs in 2008

Prestaties	Totaal	Per VTE
Algemene promotie en informatieverbreiding	643	9,2
Innovatieondersteunende publicaties/presentaties	943	13,4
Georganiseerde seminars/workshops	376	5,4
Bedrijfsbezoeken	4 110	58,6
Punctuele interventies/diensten	7 783	111,0
Begeleide doorverwijzingen of Partner Matching	297	4,2
Technologieprofielen ingebracht in IRC	11	0,2
Technologische/innovatie-adviezen (met rapport, incl. GTA)	5 124	73,1
Uitgevoerde innovatie-audits	124	1,8
Uitgewerkte innovatieplannen/trajecten	447	6,4
IWT-Innovatiestudies waarvan de voorbereiding begeleid werd	34	0,5
Ingediende IWT/EU-Innovatieprojecten waarvan de indiening begeleid werd.	55	0,8
Innovatieplannen waarvan de uitvoering begeleid werd	254	3,6
Klanten (kmo, go)	6 296	89,8
Samenwerkingen met andere intermediairen.	663	9,5
Netwerkondersteunende activiteiten	261	3,7

2.1.3 Beoordeling van aanvragen en financiering van de projecten in 2008

Voor de oproep van 2007 werden de voorstellen voor het opstarten van nieuwe acties door het IWT beoordeeld in maart 2008.

Concreet werden 43 voorstellen geëvalueerd, waarvan 13 uitsluitend een aanvraag voor een aanvulling van een GTA-kredietlijn betroffen. Na de inhoudelijke en budgettaire evaluatie besliste de raad van bestuur van het IWT op 20 maart 2008 om 19 projecten financieel te steunen voor een totaal bedrag aan steun van € 9 341 211,62, doorgaans voor een projectduur van 4 jaar.

Voor 31 projecten werd eveneens een trekkingsrecht voor het uitvoeren van GTA goedgekeurd, voor een totaal bedrag van € 1 207 500.

Bijlage 5 geeft een overzicht van de VIS/TD-projecten geselecteerd in 2008.

Midden 2008 werd de beslissing genomen om de GTA-dienstverlening te integreren in de kmo-portefeuille. Er werd een overgangsregeling uitgewerkt voor de lopende TD-projecten.

2.1.4 Oproep voor projecten 2008-2009

In juli 2008 werd een nieuwe oproep tot het indienen van projectvoorstellen gelanceerd. In totaal werden 29 aanvragen ingediend. De steunmaatregel van Grondige Technologische Adviezen (GTA) werd stopgezet en vervangen door het breder subsidiekanaal van technologieverkenningen in de kmo-portefeuille. De TD-projecten ingediend via deze oproep konden geen GTA-trekkingsrechten meer aanvragen. Vanaf 1 januari 2009 zal de kmo-portefeuille dit kanaal vervangen.

2.2 VIS - Thematische Innovatiestimulering (TIS)

2.2.1 Algemeen kader

Projecten Thematische Innovatiestimulering hebben tot doel bedrijven, in het bijzonder de kmo's, verbonden door een gemeenschappelijke technologische problematiek, op proactieve wijze te informeren en te begeleiden bij de omschrijving en uitdieping van hun innovatieproces. Daarbij wordt het proces van het zoeken naar en het ondersteunen van mogelijke synergieën tussen enerzijds de bedrijven onderling, en anderzijds tussen bedrijven en kennisinstellingen, ondersteund en geoptimaliseerd.

2.2.2 Analyse van de prestaties in 2008

In 2008 waren er 43 projecten van Thematische Innovatiestimulering actief. Hiervan werden drie projecten geselecteerd in het kader van het Europees project INNO-Net. Deze projecten startten op in de tweede helft van 2008. Omgerekend naar voltijds equivalenten waren circa **50 adviseurs werkzaam**.

In tabel 19 worden een aantal kengetallen weergegeven, die de prestaties van de adviseurs in kaart brengen. Deze cijfers zijn gebaseerd op de resultaatsgerichte rapportering voor de periode januari-december 2008. Uit de cijfers blijkt dat belangrijke deeltaken van een TIS-adviseur bestaan uit proactieve innovatiestimulering, informatieverspreiding, doorverwijzing en netwerkvorming.

Tabel 19: Overzicht van de prestaties van TIS-adviseurs in 2008

Kengetallen TIS	Totaal	Per VTE
Algemene promotie en informatieverspreiding	712	13,9
Innovatieondersteunende publicaties/presentaties	930	18,2
Georganiseerde seminaries/workshops	336	6,6
Bedrijfsbezoeken	1 894	37,0
Punctuele interventies/diensten	2 705	52,8
Begeleide doorverwijzingen of Partner Matching	486	9,5
Technologieprofielen ingebracht in IRC	1	0,0
Technologische/innovatie-adviezen (met rapport, incl. GTA)	258	5,0
Uitgevoerde innovatie-audits	27	0,5
Uitgewerkte innovatieplannen/trajecten	50	1,0
IWT-Innovatiestudies waarvan de voorbereiding begeleid werd	17	0,3
Ingediende IWT/EU-Innovatieprojecten waarvan de indiening begeleid werd.	41	0,8
Innovatieplannen waarvan de uitvoering begeleid werd	72	1,4
Klanten (kmo, go)	2 678	52,3
Samenwerkingen met andere intermediairen	545	10,6
Netwerkondersteunende activiteiten	268	5,2

2.2.3 Beoordeling van aanvragers en financiering van de projecten in 2008

Voor de oproep van 2007 werden 29 aanvragen van een project Thematische Innovatiestimulering door het IWT beoordeeld in maart 2008. Na de inhoudelijke en budgettaire evaluatie besliste de raad van bestuur van het IWT op 20 maart 2008 uit dit aanbod 18 projecten financieel te steunen voor een totaal bedrag aan steun van € 6 881 775,77.

Bijlage 6 geeft een overzicht van de VIS/TIS-projecten geselecteerd in 2008

2.2.4 Oproep voor projecten 2008-2009

De achtste oproep werd gelanceerd in 2008. Er werden 19 projectvoorstellen ingediend: 7 aanvragen betroffen een verlenging van een aflopend project en 12 waren nieuwe projectvoorstellen. De definitieve selectie van de projecten gebeurt in maart 2009.

2.3 VIS - (sub)Regionale InnovatieStimulering (RIS)

2.3.1 Algemeen kader

De algemene opdracht van een project (sub)Regionale InnovatieStimulering bestaat erin alle bedrijven gelegen binnen een bepaald gebied te helpen bij het ondersteunen van hun innovatieproces en het nastreven van concrete synergie tussen de bedrijven onderling en tussen de bedrijven en de technisch-wetenschappelijke wereld.

Na een eerste periode van 2003-2006 werd in juli 2006 een oproep tot indienen van projectvoorstellen 2007-2010 gelanceerd. Conform de modaliteiten van deze gerichte oproep lag het initiatiefrecht voor het indienen van een project bij samenwerkingsverbanden die per provincie de meest representatieve bedrijfsorganisaties met een missie van innovatiestimulering in die provincie vertegenwoordigen. De projectvoorstellen kregen hun definitieve vorm in afspraak met het IWT en de oproep werd afgesloten van zodra er voor iedere Vlaamse provincie een goed voorstel onderhandeld werd met de respectievelijke aanvragers.

De projecten worden in elke provincie uitgevoerd vanuit een vzw *Innovatiecentrum naam provincie* waarin de voor die provincie relevante bedrijfsorganisaties vertegenwoordigd zijn. Afhankelijk van de provinciespecifieke situaties werden deze Innovatiecentra op verschillende momenten opgericht en de steunovereenkomsten met het IWT afgesloten. De einddatum van de projecten werd voor elke provincie gelijk gezet op 31.12.2010.

Tabel 20: Overzicht startdatum, toegekende VTE en steun van projecten Innovatiecentra

Aanvrager	Startdatum project	Toegekende VTE	Toegekende steun (€)
Innovatiecentrum West-Vlaanderen	01.01.2007*	7	4 077 421,00
Innovatiecentrum Limburg	01.06.2007	6+2**	3 532 424,00 + 800 000,00
Innovatiecentrum Oost-Vlaanderen	01.06.2007	7	4 089 709,70
Innovatiecentrum Vlaams-Brabant	01.07.2007	6	3 263 047,70
Innovatiecentrum provincie Antwerpen	01.06.2008	7	3 056 743,00
Totaal		33+2	18 819 345,4

Om de continuïteit in de werking regionale innovatiestimulering in elke provincie te borgen werd aan elk RIS-project uit de periode 2003-2006 een verlenging toegekend die inging op 01.01.2007 en beëindigd werd bij de aanvang van de nieuwe projecten uit de oproep 2006.

2.3.2 Tussentijdse evaluatie 2007-2008

De projecten Regionale Innovatiestimulering uit de oproep 2006 werden zoals voorzien eind 2008 onderworpen aan een tussentijdse evaluatie.

* Het Innovatiecentrum West-Vlaanderen was al uitvoerder van het project regionale innovatiestimulering 2003-2006 en moest dus niet meer worden opgericht. De samenstelling van hun raad van bestuur werd wel uitgebreid met ondermeer Unizo.

** Het Innovatiecentrum Limburg heeft vanuit de Limburgovereenkomst € 800 000 aan extra middelen verkregen, waarmee ze twee extra innovatieadviseurs kunnen bekostigen.

De periode waarop deze tussentijdse evaluatie slaat is 01.01.2007–31.08.2008 en houdt voor elke provincie rekening met zowel de resultaten die geboekt werden vanuit de hierboven vermelde verlengingsprojecten als met de resultaten die geboekt werden vanuit de nieuwe projecten.

Deze tussentijdse evaluatie heeft een dubbele doelstelling met name een evaluatie te maken van:

- het gepresteerde werk en de behaalde resultaten van de Innovatiecentra in de betrokken periode (01.01.2007-31.08.2008);
- het aangepaste werkplan en de doelstellingen die voor de tweede biënnale (2009-2010) voorgelegd worden.

Deze elementen werden beoordeeld op basis van de betreffende criteria uit het VIS-Besluit (Art.11 §1), zijnde:

- het innovatiepotentieel van het project (bereik, output, synergie met andere projecten, resultaten uit eerdere projecten);
- de kwaliteit van het projectvoorstel voor de tweede biënnale inzake de doelstellingen, relevantie en haalbaarheid van het werkplan en inzake de competentie van de uitvoerders.

De overgang naar de (voor de meeste provincies nieuwe) vzw-structuur ten spijt en rekening houdend met de reële personeelsbezetting hebben alle Innovatiecentra hun doelstellingen gemiddeld gehaald en/of overtroffen. In de betrokken periode werden er een 3 500-tal bedrijven bezocht en werden er een 2 500-tal nieuwe klanten gemaakt. Er waren ongeveer 500 doorverwijzingen van bedrijven naar de kenniscentra uit het Vlaams InnovatieNetwerk. Daarnaast werden er een 450 innovatietrajecten uitgewerkt met bedrijven en werden er 550 adviezen verstrekt.

Ook de onderlinge samenwerking tussen de innovatiecentra loopt goed. Zo werken ze samen in het EFRO-project 'Tot uw diensten' waarin o.a. de methodiek van de innovatieaudit zal uitgebreid worden voor gebruik bij bedrijven uit de dienstensectoren.

Tot slot hebben de Innovatiecentra ook hun rol als netwerkfacilitator voor het Vlaams InnovatieNetwerk goed gespeeld, tijdens deze periode waren ze betrokken in meer dan 300 samenwerkingsinitiatieven met andere spelers uit het VIN. Zo werden bijvoorbeeld in 2008 een aantal 'VIN-voor-VIN' sessies georganiseerd waarin de netwerkleden met mekaar konden kennis maken en werd er eveneens een creativiteitsessie voor het Vlaams InnovatieNetwerk gehouden, GPS (Global Positioning System) -sessie waarin een aantal mogelijke nieuwe initiatieven kon geïdentificeerd worden.

De kwaliteit van de voorstellen voor de biënnale 2009-2010 is eveneens algemeen goed: de voorstellen zijn goed onderbouwd, leggen realistische doelstellingen, spelen in op de ervaringen uit het verleden en proberen te anticiperen op recente evoluties in het werkveld. Alle medewerkers beschikken ook over de nodige competenties om hun taken met de nodige professionaliteit uit te voeren: zowel medewerkers die reeds in de periode 2003-2006 als adviseur in een project regionale innovatiestimulering werkzaam waren en de overstap maakten naar de nieuwe vzw's als de nieuw aangeworven medewerkers werden onderworpen aan een gemeenschappelijke assessment procedure. Daarnaast is er ook voorzien in een opleidingsprogramma dat loopt over 2 jaar.

De projecten werden dan ook allemaal positief beoordeeld en de raad van bestuur van het IWT zette in december 2008 het licht op groen voor verdere financiering voor de biënnale 2009-2010.

2.4 VIS – collectief onderzoek (CO)

2.4.1 Algemene context

Collectief onderzoek is onderzoek gericht op het verwerven, bundelen en vertalen van kennis tot bruikbare innovatietoepassingen ten behoeve van een ruime collectiviteit van bedrijven. Het onderzoek kan zich daarbij richten op zowel korte als middellange termijn en op de uiteenlopende fasen van onderzoek en ontwikkeling: van strategisch basisonderzoek tot en

met vertaalonderzoek waarbij kennisdiffusie en valorisatie centraal staan. Projecten collectief onderzoek moeten ernaar streven om de competentie van de bedrijven te verhogen zodat de resultaten leiden tot een aantoonbare economische meerwaarde en gevaloriseerd kunnen worden voor/door een zo ruim mogelijke groep van bedrijven. De bedoeling bestaat erin dat bedrijven, in het bijzonder kmo's, door deelname aan dit programma beter in staat zullen zijn om resultaten van onderzoek om te zetten in economische kansen en op langere termijn hun concurrentiepositie kunnen versterken.

De projecten kunnen ingediend worden door Vlaamse InnovatieSamenwerkingsverbanden (federaties, vzw's en consortia van bedrijven of gelijkgestelde sectoriële collectieve centra). Voor de uitvoering van het project kunnen zij beroep doen op kenniscentra (collectieve centra, hogescholen, universiteiten, strategische onderzoeksinstellingen, competentiepolen). Projecten collectief onderzoek duren typisch twee tot vier jaar. De overheid subsidieert 80% van de aanvaardbare projectkosten. Een project collectief onderzoek kan ook activiteiten dienstverlening en innovatiestimulering omvatten, voor zover deze activiteiten rechtstreeks betrekking hebben op disseminatie en sensibilisatie m.b.t. de onderzoeksresultaten.

2.4.2 Oproep 2007: selectie en resultaten

De oproep 2007, met als uiterste indiendatum 30 november 2007, was de zevende oproep Collectief Onderzoek in het kader van het VIS-Besluit. Er werden 34 aanvraagdossiers ingestuurd door 19 verschillende samenwerkingsverbanden. 26 van de 34 aanvragen werden ingediend door collectieve centra (als hoofdaanvrager). Het gevraagde steunvolume bedroeg € 17,6 miljoen.

Het IWT voerde de evaluatie uit op basis van de criteria uit het VIS-Besluit. De evaluatie omvatte de beoordeling van de kwaliteit van het project en het valorisatiepotentieel gegenereerd door het project. Het DTO-aspect is één van de subcriteria van het hoofdcriterium valorisatiepotentieel. Voor 14 projecten is het DTO-criterium een substantieel element geweest in de beoordeling. Voor de evaluatie van de ingediende projecten werd beroep gedaan op het advies van externe deskundigen. Er werden vier colleges georganiseerd met in totaal 21 deskundigen.

Eén aanvraag werd ingediend in het kader van de 4^{de} oproep binnen het ERA-NET CORNET. Dit voorstel werd in de reguliere IWT-procedure opgenomen. In parallel werd voor dit voorstel schriftelijk advies van internationale deskundigen ingewonnen. Een positieve beslissing met betrekking tot het Vlaamse project werd gekoppeld aan een positieve beslissing voor het ERA-CORNET voorstel.

Op basis van de inhoudelijke en budgettaire evaluatie besliste de raad van bestuur van het IWT, op 17 april 2008, 18 projecten te selecteren voor een totaal bedrag aan financiële steun van € 8 474 512,91.

Bij de 18 gesteunde projecten zijn er 15 aangevraagd door collectieve centra (als hoofdaanvrager). Daarnaast zijn er projecten van Essenscia Vlaanderen, Warmtepompplatform/ODE Vlaanderen en het consortium Vlaamse Brouwerij, mouterij en hopindustrie.

De collectieve centra nemen als uitvoerders ongeveer 60% van de totale steun in. Onderzoeksinstellingen vertegenwoordigen 33% van de totale steun, 25% hiervan gaat naar universiteiten en hogescholen. Daarnaast zijn er deelnames van FMTC, Flamac en OCAS.

Bijlage 7 geeft een overzicht van de geselecteerde VIS/CO-projecten in 2008 (oproep 2007).

2.4.3 Oproep 2008-2009

In juli 2008 werd een volgende oproep voor projecten gelanceerd (oproep 2008-2009), met als uiterste indiendatum 14 november 2008. Er werden 25 aanvragen ingediend.

2.5 VIS – Haalbaarheidsstudies

2.5.1 Algemeen kader

In maart 2005 lanceerde het IWT de oproep Haalbaarheidsstudies binnen het VIS-Programma. Dit type studies biedt Vlaamse InnovatieSamenwerkingsverbanden de mogelijkheid om de

haalbaarheid van bepaalde omvangrijke initiatieven grondig voor te bereiden. De nadruk ligt hierbij op de voorbereiding van initiatieven gericht naar het ondersteunen van gemeenschappelijke innovatie-uitdagingen voor een zo ruim mogelijke groep van bedrijven en kenniscentra, zoals bijvoorbeeld competentiepolen of proeftuinen. In geval van een positieve evaluatie van de haalbaarheid, resulteren deze studies in een concreet 'collectief' innovatieplan.

Typische onderwerpen voor haalbaarheidsstudies zijn:

- de uitvoering van verkenningsstudies;
- de uitvoering van foresightstudies;
- het opmaken van roadmaps;
- grondige behoefteanalyses.

Haalbaarheidsstudies kunnen continue ingediend worden bij het IWT. De projectduur bedraagt maximaal 24 maanden. De studies hebben een maximale begroting van € 200 000, met een steunpercentage van 80%. Bij uitzondering en indien grondig gemotiveerd kan een hogere begroting aanvaard worden.

2.5.2 Financiering projecten in 2008

In 2008 heeft de raad van bestuur van het IWT vier haalbaarheidsstudies toegekend met een totale steun van € 482 984. De toegekende haalbaarheidsstudies zijn:

- *Flanders strategic Initiative for Sustainable Chemistry (FISCH)*
Essenscia
- *Haalbaarheidsstudie voor een competentiepool Innovatieve Arbeidsorganisatie*
Consortium van 10 bedrijven en VOKA Kamer van Koophandel West-Vlaanderen
- *Haalbaarheidsstudie T!NC (Telematics INCubator) - een proeftuin voor ITS*
Telematics Cluster - ITS Belgium
- *Vlaams Centrum voor Translationeel Geneeskundig Onderzoek*
FlandersBio

2.6 VIS – Samenwerkingsprojecten

2.6.1 Algemeen kader

Onder de benaming Vlaams InnovatieNetwerk – afgekort VIN- vinden we de actoren die vanuit de Vlaamse overheid steun ontvangen voor innovatiestimulering en innovatie-ondersteuning. Een belangrijke taak voor het IWT bestaat er in om deze actoren te ondersteunen om een performant innovatie-ondersteunend netwerk te vormen zodat de beschikbare expertise optimaal ten dienste kan gesteld worden van de Vlaamse bedrijven. Via de ondersteuning van projecten met een gemeenschappelijk belang die al dan niet in een samenwerkingsverband van innovatie-actoren worden uitgevoerd, kan de samenwerking binnen dit netwerk en de performantie van dit netwerk gestimuleerd worden.

De reglementaire basis voor dit programma vormt het *Besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van de steun aan projecten van innovatiestimulering, technologisch advies en collectief onderzoek op verzoek van Vlaamse innovatiesamenwerkingsverbanden, kortweg VIS-Besluit* genoemd, dd. 20 juli 2006.

De open oproep Samenwerkingsprojecten heeft als voornaamste doel het ondersteunen van initiatieven van VIN-actoren die kunnen leiden tot:

- een betere samenwerking tussen deze innovatie-actoren;
- een verhoging van de performantie van het Vlaams InnovatieNetwerk;
- een verbetering van de professionaliteit van de diensten aangeboden vanuit het Vlaams InnovatieNetwerk.

Gekaderd binnen bovenstaande doelstelling komen o.a. de volgende activiteiten voor steun in aanmerking:

- de gezamenlijke ontwikkeling van instrumenten ('tools');
- de gezamenlijke ontwikkeling van methodes en procedures;
- het uitvoeren van activiteiten die kunnen leiden tot een betere onderlinge afstemming tussen VIN-actoren onderling of tussen VIN-actoren en gelijkaardige innovatie-actoren binnen de EU;
- het uitvoeren van gezamenlijke studies, terreinverkenningen, roadmaps, ... die het domein van de individuele aanvragers overstijgen of die zich in overlappende domeinen bevinden.

2.6.2 Financiering projecten in 2008

In 2008 werden twee nieuwe voorstellen ingediend, beide werden gesteund:

- Opstellen van samenwerkings- en contractmodellen voor VIS-projecten, ingediend door VLOOT;
- *Tot uw diensten*, ingediend door de Innovatiecentra binnen EFRO.

3. LandbouwOnderzoek (LO)

3.1 Inleiding

Het programma LandbouwOnderzoek beoogt het verwerven, bundelen en vertalen van wetenschappelijk-technologische kennis naar innovatieve toepassingen voor de Vlaamse land- en tuinbouw. De projecten hebben een collectief karakter omdat ze gericht zijn op de bevordering van de sector en niet op het oplossen van problemen van individuele land- en tuinbouwbedrijven. De projecten worden uitgevoerd door onderzoeksploegen van de Vlaamse universiteiten en hogescholen, onderzoeksinstellingen en praktijkcentra.

In 2005 heeft de Vlaamse Regering haar goedkeuring gegeven aan het reglementair kader voor de projectmatige financiering van het *toegepast collectief onderzoek voor de land- en tuinbouwsector*. Een belangrijk punt van deze regeling is dat voor elke aanvraag een gebruikersgroep moet samengesteld worden die een representatieve vertegenwoordiging moet zijn van de land- en tuinbouwsector waarnaar het project zich richt. De Vlaamse overheid betoelaagt 92,5% van de aanvaarde projectkosten en de overige 7,5% dient bijeengebracht te worden door de leden van de gebruikersgroep. Ook bedrijven uit de agro-voedingsindustrie kunnen mede instaan voor de cofinanciering. Een project kan goedgekeurd worden voor maximaal 4 jaar, met een tussentijdse evaluatie na 2 jaar.

De in de Vlaamse land- en tuinbouw erkende praktijkcentra vormen binnen dit steunprogramma een specifieke groep van innovatie-actoren. Omwille van het belang van de praktijkcentra voor de verdere ontwikkeling van de land- en tuinbouwsector werd in het reglementair kader een projecttype gedefinieerd dat kan omschreven worden als praktijkonderzoek. Dit is onderzoek dat op korte termijn een oplossing wil bieden aan voor de land- en tuinbouwsector relevante problemen, alsook het bundelen en vertalen van kennis naar voor de praktijk direct bruikbare toepassingen. Jaarlijks dient 25% van de budgettaire middelen voor het programma LandbouwOnderzoek prioritair besteed te worden aan het praktijkonderzoek, op voorwaarde uiteraard dat deze projecten kwalitatief voldoende goed bevonden worden.

3.2 oproep 2007-2008

In het kader van de oproep 2007-2008 werden 39 projectvoorstellen ingediend voor een totaal aan gevraagde steun van € 30,4 miljoen, waarvan € 15,8 miljoen voor de 1^{ste} biënnale. De budgettaire enveloppe voor het programma LandbouwOnderzoek bedraagt € 9.602.000. Een belangrijk deel hiervan (€ 5 miljoen) diende echter vastgelegd te worden voor de verlenging van 15 lopende projecten in 2008. Bij de goedkeuring van projecten worden de kredieten namelijk maar vastgelegd voor de 1^{ste} biënnale, in afwachting van de uitkomst van de tussentijdse evaluatie na 24 maanden. Het steunvolume beschikbaar voor de financiering van nieuwe projecten in 2008 bedroeg aldus € 4,6 miljoen.

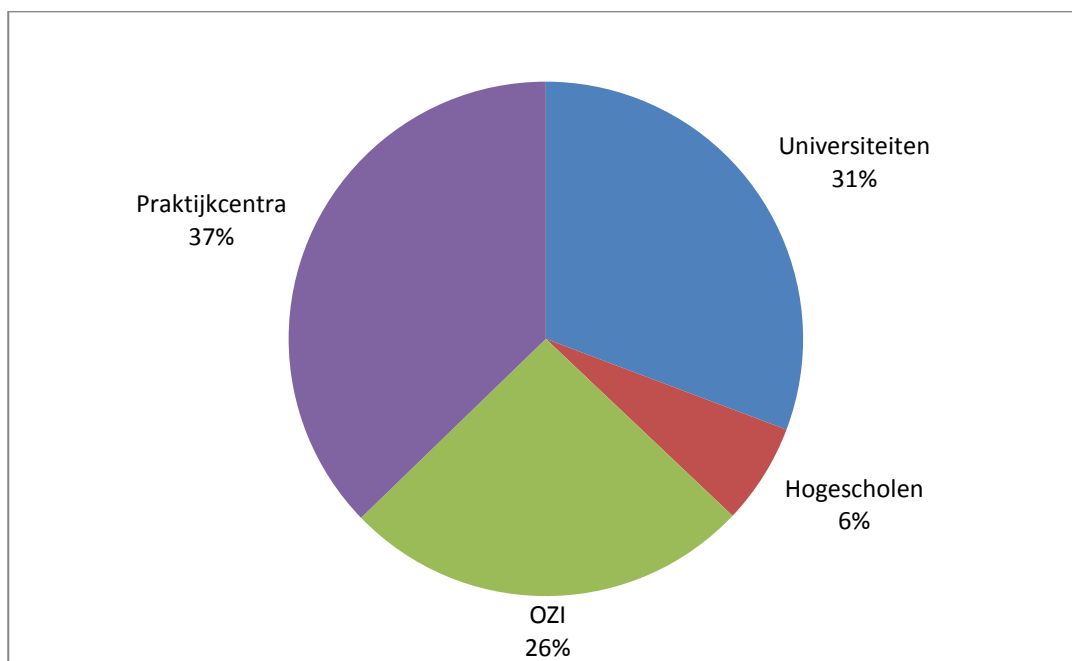
Op 22 mei 2008 heeft de raad van bestuur haar goedkeuring gehecht aan de gevolgde evaluatieprocedure en de selectie van de projectvoorstellen. Met de beschikbare financiële middelen kon steun toegekend worden aan de 12 meest gunstig gerangschikte projecten. Voor elk van deze projecten kon tijdig een gebruikersgroep samengesteld worden die zal instaan voor de cofinanciering van 7,5% van de aanvaarde projectkosten.

De beleidsdoelstelling om minimum 25% van deze middelen prioritair te besteden aan projecten van het type praktijkonderzoek werd hiermee gehaald. Ook aan projecten die een substantiële bijdrage leveren tot Duurzame Technologische Ontwikkeling (DTO) wordt een zekere prioriteit gegeven bij de selectie.

Van de goedgekeurde projecten zijn er 8 die duidelijk gericht zijn op een meer duurzame land- en tuinbouwproductie.

Uit de onderstaande figuur blijkt dat voor deze oproep 37% van de toegekende steun naar de Vlaamse instellingen voor hoger onderwijs gaat. Nog eens 37% gaat naar de in de Vlaamse land- en tuinbouw erkende praktijkcentra. De onderzoeksinstituten die zich specifiek richten op toepassingen voor de land- en tuinbouwsector (o.a. het Instituut voor Landbouw- en Visserij Onderzoek) nemen ongeveer 26% voor hun rekening.

Figuur 21: Verdeling van de toegekende steun voor de oproep 2007-2008



Bijlage 10 geeft een overzicht van de projecten die toegekend werden in het LandbouwOnderzoek.

3.3 verdere ontwikkelingen

Eind mei 2008 lanceerde het IWT de nieuwe oproep 2008-2009. De limietdatum voor indiening van projectaanvragen was 17 september 2008. De behandelingstermijn werd met een 2-tal maanden naar voor geschoven om tegemoet te komen aan de vraag om goedgekeurde projecten eventueel vroeger van start te kunnen laten gaan. Ook werd aan de aanvragers de mogelijkheid geboden om -na de ontvankelijkheidsanalyse- hun projectvoorstel te komen toelichten aan een IWT-adviseur, met indiening van eventuele aanvullingen binnen de 10 werkdagen.

Van de budgettaire middelen die voorzien zijn voor het programma LandbouwOnderzoek (€ 9 602 000) dient opnieuw een gedeelte voorbehouden te worden voor de verlenging van lopende projecten in 2009.

Het steunvolume beschikbaar voor de financiering van nieuwe projecten ingediend in het kader van de oproep 2008-2009 zal ongeveer € 6,1 miljoen bedragen, wat 32,6% meer is dan voor de voorgaande oproep.

In het kader van het Platform voor Landbouwonderzoek zal in het voorjaar 2009 een *Witboek landbouwonderzoek* voorgesteld worden waarin de prioritaire thema's, sectoren en onderzoeksvragen voor de Vlaamse land- en tuinbouw tot 2020 zullen aangegeven worden.

4. TETRA-Fonds

4.1 Algemeen kader

Het TEchnologie TRAnsferFonds, kortweg TETRA-Fonds, is een platform om interactie en kennisuitwisseling tussen bedrijven en hoger onderwijs te stimuleren. Het doel hierbij is dubbel: door het uitvoeren van projecten wordt kennis over nieuwe technologieën overgedragen naar een zo ruim mogelijke groep van bedrijven en het hoger onderwijs versterkt zijn kennisbasis ten voordele van de onderwijsopdracht en de maatschappelijke dienstverlening.

Het TETRA-Fonds subsidieert projectmatig, toepassingsgericht onderzoek met een economische finaliteit. Het subsidiepercentage bedraagt 92,5% van de projectbegroting. De projecten worden aangevraagd en uitgevoerd door de onderzoeksgroepen van Vlaamse instellingen van hoger onderwijs (hogescholen en universiteiten), soms in samenwerking met andere (publieke) onderzoeksinstellingen. De projectresultaten worden hun eigendom, ze hebben wel de plicht om deze zo ruim mogelijk te valoriseren naar de doelgroep. Dit zijn Vlaamse kmo-bedrijven en socialprofitorganisaties. Enkel van hen vormen de gebruikersgroep, samen met organisaties uit diverse tussenschakels in het valorisatietraject (zoals voorschrijvers, wetgevers, technologieaanbieders enz.) met als voornaamste taak het actief participeren in het project bij het uitvoeren van casestudies enz. en door het leveren van nuttige feedback tijdens de viermaandelijke gebruikersgroepvergaderingen. De bedrijven uit de gebruikersgroep betalen samen de overige 7,5% van de projectbegroting. De effectieve steun van 4 relevante Vlaamse kmo's is een belangrijk criterium voor het goedkeuren van een project.

Samenwerken met buitenlandse onderzoeksgroepen is mogelijk via het TETRA-project, ofwel rechtstreeks als onderdeel van de projectbegroting, ofwel via joint-calls binnen het ERA-NET project EraSME. Hierbij kan de Vlaamse hogeschool of universiteit samenwerken met een onderzoeksinstelling en kmo-bedrijven van een participierend land/regio van het EraSME-netwerk. Het IWT voorziet geen extra steun, maar door de samenwerking kan een groter project uitgevoerd worden met een lagere kost voor Vlaanderen.

4.2 Beoordeling van TETRA-aanvragen en financiering van projecten in 2008

De Vlaamse Regering verhoogde voor de oproep 2008 de beschikbare enveloppe van 7,399 miljoen euro tot 8,899 miljoen euro. Deze oproep werd gelanceerd in december 2007 en resulteerde in 63 aanvragen met een gecumuleerd budget van 19,4 miljoen euro. De modaliteiten van het TETRA-Fonds werden gewijzigd met ingang van deze oproep met het oog op een (nog) efficiëntere en snellere valorisatie van de projectresultaten:

- Er wordt voorzien in een verhoogde flexibiliteit qua projectduur en de steunbare activiteiten worden verruimd.
- Het belang van valorisatie van projectresultaten wordt geaccentueerd en de projecten moeten verplicht minstens ¼ van hun tijd spenderen aan typische valoriserende activiteiten zoals case-studies op maat van kmo-bedrijven, workshops voor technici, voorbereiden van innovatietrajecten bij kmo's enz.
- Het belang van de inbedding van het toegepast onderzoek bij de onderwijsopdracht wordt geaccentueerd om ook de indirecte kennistransfer blijvend te garanderen.

Rekening houdende met de budgettaire ruimte om projecten te steunen, werden de 34 beste aanvragen gesteund. Hiervan zijn er 5 projecten gericht op verkenningsactiviteiten (1 jarige) en 6 projecten die een langere projectduur van 3 jaar kunnen verantwoorden. Er waren 3 EraSME-aanvragen via een TETRA-project. Twee projecten resulteren in een goedgekeurd EraSME-project, *Bi-Cycle* is een samenwerking met Duitse partners; *Scala* is een samenwerking met Oostenrijkse partners.

Doordat de nieuwe modaliteiten het mogelijk maken om ofwel langer durende projecten in te dienen of om te kiezen voor een korter voortraject ter voorbereiding van het eigenlijke project is de kans groter dat de TETRA-projecten op het eind van de projectduur leiden tot valorisatie. Hierdoor is de noodzaak voor een bijzondere oproep 'Valorisatietrajectprojecten' weggevallen. In 2008 werd deze bijzondere oproep dan ook niet meer voorzien.

4.3 Oproep TETRA-projecten 2008-2009

Het budget voor het oproepjaar 2008-2009 blijft 8,899 miljoen euro. Deze TETRA-oproep werd gelanceerd in december 2008, met als uiterste indieningsdatum 10 februari 2009.

Op indieningsdatum werden 57 nieuwe projectaanvragen ingediend. De goedgekeurde projecten van deze oproep worden bekend gemaakt einde juni 2009.

Er werd beslist dat het TETRA-Fonds opengesteld kan worden voor beide joint-calls die georganiseerd worden door het EraSME-netwerk. Hiervoor wordt 10% van het budget gereserveerd om een tweede vastlegging van het budget mogelijk te maken.

Bijlage 10 geeft een overzicht van de projecten die binnen het TETRA-Fonds in 2008 werden toegekend.

5. Interfacediensten van de Vlaamse universiteiten

De universitaire interfacediensten staan in voor de bevordering van de samenwerking tussen de hoger onderwijsinstellingen en bedrijven, en voor de economische valorisatie van academische onderzoeksresultaten onder de vorm van octrooien, licentiecontracten en de oprichting van spin-off-bedrijven.

De interfacediensten ontvangen voor hun werking een jaarlijkse subsidie, waarvan de modaliteiten zijn geregeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 13 september 2002 betreffende de ondersteuning van interfaceactiviteiten van de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap. Conform de bepalingen van het besluit van 13 september 2002 werd de interfacewerking in 2007 ook voor het eerst extern doorgelicht, zowel kwantitatief als kwalitatief.

De doorlichting werd uitgevoerd door Deloitte met begeleiding door een stuurgroep waarin het departement Economie, Wetenschap en Innovatie, het kabinet van minister Ceysens en ook het IWT zitting hadden. Het rapport werd inmiddels opgeleverd en bevat naast een analyse en aanbevelingen voor de interfacewerking in het algemeen ook voor elke interfacedienst een afzonderlijk individueel rapport. Belangrijke elementen in het rapport zijn het behoud van een basisfinanciering voor de interfacewerking, zij het met aanpassing van de te vervullen indicatoren en modaliteiten, een stimulering van de onderlinge samenwerking en van de samenwerking met andere innovatieactoren. Een aanpassing van het zgn. Interfacebesluit liet toe dat de interfacediensten hun eerder ingediende 5-jarenplannen konden verlengen voor het werkjaar 2008. Concreet bedroeg het totaalbedrag voor de interfacewerking in 2008 2 775 000 euro.

Het nieuwe financieringsbesluit zit momenteel in het goedkeuringsproces en zal de financiering van de interfacewerking voor 2009 en de volgende jaren regelen. Het principe van het nieuwe besluit is dat het beheer van zowel de steunmaatregel van de Industriële Onderzoeksfondsen als de Interfacediensten nu in handen ligt van het departement EWI, en dat het IWT specifiek de samenwerking tussen de associaties onderling en met het Vlaams innovatienetwerk voor haar rekening neemt.

Deel 6 - Innovatiesteun op initiatief van de Vlaamse Regering

1. Situering

Het grootste deel van de innovatiebudgetten in IWT-beheer worden door het IWT zelf beheerd vanaf indiening tot steunselectie en opvolging. Dit alles binnen de krijtlijnen van reglementaire kaders beslist door de politieke overheid. Een kleiner deel wordt inzake steunselectie beslist door de politieke overheid zelf, m.n. de Vlaamse Regering of de verantwoordelijke minister, afhankelijk van het steunbedrag.

2. VRT-Medialab

In de nieuwe beheersovereenkomst met de VRT hebben de aspecten digitalisering en nieuwe media (internet en mobiel) nog een meer prominente plaats gekregen dan in de vorige beheersovereenkomst. Er is nu immers expliciet opgenomen dat de VRT moet doorgroeien naar een *digitale omroeporganisatie die zijn diensten aanbiedt via alle relevante media: radio, televisie, internet en mobiel*.

De nieuwe beheersovereenkomst met de VRT voorziet dan ook in artikel 18 een consolidering van de expertise die in de loop van de laatste vijf jaar is opgebouwd in het kader van e-VRT.

In dat licht zal de VRT zijn onderzoekers groeperen in een *personeelsteam Onderzoek en Innovatie (O&I) intussen Medialab genoemd*, dat de volgende activiteiten zal ontplooiën:

- het op de voet volgen van technologische ontwikkelingen inzake e-media en het bestuderen hoe ontwikkelingen of uitvindingen nieuw kunnen worden toegepast in Vlaanderen;
- het consolideren van de kennis die is opgebouwd binnen het kader van de in de periode 2002-2006 door de VRT uitgevoerde innovatieve mediaprojecten;
- het participeren in grotere, vraaggestuurde onderzoeksprogramma's en projecten waarvan de uitvoering buiten de VRT plaatsvindt en waarbij de VRT de resultaten van het onderzoek gevoerd met de middelen voorzien in de overeenkomst VRT 2007-2011 ter beschikking stelt van Vlaamse media-industrie.

Het onderzoek zal gaan over de volgende domeinen:

- productie: media-infrastructuur; technologie voor mediaproductie, technologie voor mediaprocessen en integratie en architectuur van mediatoepassingen.
- distributie en consumptie: mediaconsumentenplatformen en distributieplatform.

De nieuwe beheersovereenkomst voorziet in artikel 18 dat daartoe tussen de VRT en de Vlaamse Gemeenschap een overeenkomst met betrekking tot een nieuwe onderzoeks- en innovatieopdracht in het domein van de e-media (de Opdracht O&I) zal worden afgesloten.

Vanuit de begroting wetenschapsbeleid wordt daartoe een bedrag van 3,907 miljoen euro voorzien voor 2008.

De nieuwe beheersovereenkomst bepaalt dat de VRT bovendien een beroep zal kunnen doen op bijkomende middelen die kunnen worden ingezet als 'matching funds' voor projecten die worden binnengehaald in het kader van vraaggestuurde onderzoeksprogramma's. De Overeenkomst O&I beperkt het bedrag tot maximaal 500 000 euro per jaar.

3. BOM-Vlaanderen

Volgens UNESCO bezit onze planeet enkele honderden miljoenen uren aan audiovisuele archieven. Deze archieven verliezen evenwel continu hun kwaliteit. Daardoor wordt het zeer

vlug onmogelijk om ze terug af te spelen, tenzij de inhoud wordt overgezet op een modern digitaal medium. Ook in Vlaanderen zijn er duizenden uren aan spraak- en beeldmateriaal opgeslagen op analoge dragers, niet alleen bij de omroepen maar ook bij culturele organisaties, privépersonen, overheidsinstellingen, enz. Dit materiaal behoort tot het belangrijkste erfgoed in Vlaanderen. Lange-termijnbewaring door het digitaal opslaan en ontsluiten van deze collecties zijn bouwstenen voor kennisverwerving en voor het begrijpen van onze Vlaamse cultuur. Zeker in het onderwijs is er een grote vraag naar multimediale toegang tot het culturele erfgoed; dit biedt immers een uitstekende kans om nieuw lesmateriaal te ontwikkelen over onze cultuur en geschiedenis. Naast de culturele en educatieve waarde van het audiovisuele erfgoed is er ook een aanzienlijke economische waarde aan verbonden. Door het digitaal beschikbaar stellen van het materiaal wordt onder andere de creatieve economie gestimuleerd. Dit leidt tot innovatieve toepassingen op het gebied van nieuwe media en de ontwikkeling van hoogwaardige diensten voor het publiek. Het snelle verval van het audiovisuele erfgoed enerzijds en de maatschappelijke, culturele en economische waarde ervan anderzijds vragen een oplossing op korte termijn. Het BOM-VI-project (Bewaring en Ontsluiting Multimedia data in Vlaanderen) wil een belangrijke aanzet zijn tot de oplossing van de geschetste problematiek.

Tijdens het opzetten van dit projectvoorstel werd uitvoerig overleg gepleegd met diverse actoren die actief zijn in de Vlaamse erfgoed-, cultuur- en mediasector (met inbegrip van de bewaar- en erfgoedbibliotheken en archieven). Vanuit elk van deze sectoren werden concrete aandachtspunten geformuleerd met betrekking tot de bewaring en ontsluiting van multimediale data in Vlaanderen. Op basis hiervan kon enerzijds het belang van het project voor deze sectoren ingeschat worden; anderzijds kon het project op basis van dit overleg zodanig gedefinieerd worden dat een maximale meerwaarde voor de vermelde sectoren gerealiseerd wordt. Deze meerwaarde is bijgevolg niet beperkt tot een meerwaarde voor de projectpartners alleen; het BOM-VI-project wil een duidelijke meerwaarde bieden voor Vlaanderen als geheel en voor alle Vlaamse actoren in de erfgoed-, cultuur- en mediasector in het bijzonder.

3.1 Doelstelling

De finale doelstelling van het BOM-VI project is te komen tot een gemeenschappelijk innovatieplatform voor opslag en ontsluiting van digitale archieven waardoor het als demonstrator kan dienen voor de onderzoeksresultaten van de diverse gerelateerde onderzoekstopics (gebruikersnoden; opslagcapaciteit en bandbreedte, lange-termijnpreservering; kostefficiënte en energie-efficiënte opslag, beheer en bescherming van de intellectuele eigendomsrechten; schaalbare en kostefficiënte ingest (opname) in het archief en de ontsluiting). Voor het concrete werkprogramma en het detail van de onderzoeksactiviteiten wordt verwezen naar het finale projectvoorstel.

Het succes en de impact van dit project zullen sterk afhangen van de mate waarin de verschillende actoren uit de Vlaamse cultuur-, erfgoed- en mediasector hun kennis en expertise met betrekking tot archivering en ontsluiting van digitale multimediale data met elkaar zullen delen en op elkaar zullen afstemmen. Hierbij wordt niet alleen gedacht aan de partners die deel uitmaken van het projectconsortium; het is de expliciete bedoeling van deze partners om alle resultaten die zullen worden behaald in het project publiek beschikbaar te stellen van alle spelers in het Vlaamse (en Europese) cultuur-, erfgoed- en mediaveld.

4. IBBT

Het hoofddoel van het IBBT (Interdisciplinair instituut voor BreedBandTechnologie), dat van start ging in 2004, is een belangrijke bijdrage leveren aan de uitbouw van Vlaanderen tot een toonaangevende en internationaal erkende speler in de toekomstige informatiemaatschappij. En dit meer in het bijzonder door te investeren in middellange termijn basisonderzoek. De vzw IBBT is een virtueel onderzoeksinstituut op basis van onderzoeksgroepen die elk binnen hun eigen instellingen blijven, aangevuld met een beperkt aantal centrale directiefuncties en de nodige administratieve staf. Sinds 2007 zijn er, na uitbreiding van de onderzoeksscope met

activiteiten op het vlak van beeldverwerking, 16 universitaire onderzoeksgroepen verbonden aan het IBBT.

De basisopdracht van het IBBT is uitvoeren van onderzoek dat een (strategische) ondersteuning moet leveren voor de applicaties van informatie- en communicatietechnologie (incl. beeldverwerking). Dit zowel voor de verdere ontwikkeling van bestaande bedrijven als (en nog meer) voor vernieuwende initiatieven in de industrie, de dienstensector en de overheid. In dit kader voert het IBBT in eerste instantie een eigen, vraaggedreven, onderzoeksprogrammering uit, gericht op de ontwikkeling van generische (middellange termijn) onderzoeksresultaten en kennis, binnen vijf applicatiedomeinen:

- e-health;
- mobiliteit en logistiek;
- nieuwe media;
- e-government;
- ondersteunende technologieën.

Zowel technologische (Mobile and Wireless Networks, Fixed networks, Performance Evaluation, Distributed Software, Information Security, Multimedia Content Technology, Human Computer Interaction en Image Processing) als niet-technologische (Legal and Regulatory research, ICT Policy research, User Centred Design/Usability, Market research) onderzoeksthema's komen aan bod. In de loop van 2007 werden, op vraag van de sector, de activiteiten van het IBBT verder uitgebreid met een luik rond beeldverwerking

De (jaarlijkse) bijstelling van de onderzoeksprogrammering gebeurt door de raad van bestuur van het IBBT, die samengesteld is uit vertegenwoordigers van zowel het bedrijfsleven als de overheid. Deze programmering omvatte in 2008 zowel projecten Gemeenschappelijk BasisOnderzoek (GBO) als projecten Interdisciplinair Strategisch BasisOnderzoek (ISBO). GBO-projecten betreffen (semi)precompetitief multidisciplinair onderzoek uitgevoerd door het IBBT in nauwe samenwerking met een aantal bedrijven en/of non-profit organisaties, waarbij de deelnemende bedrijven een gezamenlijke bijdrage leveren van minstens 50% van de projectkosten. ISBO-projecten betreffen lange termijn precompetitief onderzoek met een interdisciplinair karakter en een internationale excellentieambitie. De belangstelling vanuit het bedrijfsleven en/of de overheid bij dergelijke projecten vertaalt zich in een daadwerkelijke inbreng van de deelnemende leden in de opvolging van het project.

Buiten het kader van zijn eigen onderzoeksprogramma's kan het IBBT ook onderzoek verrichten op basis van bilaterale onderzoekscontracten met de industrie en dienstensector en/of deelnemen aan Europese onderzoeksprogramma's.

Hiernaast is het IBBT ook verantwoordelijk voor het ter beschikking stellen van experimentele infrastructuur (iLabs) die bedrijven (en meer in het bijzonder kmo's) in staat moet stellen hun producten en diensten te testen zowel op technisch vlak als op het vlak van gebruikersrespons. Tenslotte speelt het een belangrijke rol bij het samenbrengen van bedrijven, dienstverleners, de overheid, sectoriële vertegenwoordigers, de Vlaamse kenniscentra en nationale en internationale netwerken.

4.1 Rol van het IWT

IWT woont, zoals in het verleden, nog wel met raadgevende stem de vergaderingen van de raad van bestuur en de algemene vergadering van het onderzoeksinstituut bij. Ook blijft het betrokken bij de selectie van de GBO-onderzoeksprojecten. In dit kader werd in 2008 een technische doorlichting gemaakt van de ontvangen projectvoorstellen ten behoeve van de directie en de raad van bestuur van het IBBT. De bedrijfspartners kunnen ook steun aanvragen bij het IWT voor hun aandeel in de projecten van GBO.

Eind 2008 werd, in overleg met de directie van het IBBT, ook gestart met de aanpassing van de procedures voor de GBO-projecten. Vanaf 2009 zullen deze projecten ICON-projecten genoemd worden, wat staat voor Interdisciplinair Coöperatief Onderzoek. De algemene scope blijft dezelfde, maar op het vlak van selectieprocedure wordt een belangrijke vereenvoudiging

doorgevoerd door het in elkaar schuiven van de evaluatieprocedure binnen het IBBT voor de projecten (met een advies van het IWT in deze fase) en de evaluatieprocedure binnen het IWT voor de parallelle steun voor de bedrijven. Dit moet zowel de eenduidigheid als de snelheid van de behandeling te goede komen.

5. Milieu- en energie Innovatie Platform

Het MIP is opgezet als een samenwerking tussen de beleidsdomeinen leefmilieu en energie en het beleidsdomein voor innovatie (vanaf eind 2005). Dit vormde een eerste concrete aanpak van het zgn. horizontaal/geïntegreerd innovatiebeleid. Dit impliceert netwerking met de betrokken actoren, m.n. bedrijven, onderzoeks- instellingen en administraties.

In 2008 werden geen belangrijke nieuwe initiatieven binnen het MIP genomen. Op basis van een grondige analyse zal een voorstel tot bijsturing geformuleerd worden begin 2009.

6. Competentiepolen

Competentiepolen zijn kenniscentra die zich richten op de bundeling van competenties op strategisch belangrijke thema's in Vlaanderen. De samenwerking tussen alle relevante innovatie-actoren (bedrijven, kennisinstellingen, onderzoeksinstituten) moet leiden tot versterking van bestaande competenties en verhoging van het innovatievermogen bij de Vlaamse kmo's. Collectief onderzoek en kennisdiffusie zijn dan ook de voornaamste activiteiten in een competentiepool.

Het programma voor de ondersteuning van Competentiepolen is gebaseerd op het beleidskader aan grote kenniscentra ten behoeve van innovatie (juli 2005). Voor de steun wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid om binnen het VIS-Besluit ook grotere geprogrammeerde initiatieven te ondersteunen. Het IWT evalueert de ingediende aanvragen voor steun aan competentiepolen en adviseert de bevoegde minister over de financiering van het initiatief. Na beslissing van de minister is het IWT verantwoordelijk voor de opvolging van de toegekende steun. Hiermee is invulling gegeven aan de behoefte aan meer transparantie bij de opzet en steun van competentiepolen.

Op 12 december 2008 kende de Vlaamse Regering 13,5 miljoen euro toe voor de tweede fase (2009-2012) van de competentiepool Flanders' Mechatronics Technology Centre, het innovatieplatform voor de mechatronica sector in Vlaanderen. FMTC wil zich in deze periode verder toeleggen op drie kennisdomeinen, waarbinnen topcompetenties (strategisch basisonderzoek) worden uitgebouwd en collectief onderzoek wordt uitgevoerd. Met de focus op de drie topcompetenties heeft FMTC zich tot doel gesteld om aan te sluiten bij de Europese top. De collectieve aanpak moet een antwoord zijn op de nood aan de omvangrijke en intense onderzoeksinspanning die nodig is om tot de gewenste innovatieve producten te komen in de Vlaamse mechatronicasector om globaal competitief te kunnen zijn. Deze onderzoeksinspanning overstijgt de capaciteit van de individuele bedrijven.

Eind 2008 heeft minister Ceysens, op basis van een positieve evaluatie door de raad van bestuur van het IWT, beslist om middelen vast te leggen voor de opstart van twee nieuwe competentiepolen: Flanders' Plastic Vision (kunststofverwerkende industrie) en Flanders' Synergy (innovatieve arbeidsorganisatie). De steun voor deze middelen zal definitief toegekend worden na positieve beslissing van de Vlaamse Regering, voorzien voor het voorjaar 2009.

De oprichting van de virtuele competentiepool Flanders' Plastic Vision zal invulling geven aan de nood aan een focusactie rond innovatie voor de kunststofverwerkende industrie. In de kunststofverwerkende industrie wordt weinig middellange termijn onderzoek uitgevoerd en zeer weinig onderzoek waarbij bedrijven onderling samenwerken. Daarnaast opereren de huidige kenniscentra en onderzoeksinstituten weinig gecoördineerd naar de sector toe, waardoor een sub-optimale impact gerealiseerd wordt. De strategische doelstellingen van de

competentiepool zijn gericht op meer vraaggedreven R&D, door met name collectief onderzoek en geïntegreerde opbouw van kennis bij de bestaande kennisinstellingen, versterkte en gecoördineerde dienstverlening naar bedrijven en een verhoogd absorptievermogen voor nieuwe technologie bij de bedrijven.

De op te richten competentiepool Flanders' Synergy heeft als primaire doelstelling om de performantie van bedrijven te verhogen via een innovatief personeelsbeleid en arbeidsorganisatie. De behoeften waaraan Flanders' Synergy tegemoet wil komen vinden hun oorsprong in de transitie naar een kenniseconomie met meer kennisintensieve jobs en de toenemende schaarste op de arbeidsmarkt. De cruciale uitdagingen zijn hierbij zowel de toename van de productiviteit alsook de kwaliteit van de arbeidsprocessen en het welzijn van de werknemers te kunnen verbeteren. Hiernaast is er tevens een noodzaak om oudere werknemers zinvol te kunnen behouden in arbeidsprocessen en dit gedurende een langere tijdsperiode. Flanders' Synergy wil haar doelstellingen bereiken door onder meer sensibiliseren, dienstverlening, onderzoek en training.

In 2008 werd ook de tussentijdse evaluatie van Flanders' FOOD door het IWT positief beoordeeld. Op basis van dit advies ging de Vlaamse Regering akkoord met de verdere uitvoering van het convenant en het geactualiseerde werkplan. Ook liep dit jaar de financiering af voor de competentiepolen IncGEO en FLAMAC. IWT zal begin 2009, op basis van een zelfevaluatie van de competentiepool, instaan voor de eindevaluatie.

In 2008 telde Vlaanderen 9 competentiepolen:

- Flanders' Drive;
- Flanders' FOOD;
- KMO-IT Centrum;
- Flanders' InShape;
- Flanders' Materials Centre (FLAMAC);
- Flanders' Mechantronics Technology Centre (FMTC);
- Incubatiepunt GEO-informatie (IncGEO);
- Vlaams Instituut voor de Logistiek (VIL);
- Vlaams Instituut voor de Mobiliteit (VIM).

Meer informatie over deze competentiepolen is beschikbaar via de website van het IWT: http://www.iwt.be/opdrachten_vr/innovatiest_vr/exellentie/index.html

6.1 Flanders' Drive

Flanders' DRIVE is een competentiepool ter ondersteuning van de innovatie in de voertuigsector. Het startte in 2002 met middelen van de Vlaamse Regering, EFRO en het Limburgfonds. In een eerste periode van 6 jaar werd in Lommel de researchinfrastructuur uitgebouwd en werd de werking rond innovatiestimulering en onderzoek opgestart. Flanders' DRIVE bouwde in deze periode ook een sterk ledenbestand op onder de bedrijven in de voertuigindustrie en de toeleveringssector. Het was zeer succesvol in de netwerking tussen deze bedrijven en voerde 8 projecten uit, waarbij 37 bedrijven betrokken waren. Het actieterrain werd uitgebreid van de toeleveringssector naar de assemblagebedrijven. Technologisch werd voertuigelectronica een belangrijke component. Tot slot werden de internationale relaties versterkt.

In september 2007 nam de Vlaamse Regering de principiële beslissing om een tweede fase van de competentiepool te steunen, na uitgebreide strategische oefeningen binnen Flanders' DRIVE. Deze beslissing werd definitief in februari 2008. Het initiatief krijgt over de periode 2008-2011 een steun van in totaal 28,8 miljoen euro voor activiteiten van innovatiestimulering en collectief en cooperatief onderzoek. Flanders' DRIVE reorganiseerde zich om aan de bijkomende uitdagingen tegemoet te komen. De juridische structuur werd aangepast met de omvorming tot een cvba met sociaal oogmerk en de staf werd verder uitgebreid met medewerkers met hoge competentie. De centrale domeinen voor Flanders' DRIVE zijn nu manufacturing, light weight materials, actieve veiligheid en clean power trains. De competenties die binnen het centrum worden ontwikkeld liggen op het vlak van

mechatronische systemen, materialen, oppervlakken en verbindingstechnieken, software en control units, tribologie en productontwikkeling.

2008 vormde het eerste jaar van deze doorstartperiode. De belangrijkste verwezenlijkingen zijn de opstart van 9 projecten van collectief en collaboratief onderzoek, met 65 partners, en de verdere uitbouw van de dienstverlening m.b.t. innovatie aan de leden. Flanders' DRIVE ondersteunt ook intensief de initiatieven en overlegorganen van de Vlaamse Regering ter vrijwaring van de voertuigindustrie.

Het IWT was van bij de start betrokken bij dit initiatief. Ook de overgang naar de tweede periode werd ondersteund, zowel door de financiële ondersteuning van de voorbereidende studies als door de inbreng van IWT-medewerkers. Het IWT voerde ook de evaluatie uit van de aanvraag voor de verlening in opdracht van de voogdijminister.

De belangrijkste taken van IWT in Flanders' DRIVE II zijn het beheer van de overheidsmiddelen (via de betaling en controle van de verslaggeving) en de inbreng als waarnemer in de raad van bestuur.

Voor de projecten van collectief en coöperatief onderzoek, evalueert het IWT de aanvragen ten gronde en brengt het advies uit aan de raad van bestuur van Flanders' DRIVE.

6.2 Flanders' FOOD

Flanders' FOOD werd in 2005 opgericht met als missie de competentie van de ondernemingen van de Vlaamse voedingsindustrie te versterken door het gericht stimuleren en implementeren van wetenschappelijk en technologisch georiënteerde product- en procesinnovaties en aanverwante activiteiten.

Gedurende het derde werkjaar (2008) werd de structuur van Flanders' FOOD geconsolideerd om op een snelle en efficiënte manier de doelstellingen te kunnen realiseren.

Eind 2008 bedroeg het aantal leden (bedrijven) 193 (60% kmo, 89% < 250 werknemers, 65% < 50 werknemers). Het aantal onderzoeksgroepen van kennisinstellingen, lid van Flanders' FOOD, bedroeg 27.

Er werden in 2008 geen nieuwe Flanders' FOOD projecten opgestart. De nadruk lag daarentegen op de valorisatie van de onderzoeksresultaten. Er werd een extra inspanning geleverd om de eerste resultaten en opgedane meer algemene kennis uit de lopende projecten te laten vertalen naar de bedrijfsspecifieke situatie. Allerlei acties dienaangaande werden opgestart in samenwerking met de deelnemende bedrijven, ingrediëntenleveranciers en kennisinstellingen.

Twee IWT-VIS-projecten werden opgestart: *VIS-TIS project smaak: de sensorische kennis van een product, een stap dichterbij innovatie* en *IFF... Intelligence For Food - Toepassingen van micro-elektronica in de voedingssector*.

Via de verspreiding van kennis houdt Flanders' FOOD de bedrijven op de hoogte van recente ontwikkelingen op het vlak van product- en procesinnovaties. Onder kennisverspreiding vallen:

- de nieuwsbrief 'Science & Technology Watch' (STW): een zeer ruim aanbod van zowel commerciële als wetenschappelijke databanken en tijdschriften worden gebruikt als bron voor de STW artikels;
- individuele dienstverleningssysteem: 183 adviezen werden verleend;
- seminaries en opleidingen: er werden 9 Flanders' FOOD-seminaries (640 deelnemers) en 4 opleidingen (17 sessies met 213 deelnemers) georganiseerd;
- initiëren en begeleiden van IWT-projecten: Flanders' FOOD heeft, binnen de reguliere IWT-steunkanalen, één IWT-VIS (collectief onderzoek) project zelf ingediend (binnen oproep 2008) en 22 bedrijven begeleid bij een KMO-Innovatiestudie en bij de voorbereiding en indiening van projectvoorstellen in een internationaal kader.

Via deelname aan symposia en externe contacten werd het Flanders' FOOD-netwerk, zowel nationaal als internationaal, verder uitgebouwd en verbreed.

De Vlaamse Voedingscluster, **FoodGate**, een samenwerkingsverband met andere IWT-VIN-initiatieven werd opgericht, waarbij de dienstverlening voor de bedrijven zal versterkt en verbreed worden via een effectieve doorverwijzing en een aantal activiteiten in onderling overleg zullen uitgevoerd worden. Dit zal resulteren in een betere en snellere adviesverlening en begeleiding van bedrijven bij product- en procesinnovaties.

Een internationale samenwerking met Nederland en Noordrijn-Westfalen kreeg gestalte en resulteerde in de ondertekening van een partnership, **FoodSpot**. FoodSpot richt zich op het overbruggen van barrières, het verspreiden van kennis in de drie regio's, het verbinden van netwerken van bedrijven en kennispartners, wat kan leiden tot het opstarten van een grensoverschrijdend onderzoeksproject.

6.3 KMO-IT

Het ESF-project ICT KMO ICT-stimulering door Sensibilisering, werd op 09.03.2005 door ESF-Vlaanderen goedgekeurd voor de periode van 10 maart 2005 tot 31 december 2007. De Vlaamse Regering keurde een cofinanciering goed voor dit project op 15 december 2005. Midden 2006 werd het convenant tussen de Vlaamse Regering en KMO-IT vzw ondertekend, met een subsidie van maximaal 2,667 miljoen euro. Dit als co-financiering van het ESF-project ICT-KMO teneinde de vzw toe te laten de meest adequate structuur te organiseren en in te zetten voor het bereiken van haar doelstellingen zoals vermeld in dit convenant. Eind 2007 werd na een zelfevaluatie en positieve evaluatie door het IWT het convenant binnen de bestaande Vlaamse steun, met één jaar verlengd.

Uiteindelijk werden eind 2008 de resterende middelen (ca. € 480 000 overgedragen) naar 2009 om KMO-IT toe te laten zijn werkzaamheden af te ronden tegen uiterlijk oktober 2009. Van dan af kan voor deze specifieke doelgroep via EFRO-middelen continuïteit in ICT-ondersteuning gegarandeerd worden, bij deze overgang zal de expertise die KMO-IT in de voorbije jaren op deed zo optimaal mogelijk ingezet en overgedragen worden.

KMO-IT vzw heeft als missie: de stimulering en sensibilisering van het gebruik van ICT-middelen binnen de kmo zodat ICT de motor wordt van de Vlaamse kmo in de nieuwe economie. KMO-IT vzw bereikt dit door een werkplan uit te voeren dat gebaseerd is op de volgende doelstellingen:

- Bij de primaire doelgroep van Vlaamse kmo's wordt een betere benutting van het ICT-potentieel betracht. Zowel de bedrijfsvoering als de evolutie van de basisinfrastructuur vormen hierbij het startpunt voor ICT-innovatie. Door realisatie van diverse initiatieven op maat van de kmo en het voorzien in adequate interventies van meer adviseurs naar de kmo, is het de betrachtting de bedrijven uit de doelgroep aan te zetten tot een meer doeltreffend en meer doorgedreven gebruik van ICT-oplossingen als realiserende kracht voor verdere ontwikkeling en groei.
- Vanuit de focus op een sensibiliserende en ondersteunende werking aan deze primaire doelgroep levert ICT-KMO tegelijk een toegevoegde waarde voor de ICT-aanbieders. Voor deze secundaire doelgroep wordt gestreefd naar het realiseren van een betere toegankelijkheid bij kleine kmo's door het fungeren als 'match maker' tussen kmo's en potentiële leveranciers in het informatiseringsvoortraject. Kenbaar maken van het ICT-aanbod en verhoging van visibiliteit van ICT-leveranciers vergemakkelijken de weg voor de aanbieders om zich beter als partner te positioneren van traditionele kmo's bij het innoveren van hun bedrijfsvoering met behulp van beter aangepaste diensten en oplossingen.
- Waar nodig wordt door KMO-IT betracht op te treden als bemiddelaar voor het vestigen van vertrouwen en een goede relatie tussen kmo en aanbieder. Dit moet de slaagkans verhogen en een win/win-situatie in de hand werken voor beide partijen.

6.4 Flanders InShape

Op 7 december 2006 werd een convenant afgesloten tussen het Vlaamse Gewest en de vzw Competentiepool Productontwikkeling en Industrieel Design - CP PO&ID (in mei 2007 werd de naam van de competentiepool veranderd in Flanders InShape). Het convenant omvatte o.m.

de missie, de doelstellingen en de opdrachten van de competentiepool. Dit convenant ging in op 1 januari 2007 en verstrijkt op 31 december 2010.

Aan de Vlaamse overheid werd voor de werking van deze competentiepool een 80%-financiering gevraagd ter waarde van 4 943 000 euro voor de periode van 4 jaar, hetzij 1.667.000 euro voor de 1ste biënnale en 3 277 000 euro voor de 2de biënnale. De Vlaamse Regering keurde het initiatief principiële goed en kende aan Flanders InShape een subsidie toe ten belope van maximaal 1 915 000 euro voor de eerste 30 maanden teneinde de vzw toe te laten de meest adequate structuur te organiseren en in te zetten voor het bereiken van haar doelstellingen zoals vermeld in het convenant.

Flanders InShape profileert zich als het centrale aanspreekpunt voor de Vlaamse industriële bedrijven voor wat betreft productontwikkeling en industrieel design. Flanders InShape stimuleert en adviseert bedrijven in verband met productontwikkeling en industrieel design. Flanders InShape ontwikkelt daartoe de nodige kennis en instrumenten, zelf of in samenwerking met partners.

Flanders InShape wenst haar missie te realiseren door productinnovatie op een breed vlak te stimuleren:

- door de uitbouw van een samenwerkingsplatform voor alle actoren op het vlak van productontwikkeling, over de sectoren en landsgrenzen heen en met alle partners in de innovatiewaardeketen;
- door het zo ruim mogelijk toegankelijk maken van kennis door middel van ondersteunende en adviserende diensten en instrumenten voor bedrijven, en
- door het ontwikkelen van relevante kennis op het gebied van productontwikkeling, o.a. door het opstarten, coördineren en financieren van vraaggedreven onderzoeksprojecten.

Flanders InShape is sinds mei 2007 echt operationeel met een coördinator kennisverspreiding en een algemeen directeur. In april 2008 heeft een coördinator kennisontwikkeling de groep versterkt. Vanaf september 2008 is er ter ondersteuning een directieassistente halftijds werkzaam.

Naast de uitbouw van een eigen centrale werking, bundelt Flanders InShape in haar coördinerende rol de werking van een 7-tal sectorale VIS-TIS/TD-projecten met in totaal 10,5 VTE. Bij selectie van nieuwe VIS-projecten in het domein van productontwikkeling wordt steeds de voorwaarde tot afstemming met Flanders InShape opgelegd.

Flanders InShape voerde in eind 2008 de voorziene zelfevaluatie uit. Hierbij werd gebruik gemaakt van de zelf-evaluatiemethodiek die in samenwerking met de lopende competentiepoolen ontwikkeld werd. De basis van de methodiek is een Logical Framework Analyse. De resultaatsindicatoren weerspiegelen dat de doelstellingen grotendeels werden behaald. Er werd een businessplan opgesteld voor de periode 2009-2010. Begin 2009 zal op basis hiervan een beslissing genomen worden tot verderzetting van het initiatief.

6.5 Flamac

Ook in 2008 werkte FLAMAC nog verder aan de uitbouw van zijn 'High Throughput Screening Methodologies (HTS)' voor materiaalonderzoek. Daarnaast werden verschillende HTS-karakterisatietools geïnstalleerd. De drie projecten, die worden uitgevoerd in samenwerking met de onderzoeksinstituten, werden opgestart met overheidssteun binnen de convenant (2005-2007) en werden in 2008 autonoom afgerond.

2008 is het vierde jaar van werking, waar alle workflows operationeel werden en concreet materiaalonderzoek opgestart werd via verschillende projecten. Naast contractonderzoek voor derden, dat in 2008 ten volle kon opgestart worden, heeft FLAMAC projecten in 7KP, SBO-IWT en VIS-CO-IWT opgestart. De infrastructuur kon ten volle ingezet worden voor derden.

Maximale inzet is ook gebeurd in kennisontwikkeling, -verspreiding en -toepassing (beurzen, workshops, website,..). FLAMAC heeft zich ook weten plaatsen op internationaal vlak. Zo is het lid geworden van een Europees consortium in het 7KP-Programma.

FLAMAC heeft in het kader van zijn zelfevaluatie op het einde van 2008 ook een bevraging uitgevoerd van de kernleden zowel als externe bedrijven. In zijn eindrapport werkt FLAMAC ook de strategie voor de toekomst uit.

De raad van bestuur wordt samengesteld uit de leden-bedrijven, Agoria en het IWT als waarnemer. In 2008 heeft FLAMAC samen met zijn raad van bestuur en kernleden een strategische oefening gehouden.

6.6 Flanders' Mechatronics Technology Centre vzw

De Vlaamse Regering keurde in 2003 de steun goed voor Flanders' Mechatronics Technology Centre (FMTC) waarbij een convenant werd gesloten voor 5 jaar (2003-2008). Voor de regeling van de steun aan FMTC werd een convenant ondertekend tussen de Vlaamse Regering (de minister bevoegd voor innovatie), het IWT en FMTC. Het IWT werd gemandateerd voor de operationele opvolging van het convenant.

Het FMTC positioneert zich als het innovatieplatform voor de mechatronicasector in Vlaanderen. Deze sector is vooral actief in de productie van high-tech machines en aanverwante diensten. Belangrijke deelsectoren zijn de textielmachines, de landbouwmachines, de machines om plaatstaal te verwerken, ...Overeenkomstig het cijfermateriaal van Agoria, stelde de mechatronica sector 26 500 personen tewerk in 2007 en realiseerde hierbij een omzet van 6,9 miljard euro. De mechatronica sector is bovendien een strategische groeisector in Vlaanderen met een groei in omzet van 38% over de periode 2003-2007 en in tewerkstelling van 7%. Productinnovaties leveren een belangrijke bijdrage tot deze groei.

Het FMTC diende op 7 juli 2008 een aanvraag in voor de verdere financiering als competentiepool. Deze vraag houdt een belangrijke verdere groei in voor het FMTC, die neerkomt op een verdubbeling van de gesubsidieerde activiteiten met volgende doelstellingen:

- het uitvoeren van collectieve onderzoeksprojecten, in overeenstemming met de vragen van de bedrijven, namelijk ecologische machines, flexibele machines en intelligente machines;
- het ontwikkelen van drie topcompetenties waarbij telkens één topcompetentie wordt gekozen binnen elk van voornoemde drie kennisdomeinen. Hierbij werden volgende topcompetenties geselecteerd: energie-efficiënte electro-mechanische aandrijvingen, draadloze controle architecturen en intelligente zelfdiagnose.
- het verspreiden van de onderzoeksresultaten via bilaterale projecten met bedrijven en met behulp van het Sirris netwerk van adviseurs;
- het oprichten van een R&D-hub voor mechatronica onderzoek in Vlaanderen gepositioneerd in de kern van de R&D-activiteiten van de leden.

Het IWT adviseerde de voogdijoverheid deze ambitieuze groeiplannen te steunen op basis van een aangepaste set van prestatie-indicatoren evenals een aangepaste financiële planning waarbij de saldi van het lopende convenant in mindering wordt gebracht van de nieuw toe te kennen steun. De bijkomende steun werd berekend op 13,5 miljoen euro.

6.7 IncGEO

De Vlaamse competentiepool Incubatiepunt voor GEO-informatie heeft als missie onderzoek te stimuleren om het gebruik van geo-informatie te verhogen voor burgers, overheden en industrie. IncGEO is een vzw die werd opgericht in 2004 door vier onderzoekspartners: de Katholieke Universiteit Leuven, de Universiteit Gent, de Vrije Universiteit Brussel en de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek. De vzw telt een 8-tal medewerkers die deels zelf ontwikkelingen uitvoeren en deels projecten begeleiden bij de onderzoekspartners. De financiële steun is afkomstig van de Vlaamse Regering en wordt beheerd door het IWT.

De hoofdactiviteiten van IncGEO zijn:

- het ontwikkelen van Generische Geo Tools (GGT) om processen op het gebied van datafusie, veranderingsdetectie, creatie en upgrading van geografische databanken zo verregaand mogelijk te automatiseren;
- samen met de onderzoekspartners diverse onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten uitvoeren ter voorbereiding van toekomstige GGT-modules, rekening houdend met bestaande marktfragen bij de gebruikersgroep;
- samen met de onderzoekspartners de nodige kritische massa mobiliseren voor contractonderzoek of voor gezamenlijke deelname aan nationale en internationale onderzoeks- en innovatieprogramma's (Europese Commissie, ESA, STEREO II, ...).

De noodzakelijke marktrelevante validatie van de ontwikkelde tools gebeurt aan de hand van concrete projecten met eindgebruikers.

In 2008 werd er gewerkt aan de consolidatie van onderzoeksresultaten binnen een prototype automatische verwerkingsketen (PROMUT). Hiertoe werd in juni 2008 het PROMUT-project opgestart: 'Prototype workflow in support of GRB mutation and anomaly detection in the framework of the GRB update process'.

Dit samenwerkingsverband tussen verschillende wetenschappelijke partners (VITO; UGent, Dept. TELIN, Dept. FORSIT, Dept. GEOGRAPHY), een privé onderneming (VISION++) en AGIV stelde zich de ambitieuze doelstelling om in minder dan 6 maanden een automatische verwerkingsketen te ontwikkelen en de afzonderlijke algoritmische software hierin te integreren. Dit resulteerde in een volwaardig en werkend prototype van een beeldverwerking- en veranderingsdetectie- keten.

Deze PROMUT-keten is samengesteld uit vier grote componenten: hardware, middleware, database en de geïntegreerde algoritmische software. Deze configuratie van hard- en software stelt het prototype in staat om ruwe, digitale luchtbeelden te archiveren, te bevragen en te verwerken tot een beeldverwerking tussen- of eindproduct, dat op zijn beurt in het archief kan opgenomen worden en/of opgeleverd aan de gebruiker.

De modulaire opbouw van de verwerkingsketen binnen dit prototype maakt dat de verwerkingsketen zeer generiek is en flexibel mbt. nieuwe technologische ontwikkelingen. Door een uitstekende samenwerking van de verschillende partners over de universiteiten heen en binnen het PROMUT-team, werd na 6 maanden (juni 2008 – december 2008) een werkend prototype opgeleverd worden.

6.8 Vlaams Instituut voor de Logistiek

In 2008 zette het VIL een eerste *doorbraakproject* op de sporen: met VeLP+ werkt men aan een integraal beheer van informatiestromen (op veiligheids- en logistiek inhoudelijk vlak) en de daaraan gekoppelde diensten voor veilige en efficiënte containerketens.

Na een wissel in de leiding, werkte het VIL ook aan een businessplan voor de verlenging van zijn convenant: binnen de domeinen supply chain organisation, security en safety wil men een ambitieuze projectportfolio uitwerken voor de periode 2009–2013. En daarbij tracht het VIL rekening te houden met de voornaamste bevindingen van een externe bevraging: meer bottom-up en praktijkrelevant (zeker voor kmo's) en een nog hoger innovatief gehalte !

6.9 Vlaams Instituut voor Mobiliteit

Het VIM werd in 2006 opgericht met het oog op het creëren van een competentiepool die het bedrijfsleven ondersteunt bij het oplossen van het mobiliteitsprobleem en veranderingen op gang moet brengen die leiden tot een duurzamer transport- en mobiliteitssysteem. De missie van het VIM is om de mobiliteitssector in Vlaanderen te versterken door innovatie en onderzoek, door kennisoverdracht en door begeleiding van doelgroepen.

De voorziene financiering voor dit project is deels afkomstig uit de EFRO-middelen, met cofinanciering vanwege de Vlaamse overheid voor de periode 2006-2008. Het IWT werd belast met het opstellen en het beheer van de VIM-convenant. In het eerste werkjaar 2006 heeft het VIM een haalbaarheidsstudie uitgevoerd.

In het werkjaar 2007 heeft het VIM zijn personeelsbezetting uitgebreid en zijn operationele activiteiten opgestart. Mede op basis van de interacties met de doelgroepbedrijven werden een aantal collectieve projectvoorstellen gedefinieerd en voorbereid met de bedoeling om deze vanaf het werkjaar 2008 op te starten.

Hoofdzakelijk omwille van het grotendeels wegvallen van de EFRO-financiering voor de periode 2006-2008 evenals omwille van de trager dan geplande opstart van VIM, besliste de Vlaamse Regering eind december 2008 tot een aanpassing van de steun. De weggevallen EFRO-steun wordt gecompenseerd, de looptijd van het convenant wordt verlengd tot eind 2009 en bijkomende middelen worden voorzien voor werkjaar 2009. In september 2009 zal het VIM een grondige zelfevaluatie uitvoeren.

7. Port Community Services Portal

Eind 2003 besliste de Vlaamse Regering € 2 491 000 steun te verlenen aan het project Port Community Services portal (PCS) ingediend door het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen. Het project beoogt de automatisering van een aantal havengerelateerde informatiestromen met betrekking tot goederen- en scheepsverkeer, teneinde het logistieke gebeuren vlotter en efficiënter te laten verlopen.

Zoals de voorbije jaren heeft het IWT in 2008 de administratieve en inhoudelijke controle op de uitvoering van de overeenkomst uitgeoefend. De projectuitvoering liep ten einde op 1 maart 2008. Na ontvangst van het eindverslag en verificatie van de kosten werd de eindschijf uitbetaald in oktober 2008.

8. Projecten met cofinanciering van Europese structuurfondsen

Het IWT verzorgt de technische doorlichting voor projecten met een innovatiedoel binnen de oproepen van de Europese structuurfondsen.

8.1 EFRO

8.1.1 Betonic@

Via dit project wil WTCB een digitaal en hoogtechnologisch documentatie- en informatiecentrum voor de betonsector opzetten in een vleugel van het oude badgebouw van de voormalige mijnsite in Zolder. Het IWT werd gevraagd een technische doorlichting uit te voeren n.a.v. de vraag tot Vlaamse cofinanciering voor dit dossier, na goedkeuring van het project in het EFRO-programma Limburg.

8.1.2 EFRO-programma 2007-2013

Het IWT was begin 2008 betrokken bij de evaluatie van de eerste oproep binnen Doelstelling 2 van het EFRO-programma 2007-2013, prioriteit 'Kenniseconomie en innovatie', georganiseerd door het Agentschap Economie. In totaal werden 96 projecten, verdeeld over de 6 subdomeinen, binnen deze prioriteit ingediend. Het IWT was lid van de technische werkgroep die de projecten inhoudelijk beoordeelde.

8.2 INTERREG

Voor INTERREG werden 6 technische doorlichtingen in 2008 uitgevoerd.

In het kader van het INTERREG IV-programma *Euregio Maas-Rijn* werden 2 projecten doorgelicht:

- *Alma-in-silico: 'Development of a Euregional Bioinformatics and System Biology Platform for creating, integrating, disseminating, and exploiting knowledge generated from multi-centre biological data'*
Indieners: Université de Liège, Rheinisch-Westfalische Technische Hochschule Aachen, Maastricht UMC en Universiteit Hasselt.

Doelstelling: het tot stand brengen van een grensoverschrijdend bioinformatica en systems biology platform in de bio-pharma sector.

Het IWT ontving de vraag voor technische doorlichting op 5 juni 2008.

- *SKILLS: strengthening the euregional labour market in the life sciences industry*
Indieners: LifeTechLimburg.be, inerfacedienst Universiteit Luik, Banenrijklimburg (Maastricht, Nederland), AGIT (Aken, Duitsland) en LifetecAachen-Jülich.

Doelstelling: de creatie van een euregionale arbeidsmarkt in het domein van de levenswetenschappen. Hiertoe zal een platform worden opgebouwd voor de verstrekking van informatie en trainingen ten behoeve van de onderwijskundige en industriële sector in het domein van de levenswetenschappen in de Euregio Maas-Rijn.

Het IWT ontving de vraag voor technische doorlichting op 20 juni 2008.

In het kader van het INTERREG IV-programma *Grensregio Vlaanderen-Nederland* werden 4 projecten doorgeïllustreerd:

- *Revalidatie robotica II*

Het voorstel sluit aan bij een pilootproject 'Revalidatie robotica bij MS', uitgevoerd tijdens het INTERREG III 2000-2006 programma.

Indieners: Provinciale Hogeschool Limburg, de Universiteit Hasselt, de Universiteit Maastricht, het Revalidatie & MS Centrum Overpelt, de Technische Universiteit Eindhoven, de Katholieke Universiteit Leuven, het Revalidatiecentrum Blixembosch en de Stichting Revalidatie Limburg.

Doelstelling: vanuit de resultaten bekomen tijdens het voorafgaande project en, in interactie met bedrijven actief in de revalidatiegeneeskunde en ICT, een prototype gebruiksklare armrevalidatie-robot met virtuele software en een prototype bewegingsregistratie setup voor de bovenste ledematen ontwikkelen. Eenmaal ontwikkeld en geoptimaliseerd bij MS, kan de toepassing van de ontwikkelde technologie getest en overgedragen worden bij andere neurologische aandoeningen zoals CVA.

Het IWT ontving de vraag voor technische doorlichting op 12 september 2008.

- *Euregionale Pact II: Euroregional Platform for Advancing Cancer Treatment – Development of innovative anti-cancer therapeutics*

Indieners: de Universiteit Maastricht, de Katholieke Universiteit Leuven, de Universiteit Antwerpen, de Universiteit Gent en het RWTH Aachen Helmholtz-Institute for Biomedical Engineering.

Doelstelling: het opzetten van een Euro-regionaal Virtueel Researchlaboratorium dat met hoogwaardige technologieën innovatieve anti-kankergeneesmiddelen ontwikkelt. Kennis, expertise en resultaten van Euregional PACT II worden gedissimineerd naar netwerken en biotechnologische bedrijven zodat zij sneller gebruik kunnen maken van nieuwe kennis en nieuwe technologieën voor eigen innovatie en productontwikkeling.

Het IWT ontving de vraag voor technische doorlichting op 1 september 2008.

- *Bio Base Europe: Innovatie en opleiding voor de biogebaseerde economie*

Indieners: de internationale vzw Bio Base Europe (Vlaanderen), de vzw Bio Base Europe Pilot Plant (Vlaanderen), de stichting Bio Base Europe Training Center (Nederland), de vzw Ghent Bio-Energy Valley (Vlaanderen) en de stichting BioPark Terneuzen (Nederland).

Doelstelling: twee belangrijke knelpunten oplossen waarmee de ontwikkeling van een biogebaseerde economie wordt geconfronteerd, m.n. een lacune in de innovatieketen door het ontbreken van een pilootinstallatie voor biogebaseerde producten en processen en een groot tekort aan goed opgeleide procesoperators door het ontbreken van een opleidingsfaciliteit voor de biogebaseerde economie en de procesindustrie in het algemeen. Men wil de grensregio Vlaanderen-Nederland op de kaart te zetten als een Europese cluster van biogebaseerde bedrijvigheid met een mondiale uitstraling en aantrekkingskracht. Hiertoe wordt in Gent een Pilot Plant gebouwd en in Terneuzen een Training Center.

Het IWT ontving de vraag voor technische doorlichting op 5 september 2008.

- *Waterstofregio Vlaanderen – Zuid-Nederland*

Indieners: de Brabantse Ontwikkelings Maatschappij (BOM), het Strategisch projectenbureau Kempen (SPK) en WaterstofNet.

Doelstelling: de regio Vlaanderen – Zuid-Nederland als kennisintensieve regio ontwikkelen tot een topregio binnen Europa op gebied van waterstoftoepassingen gebruik makend van duurzaam geproduceerde waterstof. Hiertoe wordt een coördinerend projectbureau WaterstofNet opgezet, worden een aantal demonstratieprojecten uitgevoerd, inclusief een

start van de implementatie van een waterstoftankinfrastructuur, en wordt een onderwijsprogramma opgezet.
Het IWT ontving de vraag voor technische doorlichting op 23 oktober 2008.

9. Proeftuin i-City

De globale doelstelling van i-City is een onderzoeksfacilitator te zijn waarbinnen draadloze (breedband) ICT-toepassingen en projecten, toegespitst op stedelijk gebruik, kunnen worden uitgetest. Een proeftuin werd hiertoe gebouwd in de steden Hasselt en Leuven waar enerzijds een draadloze stedelijke infrastructuur gerealiseerd wordt en waar anderzijds testgebruikers op dagdagelijkse basis de applicaties uittesten en evalueren.

Binnen i-City wordt deze proeftuin het 'Living Lab' genoemd. Terwijl de steunovereenkomst voor 2006 zich in hoofdzaak concentreerde op de oprichting van de spin-off 'City Live' als instrument voor de valorisatie van het binnen de vzw ontwikkelde softwareplatform en het bewerkstelligen van de uiteindelijke financiële onafhankelijkheid van de vzw, ging de aandacht van de steunovereenkomst voor 2007 in hoofdzaak uit naar de uitgesproken rol van de proeftuin die de vzw i-City in een internationaal bijzonder snel evoluerende sector op zich zal nemen, en dit binnen een model van open innovatie.

In afwachting van de definitieve goedkeuring van het verwachte financieringsplan met de strategische doelstellingen van de vzw i-City en de bijhorende objectieven voor de periode 2008-2012 werd voor 2007 een overbruggingsfinanciering toegekend van 4 miljoen euro.

Met het oog op een mogelijke doorstart van het initiatief binnen een IBBT-verankering besliste de Vlaamse Regering op 18 juli 2008 tot een extra tijdelijke financiering van 380 000 euro.

Vervolgens werd op 19 december 2008 geopteerd voor een overname van de vzw i-City door het IBBT. De integratie van de volledige i-City organisatie, de opgedane ervaring en kennis met betrekking tot ondersteuning van proeftuinen zou de nodige kritische massa creëren voor de ondersteuning van toekomstige initiatieven en tevens eventuele verwarring omtrent de rol van beide organisaties elimineren.

In het licht van het bovenstaande werden de 6,2 miljoen euro die initieel waren voorzien voor de autonome doorstart van i-City in de periode 2008-2010, geheralloceerd naar het IBBT ten behoeve van:

- de honorering van aflopende engagementen van i-City;
- de begeleiding van het opstarten van potentieel nieuwe Proeftuinen in Vlaanderen (seed-projecten)
- de startfinanciering van nieuwe Proeftuinen in Vlaanderen (na positief advies van de raad van bestuur van het IWT).

10. Diverse projecten gesteund op initiatief van de voogdijminister

10.1 Grote pilootinfrastructuur Flanders' Food/ILVO

Pilootproeven vormen voor de agro-food bedrijven een essentiële schakel tussen een idee, al dan niet uitgetest op laboschaal en de ontwikkeling op industriële schaal. Individuele bedrijven beschikken vaak niet over de nodige pilootapparatuur om deze testen te doen, onder meer vanwege de hoge investeringskosten die dit met zich meebrengt en het ontbreken van de nodige expertise.

De doelstelling van het Flanders' FOOD project - de Competentiepool van de Vlaamse Voedingsindustrie - bestaat erin om actuele pilootinfrastructuur en expertise van het Instituut voor Landbouw en Visserijonderzoek, Departement Technologie en Voeding (ILVO-T&V) beschikbaar te stellen en uit te breiden naar andere toepassingen in de voedingssector

teneinde drempelverlagend te kunnen zijn voor product- en procesinnovatie in de Vlaamse agro-industrie.

Parallel met deze verbreding dient de infrastructuur ook te worden ingezet voor opleiding en wetenschappelijk onderzoek (doctoraatsstudies) en voor andere sectoren zoals de non-food industrie, de consumentenorganisaties en groothandel/distributie) op voorwaarde dat de projecten in overeenstemming zijn met de principes van hygiëne en voedselveiligheid.

De investering kadert in het besluit voor steun aan innovatie op verzoek van Vlaamse Innovatie Samenwerkingsverbanden (VIS-Besluit van 20 juli 2006) waarbij aan het initiatief, over een periode van 4 jaar, een bedrag van 4 021 631 euro aan *geprogrammeerde steun* binnen het VIS-Besluit werd toegekend.

10.2 Innovatief Aanbesteden

Innovatief Aanbesteden wordt sinds 2003 door de Europese Commissie en ook door verschillende landen gepromoot als een nieuw vraaggedreven instrument binnen de 'policy mix' van instrumenten om innovatie te stimuleren. Innovatief Aanbesteden wordt hierbij gezien als een instrument dat een ander bereik heeft dan subsidies en steunmaatregelen bij het stimuleren van innovatie bij bedrijven. Via dit concept wordt getracht om technologische, innovatieve oplossingen te bieden aan maatschappelijke noden en in het bijzonder aan problemen waarmee aanbestedende overheden in dit verband worden geconfronteerd.

Op 18 juli 2008 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan de modaliteiten voor de pilootfase van het actieplan Innovatief Aanbesteden (2008-2010) en aan de vastlegging van 435 000 euro voor de oprichting van een kenniscentrum in de schoot van het IWT. Dit centrum moet een katalyserende werking vervullen onder de vorm van juridische ondersteuning en technologische assessment-capaciteit. Verder zal het overheidsopdrachten helpen detecteren die in aanmerking komen voor innovatief aanbesteden en dit via een netwerk van meldpunten in de verschillende beleidsdomeinen.

10.3 Marketplace rond duurzame energievoorziening

Met dit project heeft de Vlaamse overheid de mogelijkheden willen laten onderzoeken om in Vlaanderen een regionale cluster tot stand te brengen rond duurzame energietechnologieën.

Tot nu toe werd het thema van duurzame energievoorziening voornamelijk per bedrijf bekeken. Daar waar het onbenut potentieel vooral ligt in een bredere bedrijfsoverschrijdende aanpak. Met het project zal worden nagegaan welke ondersteuning en voorafgaande stappen dienen gezet te worden vooraleer sprake kan zijn van een Marketplace voor gezamenlijke duurzame energievoorziening.

10.4 Diverse initiatieven

Naast de hierboven vernoemde initiatieven waren er in het voorbije jaar een aantal kleinere initiatieven, zoals:

- het GAME-O-RAMA: een initiatief van de vzw Workspace Unlimited. GAME-O-RAMA is de verzameltitel voor 3 publieke voorstellingen van onderzoeksprojecten waarbij game-technologie wordt ingezet als platform voor verschillende grensverleggende vormen van immersie en interactie;
- Wetenschap op Accenta 2008: georganiseerd op initiatief van de vzw Internationale Jaarbeurs van Vlaanderen met als doel informatie over de kennismaatschappij te verstrekken aan het brede publiek;
- Flanders' Game Zone op NEXT 2008: een initiatief van een consortium van Vlaamse organisaties, actief in het domein van de spel- en aanverwante technologieën, met als doel het stimuleren van de ontwikkeling van games;
- het 'Cosmopolitan Chicken Project': een meerjarig kweekproject waarbij typische nationale kippenrassen worden gekruist om uiteindelijk tot een universele kosmopolitische kip te komen.

Uiteindelijk zijn er een aantal initiatieven waarbij de rol van het IWT beperkt was tot de administratieve en financiële aspecten van de uitvoering zoals de herstellingswerken aan de Nationale plantentuin te Meise.

11. Limburgplan

De Vlaamse Regering heeft in 2005 in samenwerking met de Limburgse verantwoordelijken een Limburgplan uitgewerkt. Vier assen vormen de kern ervan, waarbinnen concrete projecten voorgesteld worden:

- het bevorderen van een nieuw economisch profiel;
- het optimaliseren van de beschikbare ruimte;
- het bevorderen van deelname aan opleiding, onderwijs en vorming;
- het uitbreiden van mogelijkheden op vlak van zorg en werk.

De 4 assen zijn verder uitgesplitst in 46 projecten. Het is dus een concreet actieplan waarmee de Vlaamse Regering een nieuwe socio-economische dynamiek in Limburg mee wil ondersteunen. De Vlaamse Regering heeft hiervoor geen nieuwe strategie uitgetekend voor Limburg. Integendeel, ze heeft zich gebaseerd op plannen die in Limburg zelf ontwikkeld zijn en daarop verder gebouwd. In die zin kan het als een pragmatisch plan omschreven worden, dat uitvoering kent in de periode 2006-2009, de duur van de regeerperiode.

In het eerste luik is het IWT betrokken bij de implementatie, de adviesverlening of de beoordeling van een aantal projecten ter stimulering van innovatie. In 2008 werden volgende acties geëvalueerd.

11.1 Versterking van de interfacedienst verbonden aan de UHasselt

De Universiteit Hasselt is bijzonder actief op het vlak van toegepast onderzoek. Ter versterking van de interfacedienst, die in het verleden te krap was bemensd uit de algemene Vlaamse verdeelsleutel, voorziet het Limburgplan in de uitbreiding met 2 full-time personen. De interfacedienst zal daardoor extra activiteiten kunnen ontplooiën inzake promotie en netwerking, management van IPR en het beheer van spin-off-dossiers. Het IWT keurde het uitgewerkte voorstel van UHasselt goed in september 2006. De extra personeelsinzet (met 2 nieuwe medewerkers) is operationeel sinds maart 2007. De Universiteit Hasselt en haar partners in de Limburgse Associatie hebben de vernieuwde interfacedienst gezamenlijk uitgebouwd. Er worden ook nauwe contacten gelegd tussen UHasselt en de KULeuven-associatie met het oog op de oprichting van nieuwe spin-offs.

11.2 Versterking van de RIS-werking

In elke provincie loopt sinds 2003 een succesvol project Regionale Innovatie Stimulering (RIS). De RIS-werking Limburg werd in 2003 opgericht in de schoot van de GOM-Limburg. De werking was gebaseerd op 5 innovatie-adviseurs die vanuit de IWT RIS-begroting gefinancierd werden. Daarnaast was er een coördinator en een part-time secretaresse beschikbaar vanuit de gastorganisatie. Sedert 1 januari 2006 maakt de RIS-activiteit deel uit van het Vlaams Agentschap Ondernemen (VLAO) in Hasselt, wegens de herorganisatie van de GOM's.

De voorbije werking werd positief geëvalueerd en wil men in de toekomst nog versterken. Met het oog op de vierjarige RIS-periode 2007-2010 werd in het Limburgplan een uitbreiding voorzien met 2 extra adviseurs. Dit moet een impuls geven om nog meer innovatie-activiteiten op te starten, met positieve weerslag op de economische groei en de maatschappelijke voorzieningen.

De personeelsuitbreiding zal RIS-Limburg daarenboven toelaten om op een verantwoorde manier in te spelen op de andere relevante initiatieven die door het Provinciebestuur en in het Limburgcontract gepland zijn (bv. samenwerking met LRM, netwerkvorming tussen bedrijven onderling en met kennisinstellingen, grensoverschrijdende samenwerkingen, een

inhaaloperatie vanuit het reconversie-tijdperk naar het innovatietijdperk, het opbouwen van een voorsprong in bepaalde speerpunten, ...).

Het nieuwe RIS-project werd einde 2006 gedefinieerd in samenspraak met 6 representatieve werkgeversorganisaties en beroepsfederaties, i.h.b. Unizo-Limburg, VKW-Limburg en Voka KvK-Limburg. Het voorstel werd positief geëvalueerd door het IWT begin 2007. De activiteiten worden nu voortgezet onder de noemer Innovatiecentrum Limburg, gehuisvest op de researchcampus van Hasselt samen met het AO en FIT. In totaal telt het Innovatiecentrum nu acht adviseurs (vier bestaande, drie nieuwe en 1 coördinator).

11.3 studie van het innovatieprofiel Limburg

De officiële start van de studie werd gegeven op 22 januari 2007 tijdens een rondetafel-conferentie met alle betrokken actoren betreffende innovatie in Limburg. Het promotorschap van de studie wordt gedragen door de UHasselt. IWT begeleidt deze studie en levert statistische gegevens aan met betrekking tot de ingediende aanvragen en tot de algemene O&O-data in Limburg.

Het eindrapport dat zou moeten leiden tot een toekomstig actieplan gericht op specifieke initiatieven ter versterking van het innovatiebeleid in Limburg, werd opgeleverd eind juni 2008. Dit zal de basis vormen voor verdere discussie ter voorbereiding van een volgende Ronde Tafel Innovatie.

11.4 Toegepast wetenschappelijk onderzoek bij het Proefcentrum voor de Fruitteelt

Tot op vandaag zijn in het traject van 'productie tot consument' binnen de fruitteeltsector diverse spelers actief (fruitteler, veredelaar, toelevering, veilingen, distributie, adviseer- en controlediensten, consument). Al deze actoren hebben eigen doelstellingen en opereren vrij onafhankelijk van elkaar. Ook het fruitteeltonderzoek en -voorlichting kennen nog heel wat grotere en kleinere spelers met verschillende missies, statuten en doelpubliek en met weinig onderlinge coherentie in hun onderzoeksinitiatieven.

Een eerste stap naar integratie en synergie in het fruitteelt praktijkonderzoek was de oprichting van de vzw Proefcentrum Fruitteelt (PCFruit vzw) op 1 januari 2006. Deze vzw vormt een aanzet naar de ontwikkeling van een geïntegreerde structuur in het fruitonderzoek. PCFruit vzw is een fusie van 7 bestaande vzw's binnen de Limburgse proeftuinwerking in de fruitteelt. Midden 2006 werd een haalbaarheidsstudie gesteund door het IWT die naast PCFruit vzw mede uitgevoerd wordt door het Fruitteeltcentrum (i.e. een divisie van de K.U.Leuven). Deze haalbaarheidsstudie waarvoor AD Little werd aangetrokken als extern studiebureau moet leiden tot een actieplan en één structuur voor een performante ondersteuning van de Vlaamse fruitteeltsector op gebied van O&O. De studie is effectief gestart in oktober 2006 en liep af einde maart 2008.

Het hele project resulteerde in een nieuw samenwerkingsverband voor fruitonderzoek in Vlaanderen met de naam Flanders' Fruit Research (FFR) met als belangrijkste vertegenwoordigers en sleutelpartners: het Proefcentrum Fruitteelt, het Proefcentrum Hoogstraten, het KULeuven – Divisie Fruitteeltcentrum en het Vlaams Centrum voor Bewaring van Tuinbouwproducten (VCBT). De voornaamste principes van het samenwerkingsverband werden geconcretiseerd in een samenwerkingsovereenkomst.

Deel 7 - Dienstverlening en coördinatie-opdracht

1. Inleiding

Naast zijn opdrachten in het kader van het beheer van financiële steun aan bedrijven, kennisinstituten en innovatie-actoren, heeft het IWT nog een aantal complementaire opdrachten. Deze vormen een eigen en rechtstreekse dienstverlening op het vlak van innovatiestimulering rond welbepaalde topics naar de verschillende onderzoeksactoren in het veld.

De vermelde topics kunnen worden onderverdeeld in vier grote domeinen:

- Stimuleren van bedrijven en andere Vlaamse instellingen voor deelname aan internationale technologische programma's, en ondersteuning van hun aanvragen en projecten. Deze taak komt tot uiting in de NCP-werking voor het Europese Kaderprogramma, de ERA- en INNO-NET-projecten, en EUREKA. De NCP-werking wordt verzorgd vanuit het IWT, met speciale aandacht voor de kmo's, binnen het Vlaams Contactpunt, een samenwerkingsverband tussen het IWT en het departement Economie, wetenschap en Innovatie (EWI). In 2007 werd het vervolgtrajec van dit Vlaams Contactpunt goedgekeurd binnen een actieplan voor het 7^e Kaderprogramma (2007-2013).
- Ondersteunen van technologische innovatie in bedrijven, door het tot stand brengen van samenwerking tussen technologie-aanbieders en vragers. Dit gebeurt voornamelijk binnen het kader van het Europese netwerk van IRC's, dat in 2008 werd samengevoegd met het vroegere EIC tot het Enterprise Europe Netwerk (EEN).
- Ondersteunen en coördineren van Vlaamse actoren werkzaam in het domein van technologische innovatie en aanverwante dienstverlening (zie ook deel 5). De diverse overlegplatformen, de Innovatienetwerksite en de samenwerkingsprojecten en -studieopdrachten ten bate van het VIN worden hierna toegelicht.
- Deelname aan internationale netwerken en acties met als doel de eigen competentie te verhogen, kennis op te doen en/of de Vlaamse belangen te verdedigen.

De concrete activiteiten zijn zeer divers en omvatten onder meer informatieverstrekking en sensibilisering, het beheer van informatienetwerken, adviesverlening, vertegenwoordigende opdrachten en organisatieactiviteiten bijvoorbeeld op beurzen. Naast de eigen dotatie wordt hiervoor ook dankbaar gebruik gemaakt van middelen ter beschikking gesteld door de Europese Commissie. Het IWT tracht deze geïntegreerd in te zetten en maximaal te profiteren van de onderlinge ondersteuning van de verschillende actielijnen.

In dit deel wordt ook aandacht gegeven aan het communicatiebeleid van het IWT, dat steeds meer visibiliteit krijgt in een brede waaier van media.

Tenslotte worden ook de activiteiten van de unit Monitoring&Analyse toegelicht, die via interne en externe studieopdrachten een bijdrage levert, zowel tot de onderbouwing van het innovatiebeleid als tot de concrete acties van het IWT.

2. Ondersteuning van de deelname aan internationale programma's

2.1 Het Vlaams ContactPunt Europees Kaderprogramma

Om de Vlaamse deelname aan het Europees Kaderprogramma maximaal te ondersteunen keurde de Vlaamse Regering in december 2002 een actieplan Zesde Kaderprogramma (KP6) goed. Dit resulteerde onder meer in de oprichting van het Vlaams ContactPunt Kaderprogramma (VCP). Het VCP is een coördinatiestructuur tussen de toenmalige Administratie Wetenschap en Innovatie (AWI, nu: dept EWI) en het IWT voor hun activiteiten rond Europese O&O-programma's. Voordien organiseerden beide administraties in parallel activiteiten op het vlak van informatieverstrekking en projectbegeleiding. Door het toenemende

belang van de internationalisatie en dalende trend van de Vlaamse deelname aan de Europese kaderprogramma's werden de krachten gebundeld.

Het Vlaams Contactpunt kreeg dan ook als doelstelling mee om de Vlaamse deelname aan het Kaderprogramma te stimuleren. Binnen het VCP staat het departement Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI) in voor de vertegenwoordiging in programma's en Belgische overlegstructuren, terwijl het IWT verantwoordelijk is voor de NCP-activiteiten.

De NCP-activiteiten zijn gericht naar potentiële kandidaat-deelnemers uit industrie, onderzoeksinstituten, hogescholen en universiteiten en bestaan uit sensibilisering, algemene en gerichte informatieverstrekking en projectoriëntering en -begeleiding, zoeken van bijkomende partners en adviesverlening rond financiële, administratieve en legale aspecten. De NCP-werking is bovendien niet meer beperkt tot het Europese Kaderprogramma maar heeft zich meer en meer gericht naar het zoeken van geschikte financieringskanalen voor onderzoeks- en innovatieprojecten in internationaal samenwerkingsverband: dit kan zowel op regionaal (IWT-steunmaatregelen) als op Europees niveau (kaderprogramma, Eureka, ERA-NETten, e.a.) zijn. Om die reden werden ook afspraken gemaakt met andere betrokken administraties, zoals het dept EWI en het Vlaams Energie Agentschap, over de informatieverstrekking in verband met het CIP (Kaderprogramma voor Competitiviteit en Innovatie, 2007-2013), waarin zowel acties rond innovatie (ondersteunende diensten, risicokapitaal, IPR) met nadruk op eco-innovatie, als rond intelligent energiegebruik en ICT-beleidssteuning aan bod komen en die nauw aansluiten met de thema's binnen KP7.

In mei 2007 keurde de Vlaamse Regering onder de vorm van een actieplan voor het Zevende Kaderprogramma (KP7; 2007-2013) het vervolgproject goed. Binnen het IWT staat een vaste kern van 3,5 NCP-adviseurs in voor de NCP-werking.

Zoals voorzien in dit laatste actieplan werd in 2008 de NCP-functie van het VCP geëvalueerd door het dept EWI in opdracht van de verantwoordelijke minister. De evaluatie bestond uit volgende onderdelen: een deskstudie, een tevredenheidsenquête door een onafhankelijk onderzoeksbureau bij de klanten van de NCP-dienstverlening, een benchmark-studie met een aantal andere landen (Duitsland, Denemarken, Ierland en Nederland) en tenslotte diepte-interviews met de NCP-medewerkers. De conclusies en aanbevelingen uit deze evaluatie zullen in 2009 worden gebruikt om het VCP en meer in het bijzonder de NCP-dienstverlening verder te verbeteren.

2.2 NCP-werking

Eind 2006 heeft het IWT in het kader van haar NCP-werking een nieuwe website onder de naam e-NCP of elektronische NCP (www.europrogs.be) gelanceerd.

De informatieverstrekking via deze website richt zich op informatie die complementair is met CORDIS, die bijv. relevant is voor Vlaanderen en/of die vroegtijdige opportuniteiten weergeeft, die werden opgevangen via contacten met de Europese Commissie of andere formele en informele fora.

De informatie is niet beperkt tot het kaderprogramma maar bevat ook informatie over CIP (Competitiveness and Innovation Programme), EUREKA, gezamenlijke oproepen in het kader van de ERA-NETten, artikel 169 of over buitenlandse programma's die openstaan voor deelnemers uit andere landen.

Hierdoor biedt e-NCP de kandidaat-deelnemers uit Vlaanderen de mogelijkheid aan om op één website alle nodige documenten (oproepdocumenten, gebruikershandleidingen, werkprogramma's, e.d.) in verband met Europese programma's terug te vinden en/of af te laden. Gebruikers kunnen zich ook registreren, waardoor zij toegang hebben tot bijkomende informatie (o.a. drafts van werkprogramma's, werkdocumenten, partner verzoeken, duiding en tips). Geregistreerde gebruikers worden bovendien via nieuwsflashes op de hoogte gebracht als er nieuwe informatie in relatie tot hun interessegebied(en) beschikbaar is op e-NCP.

Daarnaast is het e-NCP als content management systeem ook bruikbaar voor de verwerking van de documenten en informatie binnen het NCP-team. In 2008 werd deze functionaliteit ook mogelijk gemaakt voor de informatiedoorstroming binnen het VCP (zie 2.1) of m.a.w. tussen het NCP-team (IWT) en de KP7-programmavertegenwoordigers (EWI-team).

In januari 2009 waren er 1 248 geregistreerden op e-NCP (tov 507 in december 2006). In 2008 werden 31 nieuwsflashes (met in totaal circa 455 nieuwe informatie-items) naar de geregistreerde gebruikers verstuurd.

Daarnaast noteerde het NCP-team 743 geregistreerde contacten voor vragen om informatie (\pm 60%), vragen om advies en vragen voor projectbegeleiding. In 2008 was het NCP-team ook actief betrokken in de organisatie of co-organisatie van een vijftal events en werden zij regelmatig uitgenodigd als spreker door derden (o.a. universiteiten, VLEVA, intercommunale Leiedal, Agoria).

In het kader van haar NCP-werking werd in 2008 gestart met de organisatie van internationale partnering events. Een eerste vond plaats op 20 mei 2008 rond Medische Technologie. Medische Technologie als onderzoeksonderwerp staat in het middelpunt van de belangstelling. Onderzoekers rond het onderwerp kunnen voor steun terecht in verschillende Europese onderzoeksprogramma's zoals het Zevende Kaderprogramma (in de *Cooperation-deelprogramma's* ICT, Gezondheid en NMP, of in het *Capacities-deelprogramma Research for SMEs*) en het nieuwe programma *Ambient Assisted Living*. Daarnaast is er voor het onderwerp ook steun mogelijk in andere Europese programma's zoals eHealth, Eureka, Eurostars en ARTEMIS.

In samenwerking met organisaties uit Nederland, Noord-Rijnland-Westfalen, Wallonië, het Groothertogdom Luxemburg, Ile-de-France, West-Midlands, Venetië en Catalonië ontmoetten een zestigtal bedrijven en onderzoeksinstellingen elkaar rond dit thema in Brussel. In brainstormsessies werkten de deelnemers ideeën voor onderzoeksprojecten uit en gedurende de hele dag werden contacten gelegd en netwerken rond projecten uitgewerkt. Gezien de rijkdom aan projectideeën en contacten en de hoge waardering plant het NCP-team gelijkaardige evenementen rond andere actuele onderzoeksthema's.

2.3 Kmo-specifieke maatregelen

Om de proactieve benadering van de kmo's voor deelname aan Europese programma's te versterken, werd in mei 2006 gestart met de financiering van projecten voor Europese InnovatieStimulering (EIS). Via deze projecten werd de inschakeling van experts verbonden aan Vlaamse bedrijfsorganisaties, VIsen, kenniscentra en/of associaties van deze, gefinancierd.

De vijf gefinancierde projecten behandelden de volgende domeinen (met de organisatie waar een expert wordt gefinancierd):

- Manufacturing (WTCM/Centexbel);
- ICT (IMEC);
- Voeding-landbouw (Flanders' Food);
- Gezondheid (FlandersBio);
- Energie-Milieu-Transport/Logistiek (VITO).

Na een eerste periode van 14 maanden werden op basis van een tussentijdse evaluatie vier projecten verlengd voor een periode van 12 maanden (tot midden 2008). Op basis van een uitgebreide evaluatie werd na deze periode besloten om de EIS-projecten niet verder te zetten en werd gezocht naar een effectievere en efficiëntere manier om de kmo's te benaderen en te begeleiden naar hun deelname aan Europese programma's.

Om de kmo's te sensibiliseren voor de mogelijkheden van deelname aan Europese programma's op het vlak van onderzoek en innovatie werd door het IWT in het kader van het Enterprise Europe Network Vlaanderen (samenwerking tussen het Agentschap Ondernemen, VLAO en IWT) op 5 december een seminarie georganiseerd. Er waren 47 deelnemers uit kmo's en hun intermediaire organisaties.

Het IWT nam in 2008 ook deel aan een Europees project, waarin werd onderzocht of en op welke wijze de EC nationale/regionale maatregelen gericht naar kmo's met als doel de financiering van de voorbereiding van Europese projecten, zou kunnen cofinancieren. Voor het IWT kwam de KMO-Innovatiestudie Type 4 (nu KMO-Haalbaarheidsstudies) in aanmerking. In het kader van dit voorbereidende project werd door de deelnemende organisaties, waaronder

het IWT, een gezamenlijk Europees project voorbereid en bij de EC ingediend met als objectief om volgens duidelijke criteria de cofinanciering aan de nationale/regionale maatregelen te verdelen.

2.4 ERA-NET & INNO-NET

IWT is betrokken bij meerdere ERA- en INNO-NET-projecten.

2.4.1 ERA-NET

Het ERA-NET-schema, is een initiatief dat werd opgestart binnen het Zesde Kaderprogramma (6KP) en wordt verder gezet binnen 7KP. Het wenst de samenwerking en coördinatie tussen de verschillende onderzoek- en innovatieprogramma's van de lidstaten en de geassocieerde staten te bevorderen.

De projectuitvoerders zijn in essentie overheidsorganisaties die verantwoordelijk zijn voor de financiering of het beheer van onderzoekprogramma's op nationaal of regionaal niveau (ministeries, overheidsagentschappen of andere organisaties die dergelijke programma's in opdracht van de overheid beheren). Het merendeel van de opgestarte ERA-NET-projecten experimenteert actief met de organisatie van gemeenschappelijke oproepen tot internationale projectvoorstellen. De deelnemers aan dergelijke projecten krijgen steun via de financieringsprogramma's van hun eigen land of regio.

IWT is actief betrokken bij meerdere ERA-NET-projecten. In 2008 heeft het IWT gemeenschappelijke oproepen ondersteund binnen de ERA-NET-projecten CORNET, ERA-SME, ETB, MANUNET, MATERA en MNT. Dit resulteerde in de financiering van 12 projecten met een Vlaamse partner. De toegekende steun aan Vlaamse partners bedroeg 4,1 meuro.

2.4.2 INNO-NET

Eveneens binnen 6KP, werden eind 2006 de zogenaamde INNO-NET en INNO-actie-projecten opgestart (ook gekend onder de benaming Pro Inno Europe schema). Naar analogie van het ERA-NET-schema wenst de Commissie via dit initiatief afstemming en coördinatie te bewerkstelligen tussen de verschillende innovatieprogramma's en -maatregelen van de lidstaten en geassocieerde staten. De projecten zijn gelijkaardig aan ERA-NET-projecten maar specifiek gericht op innovatieprogramma's. Naast ministeries en overheidsagentschappen kunnen ook kamers van koophandel, industriële associaties en private innovatie-actoren betrokken zijn bij de uitvoering van de INNO-acties. Het initiatief is nu ondergebracht binnen het Competitiveness and Innovation Programme (CIP). Belangrijke realisaties in 2008 waren ondermeer:

- De lancering van een gemeenschappelijke oproep tot internationale projecten voor samenwerking tussen clusters met als finaliteit o.m. een verhoogde OO&I - activiteit en technologietransfer tussen clusters en tussen de kmo's die er deel van uitmaken. Het IWT heeft deze oproep ondersteund via een specifieke oproep binnen het TIS-programma. Drie Vlaamse projecten werden binnen deze oproep positief geëvalueerd en ontvingen ca 0,25 meuro steun.
- Het opstarten van een internationaal opleidingsprogramma betreffende Intellectueel Eigendom voor intermediären ("train the trainers" programma). Het IWT stond in voor de organisatie van het Vlaamse luik van deze opleiding. Sinds november 2007 is een vaste groep van zo'n 30 personen in opleiding. Zij volgden een trainingsschema met modules betreffende de verschillende types van Intellectuele EigendomsRechten (IER) alsook het gebruik van IER voor commercialisering en de mogelijkheden tot juridisch afdwingen van de naleving van IER. Deze trainingenreeks wordt nog aangevuld met presentaties van de essentialia uit de Belgische regelgeving betreffende de verschillende types intellectuele eigendomsrechten. Hiervoor wordt beroep gedaan op de Dienst Intellectuele Eigendom van de FOD Economie.

Er zijn nu 1 à 2 (een effectieve en een back-up) IE-trainer(s) bij de volgende intermediaire organisaties: alle innovatiecentra, alle interfacediensten en strategische onderzoekscentra, alle Vlaamse sectoriële PATLIB-centra en de competentiepool Flanders' InShape.

2.4.3 Strategie met betrekking tot de deelname aan de ERA-NET en INNO-NET-schema's

Bij de instap in deze nieuwe schema's werd aanvankelijk een verkennende strategie gevolgd, met de intentie later in het traject duidelijke keuzes te maken.

In december 2007 werd een evaluatierooster uitgewerkt dat toelaat om de besluitvorming met betrekking tot de deelname aan ERA- & en INNO-NET-projecten te onderbouwen. Belangrijke aandachtspunten zijn ondermeer: de gecreëerde of te verwachten meerwaarde voor de IWT klanten (ontwikkeling van complementaire steunkanalen voor de financiering van internationale RDTI-activiteiten) en de respons van de Vlaamse RDTI-actoren op de gemeenschappelijke oproepen die door het IWT ondersteunt worden.

Voor alle projecten die gericht zijn op de ontwikkeling van complementaire steunkanalen voor de financiering van internationale RDTI-activiteiten, zal het behalen van minimumnormen voor steunverlening een bijzonder aandachtspunt zijn. Indien er onvoldoende respons komt op gemeenschappelijke oproepen waaraan het IWT deelneemt zullen in eerste instantie bijkomende inspanningen geleverd worden op het gebied van communicatie en sensibilisatie van de Vlaamse intermediairen en doelgroepen. Indien het verwachte resultaat toch uitblijft, zullen hieruit de gepaste conclusies worden getrokken met betrekking tot verdere deelname aan de projecten (geen deelname aan vervolgtrajecten, eventueel een uitstap uit de lopende projecten).

In het voorjaar 2008 werd een eerste evaluatie van de projecten met IWT-deelname uitgevoerd. Op basis van deze evaluatie werd ondermeer beslist om de deelname aan de ERA-NET-project ETRANET te beëindigen en niet verder deel te nemen aan de volgende fase van MNT ERA-NET en van VALOR INNO-NET (vanaf 2009).

De eerste generatie ERA-NET-projecten loopt ten einde. Succesvolle projecten kunnen, binnen 7KP, een aanvraag indienen voor een vervolgproject en/of voor een ERA-NET-Plus-project. Dit is een nieuw, complementair, initiatief waarbij de EC de resulterende gemeenschappelijke oproep cofinanciert. In deze context wordt, binnen de diverse projecten, opnieuw een discussie gevoerd met betrekking tot de samenwerkingsmodellen die bij de te organiseren gemeenschappelijke oproepen zullen worden gehanteerd. Voornaamste aandachtspunten hierbij zijn het gewicht dat tijdens de evaluatieprocedure gegeven wordt aan lokale valorisatiecriteria en de impact die aan de financierende agentschappen wordt toegekend bij de uiteindelijke projectselectie. In het licht van deze discussies werd in 2008 een IWT-beleidslijn uitgewerkt die als volgt kan worden samengevat:

- de gehanteerde samenwerkingsmodellen moeten voldoende ruimte laten voor valorisatie in Vlaanderen;
- er wordt een maximale beslissingsautonomie voor de deelnemende overheden/agentschappen nagestreefd, binnen gemeenschappelijke processen.

Deelname aan oproepen waarbij gewerkt wordt met een model dat onvoldoende ruimte laat voor de lokale valorisatie aspecten, kan slechts in uitzonderlijke omstandigheden.

2.5 EUREKA

Het IWT vertegenwoordigt het Vlaams Gewest in EUREKA. Dit houdt een betrokkenheid in bij de dagelijkse werking van het netwerk, en een gepaste vertegenwoordiging in de beleidsorganen van de intergouvernementele organisatie EUREKA en van EUROSTARS, en in de EUREKA-Clusters MEDEA+, ITEA2, EURIPIDES en CELTIC.

Het IWT organiseert hiervoor een aanspreekpunt voor Vlaamse bedrijven en instellingen. Potentiële organisatoren of deelnemers aan EUREKA-projecten kunnen bij dit aanspreekpunt terecht voor advies bij het opzetten van een internationale samenwerking en de daarmee gepaard gaande procedures en keuzes qua steunmodaliteiten.

De dagelijkse werking houdt ook in dat het IWT de kwaliteitscontrole op de 'individuele' projecten uitvoert (de EUREKA-labeling), deelname van Vlaamse partners aan projecten stimuleert, en dat het zelf deelneemt aan de activiteiten van het Eureka-netwerk. In 2008 betrof dit bijvoorbeeld de organisatie van een Nationale Infosessie over EUROSTARS.

De beschrijving van de goedgekeurde 'individuele' projecten en hun partners worden publiek gemaakt door de opname in een database welke toegankelijk is via de EUREKA-website. De EUREKA-statistieken zijn georganiseerd per voorzitterschapsjaar. Tijdens het Sloveense voorzitterschap, dat startte in juli 2007 en afliep op 1 juli 2008, verkregen 159 nieuwe projecten met een totaalbudget van 294 miljoen euro het EUREKA-label. In 12 van deze projecten participeren Vlaamse deelnemers, en in 4 projecten wendden de Vlaamse deelnemers zich voor steun tot het IWT.

In 2008 heeft het IWT deelgenomen aan de door het netwerk georganiseerde voorbereidingen van een voorstel voor het gezamenlijk programma EUROSTARS, dat is gebaseerd op artikel 169 van het EG-Verdrag. Dit programma voorziet in de deelname van de Gemeenschap aan een door verschillende lidstaten gezamenlijk ondernomen onderzoeksprogramma voor onderzoek en ontwikkeling, dat gericht is op de ondersteuning van O&O verrichtende kmo's. Het door de Europese Commissie ingediende voorstel werd door het Europees Parlement en de Raad goedgekeurd in juli 2008. Zes bedrijven met Vlaamse zetel hebben ondertussen deelgenomen aan de oproep voor projectvoorstellen van november 2008.

2.6 Nieuwe initiatieven van de Europese Commissie

Naast ERA-NET en INNO-NET heeft de Europese Commissie de ambitie om via zgn. art.169 (Commissie en lidstaten) en art.171 (Commissie en bedrijven en eventueel lidstaten) de samenwerking op het vlak van innovatie te bevorderen.

Met ARTEMIS en ENIAC wil de Europese Commissie grootschalige publiek-private samenwerking opzetten tussen de EC en de (geïnteresseerde) lidstaten enerzijds en de bedrijven anderzijds.

Door de inspanningen van de lidstaten te coördineren en zelf een belangrijke financiële bijdrage te leveren, wil men in cruciale kennisdomeinen significante vooruitgang boeken met deze Joint Technology Initiatives (JTI). Voor beide programma's werd eind 2007 de beslissing door de Raad van Ministers genomen om ze op te starten. Voor ARTEMIS reserveert de Commissie bijvoorbeeld € 420 miljoen tot 2013, wat samen met de bijdragen van de lidstaten en de bedrijven een programma van meer dan 3 miljard euro zou betekenen, te besteden aan strategisch onderzoek en ontwikkeling. ENIAC is van dezelfde omvang.

ARTEMIS en ENIAC behandelen respectievelijk embedded systems en micro- en nano-electronica. Ze overlappen in belangrijke mate de thema's van de EUREKA-clusters ITEA2 en CATRENE. De juiste invulling van beide initiatieven was eind 2007 nog een belangrijk punt van discussie tussen de Commissie en de lidstaten.

Vanuit de betrokkenheid in de EUREKA-clusters was het IWT van bij de start sterk betrokken bij het opzetten van ARTEMIS en later ENIAC, dat zich mee ontwikkelde in de slipstream van ARTEMIS. Samen met de andere lidstaten en de industrie werden de principes uitgewerkt. Uiteindelijk heeft de Commissie het geheel sterk naar zich getrokken en zijn de centrale secretariaten "commission bodies" geworden. België heeft zich uiteindelijk aangesloten bij de beslissing en is stichtend lid van beide initiatieven.

In beide gevallen was er geen directe belangstelling van de andere gewesten, zodat Vlaanderen de zetel voor België bezet. Het IWT treedt daarbij op als uiteindelijke financier en neemt de belangen van België waar in de overleg- en beslissingsorganen. De eerste oproep voor projecten is gepland voor begin 2008.

AAL (Ambient Assisted Living) is een art.169 initiatief waarbij de Europese Commissie en lidstaten samenwerken. Het heeft tot doel via het gebruik van ICT-middelen ruimere mogelijkheden te bieden om oudere en/of zieke mensen zo lang mogelijk comfortabel in hun gewone leefomgeving te laten blijven. Los van het economisch doel draagt dit initiatief dus en belangrijk maatschappelijk doel.

Ook hier treedt het IWT op namens het Vlaams gewest, dat zelf de zetel van België bezet. De bijdrage van IWT is hier nog intenser in de zin dat de internationale vzw die AAL moet vormgeven is gevestigd op het adres van IWT.

AAL is iets kleinschaliger dan de JTI's. In totaal is tot 2013 door de Europese Commissie 150 miljoen euro uitgetrokken. Tot nader order wordt de organisatie hier sterker beïnvloed door de lidstaten dan in de JTI's.

EUROSTARS is eveneens een art.169, opgezet vanuit EUREKA, met de bedoeling een oplossing te vinden voor research intensieve startende ondernemingen. Omdat hier de andere gewesten interesse hebben en het EUREKA-secretariaat een grote rol speelt, blijft het IWT hier meer op de achtergrond.

In al deze initiatieven, behalve EUROSTARS, werden in 2008 de eerste projecten met Vlaamse partners goedgekeurd. De gegevens daarover zijn opgenomen in deel 3 van het jaarverslag.

3. Ondersteuning van innovatie en valorisatie

3.1 Dienstverlening voor innovatiepartnering en technologietransfer

3.1.1 Situering

Bij een idee voor vernieuwing van een product, proces of dienst binnen een bedrijf wordt men vaak geconfronteerd met de nood aan extern beschikbare kennis of technologische oplossingen. Anderzijds kan een bedrijf of onderzoeksinstelling een nieuwe technologie ontwikkeld hebben, en wil het deze nu op de markt brengen. Afhankelijk van de afstand tot de markt, zijn hiervoor partners nodig voor het verder op punt stellen van het prototype, voor de productie, eventueel voor licentie- of verkoopovereenkomsten,

Het IWT biedt al sinds 1995 ondersteuning aan bedrijven en onderzoeksinstellingen die nieuwe technologieën zoeken of zelf in de markt proberen te plaatsen, en die internationale partners hiervoor zoeken. Het speelt hierbij ook in op de trend van open innovatie enerzijds de noodzaak om de innovatiekloof te dichten (door valorisatie van innovatie) anderzijds.

Tot 31 maart 2008 gebeurde dit in het kader van het door de Europese Commissie ondersteunde IRC (Innovation Relay Centres)-netwerk, waarbij innovatiestimulerende organisaties uit 33 landen betrokken waren.

Vanaf 1 april 2008 zet het IWT deze dienstverlening verder in een nieuw en geïntegreerd kader: het **Enterprise Europe Network**.

De Europese Commissie richtte dit netwerk begin 2008 op met als motto "Advies voor uw onderneming binnen handbereik". Via meer dan 550 organisaties in 44 landen en 4 000 adviseurs over heel Europa levert dit netwerk aan bedrijven, de kmo's in het bijzonder, een breed pakket van op maat gesneden diensten rond internationaal ondernemen en innoveren. De Europese Commissie cofinanciert dit netwerk in het kader van het CIP (Competitiveness and Innovation Framework Programme), en de coördinatie is in handen van het Uitvoerend Agentschap voor concurrentievermogen en innovatie, EACI.

Het nieuwe netwerk integreert feitelijk de vroegere IRC (Innovation Relay Centres) en EIC (Euro Info Centres)-netwerken, en biedt op die manier een breder en beter geïntegreerd gamma van informatie en diensten aan als een "one-stop-shop". Doel van het netwerk is een verhoging van de competitiviteit van de ondernemingen, door hen te ondersteunen bij het ontwikkelen van nieuwe producten en het aanboren van nieuwe markten, en hen te informeren over activiteiten en mogelijkheden in de EU.

Het IWT maakt samen met het Agentschap Economie en VLAO (per 1 januari 2009 vormen beide het nieuwe Agentschap Ondernemen) deel uit van het consortium dat in Vlaanderen dit nieuwe netwerk gestalte geeft. Hiervoor werkt het consortium tevens nauw samen met het Flanders Investment and Trade (FIT).

Het Agentschap Economie en VLAO staan in voor brede informatieverspreiding naar de kmo's over Europese regelgeving, subsidiemechanismen en zakendoen in Europa. Ondernemers worden ook geholpen bij het zoeken naar zakenpartners in andere regio's. Het IWT biedt ondersteuning voor transnationale innovatiepartnering en technologietransfer en sluit hierbij naadloos aan op zijn vroegere werking als IRC-Vlaanderen. Binnen het nieuwe netwerk besteedt het IWT ook aandacht aan het betrekken van de kmo's bij de Europese kaderprogramma's voor onderzoek en innovatie (i.s.m. met het Vlaams Contactpunt).

Binnen het verruimde kader van Enterprise Europe Network en met de Vlaamse consortiumpartners voor complementair advies over diverse aspecten van internationaal ondernemen in de EU, zal het IWT verdergaan op dit elan.

Het IWT werkt hiervoor ook nauw samen met de meer dan 100 innovatie-actoren uit het Vlaams Innovatienetwerk (VIN), de innovatiecentra als regionale antennes in het bijzonder. Binnen de nieuwe Enterprise Europe Network context zal deze samenwerking nog verder uitgebouwd en geïntensifieerd worden. Ook met het FIT, dat nauw betrokken wordt bij Enterprise Europe Vlaanderen zullen meerdere concrete acties op touw gezet worden.

De grote meerwaarde voor de bedrijven, en kmo's in het bijzonder, zit in de (gratis) begeleiding op maat, de verdere opvolging van contacten, het eerstelijnsadvies bij de concrete uitbouw van een relatie met innovatiepartners. De internationale netwerking van het Enterprise Europe Network biedt bedrijven een duidelijke meerwaarde (tijd én geld) ten opzichte van het alternatief: op eigen houtje internationaal op zoek gaan naar innovatiepartners.

3.1.2 IRC-Vlaanderen (tot 31 maart 2008)

Tijdens het laatste kwartaal van de werking van IRC-Vlaanderen lag de nadruk op het afronden van een aantal lopende contacten en de verzekering van de continuïteit naar het nieuwe netwerk. Begin 2008 werd nog deelgenomen aan een internationale bedrijvenmissie rond kunststoffen naar Milaan en werd met IRC-Midlands een inward-missie naar Gent, met als thema biobrandstoffen, georganiseerd. Er werden nog 70 transnationale contacten en 12 samenwerkingscontracten uitgaande van IRC-contacten gerealiseerd.

De eindbalans van het laatste IRC-project (1 april 2004 – 31 maart 2008) oogt dan ook bijzonder fraai. Meer dan 1 000 Vlaamse bedrijven en organisaties waren geregistreerd op de e-technologiemarkt van IRC-Vlaanderen en konden reageren op zo'n 11 000 innovatiepartnering aanbiedingen. De afgelopen 4 jaar werden 250 Vlaamse technologieaanbiedingen en -vragen in het netwerk geplaatst, via de e-technologiemarkt, internationale ontmoetingsdagen of bedrijvenmissies. Aan die ontmoetingsdagen en missies namen in totaal 300 Vlaamse bedrijven en onderzoeksinstituten deel.

Het IWT hielp zo de laatste 4 jaar zo'n **1 860 ontmoetingen** op touw te zetten tussen Vlaamse en buitenlandse bedrijven en onderzoeksinstituten. Naast een veelvoud aan positieve ervaringen en kennisuitwisselingen vloeiden hier **60 lange termijn samenwerkingscontracten** uit voort. Hiermee werd de oorspronkelijke doelstelling van 30 contracten ruim overschreden en positioneerde het IWT zich als een "top 10" IRC (op 71 IRC's) met daarenboven een sterke visibiliteit in het netwerk door zijn bijdragen aan de professionalisering van het IRC-netwerk. De samenwerking met het VIN vormde hierbij een bijkomende asset die verder uitgebouwd zal worden in het nieuwe Netwerk.

3.1.3 Enterprise Europe Network (vanaf 1 april 2008)

Vanaf 1 april 2008 schakelde het IWT zich in in dit nieuwe netwerk, dat officieel reeds een aanvang nam op 1 januari 2008. Met het Agentschap Economie en VLAO (vanaf 1 januari 2009 geïntegreerd als Agentschap Ondernemen) maakt de dienstverlening voorwerp uit van een raamcontract over 6 jaar (2008-2013), waarbij een eerste specifiek agreement loopt tot eind 2010. Voor de uitvoering van het werkplan daarin beschreven ontvangt het IWT een cofinanciering vanwege de Europese Commissie van 43%. Er zijn hiervoor 5,2 VTE's voorzien (4,3 VTE adviseur).

Communicatie, sensibilisatie en informatie

Vanzelfsprekend dienden in de loop van 2008 heel wat inspanningen gedaan te worden voor bekendmaking en sensibilisatie omtrent het nieuwe netwerk. Samen met het Agentschap Economie en VLAO werd op 22 mei 2008 een start-event in Antwerpen georganiseerd, met meer dan 350 deelnemers. Ter gelegenheid van deze lancering werd door het consortium een gezamenlijke brochure verspreid.

Het IWT voerde verder een aantal specifieke acties naar zijn eigen doelgroepen en naar de intermediaire organisaties uit het Vlaams Innovatienetwerk. Naast algemene verspreidingsmechanismen (website, IWT- en VIN-Nieuwsbrief, persbericht) werden een aantal

gerichte acties ondernomen. Wat de intermediairen betreft werd in eerste instantie gefocust op de Innovatiecentra, via een training en een workshop. De innovatie-adviseurs vormen als eerste lijnscontact met tal van kmo's een ideale antenne om noden en opportuniteiten vanuit de bedrijven op te pikken en kmo's tevens te attenderen op partnervoorstellen vanuit het netwerk. Ook enkele universitaire interfacediensten, competentiepolen en strategische onderzoekscentra werden reeds bezocht.

In het kader van de samenwerking met het Vlaams Contactpunt-team werd onder Enterprise Europe vlag een seminarie georganiseerd over financieringsmogelijkheden voor transnationale kmo-innovatieprojecten (50 aanwezigen).

Er werden tevens een 40-tal individuele bedrijven en organisaties voor de eerste maal bezocht om het netwerk en de IWT-diensten toe te lichten en noden en opportuniteiten vanwege het bedrijf te bespreken. Deze bedrijven werden ofwel proactief benaderd of gesignpost door innovatieadviseurs.

Innovatiepartnering activiteiten

Het IWT ondersteunt de contacten die tot stand komen tijdens het volledige traject tot transnationale innovatiesamenwerking. Vlaamse bedrijven, universiteiten en onderzoekscentra kunnen hun aanbod of vraag naar technologie via het Enterprise Europe Network kenbaar maken in Europa.

Individuele partneringvoorstellen

Het IWT helpt bij het opstellen van een goede beschrijving (*technologieprofiel*) en bij het zoeken naar Europese partners voor technologische samenwerking of voor de commercialisering van innovatieve technologieën. Deze benadering is veeleer bottom-up waarbij uiteraard de sensibilisatie-inspanningen mee bepalend zijn. Er is op het vlak van aanbrenge van 'leads' vanuit het veld reeds een goede samenwerking met de Innovatiecentra en andere organisaties uit het VIN.

Het IWT helpt Vlaamse bedrijven bij de invulling van hun innovatiebehoefte en signaleert opportuniteiten vanuit de kennis en expertise die via het IRC-netwerk beschikbaar is. De *technologiemarkt* is een elektronisch platform waarop technologievragen en -aanbiedingen uit andere Europese regio's bekendgemaakt worden. Men heeft de mogelijkheid om in te tekenen op een gratis e-mailservice op maat voor het alerteren over interessante buitenlandse aanbiedingen.

Een tiental intermediaire organisaties had eind 2008 de webinterface "Stakeholder tool" geïnstalleerd. Deze webinterface voor lokale innovatie-actoren laat toe om op één pagina van de eigen website de voor hun doelgroep belangrijkste topics van de Enterprise Europe IWT-website over te nemen, in een structuur aangepast aan de eigen site layout. Dit vergemakkelijkt niet alleen de communicatie naar hun eigen klanten, het biedt tevens een multiplicatie-effect wat bekendmaking van het netwerk en de partneringvoorstellen betreft.

Een aantal andere intermediairen verpreidde trouwens ook geselecteerde technologiepartnering profielen via eigen (e-)nieuwsbrieven.

Vanuit EACI en de EC was een overbruggingsperiode om webtools en databases met partneringvoorstellen operationeel te maken nodig. Er werden niettemin in 2008 reeds 14 Vlaamse technologieprofielen in het netwerk geplaatst, en meer dan 2 000 buitenlandse partnervoorstellen verspreid. Dit leidde reeds tot een 100tal interessebetuigingen en contacten. In totaal werden in 2008 reeds innovatiepartnering diensten verleend aan 90 organisaties.

Ontmoetingsdagen en bedrijvenmissies

In partnering ('matchmaking') events kunnen vraag en aanbod elkaar op een veel meer directe manier, door persoonlijke ontmoetingen, vinden. Zowel ad-hoc samenwerkingsvoorstellen als technologieprofielen die reeds in het netwerk circuleren worden er voorgesteld. Zulke ontmoetingsdagen worden meestal georganiseerd in de marge van een toonaangevende vakbeurs of conferentie. In de overgangperiode werden in het nieuwe netwerk nog weinig events georganiseerd. Vanuit het IWT werd met 3 Vlaamse bedrijven en onderzoeksinstellingen aan 2 partnering events, georganiseerd door andere netwerkpartners, deelgenomen (Aquatech in Amsterdam en Membrane Technologies in Aachen).

Ook bedrijvenmissies en bedrijfsbezoeken in samenwerking met de leden van het netwerk en de lokale actoren vormen een gericht partnering instrument. In december 2008 organiseerde het IWT een "plastics" bedrijvenmissie naar Vlaanderen. 7 innovatieve bedrijven en kenniscentra ontvingen een delegatie van 6 netwerkpartners.

Netwerking ter ondersteuning van de dienstverlening

Ondersteunend aan de directe partnering activiteiten is het IWT ook actief in een aantal subgroepen binnen het netwerk. De netwerking in sectorgroepen biedt kansen om de Vlaamse klanten sneller en efficiënter aan de juiste partner te helpen, en zo ook mee bij te dragen aan de verdere professionalisering en kwaliteitsverbetering van het Enterprise Europe Network zelf.

De sectorgroepen vinden veelal hun ontstaan in het vroegere IRC-netwerk, waar ze als thematische groepen tot doel hadden de technologische samenwerking en uitwisseling binnen bepaalde domeinen extra te bevorderen. Vaak gebeurt dit door de organisatie van partnering events en missies in deze sector of door gerichte uitwisseling van technologieprofielen.

In de nieuwe context van het Enterprise Europe Network hebben de sectorgroepen een nog bredere missie, conform die van het nieuwe netwerk. Naast capaciteits- en expertiseopbouw binnen het netwerk (met focus op de nieuwe geïntegreerde "business én innovation" dienstverlening) vormt ook de liaising met een informatiedoorstroming tbv kmo's vanuit diverse Europese platformen en initiatieven een belangrijke bijkomende opdracht.

Het IWT was in 2008 actief lid van de sectorgroepen Materials, Sustainable Construction (beide als chair), Intelligent Energy, Environment en "Automotive, Transport & Logistics". Terugkoppeling van kennis en contacten uit de sectorgroepen naar de lokale stakeholders uit het VIN (bijv. het Vlaams Bouwplatform) vormt hierin een belangrijk aandachtspunt.

Projectmanagement

De inbedding van de Enterprise Europe dienstverlening in een Vlaamse consortiumstructuur, onder coördinatie van het Agentschap Economie, noopt tot een gedegen overlegstructuur en het vastleggen van een aantal samenwerkingsafspraken.

De implementatie van een "no wrong door" aanpak waarbij door een geïntegreerd dienstenpakket de klant steeds de bij de meest geëigende dienstverlener terecht komt, vormt hierbij de kernopdracht. Tevens dienen een gezamenlijke communicatiestrategie als Enterprise Europe Vlaanderen en een aantal IT-tools in functie hiervan ontwikkeld te worden.

Binnen het consortium is het IWT verantwoordelijk voor dit laatste aspect, waarvoor in 2008 een studie werd uitbesteed m.b.t. noden en mogelijkheden op vlak van een gemeenschappelijke IT tool met web, CRM en communicatie functionaliteiten te ontwikkelen.

3.1.4 INNOV7 verbeteringsprojecten

Het IWT was in de marge van het IRC-project ook partner in 2 projecten in het kader van de Europese call FP6-2005-INNOV-7, met het oog op verdere verbetering van de IRC-werking. Beide projecten werden in de loop van 2008 beëindigd.

Lean TTT, 'Eliminating waste and boosting productivity in transnational technology transfer.'

Tijdens dit project werden methodologieën ontwikkeld, gebaseerd op het bekende ToyotavProduction System (TPS, lean production), om productiviteit, kwaliteit en lead-tijd in het technologietransferproces te verbeteren. Via een handboek, en geïntegreerd in diverse trainingen worden deze methodes en manier van werken aangebracht in het nieuwe netwerk.

IRC-Stake-tool, 'Stakeholders tool – a software platform for TTT stakeholders to bridge SMEs with IRCs at lower costs and higher success.'

Het project omvatte de ontwikkeling en het gebruik van een tool die stakeholders moet toelaten om IRC c.q. Enterprise Europe-informatie te gebruiken of te verspreiden met het oog op hun eigen specifieke doelgroep/sector. De in het project ontwikkelde software werd aangepast naar de nieuwe omgeving van het Enterprise Europe Network, doch blijft gericht op technologietransfer profielen. In 2008 werden bij een tiental organisaties uit het Vlaams Innovatienetwerk de tool geïnstalleerd en gevalideerd.

3.2 Rechtstreekse dienstverlening op het vlak van intellectuele eigendom

Octrooien laten een onderneming of onderzoeksinstelling toe de eigen intellectuele eigendom te beschermen, te beheren en exploiteren, ook in een internationale context. In vergelijking met andere Europese landen worden vanuit Vlaanderen relatief weinig internationale octrooiaanvragen ingediend zodat ondersteunende maatregelen hier aangewezen zijn. Daarnaast is octrooieren voor menige onderneming een complexe aangelegenheid waar misverstanden en onduidelijkheid troef zijn. Dezelfde problemen stellen zich met betrekking tot de andere intellectuele eigendomsrechten. Toegankelijke informatie en praktische tools kunnen de zoektocht van de innovatieve kmo terzake in een grotere versnelling brengen. Dit vereist o.m. dat er in een begrijpelijke taal instrumenten en documentatiemateriaal ter beschikking zijn voor de zoekende innovatieve kmo. Ook is het belangrijk om de te behandelen aspecten inzake intellectuele eigendom in een positief daglicht te stellen.

Het IWT lanceerde in oktober 2006 een oproep met de vraag tot het opstellen van een handleiding op het vlak van intellectuele eigendom voor de innovatieve kmo. Deze handleiding **Ons Patent Boekje** genoemd, is flexibel hanteerbaar en overzichtelijk opgesteld. De publicatie werd ruim verspreid bij de intermediaire innovatieactoren en wordt haast dagelijks op de IWT-website geconsulteerd. Naast Ons Patent Boekje voor de innovatieve kmo is er in 2008 binnen het Vlaams Innovatienetwerk en in uitvoering van een Europees project **een pool van Trainers Intellectuele Eigendom** ingericht.

De trainers zijn ondertussen zo goed als volledig opgeleid door deskundigen in intellectuele eigendom vanuit de Europese Octrooiorganisatie (München) en de Europese IPR-Help Desk/ Universiteit van Alicante. De trainers zijn aanwezig bij de innovatiecentra, een competentiepool Flanders in Shape, de PATLIB-centra en ook de interfacediensten en de strategische onderzoekscentra – zij het wat deze laatste twee instanties betreft voor het eigen interne publiek. Het is de bedoeling dat deze trainers op termijn voorzien in een regelmatig aanbod van basisopleidingen op het vlak van intellectuele eigendomsrechten.

2008 is ook het jaar waarin het **platform voor intellectuele eigendom** werd opgestart, ondertussen IE&Co genoemd. Het samenwerkingsinitiatief heeft als voornaamste doelstelling helderheid te creëren in het IE-dienstenaanbod van de verschillende actoren in het Vlaamse landschap voor de bedrijven, inzonderheid de kmo's. Het hoofddoel van het initiatief is community-building tussen de verschillende dienstverleningsactoren actief op het vlak van IE in Vlaanderen.

4. Coördinatie van innovatie-actoren

4.1 Algemene coördinatie-opdracht

In het Innovatiedecreet wordt de coördinatie-opdracht van het IWT decretaal vastgelegd. De coördinatie-opdracht moet er mee toe bijdragen dat de middelen die de Vlaamse Regering in innovatie-ondersteuning investeert zo goed mogelijk benut worden om een zo groot mogelijk effect bij de bedrijven, in het bijzonder kmo's te realiseren.

Een belangrijk onderdeel van deze coördinatie-opdracht is gericht op het coördineren van de verschillende intermediaire organisaties die van het IWT steun ontvangen voor innovatie-ondersteuning, en de acties van deze actoren op elkaar af te stemmen zodat een performant innovatie-ondersteunend netwerk bekomen wordt.

Het Innovatienetwerk omvat alle actoren die betrokken zijn bij innovatieondersteuning in Vlaanderen, in de kern zijn dit:

- Uitvoerders van VIS-projecten (RIS/TD/TIS/CO/CP/HS);
- Uitvoerders van onderzoeksprojecten voor een collectief van bedrijven (TETRA, SBO, TBM, LO).

Deze actoren worden op projectbasis door het IWT gefinancierd.

Daarnaast dient het Innovatienetwerk nauw samen te werken met kenniscentra en andere organisaties waarvan de activiteiten nauw verbonden zijn met innovatie (Flanders DC, Interface-diensten, SOC, Universiteiten, Hogescholen).

Al deze actoren zijn verenigd in het Vlaams InnovatieNetwerk (VIN).

De opvolging van de werkzaamheden van de coördinatie-opdracht werd door de raad van bestuur aan de Centrale Overleggroep toevertrouwd. Het overleg met de betrokken actoren gebeurt via de *werkgroepen netwerking*.

In 2008 werd de coördinatie-opdracht ingevuld door volgende activiteiten:

- Opleiding voor de innovatie-intermediaren van het innovatienetwerk. Een bevraging bij de netwerklede maakte duidelijk dat er behoefte is aan opleiding zowel naar kennis als naar persoonlijke vaardigheden. Een opleidingsagenda werd uitgewerkt en een eerste opleiding werd in 2008 georganiseerd (wordt verder gezet in 2009).
- VIN voor VIN kennismaking en netwerksessies (3/2008) werden opgezet in samenwerking met de Innovatiecentra. Tijdens 3 lokaal georganiseerde ontbijt/lunch - vergaderingen werd aan de netwerklede de mogelijkheid geboden om elkaars activiteiten te leren kennen zodat er een betere dienstverlening aan de bedrijven kan opgebouwd worden. (wordt herhaald in 2009).
- GPS voor VIN (6/2008): ideeën generatie met de actoren van het innovatienetwerk om de samenwerking en netwerking in het innovatienetwerk verder uit te werken. Volgens deze sessie heeft het innovatienetwerk voornamelijk behoefte aan:
 - communicatiemiddelen: tussen de netwerklede dient de kennis van elkaars activiteiten te verhogen om naar de bedrijven toe de innovatieondersteuning zichtbaar te maken;
 - bevordering van de samenwerking tussen de netwerklede om bij bedrijven een innovatietraject-begeleiding aan te bieden en niet enkel losstaande interventies van de verschillende actoren uit het innovatienetwerk.
- De verdere uitbouw van het **elektronische innov@tienetwerk**.
- Het promoten van actieve samenwerking tussen actoren via VIS-samenwerkingsprojecten.
- Het uitvoeren van studies met een gemeenschappelijke problematiek voor de netwerklede (zie § 4.5.2).
- Het organiseren van een jaarlijks netwerkevent voor alle VIN-leden.
- De organisatie van overlegplatformen zoals de COG – Centrale overleggroep die 4 keer samenkwam (zie § 4.4).

De verdere uitwerking van deze acties wordt in 2009 opgenomen.

4.2 Innovatienetwerk

Het Innovatienetwerk is een *internetapplicatie* die moet toelaten om de beschikbare expertise rond technologische innovatie bij de intermediaren gemakkelijker aan te spreken en die daarnaast de communicatie tussen de verschillende intermediaren moet ondersteunen. Het netwerk heeft een publiek toegankelijke module (<http://www.innovatienetwerk.be>) waar de bedrijven informatie kunnen vinden over het opzet van het netwerk, haar leden, een evenementenkalender en een faq-lijst. De bedrijven kunnen hier eveneens concrete vragen stellen rond technologische innovatie: deze vragen komen in eerste instantie bij het IWT terecht en worden pas aan het netwerk voorgelegd indien dit relevant blijkt.

De publieke website heeft enkel een informatief en wervend karakter: het is de bedoeling dat bedrijven zo snel mogelijk worden doorverwezen naar de intermediair die hen het beste kan helpen (one-stop shop principe).

Eind 2005 werd vanuit de communicatiewerkgroep van het VIN gesuggereerd om dit publieke gedeelte verder uit te bouwen en te optimaliseren tot een volwaardige webtoegangspoort tot het VIN. In 2006 werd hier rond een studieproject uitgevoerd dat resulteerde in een functionele blauwdruk van de te ontwikkelen digitale toegangspoort tot het VIN.

In de loop van 2007 werd voor de ontwikkeling van deze digitale toegangspoort tot het VIN een nieuwe aanbesteding uitgeschreven: het bedrijf WICE kreeg de opdracht toegewezen en heeft het vernieuwde publiek toegankelijke gedeelte van het Innovatienetwerk ondertussen

ontwikkeld. De nieuwe website werd op 10 januari 2008 aan de leden van het Vlaams Innovatienetwerk officieel voorgesteld.

De website speelt in op de typische web2.0-trends en voorziet dus ondermeer in een blog, een wiki, geomapping en widgets. Daarnaast bieden talloze RSS-feeds aan de bezoeker de mogelijkheid om op de hoogte gehouden te worden over die items die voor hem of haar interessant zijn.

Eind 2008 waren er 820 medewerkers van de kenniscentra geregistreerd op de site (tegenover 501 eind 2007). Het aantal uniek bezoekers evolueerde van 1 600 in januari 2008 naar 4 100 in december 2008, deze stijgende trend trekt zich ook door over andere parameters.

Na de ontwikkeling van de nieuwe website werden in de loop van 2008 nog een aantal extra functionaliteiten ontwikkeld en deze inspanning zal ook in 2009 worden verder gezet. Zo is het ondermeer de bedoeling om het opzet van www.innovatienetwerk.be ook ter beschikking te stellen van deelgroepen uit het Vlaams Innovatienetwerk: beperkte groepen van mensen die rond bepaalde welgedefinieerde thema's willen samenwerken en informatie delen.

4.3 Platformwerking

4.3.1 Voedingsplatform

Het Voedingplatform is een overleggroep die in 2005 in onderlinge afspraak opgericht werd door FEVIA Vlaanderen, Flanders' FOOD, en het IWT. Flanders' FOOD en het IWT zorgen voor een gezamenlijke aansturing.

Het Voedingplatform richt zich naar alle uitvoerders van door IWT gesteunde projecten in groepsverband, met activiteiten ten dienste van bedrijven in de voedingssector. Hiermee mikt het platform op een 30-tal actoren.

Het platform heeft tot doelstelling de innovatiestimulering, dienstverlening, en collectieve uitvoering van activiteiten in Onderzoek&Ontwikkeling verder te bevorderen ten bate van de Vlaamse voedingssector. Het platform tracht invulling te geven aan deze doelstelling via het aanmoedigen en begeleiden van een verbeterde netwerking van de actoren, en dit met als oogmerk een optimaal dienstenaanbod voor de sector. Dit gebeurt o.m. via presentaties door de betrokkenen, met inhoudelijke informatie over lopende projecten, bespreking van de organisatorische problematiek van groepsprojecten, afstemming van evenementenkalenders, en uitwisseling van informatie over internationale samenwerkingsprogramma's.

In 2008 vonden twee meetings plaats waarin onder meer de toekomstige oriëntatie van het platform werd bepaald na een online enquête. Het platform behoudt zijn initiële doelstellingen, maar zal tevens netwerking verzorgen met projecten buiten de voedingssector en met de structuren en projecten voor de voedingssector buiten Vlaanderen. In dit vierde werkjaar werd bovendien, mede als resultaat van het samenwerkingsproject 60382 VINCOFOOD, de voedingcluster 'FoodGate' gelanceerd in een evenement georganiseerd door Flanders' FOOD en de leden van de cluster. FoodGate verenigt diverse voedingsgerelateerde TIS- en TD-adviseerdiensten en onderzoeksgroepen, evenals de competentiepool Flanders' FOOD, in één netwerk dat ten dienste staat van de Vlaamse voedingsindustrie en hun leveranciers. Deze samenwerking moet een betere, meer deskundige en snellere, adviesverlening en begeleiding voor de bedrijven uit de Vlaamse voedingssector garanderen.

4.3.2 Coatingplatform

Het coatingplatform, opgericht in 2003, werd ook in 2008 verder gezet. *Coatingtechnologie* in de brede zin van het woord, heeft zeker aan belang gewonnen gedurende de laatste jaren. Voorbeelden hiervan zijn zowel terug te vinden in corrosiebescherming, decoratieve aspecten, functionele deklagen voor optische en andere applicaties, e.a. Niet alleen in Vlaanderen, maar ook internationaal gezien, blijft dit een belangrijk thema.

Het coatingplatform werd opgezet met als doel de informatie-uitwisseling en de samenwerking tussen de Vlaamse actoren, die actief zijn in onderzoek, ontwikkeling of dienstverlening in coatingtechnologie, te bevorderen, inclusief de industriële wereld in Vlaanderen. Het heeft als doel gemeenschappelijke problematiek te identificeren en kan een bijdrage leveren om verschillende initiatieven op elkaar af te stemmen.

Het platform telt een 20-tal leden uit onderzoeksinstituten, universiteiten en bedrijven die allen coatingtechnologie gemeenschappelijk hebben. Tijdens elke vergadering licht een lid zijn eigen activiteiten in dit domein toe. Niet alleen de onderzoeksinstituten, maar ook verschillende bedrijven hebben zich hiertoe geëngageerd.

In navolging van enkele suggesties uit de interne evaluatie van 2007 werd het coatingplatform georganiseerd bij Flamac, waarbij ook het High Throughput Materials labo en het analyselabo werden bezocht. Daarnaast werden ook het Interreg-project EVIO II 'Ecologisch Verantwoord produceren door Innovatieve Oppervlaktebehandeling', de Eurofinish beurs 2009 en de MATERA+ call aangekondigd.

4.3.3 Bouwplatform

Het Vlaamse Bouwplatform is een overleggroep, in onderlinge afspraak opgericht in juli 2006 en aangestuurd door het WTCB (Wetenschappelijk en Technisch Centrum voor het Bouwbedrijf) en het IWT.

De overleggroep richt zich in eerste instantie naar alle uitvoerders (en potentiële uitvoerders) van door IWT gesteunde collectieve projecten (VIS, TETRA, SBO) met activiteiten ten dienste van en met nut voor bedrijven in de bouwsector. De feitelijke leden van de overleggroep vormen op die manier ook een representatieve deelgroep binnen het Vlaams Innovatienetwerk. Ook andere innovatie-actoren uit de bouwsector vonden sindsdien aansluiting met het Vlaamse Bouwplatform. Eind 2008 waren 48 leden geregistreerd.

Doelstelling is het verder bevorderen van innovatiestimulering, technologisch georiënteerde dienstverlening en collectieve uitvoering van activiteiten in O&O, technologieoverdracht en kennisverspreiding ten bate van de Vlaamse bouwsector. Het Vlaamse Bouwplatform zorgt tevens voor aansluiting met het European Construction Technology Platform dat opgericht werd om de belangen van de bouwsector binnen de Europese Kaderprogramma's aan de orde te stellen.

Aan deze doelstelling wordt invulling gegeven door, via het aanmoedigen en begeleiden van een verbeterde netwerking van de actoren in de collectieve projecten, te streven naar een verhoogde zichtbaarheid, een maximale synergie/samenwerking tussen alle lopende initiatieven en een optimaal dienstenaanbod voor de sector.

Er werden in 2008 3 meetings georganiseerd, met hieraan telkens een bezoek aan de infrastructuur van de gastorganisatie. Er waren bij elke vergadering 10 à 15 aanwezigen. De vergaderingen vonden plaats bij het WTCB, Laboratorium Magnel (UGent) en het Opzoekingscentrum voor de Wegenbouw (OCW)

Tijdens deze meetings leverde het IWT toelichting bij lopende en toekomstige initiatieven i.v.m. collectief gerichte steunprogramma's, het Vlaams Innovatienetwerk en het nieuwe Enterprise Europe Network en de in november 2008 gestarte ERA-NET ERACOBUILD. Het WTCB lichtte de aanwezigen regelmatig in over opportuniteiten aangereikt vanuit het ECTP en het 7e Kaderprogramma voor onderzoek, naast een overzicht van evoluties en nieuwe mogelijke initiatieven ter zake (Joint Technology Initiative..). Daarnaast werden door de leden zelf lopende onderzoeks- en technologieoverdracht projecten voorgesteld.

In 2008 werd tenslotte door het geven van advies en terugkoppeling actief meegewerkt aan de website www.innovatienetwerk.be.

Hierbij werd meegewerkt aan een proefproject om een deel-webplatform uit te bouwen voor specifieke groepen in het VIN, zoals het Vlaams Bouwplatform, voor samenwerking en informatiedeling rond thema's relevant voor de bouwsector.

4.3.4 Netwerk Competentiepolen

De doelstelling van het netwerk Competentiepolen van het IWT is tweeledig. Enerzijds beoogt het netwerk de informatieuitwisseling tussen de competentiepolen en het IWT te bevorderen om zo vanuit het IWT een optimale ondersteuning aan deze initiatieven te kunnen bieden. Anderzijds is de netwerking tussen de competentiepolen onderling een belangrijke doelstelling om o.a. door de uitwisseling van best-practices een goede werking van de competentiepolen te bevorderen. De leden van het netwerk zijn de competentiepolen, de strategische onderzoekscentra en enkele initiatieven die overeenkomsten vertonen met de karakteristieken van competentiepolen, zoals gedefinieerd in de handleiding voor het indienen van aanvragen voor steun voor competentiepolen. In totaal zijn ca. 20 organisaties lid van het netwerk.

In 2008 werden drie bijeenkomsten van het netwerk georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomsten kwamen onder meer de volgende onderwerpen aan bod:

- presentatie van Flanders' Drive II;
- impact van regelgeving op competentiepolen (Europese kaderregeling, publiekrechtelijke wet- en regelgeving, BTW);
- ideeën voor nieuwe samenwerkingsprojecten en IWT-studies;
- resultaten van IWT-studies: financieringsmodellen voor competentiepolen buiten Vlaanderen, zelfevaluatiemethode voor competentiepolen;
- relevante internationale initiatieven, zoals COMPERA (ERA-NET over Competence Research Centres) en INNET (INNONET voor internationalisering van clusters).

4.4 Centrale OverlegGroep

De opvolging van de werkzaamheden van de coördinatie-opdracht werd door de raad van bestuur aan de Centrale OverlegGroep (COG) toevertrouwd. In 2008 kwam deze 4 maal samen. Hieronder een overzicht van de belangrijkste agendapunten:

- VIN Coördinatie-opdracht, feedback over de diverse activiteiten en over de *werkgroep netwerking*;
- Verruiming binnen het VIS-kader, bijsturing haalbaarheidsstudies en samenwerkingsprojecten, voorbereiding *nieuwe programma-steun*;
- Overzicht en status studieopdrachten tbv het VIN;
- Bijsturing aan IWT-programma's, o.a. KMO – Technologische Dienstverlening;
- Marketing en communicatieplan;
- IE-community – samenwerken rond intellectueel eigendom.

4.5 VIN-Samenwerkingsprojecten en VIN-Studieopdrachten

4.5.1 VIN-Samenwerkingsprojecten

In 2008 werden twee nieuwe voorstellen ingediend, beide werden gesteund.

- Opstellen van samenwerkings- en contractmodellen voor VIS-projecten, ingediend door Vloot;
- Tot uw diensten, ingediend door de Innovatiecentra binnen EFRO, over het thema *innovatie in de dienstensector*. Doel is opgedane kennis te integreren in de dienstverlening van de Innovatiecentra.

4.5.2 VIN-Studieopdrachten

Inleiding

In de nota Studie- en expertise-opdrachten ten behoeve van het VIN (RVB/06/13.07/DOC.167) gaf de raad van bestuur zijn akkoord m.b.t. de basisprincipes van financiering van de studie- en expertiseopdrachten ten behoeve van het VIN via kredietlijn Pr.71.30 – b.a. 99.14.

De status van de verschillende opdrachten wordt hieronder kort toegelicht.

Studie-opdracht 2007/2008: Opleidingsprogramma innovatieadviseurs (RIS)

RIS-adviseurs zijn eerstelijns-innovatieadviseurs die als missie hebben om *Bedrijven en ondernemers aan te moedigen en te helpen/begeleiden om efficiënt te innoveren*. De kerntaken van de RIS-adviseurs zijn:

- informatie verschaffen omtrent het Vlaams InnovatieNetwerk (VIN);
- sensibiliseren en stimuleren: de doelgroep aanzetten tot vervolgvactiteiten;
- adviesverlening: innovatieadvies, management en aanpak van innovatie;
- individuele innovatiebegeleiding;
- ondersteunen van de netwerking binnen het VIN;
- meten van de innovatiekracht van bedrijven en identificeren van verbeteropportunities.

Om al deze taken succesvol te kunnen uitvoeren, dienen de RIS-adviseurs te beschikken over een zeer brede basis van kennis en competenties. Om hieraan te kunnen voldoen werd een opleidingspakket uitgewerkt.

Het opleidingsprogramma startte begin 2008 en wordt verder uitgevoerd in 2009. Een selectie uit het programma wordt in ingekorte vorm ook aangeboden aan de andere innovatieadviseurs binnen het VIN.

Studie-opdracht 2007/2008: Publiekrechtelijke verplichtingen van Competentiepolen

Deze studie is een gevolg van de vorig jaar uitgevoerde studie 'Publiek rechtelijke verplichtingen van privaatrechtelijke organisaties'(2007). In deze eerste algemene studie werden vooral bij de Competentiepolen een aantal aandachtspunten geïdentificeerd. In een bijkomende studie werd daarom op expliciete vraag meer gedetailleerd onderzoek verricht naar deze probleemstelling bij de competentiepolen.

Studie-opdracht 2007: Ontsluiting voor het VIN van de gegevensbank Innovatieve Ondernemingen

Dit project dat in 2007 werd opgestart, heeft in eerste instantie tot doelstelling de bij IWT-beschikbare bedrijfsinformatie te koppelen met externe bronnen en te ontsluiten voor de VIN-leden.

In een eerste fase werden door Cronos de gebruikersbehoeften in kaart gebracht. Dit resulteerde in een technische specificatie.

Studie-opdracht 2008: Onderhoudscontract voor het innov@tienetwerk

De innovatieportaal werd inmiddels opgeleverd (<http://www.innovatienetwerk.be>).

Om te kunnen anticiperen op nieuwe vragen van de VIN-leden, werd in voorgaande nota tevens de noodzaak aan een onderhoudscontract gemeld.

Na een offerte-aanvraag werd het onderhoudscontract toegewezen aan Wice.

Studie-opdracht 2007: Identificatie van Research Based Start-Up bedrijven

Door het toenemend belang dat gegeven wordt aan startende bedrijven, zijn ook de VIN-organisaties die tal van nuttige diensten kunnen aanbieden geïnteresseerd in het identificeren van technologische startende bedrijven. Doelstelling van deze opdracht is om via een telefonische peiling de ca. 8.000 sinds 1995 gestarte bedrijven te klasseren en verder te onderzoeken naar behoeften aan innovatie-ondersteunende diensten.

Deze opdracht werd eind 2007 toegewezen aan de UGent.

Studie-opdracht 2007: Studie aangaande de positionering van de producten en diensten van het VIN en Uitwerking van een marketingcommunicatieplan ten bate van de VIN-actoren

Beide opdrachten zijn nauw met elkaar verbonden.

Deze studies hebben tot doel enerzijds een positioneringsanalyse uit te voeren van de IWT-producten en diensten van het VIN, en hierbij aansluitend de uitwerking van een marketingcommunicatieplan ten bate van de VIN-actoren.

Beide opdrachten werden eind 2007 toegewezen aan Partcours&Compagnie. De eerste studie (positioneringsstudie) werd in september 2008 opgeleverd. De resultaten werden besproken in de Centrale OverlegGroep (COG 18/11/2008).

Op basis van de vaststellingen van deze positioneringsstudie wordt een Marketing-Communicatieplan uitgewerkt.

Studie-opdracht 2007: Doelmatigheidsanalyse van de Innovatie-audit

De innovatie-audit is één van de belangrijkste producten van de Innovatiecentra en een belangrijke bron van samenwerking binnen het VIN.

Het is de bedoeling om te onderzoeken hoe het gebruik van de resultaten van de innovatie-audit kan verbeterd worden, hoe verdere ondersteuning aan de RIS-actoren en andere VIN-actoren kan geboden worden teneinde het bereik (identificatie en benadering van de doelgroep) alsook de resultaten (doeltreffendheid van de innovatie-audit) nog te verbeteren. De opdracht werd eind 2007 toegewezen aan Idea-Consult en is gestart in januari 2008. De resultaten van deze studie zullen ook aangewend worden bij de ontwikkeling van een veralgemeende innovatie-audit (uitbreiding naar innovatie in diensten).

Studie-opdracht 2008: Update resultaatsgerichte rapportering

Sedert 2003 rapporteren alle VIS-, TIS-, TD- en RIS-projecten 4-maandelijks hun activiteiten via een online tool. Dit heeft geleid tot een aanzienlijke daling van de administratieve overhead zowel bij de intermediairen (ca. 10%) als bij IWT.

In 2006 werd tevens een methodiek ontwikkeld voor het opvolgen van de directe effecten van deze projecten. Dit werd nog niet geïntegreerd in de online rapportering. Ondertussen werd beslist een gelijkaardige rapportering te ontwikkelen voor onderzoeksprojecten (VIS en TETRA) en competentiepolen (voor het merendeel van competentiepolen is dit trouwens opgenomen in de convenant). Dit vereist een aanpassing van de rapporteringstool.

Deze ontwikkeling zal in nauw overleg met de betrokkenen gebeuren en rekening houden met de reeds bestaande ontwikkelingen en tools bij de betrokkenen (zoals ORKA, het projectopvolgingsstelsel voor kleinere VIS organisaties dat middels een samenwerkingsproject ontwikkeld werd).

De specificaties werden intern IWT opgesteld, de programmatie-opdracht werd binnen het raamcontract uitbesteed aan Cronos.

Studie-opdracht 2008: Ontwikkeling van een output/outcome meetmethodiek als basis voor een zelfevaluatie van competentiepolen

In de loop van 2008 dienden een aantal Competentiepolen een zelfevaluatie uit te voeren. Deze zelfevaluatie is de basis voor de tussentijdse evaluatie van iedere competentiepool die voorzien is na 2 jaar. De resultaten van de tussentijdse evaluatie kunnen aanleiding geven tot aanpassing in de overeenkomst tussen het IWT en de aanvragers. Aan het einde van het convenant van de competentiepool wordt de algemene werking van de competentiepool geëvalueerd en komt opnieuw een zelfevaluatie aan bod.

Bij de opmaak van de convenanten werd geen methodiek vooropgesteld voor het uitvoeren van een dergelijke zelfevaluatie.

Op expliciete vraag van het netwerk van competentiepolen werd daarom een studie-opdracht uitgeschreven om een uniforme output/outcome meetmethodologie uit te werken die als basis kan dienen voor de vereiste zelfevaluatie.

Na een offertevraag werd de studie toegewezen aan Technopolis. De studie werd inmiddels succesvol afgerond en besproken in het netwerkcompetentiepolen. Een algemene publicatie is in voorbereiding.

Studie-opdracht 2008: CIP tool

Het IWT is als partner betrokken bij een project in het kader van de Europese CIP (Competitiveness & Innovation Programme), subprogramma Entrepreneurship and Innovation Programme (EIP).

Voor het IWT ligt de focus binnen het consortium op dienstverlening rond internationale innovatie. Net zoals bij de vroegere IRC-werking is hier heel wat aandacht voor transnationale innovatie-partnering in samenwerking met de diverse VIN-leden.

Het IWT is belast met het uitwerken en implementeren van een nieuwe IT-Tool die tegemoet komt aan de toekomstige vereisten van het consortium.

Om dit te bewerkstelligen werd geopteerd voor een uitvoering in 2 fasen:

- een studie- en analysefase, die tot doel heeft een zicht te krijgen op de vereiste functionaliteiten bij de verschillende partners in het consortium, de organisatorische noden en de technische beperkingen;
- een implementatiefase, waarin de bevindingen uit de studiefase worden geïmplementeerd tot een operationeel werkend systeem. Hierbij kunnen nieuwe tools ontwikkeld worden maar zal zeker gestreefd dienen te worden naar een optimaal herbruiken van bestaande tools.

De uitwerking van het eerste deel (studie- en analysefase) werd aanbesteed aan Fishtank. De studie resulteerde in een lastenboek voor een CRM-systeem voor gebruik in de CIP-context.

Studie-opdracht 2008: Effectmetingen Collectief Onderzoek

Aangezien de eerste cyclus van projecten VIS-collectief onderzoek afgerond is, en in navolging van de al uitgevoerde effectmetingen voor VIS-TIS en VIS-TD, werd een eerste onderzoek gepland naar de effecten en de werking van de sinds 2002 gesteunde VIS-CO- projecten.

De studie werd toegewezen aan Dialogic. De resultaten werden toegelicht op de IWT-vooruitzichten van 14 oktober 2008 en gepubliceerd.

Studie-opdracht 2008: Ontwikkeling van een Good Governance Model voor de RIS-werking 2008

De constellaties waarin de nieuwe Innovatiecentra dienen te opereren zijn vrij complex en voor een aantal betrokken partijen nieuw. Hoewel de verschillende verantwoordelijkheden in deze uiteraard reeds beschreven zijn in de steunovereenkomsten met de projectuitvoerders wees de praktijk uit dat er behoefte is aan een 'code of good governance' waarin de verantwoordelijkheden van alle betrokken partijen en hun onderlinge relaties duidelijk gesteld worden.

Deze studie kwam ook tegemoet aan de aanbevelingen uit het rapport Soete rond het Vlaams Innovatie Instrumentarium inzake behoorlijk bestuur bij de gesteunde innovatie-actoren. Na een offerteaanvraag werd de studieopdracht toegewezen aan Acerta/Consilio.

Studie-opdracht 2008: Wetenschappelijke studie mbt segmentatie

Om potentiële doelgroepen voor IWT-projecten beter te kunnen identificeren, werd in de IWT-studie 58 "i-SPOT je klanten en bedien ze nog beter!" een relatief eenvoudige segmentatiemethode ontwikkeld. Doelstelling is op basis van een uitgebreidere gegevensset en een meer geavanceerde statistische analyse een verdere verfijning uit te voeren van deze segmentatie-oefening.

De studie werd uitbesteed aan de KULeuven. Eerste resultaten worden in januari 2009 verwacht.

Studie-opdracht 2008: Behoeftanalyse betreffende internationale samenwerking bij competentiepolen

Sinds de start van de ERA-NET en de PRO INNO Europe schema's neemt het IWT deel aan 10 ERA-NET-en 4 INNO-projecten. Eén van deze projecten is COMPERA. Het is het enige ERA-NET-project dat door het IWT gecoördineerd wordt. COMPERA richt zich op het afstemmen en coördineren van de steunmaatregelen voor competentiepolen.

Tijdens de project-uitvoering werd duidelijk dat de projectpartners sterk geïnteresseerd waren in de leerplatformfunctie van het project. In deze context werd eind 2007 de idee geformuleerd om een studie uit te voeren: *behoeftanalyse betreffende internationale samenwerking bij competentiepolen*. Deze studie bestaat uit twee onderdelen:

- Een generiek deel waarbij een behoeftenpeiling wordt uitgevoerd bij competentiepolen binnen het COMPERA-consortium. Het gaat om een behoeftanalyse betreffende internationale samenwerking van CRC's, gecombineerd met het in kaart brengen van bestaande, relevante vormen van samenwerking tussen deze centra;
- Een beperkt aantal gedetailleerde case studies.

Het IWT zal, als coördinator, instaan voor de organisatie van de offertevraag. De co-financierende partners zullen elk hun deel van de financiering terugbetalen aan het IWT na oplevering van het eindrapport (voorzien voor juni 2009).

Raming externe kosten verbonden aan de VIN-coördinatie

De diverse actoren betrokken in projecten van Innovatiestimulering ondersteund door het IWT zijn verenigd in het Vlaams Innovatienetwerk. Al deze actoren wordt gevraagd om optimaal samen te werken in hun innovatiestimuleringsactiviteiten.

Het IWT neemt zelf pro-actief deel aan een aantal initiatieven om netwerking en samenwerking te bevorderen: Centrale Overleggroep, platformwerking, diverse opleidingen, groepsbezoeken, jaarlijkse VIN-dag, ...

Sedert eind 2007 wordt de VIN-coördinatie intensiever uitgevoerd en werden nieuwe netwerkingsactiviteiten voor het VIN-netwerk door het IWT georganiseerd (VIN voor VIN, GPS voor VIN, Opleiding,...). Alle acties gebeuren in overleg en afstemming met de COG en COG-werkgroepen.

De kosten hieraan verbonden worden ook aangerekend op het VIN-budget. Deze kosten bestaan uit externe kosten zoals locatiekost (zaal, catering, huur allerhande materiaal voor geluid en beeld), vergoeding voor externe sprekers, opleiders en cursusmateriaal, consultants, ontwikkeling ondersteunend materiaal (folders, infobrochures, ...), ...

5. Internationale netwerken en acties

5.1 Six Countries Programme (6CP)

Het IWT participeert sedert 1993 aan het langst bestaande internationaal innovatienetwerk, opgericht in 1975.

Het belangrijkste event in 2008 was de workshop "Non-Technical Innovations - Definition, Measurement and Policy Implications" in Karlsruhe in oktober 2008.

5.2 TAFTIE

TAFTIE (The Association For Technology Implementation in Europe) is het Europese netwerk van instellingen die in overheidsopdracht technologische innovatie ondersteunen. Er zijn 19 leden, waaronder het IWT agentschappen uit Finland, Zweden, Oostenrijk, Nederland, Frankrijk, Ierland, Spanje, Portugal en Italië. Van de nieuwe lidstaten zijn er agentschappen uit Estland, Hongarije en Slovenië. Binnen de ruimere Europese context zijn er agentschappen uit Turkije, Noorwegen, IJsland en Zwitserland. PERA en VDI/VDE, respectievelijk uit Engeland en Duitsland, beheren innovatieprogramma's voor hun overheden.

Het wisselend voorzitterschap werd in 2008 uitgevoerd door Enterprise Ireland en ligt in 2009 bij Noorwegen. De activiteiten van TAFTIE spelen zich af op 3 niveau's: de Board, bestaande uit de leidinggevenden van de agentschappen, de Working Group die alle activiteiten coördineert en de Task Forces, tijdelijke werkgroepen van leden, waarin good practices worden uitgewisseld en specifieke thema's worden behandeld.

Het Ierse voorzitterschap bouwde sterk verder op het strategiedocument dat werd opgesteld in 2007. Dit zal in 2009 ondermeer leiden tot de opstart van de TAFTIE Academy. Belangrijke aandachtspunten in 2008 waren verder de internationalisatie, het gebruik van de structuurfondsen en de deelname aan ERA-projecten.

6. Diverse vertegenwoordigingen

6.1 Algemeen

Vanuit zijn expertise aan kennis omtrent innovatie in brede zin wordt het IWT ook regelmatig gevraagd een bijdrage te leveren aan allerhande initiatieven.

Te vermelden zijn:

- een bijdrage tot de opvolging van de projecten die kaderen binnen de afspraken van de Nederlandse Taalunie (Vlaams-Nederlandse Bestuur Taal- en Spraaktechnologie, STEVIN);
- deelname aan en ondersteuning van de initiatieven die kaderen binnen het Onderzoekscomité Grind en BBT-EMIS.

Verdere zijn er ook nog een hele reeks externe vertegenwoordigingen. Ter illustratie:

- deelname als waarnemer aan de statutaire organen van de collectieve en gelijkgestelde centra;
- deelname aan en ondersteuning van de acties van VLOOT. Dit is een forum waar een aantal onderzoekscentra in Vlaanderen, met name de collectieve en gelijkgestelde centra, IMEC, VITO en aantal clusterinitiatieven hun activiteiten coördineren.

6.2 Externe vertegenwoordiging in domein Lucht- en Ruimtevaart

In navolging van het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met betrekking tot de

tegemoetkoming van de overheid in de deelname van het Belgische bedrijfsleven aan het programma Airbus A380 werd in 2008 door het IWT deelgenomen aan het opvolgingscomité. Het IWT is eveneens vertegenwoordigd in het begeleidingscomité van het federaal meerjarig onderzoeksprogramma voor aardobservatie door teledetectie STEREO. In 2008 werd de selectie doorgevoerd van de projecten uit de tweede oproep van het programma STEREO II en werd tevens de derde oproep gelanceerd.

7. Infoloket

Het IWT hanteert diverse communicatiekanalen om gepaste informatie te verstrekken over haar verschillende producten (financiële steunmaatregelen en diensten) aan haar klanten.

Het eerste kanaal bij uitstek is de website van het IWT (www.iwt.be) waar de bezoeker een uitvoerig overzicht krijgt over de verschillende steunmaatregelen en diensten. Niet alleen worden er van elke maatregel of dienst de belangrijkste kenmerken uiteengezet. Ook de meest actuele handleidingen, aanvraagdocumenten en toelichtingsdocumenten over specifieke onderwerpen kunnen er geraadpleegd worden.

Potentiële gegadigden voor steunmaatregelen die aan vaste jaarlijkse oproepen verbonden zijn, kunnen op de website terecht om de specifieke oproepgebonden informatie terug te vinden. Tevens kunnen zij ook steeds voor bijkomende informatie beroep doen op de respectievelijke coördinatoren van het IWT.

Decentraal wordt eerstelijns hulp en advies verstrekt via de talrijke Vlaamse Innovatie Samenwerkingsverbanden (www.innovatienetwerk.be) en de regionale innovatiecentra (www.innovatiecentrum.be). Naast het infoloket van het IWT vormen zij tevens een lokaal aanspreekpunt voor een eerste algemene kennismaking met de producten en diensten van het IWT.

Het infoloket van het IWT coördineert de vragen die gesteld worden met betrekking tot de steunmaatregelen van het IWT, meer specifiek deze die bedoeld zijn voor een breed industrieel spectrum, nl. het KMO-programma en de O&O-bedrijfssubsidies (waarvan de belangrijkste vragen gebundeld worden en te vinden zijn op de website onder de FAQ's).

Het infoloket organiseert ook voorbesprekingen ten behoeve van potentiële steunaanvragers. Bij de voorbesprekingen worden door een adviseur van het IWT aan een potentiële aanvrager van een projectvoorstel, nadere toelichtingen gegeven over de procedurele aspecten van een aanvraag en de behandelingsprocedure. Er kan van gedachten gewisseld worden over de inhoud van een naderhand op te stellen projectvoorstel, over het best passende IWT-projecttype, over samenwerking met externe kenniscentra, enz. Deze voorbesprekingen zijn steeds vrijblijvend en engageren noch het IWT noch de aanvrager.

De informatieverstrekking door het infoloket geschiedt steeds buiten het behandelingstraject van steunaanvragen. Voor dossiers die in evaluatie zijn of voor gesteunde projecten tijdens de projectopvolging, verzorgt de behandelende adviseur de communicatie met de aanvrager.

In 2008 gingen er 249 voorbesprekingen bij het IWT door. Het belangrijkste aandeel van deze voorbesprekingen werd ingenomen door kmo' (86%) en dan veelal bedrijven die voor het eerst denken een IWT-projectaanvraag voor te bereiden. Het resterende deel werd aangevraagd door grote ondernemingen (12%) en onderzoekinstellingen, universiteiten, hogescholen of verwante instellingen (2%).

Van 56 voorbesprekingen werd naderhand een projectvoorstel ingediend, waarvan 49 in het KMO-Programma en 7 in de regeling O&O-bedrijfsprojecten.

8. Externe communicatie

De externe communicatie werkt aan de ruime bekendheid van het IWT en van zijn subsidie- en dienstenaanbod.

Als organisatie communiceert het IWT met veel verschillende doelgroepen, waaronder: O&O-actieve bedrijven, innovatie-intensieve bedrijven in het algemeen, traditionele kmo's met innovatiebehoeften, onderzoeksinstellingen, bursalen en ex-bursalen, de externe arbeidsmarkt, innovatie-actoren en -intermediairen, het gehele maatschappelijke draagvlak voor het technologisch innovatiebeleid en voor de instelling in het bijzonder, de politieke en de sociaal-economische organisaties (stakeholders), de administraties, IWT-homologen in binnen- en buitenland, potentiële partners in internationale samenwerkingsverbanden.

Het is niet alleen noodzakelijk om binnen de bestaande doelgroepen, de nieuwe (potentiële) klanten te informeren over het IWT-aanbod, maar ook de bestaande klanten en de stakeholders moeten op continue basis op de hoogte gehouden worden van de snelle evolutie in de IWT-producten en -diensten.

De belangrijkste acties in 2008 waren gericht op:

- het leggen van de basis voor een duurzaam communicatiebeleid;
- de redesign van de IWT-website;
- het onderhouden van mediabelangstelling;
- de regelmatige publicatie van De Innovatiekrant;
- de regelmatige publicatie van de e-Nieuwsbrief;
- de publicatie van Activiteitenverslag;
- de deelname aan beurzen.

8.1 Naar een duurzaam communicatiebeleid op de langere termijn

Met het oog op een duurzaam en effectief communicatiebeleid voor het IWT en het daarbij horende Vlaams InnovatieNetwerk (VIN) werden in 2008 twee studies uitgevoerd:

- De eerste studie peilde naar de perceptie en de positionering van de IWT/VIN-producten – en diensten, en gaf ons een duidelijke beschrijving van het *huidige beeld/imago* van de *instelling (IWT + VIN)*.
- De tweede studie had tot doel om via een beschrijving van het *gewenste toekomstige beeld* van de organisatie, te komen tot een communicatie-aanbeveling voor een vernieuwde communicatiestrategie op de langere termijn.

De resultaten van beide studies leveren het fundament voor een vernieuwde marketingcommunicatieplanning voor het IWT en zijn innovatienetwerk dat in 2009 verder zal worden uitgewerkt. De nadruk zal liggen op het aanbevolen basisconcept: "*Het IWT moet zijn marketingstrategie ombuigen en zich positioneren als de drijvende spil in het innovatienetwerk*".

8.2 Redesign van de IWT-website tweede fase

De huidige website van het IWT is online sinds juni 2005 en heeft als hoofddoel alle informatie met betrekking tot het IWT, zijn subsidies en diensten te ontsluiten.

Als organisatie communiceert het IWT met veel verschillende doelgroepen, waaronder: O&O-actieve bedrijven, innovatie-intensieve bedrijven in het algemeen, traditionele kmo's met innovatiebehoeften, onderzoeksinstellingen, bursalen en ex-bursalen, etc.

Daarnaast zijn we als Vlaams overheidsagentschap ter ondersteuning van innovatie (innovatie-agentschap), continu in beweging om het innovatiegebeuren op de voet te volgen en sturen we ons informatieaanbod, diensten en subsidies volgens de nieuwste internationale innovatietendensen bij. De dynamiek die hierdoor in de organisatie heerst samen met een aantal recente, nieuwe tendensen in webontwikkeling kan door de huidige IWT-website niet meer worden weerspiegeld, niet inhoudelijk noch wat functionaliteiten betreft.

Sinds de lancering van de huidige IWT-website nam de Vlaamse Regering in het kader van het beschikbaar maken van de Vlaamse overheidsinformatie voor alle burgers, het Toegankelijk Web initiatief. Het doel is om ervoor te zorgen dat alle Vlaamse overheidswebsites toegankelijk zijn voor mensen met een handicap. Websites die aan deze normen voldoen dragen het Anysurferlabel.

Een gepaste oplossing vinden voor bovenstaande problematieken was de aanleiding en het uitgangspunt van een studieproject. Dit studieproject resulteerde in een functionele blauwdruk voor een klantgeoriënteerde, dynamische en meer interactieve IWT-website. Begin juli werd de studieopdracht afgerond en eind december is vervolgens het startschot gegeven voor een ontwikkelingsproject. Dit ontwikkelingsproject moet op zijn beurt resulteren in een site, die op een gebruiksvriendelijke en efficiënte manier de verschillende doelgroepen van de juiste IWT-informatie kan voorzien én tegemoet komen aan het toegankelijk web initiatief van de Vlaamse Overheid. Deze finale stap in het uitbouwen van een nieuwe website voor het IWT zal landen midden/eind 2009.

8.3 Onderhoud van de mediabelangstelling

Voor de verdere uitbouw en het onderhoud van haar persrelaties opteerde het IWT om enkel nog op projectbasis samen te werken met een PR-bureau. De uitdaging bestond erin om de eigen contacten met de pers warm te houden om zodoende de mediaweerslag op peil te houden.

Er werden 3 persberichten uitgestuurd naar de Nederlandstalige pers. Het ging om aankondigingen van nieuwe/vernieuwde programma's en over de vernieuwde werking van het IWT in het algemeen. Persberichten vormen de ideale manier om een grote groep journalisten in één keer te bereiken. Afhankelijk van het onderwerp werd bekeken welke journalisten de informatie moest krijgen. Voor het verspreiden van de persberichten wordt sinds 2007 samengewerkt met het Persagentschap BELGA.

De aandacht gaat ook uit naar het uitlokken van interviews. Regelmatig werden er one-to-one interviews georganiseerd, hetzij met de verantwoordelijke bij het IWT of met een klant. Interviews laten toe, naast de aankondiging ook het achtergrondverhaal van het IWT te schetsen. Daarenboven kan het verhaal worden aangepast aan de interesse en de interesses van de journalist. Interviews geven ook aanleiding tot langere artikels dan persberichten, aangezien de informatie selectiever wordt overgebracht.

Er werd drie keer geadverteerd in bladen die themanummers uitbrachten waarin speciale aandacht ging naar o.a. Steunmaatregelen en diensten voor de kmo, Industriële Innovatie, ... wat telkens als een opportuniteit voor het IWT werd aanzien.

Al deze acties en de persoonlijke contacten met journalisten leidden in 2008 tot 445 knipsels uit dagbladen, week- en maandbladen en gespecialiseerde pers; 37 daarvan waren volledige artikels, wat een stijging van 68% betekent.

De IWT-knipsels zijn te situeren in de verticale pers die op specifieke verticale doelgroepen van lezers zijn gericht. Voorbeelden zijn *Vraag&Aanbod* en *de vlaamse ondernemer*. Opmerkelijk scoort het IWT ook beter en beter in business pers en in de grote dagbladen waar onder andere *Trends*, *De Tijd*, *KMO/PME*, *De Standaard* en *Het Belang van Limburg* onder vallen.

8.4 Regelmatige publicatie van de Innovatiekrant

Het concept van De Innovatiekrant ligt vast. Naar vorm is het een 8 pagina's (uitzonderlijk: 12 pagina's) tellend krantje in A4-formaat, en in de IWT-huisstijl. Naar inhoud zijn er een aantal vaste rubrieken voorzien:

- *Voorwoord*: in relatie tot het hoofdthema van de editie;
- *Actueel*: laat 1 of meerdere IWT-medewerkers aan het woord over een actueel thema;

- *Casestudy*: een getuigenis onder de vorm van een interview van een bedrijfsleider of programmaverantwoordelijke, over een IWT-project;
- *IWT-nieuws*: een rubriek met diverse kleine weetjes over de instelling;
- *In de Kijker*: wanneer een bepaald onderwerp bijzondere aandacht verdient;
- *Agenda*: de opsomming van events waaraan het IWT op één of andere manier meewerkt; voor de eigen evenementen wordt een afzonderlijk kaderartikelje voorzien.

In 2008 verschenen er 3 nummers. De verspreiding van de krant gebeurt op ca. 13 000 exemplaren.

8.5 e-Nieuwsbrief

De snelle evolutie in de IWT-producten en -diensten vraagt een goede en continue interne communicatie met de leden van het Innovatienetwerk.

In de lijn van een vernieuwde website en een nieuw logo voor het Innovatienetwerk, een nieuw logo voor de Innovatiecentra, en een nieuwe aanpak voor de jaarlijkse VIN-dag is ook de e-nieuwsbrief in een nieuw kleedje gestoken met in het editoriaal elke maand aandacht voor een 'tip & trick' ter ondersteuning van de diensten aangeboden via de nieuwe Innovatienetwerk community website.

De Innovatienetwerk e-Nieuwsbrief is een initiatief dat zich richt tot de doelgroep van de intermediairen & innovatie-actoren. Om de interne communicatie binnen het VIN-netwerk te stimuleren verstuurt het IWT op maandelijkse basis een e-nieuwsbrief naar alle leden van het netwerk met 5 vaste rubrieken:

- *Algemene info*: algemene informatie betreffende het netwerk en zijn activiteiten;
- *IWT-nieuws*: nieuws vanuit het IWT rond de IWT-producten en -diensten specifiek gericht naar de intermediairen;
- *Nieuws uit Europa*: nieuws m.b.t. de Europese programma's en Europese netwerken waar het IWT actief aan deelneemt. Deze rubriek werd licht omgevormd in het kader van de lancering van het nieuw EEN-netwerk dat de taken van het vroegere IRC-Netwerk integreert. De 5 technologieoverdracht profielen worden nu door het Enterprise Europe team in de kijker geplaatst d.m.v. een artikel in deze rubriek wat de oude door een databank gestuurde rubriek IRC- TT-opportunities deed vervallen.
- *Kalender*: geeft een overzicht van alle evenementen die plaats vinden in en door het netwerk, verdeeld over 2 sub-rubrieken:
 - *Netwerkagenda*: ter bevordering van de netwerking tussen de innovatie-adviseurs organiseert het IWT in samenwerking met de intermediairen een aantal formele netwerksessies; deze worden telkens voor de volgende maand opgesteld met een korte inhoudelijke toelichting.
 - *Evenementenkalender*: biedt een rechtstreekse link naar het overzicht van de evenementen geregistreerd op het innovatienetwerk.
- *Vis'esen in de actualiteit*: plaatst maandelijks mensen en hun projecten in de kijker rond een actueel thema.

Elk van de rubrieken wordt per IN, gemiddeld met 3 tot 5 artikels gevuld en uitgestuurd rond het einde van de maand met uitzondering van de vakantiemaanden. Alle nieuwsbrieven zijn ook online ter beschikking via het archief op de InnovatieNetwerk-website.

8.6 IWT-Activiteitenverslag

De volledige versie van het Activiteitenverslag wordt sinds 2007 niet meer opgemaakt en gedrukt; het is nog wel te vinden in word-format op de website van het IWT.

Een verkorte versie van het Activiteitenverslag wordt sinds twee jaar gepubliceerd, zowel in het Nederlands als in het Engels. Dit verkorte jaarverslag werd verspreid naar de doelgroep van de Innovatiekrant.

8.7 Deelname aan beurzen

Het IWT nam in 2008 met een stand deel aan een 5-tal beurzen/seminaries/events van derden.

9. Monitoring&Analyse, kortweg M&A

M&A heeft als missie het IWT en zijn stakeholders te ondersteunen bij het aantonen en verhogen van de doelmatigheid van hun innovatie-opdrachten. Deze missie en doelstellingen van M&A liggen vervat in onderstaande figuur.



Om deze opdracht te kunnen vervullen, verzamelt en analyseert M&A indicatoren over de innovatie-inspanningen van zowel bedrijven als intermediaire organisaties in Vlaanderen. M&A wil er tevens toe bijdragen dat in Vlaanderen voldoende strategische intelligentie ontwikkeld wordt op het vlak van innovatie en dit:

- door het verzamelen en opvolgen van innovatie-indicatoren en het ontwikkelen van een monitoring-apparaat ten behoeve van het IWT en zijn stakeholders;
- door het vertegenwoordigen van het IWT in Vlaamse, federale en internationale organen of netwerken en door het evalueren en ondersteunen van het innovatiebeleid.

M&A organiseert verder op regelmatige tijdstippen 'workshops' over innovatiethema's met beleidsrelevantie, *IWT-vooruitzichten*, en publiceert *studies* van het Vlaams Innovatiesysteem. Het merendeel van deze activiteiten gebeuren in samenwerking met een netwerk van onderzoeksgroepen en organisaties in binnen- en buitenland.

In 2008 werden 4 IWT-vooruitzichten georganiseerd:

- "Doorlichting van het Vlaams Innovatie-instrumentarium";
- "O&O-subsidies versus fiscale O&O-stimuli: Zoeken naar het juiste evenwicht";
- "De Rol van Collectief Onderzoek in het Vlaamse Innovatielandschap";
- "Enterprise Flandria: Een geïntegreerd bedrijfsagentschap?".

Een 15-tal studies tbv het VIN werden opgestart en begeleid (zie hierboven).

Het Europese project IMPACTSCAN, waarin de link werd gelegd tussen beleidsopties op het vlak van innovatie en effecten bij de bedrijven, werd succesvol afgerond. Begin 2008 resulteerde deze studie in een aanbevelingsplan.

Volgende publicaties werden afgewerkt:

- 59: De effectiviteit van het Vlaamse Innovatiesamen-werkingsverband (VIS);

- 60: De waarde van strategisch basisonderzoek;
- 61: Werking en effecten van Collectief Onderzoek.

M&A verzorgde de IWT-vertegenwoordiging in tal van raden en commissies zoals CFS-Stat, de steunpunten STOIO en SOOI, CRB, VRWB,OESO, ...

Tot slot werden een 100-tal informatievragen m.b.t. innovatiecijfers en IWT-steun behandeld. Dit is bijna een verdubbeling tov 2007. M&A profileert zich hiermee steeds meer als belangrijk kenniscentrum en dataleverancier mbt innovatie in Vlaanderen. Deze cijfers worden aangewend in het kader van provinciale innovatieprofielen, Europese projecten (bv. ERA), EWI, VIN, het beleid en interne studies. Tevens werden de 4-maandelijke boordtabellen van het IWT afgeleverd aan de raad van bestuur.

Deel 8 – Financieel en administratief verslag

1. Inkomsten

Het begrote krediet aan gewone ontvangsten voor de uitvoering van de beleidsdoelstellingen en de operationele taken van het instituut werd voor 2008 initieel vastgesteld op:

- 11 848 keuro aan werkingsmiddelen;
- 102 421 keuro aan dotatie voor de steunverlening aan O&O- en innovatieprojecten (de vroegere zgn. autonome functie);
Tevens werd het IWT ertoe gemachtigd om in het kader van de O&O-steun voor een totaal bedrag van 123 860 keuro nieuwe verbintenissen aan te gaan waarvan de vereffening deels in 2008, deels in de eerstvolgende dienstjaren ten laste van de jaarlijkse overheidstoelage zal worden uitgevoerd;
- 25 893 keuro aan dotatie voor de steunverlening aan acties van technologische innovatie op initiatief van de Vlaamse Regering;
Het totaal aan beleidsmiddelen dat voor het technologisch innovatiebeleid van de Vlaamse Regering werd voorzien bedroeg 44 434 keuro te vereffenen deels in 2008, deels in de volgende jaren;
- 13 553 keuro als dotatie voor de e-mediaprojecten gekoppeld aan 11 263 keuro beleidskrediet voor het aangaan van nieuwe verbintenissen;
- 814 keuro als vereffeningkrediet voor de studie- en expertiseopdrachten ten behoeve van het Vlaamse InnovatieNetwerk (VIN) met 841 keuro vastleggingsmachtiging voor het aangaan van nieuwe engagements;
- een bedrag van 2 762 keuro aan subsidies voor de universitaire interfacediensten;
- 10 068 keuro betalingskrediet voor het contractueel landbouwkundig onderzoek met een totaal van 9 602 keuro beleidskrediet voor het aangaan van nieuwe verbintenissen;
- 26 019 keuro aan subsidies voor het wetenschappelijk administratief en financieel beheer van de specialisatiebeurzen voor doctorandi aan de universiteiten van de Vlaamse Gemeenschap;
- 7 810 keuro speciale dotatie voor de acties ter bevordering van technologie en onderzoek door instellingen van hoger onderwijs (HOBU/TETRA) gekoppeld aan 8 899 Keuro beleidskrediet;
- 904 keuro betalingskrediet voor het vereffenen van de verbintenissen die werden aangegaan in het kader van het vroegere programma Generisch BasisOnderzoek aan de Universiteiten (GBOU);
- 23 030 keuro betalingskrediet voor het Strategisch BasisOnderzoek (SBO) met 38 604 keuro beleidskrediet voor het aangaan van nieuwe verbintenissen;
- 283 keuro aan dotatie ter ondersteuning van de Vlaamse deelname aan de Europese programma's;
- 5 161 keuro aan dotatie voor het Toegepast Biomedisch onderzoek met Maatschappelijke finaliteit (TBM) met daaraan gekoppeld 6 000 keuro als beleidskrediet.

Naar aanleiding van de tweede begrotingscontrole 2008 werden een aantal kredietaanpassingen doorgevoerd waarbij:

- het budget werkingsmiddelen, na herindexatie en het in mindering brengen van het begrotingsoverschot 2007 ten belope van 679 keuro werd herleid tot 11 340 keuro. Verder werd het budget met de beleidskredieten volgens de aard van het innovatietraject als volgt aangepast;
- de dotatie voor projecten op initiatief van bedrijven en innovatie samenwerkingsverbanden, werd na herraaming en het in mindering brengen van het begrotingsoverschot 2007 t.b.v. 979 keuro en een kredietverhoging met 4 000 keuro, verhoogd tot 105 442 keuro met een totaal van 124 471 keuro aan financiële steunmogelijkheden;
- de dotatie voor "Acties van technologische innovatie op initiatief van de Vlaamse Regering" werd na aanpassing en rekening houdend met het begrotingsoverschot 2007 t.b.v. 990 keuro, de overdracht van 4 miljoen euro naar hogermelde kredietlijn en een kredietverschuiving van 2 967 keuro, herleid tot 23 870 keuro met de mogelijkheid om voor 47 521 keuro aan nieuwe verbintenissen aan te gaan;

- de dotatie voor e-mediaprojecten werd na correctie met het begrotingsoverschot 2007, op basis van het aangepast thesaurieplan en de hierin voorziene steunverlening voor de uitvoering van de verschillende projecten met 4 223 keuro verlaagd tot 9 330 keuro gekoppeld aan een vastleggingsmachtiging van 11 319 keuro;
- wat de begrotingslijn 'Studie- en expertiseopdrachten ten behoeve van het VIN' betreft werd het dotatiebedrag na correctie met het begrotingsoverschot 2007, herleid tot 613 keuro met een beleidskrediet dat na indexatie werd verhoogd tot 846 keuro;
- het budget voor het toekennen van specialisatiebeurzen werd aanvankelijk met 1 354 keuro verlaagd tot 24 665 keuro. Dit bedrag werd met 2 353 keuro verhoogd in het kader van de harmonisering van de FWO- en IWT-doctoraatsbeurzen tot 27 018 keuro met een voorafname van 562 keuro als vergoeding voor de beheerskosten;
- de speciale dotatie IWT voor de actie ter bevordering van TEchnologieTRAnsfers en onderzoek door instellingen van hoger onderwijs (TETRA) werd na aanpassing en het in mindering brengen van het begrotingsoverschot 2007, met 1 119 keuro verlaagd en na aanpassing definitief vastgesteld op 6 691 keuro (GOK) gekoppeld aan 9 214 keuro (GVK) vastleggingskrediet;
- het krediet 'Generisch BasisOnderzoek aan de Universiteiten' werd na aanpassing met het begrotingsoverschot van het vorige dienstjaar verlaagd tot 176 keuro;
- bij het programma 'Strategisch Basisonderzoek' werd het vereffeningskrediet na heraming en het in mindering brengen van het begrotingsoverschot 2007 herleid tot 22 971 keuro. Hierbij bleef het vastleggingskrediet onveranderd vastgesteld op 38 604 keuro;
- het krediet voor het wetenschappelijk en technologisch onderzoek met landbouwkundig doel (LO) waarvoor in het kader van de uitvoering van het Lambermontakkoord een bedrag van 10 068 keuro (GOK) was voorzien met hieraan gekoppeld een beleidskrediet van 9 602 keuro (GVK) werd na aanpassing met het begrotingsoverschot 2007 verlaagd tot 9 996 keuro (GOK) met behoud van de 9 602 keuro (GVK) als beleidskrediet;
- het krediet voor de universitaire interfacediensten werd na indexatie vastgesteld op 2 775 keuro;
- het budget voor steun aan het Biomedisch onderzoek met maatschappelijke finaliteit werd na het in mindering brengen van het begrotingsoverschot 2007 herleid tot 5 106 keuro betalingskrediet gekoppeld aan 6 000 keuro beleidskrediet;
- tenslotte werd het voorziene krediet ter ondersteuning van de Vlaamse deelname aan de Europese programma's, met 100 keuro verhoogd en na aanpassing met het begrotingsoverschot 2007 definitief vastgesteld op 335 keuro.

Naast de werkingskredieten en de budgetten onder IWT-beheer waren er nog de ontvangsten uit de Europese gesteunde programma's ter ondersteuning van de deelname aan internationale programma's waaronder de ERA-en INNO Net projecten, Impactscan, de ontvangsten ter ondersteuning van de innovatie en valorisatie activiteiten in het kader van het IRC/EEN-netwerk), de inkomsten uit de terugbetalingen van teveel ontvangen steun door bedrijven, onderzoekers en onderzoeksinstellingen, de terugstorting van vergoedingen en verzekeringspremies, de middelen voor de betaling van de EFRO-steun, de overdracht van de saldi vorige dienstjaren en de gelegenhedenontvangsten.

Aldus bedroeg het totale beschikbare budget, door het IWT zelf te besteden voor 2008: 245 591 keuro tegenover 262 820 keuro in 2007.

Tabel 22: Inkomsten van het IWT - Overzicht van sluiting 2007 en 2008

	2007 (in K€)		2008 (in K€)	
	begroot	aangerekend	begroot	aangerekend
Ontvangsten werkingsmiddelen	11 453	11 453	11 340	11 340
Dotatie O&O en innovatieprojecten	108 870	108 870	105 442	105 442
Dotatie acties van technologische innovatie	7 857	7 857	23 870	26 013
Innovatieve Mediaprojecten	11 465	11 465	9 330	9 330
Specialisatiebeurzen	22 918	22 918	27 018	27 018
HOBU/TETRA-fonds	6 421	6 421	6 691	6 691
Generisch Beleidsonderzoek (GBOU)	1 638	1 638	176	176
Strategisch Basisonderzoek (SBO)	19 181	19 181	22 971	22 971
Landbouwkundig onderzoek	9 171	9 171	9 996	9 996
Universitaire interfacediensten	2 723	2 726	2 775	2 775
VCP-werking	220	220	335	335
Studie- en expertiseopdrachten VIN	502	502	613	613
IBBT	23 098	23 098	0	0
Toegepast Biomedisch Onderzoek (TBM)	3 600	3 600	5 106	5 106
EFRO	457	769	661	408
Inkomsten uit HERMES	5 779	5 779	6 855	5 108
Subtotaal	235 353	235 668	233 179	233 322
Ontvangsten uit EU gesteunde acties				
▪ IRC/EEN + afgeleide acties	151	158	425	476
▪ Impactscan	523	685	15	168
▪ ERA- en INNO-NET-projecten	1 471	1 171	1 082	881
▪ ERIK-plus	8	5	2	2
Subtotaal	2 153	2 019	1 524	1 527
Terugbetaalde steun bedrijven	817	1 714	1 864	2 056
Inkomsten uit terugbetalingen van privaatrechtelijke instellingen	101	112	707	570
Terugvorderingen van steun uit onderzoeksmandaten, landbouwkundig onderzoek + specialisatiebeurzen en generisch basisonderzoek	34	191	379	617
Overdracht saldi vorige dienstjaren				
▪ Werking	337	337	679	679
▪ VIN	312	312	201	201
▪ VCP-werking	0	0	49	49
▪ O&O en innovatieprojecten	535	535	979	979
▪ Specialisatiebeurzen	1 053	1 053	1 095	1 095
▪ HOBU/TETRA-Fonds	948	948	1 119	1 119
▪ Innovatieve mediaprojecten	9 089	9 089	8	8
▪ Universitaire Interfacediensten	417	417	549	549
▪ Acties van technologische innovatie	7 985	7 985	990	990
▪ GBOU	716	716	736	736
▪ SBO	664	664	59	59
▪ Landbouw	73	73	72	72
▪ TBM	0	0	55	55
▪ Europese acties (IRC + ERA-NET)	590	590	794	794
▪ EFRO	-57	-57	-79	-79
Subtotaal	23 646	24 711	10 256	10 549
Gelegenheidsontvangsten + Hercules*	410	421	542	193
Subtotaal	410	421	542	193
TOTAAL	261 562	262 819	245 501	245 591

* Inclusief de beheersvergoeding voor de verleende bijstand bij de evaluatie van de projecten bij de Herculesstichting.

2. Uitgaven volgens jaarrekening

De aangerekende betalingen op de inkomsten 2008 betreffen:

- de werkingskosten;
- de uitgaven op de dotatie voor O&O- en innovatieprojecten;
- de uitgaven voor acties van technologische innovatie op initiatief van de Vlaamse Regering;
- de uitgaven voor de e-mediaprojecten (IM);
- de uitgaven in het kader van de VCP-werking;
- de uitgaven voor de Universitaire Interfacediensten (UI);
- de uitgaven voor de studie- en expertiseopdrachten ten behoeve van het Vlaams InnovatieNetwerk (VIN);
- de uitgaven voor de projecten in het kader van het Generisch BasisOnderzoek (GBOU);
- de uitgaven voor het Strategisch BasisOnderzoek (SBO);

- de uitgaven in het kader van de acties ter bevordering van technologieoverdracht en onderzoek door instellingen van hoger onderwijs (HOBU/TETRA);
- de SpecialisatieBeurzen (SB);
- de uitgaven voor wetenschappelijk en technologisch onderzoek met landbouwkundig doel (LO);
- de uitgaven in het kader van het Toegepast Biomedisch onderzoek met Maatschappelijke finaliteit (TBM);
- de uitgaven voor acties in het kader van de Europese programma's (dienstverlening);
- de uitgaven in het kader van het HERMES-fonds;
- de EFRO-steun;

2.1 werkingskosten

Deze omvatten zowel de personeels- en centrale beheerskosten gedekt door de werkingsdotatie als de loon- en werkingskosten van het contractueel wetenschappelijk en administratief personeel vergoed lastens de middelen die in het kader van de opdrachtstelling rond de deelname aan Europese programma's en het beheer van het specialisatiebeurzenstelsel aan het IWT werden toegekend.

Voor de kosten verbonden aan de opdrachten waarmee het IWT deelneemt aan een reeks Europese initiatieven waaronder de acties in het kader van het netwerk IRC's (Innovation Relay Centres) / EEN (European Enterprise Network), het ERA- (European Research Area) met het INNO - NET gebeuren en het beheer van de specialisatiebeurzen, werd telkens een afzonderlijk krediet voorzien.

Tabel 23: Overzicht van de geboekte uitgaven op basis van de voorlopig afgesloten jaarrekening en balans

	Uitgaven 2007		Uitgaven 2008	
	in K€	in %	in K€	in %
Via dotatie (incl. Hercules + Innovatief aanbesteden – IP4INNO)				
▪ Personeel	8 121	60,5	8 804	61,8
▪ Werkings- en uitrustingskosten	3 524	26,2	3 627	25,5
Subtotaal	11 645	86,8	12 431	87,3
VCP-werking				
▪ Personeel	334	2,5	314	2,2
▪ Werkings- en uitrustingskosten	28	0,2	40	0,3
Subtotaal	362	2,7	354	2,5
IRC + ERA-Net + Impactscan*				
~ Personeel	838	6,2	789	5,5
~ Werkings- en uitrustingskosten	241	1,8	171	1,2
Subtotaal	1 079	8,0	960	6,7
Specialisatiebeurzen				
▪ Personeel	148	1,1	337	2,4
▪ Werkings- en uitrustingskosten	193	1,4	159	1,1
Subtotaal	341	2,5	496	3,5
TOTAAL	13 427	100	14 241	100

* exclusief de doorstorting van de beheersvergoeding aan de buitenlandse partners

De totale uitgaven voor de organisatiemiddelen en werking van het instituut ten bedrage van 14 241 keuro (exclusief de 634 keuro beheersvergoeding buitenlandse partners ERA-NET) overstegen het globale beschikbare budget van 14 229 keuro (12 112 keuro dotatie + 562 keuro beheersvergoeding specialisatiebeurzen + 100 keuro beheersvergoeding Hercules + 162 keuro diverse ontvangsten uit de twee acties Innovatief Aanbestreden en de cofinanciering IP4INNO + 1 293 keuro diverse ontvangsten uit beheersvergoedingen voor deelname aan Europese acties: IRC, ERA-NET en INNO-NET-projecten en Impactscan) met 12 keuro en liggen in totaliteit 814 keuro hoger dan de uitgaven in 2007. Deze stijging wordt verklaard door het gecombineerd effect van:

- enerzijds de hogere personeelsuitgaven (+804 keuro) samen met de gestegen exploitatiekosten (+165 keuro), waaronder verstaan de kosten voor onderhoud en herstelling van het materieel (+62 keuro), de gestegen huurprijs (+45 keuro), de hogere wervingskosten (+37 keuro), de extra kosten voor verplaatsingen (+17 keuro);

- anderzijds de minder uitgaven voor de vernieuwing en verdere up-grading van de informatica- en telematica-apparatuur (-143 keuro), de lagere communicatiekosten (-7,6 keuro), de minder uitgaven voor deelname aan studiedagen en seminaries (-4,2 keuro).

De uitgaven voor lonen en wedden, ten bedrage van 10 244 keuro, stegen tegenover 2007 met 804 keuro. De werkings- en uitrustingskosten daarentegen stegen met nauwelijks 0,3% tot 3 997 keuro. Het aandeel van de personeelsuitgaven in het geheel van de werkingskosten bedroeg 71,9% tegenover 70,3% in 2007.

De werkings- en uitrustingskosten in 2008 bedroegen in totaal 3 997 keuro tegenover 3 986 keuro in 2007. De kosten voor de uitvoering van de beheersopdrachten (gedeeltelijk) gefinancierd vanuit de EC zoals IRC-programma, de ERA- en INNO-NET-projecten, Impactscan, ... zijn t.o.v. vorig jaar met 119 keuro gedaald door het beëindigen of de niet verlenging van een aantal specifieke acties. Ook de kosten voor de VCP-werking lagen door een gewijzigde personeelsinzet ruim 2% lager dan in 2007.

2.2 Uitgaven voor wetenschappelijk onderzoek met een economische finaliteit

De uitgaven voor onderzoek en ontwikkeling omvatten specifiek de volgende actielijnen:

- de O&O-projecten van bedrijven, ingediend op eigen initiatief, in alle industriële sectoren samen met de projecten van collectief onderzoek en van technologische dienstverlening en de postdoctorale onderzoeksmandaten;
- de acties van technologische innovatie op initiatief van de Vlaamse Regering.

2.2.1 Uitgaven voor steun aan O&O- en innovatieprojecten

Het betreft de uitgaven die werden aangerekend op het krediet onder het programma: EF9912B en EF4101B dat de middelen groepeerd die volgens art. 5 van het Innovatiedecreet worden toegekend aan de raad van bestuur van het IWT binnen de reglementaire krijtlijnen zoals bepaald door de Vlaamse Regering.

Het bedrag dat hiervoor in het aangepaste begrotingsdecreet 2008 werd voorzien bedroeg 105 442 keuro. Dit bedrag dient verder verhoogd met het niet aangewend saldo vorig dienstjaar t.b.v. 979 keuro plus de 2 569 keuro aan terugstortingen, kredietaflossingen en intrestontvangsten uit de eerder toegekende achtergestelde leningen, samen 108 990 keuro.

Hierbij werd voor een totaal van 153 328 keuro aan nieuwe verbintenissen aangegaan waarvan de vereffening deels in 2008 deels in de eerstvolgende dienstjaren ten laste van de jaarlijkse overheidstoelage zal worden uitgevoerd.

Tabel 24: Vergelijkend overzicht van de aangerekende betalingen volgens aard van de toegekende steun voor 2007 en 2008

	2007	2008
Steun aan industrieel basisonderzoek (BO)	10 352 376	13 338 879
Steun aan prototype onderzoek (PO)	19 776 086	12 497 104
Steun aan gemengd onderzoek (GO)	27 757 641	31 349 792
Steun aan KMO-haalbaarheidsstudies (KH)	----	----
Steun aan KMO-innovatieprojecten (KI)	----	----
Onderzoeksmandatarissen (OZM)	1 625 495	1 293 578
Collectieve centra		
EUREKA	14 280 640	12 602 049
VAL (Actieprogramma Luchtvaart)	----	----
KMO-studies	3 454 166	3 760 929
KMO-Innovatieprojecten	9 406 881	8 661 950
Achtergestelde leningen	----	----
VIS-projecten	22 061 210	25 007 708
Andere (VAL, EFRO en vroegere FIOV-steun aan Flanders' Drive)	1 113 905	383 719
Vlaams Kunststofcentrum	5 600	----
TOTAAL	109 834 000	108 895 708

Uit dit overzicht blijkt dat de IWT-uitgaven voor O&O- en innovatiesteun t.o.v. 2007 met ruim 0,9 miljoen EUR zijn gedaald.

2.2.2 Uitgaven voor acties van technologische innovatie op initiatief van de Vlaamse Regering

Deze actielijn omvat de uitgaven voor acties die sinds midden 2000 binnen het kader van het Innovatiedecreet door de Vlaamse Regering worden beslist en waarvan het administratief en financieel beheer aan het IWT werd toevertrouwd (EF9911B en EF 4102B). De rol van het IWT in dit kader verschilt van actie tot actie. Afhankelijk van de opdracht blijft de rol van het IWT beperkt tot ofwel een opvolgings- en kassiersfunctie ofwel het beheer van de volledige actie met inbegrip van de selectie, de opvolging en de evaluatie van de individuele projecten.

De uitgaven ten belope van 15 884 keuro werden aangerekend op de hiervoor voorziene begrotingsmiddelen ten bedrage van 27 085 keuro. Hierin zijn begrepen het dotatiebedrag van 23 870 verhoogd met het begrotingsoverschot 2007 ten belope van 990 keuro, de 81 keuro aan terugstortingen, kredietaflossingen en intrestontvangsten uit de eerder toegekende achtergestelde leningen plus de 2 143 keuro bijkomende middelen die vanuit het provisioneel krediet voor het Limburgfonds naar deze begrotingslijn werden getransfereerd, hetzij een totaal van 27 084 keuro aan beschikbare betalingsmiddelen.

Van het hieraan gekoppelde bedrag van 47 521 keuro aan machtigingen verhoogd met 2 143 keuro extra middelen voor de uitvoering van het luik Innovatie en Mobiliteit uit het Limburgplan en een bedrag van 14 400 keuro aan extra middelen bekomen door herverdeling van een provisioneel krediet, samen 64 064 keuro, werd eind 2008 voor een totaal van 42 062 keuro aan nieuwe verbintenissen aangegaan te vereffenen deels in 2008, deels in de eerstvolgende jaren. Daarnaast werd voor een totaal van 21 951 keuro aan vastleggingsmachtigingen overgedragen naar de begrotingslijn ten behoeve van de O&O- en innovatieprojecten.

Tabel 25: Vergelijkend overzicht van de aangerekende betalingen in 2007 en 2008

Acties	2007	2008
▪ KMO-Programma	7 771	---
▪ Generisch BasisOnderzoek (GBOU)	1 758 062	337 116
▪ Strategisch BasisOnderzoek (SBO)	3 483 708	---
▪ GIS-Vlaanderen	23 273	553 426
▪ 6 KP	360 792	---
▪ Diverse (Proeftuinen – Landb.- Subs.ITG – Living Tomorrow-- Modellen van O&O samenwerking coaching UNIZO – Living tomorrow)	480 054	398 320
▪ VIS-projecten	1 984 116	552 560
▪ Portcommunity System Services Portal	337 656	867 224
▪ Studieopdrachten (Virtueel loket, EVIO-project)	140 757	
▪ Competentiepool "FLAMAC"	2 048 196	462 883
▪ Competentiepool Flanders' Food	1 789 751	1 536 164
▪ Competentiepool KMO - IT	282 073	1 223 860
▪ Specifieke acties 2006 (I-City, VIM, Spectrometer IS-HS, Flanders'In Shape, Close The Gap,...)	2 489 576	1 307 816
▪ Specifieke acties '07 (financiering I-City, VIM, RIS-werking, Flanders' Drive en VETC...);	3 047 738	7 342 483
▪ Specifieke acties 2008 (I-City, VIM, Serres Meise, deelname aan beurzen v. technologische innovatie	---	1 301 920
Totaal	18 233 523	15 883 772

In 2008 besliste de Vlaamse Regering haar goedkeuring te hechten aan volgende steunovereenkomsten:

- als gevolg van de ontstane dynamiek en de verhoogde aandacht voor de activiteiten in de voertuigsector werd voor de tweede fase van het project Flanders' DRIVE een bedrag van 24,8 miljoen euro aan innovatiesteun goedgekeurd waarvan reeds de helft in 2007 en in een tweede fase de resterende 50% hetzij 14,4 miljoen euro in 2008 werd vastgelegd;

- na positief advies van de raad van bestuur van het IWT hechtte de Vlaamse Regering op 12 december 2008 haar goedkeuring aan de financiering ten bedrage van 13,5 miljoen euro van de Flanders' Mechatronic Technology Centre (FMTC-plus). Een Competentiepool die zich als innovatieplatform positioneert voor de mechatronica sector in Vlaanderen. Een sector die vooral actief is in de productie van high-tech machines en aanverwante diensten met als belangrijke deel – sectoren de textielmachines, de landbouwmachines, de machines om plaatstaal te verwerken e.a.;
- de toewijzing van 6,2 miljoen euro aan het IBBT ten behoeve van de opstart van nieuwe proeftuinen in het ICT- domein in Vlaanderen;
- de ondersteuning ten bedrage van 4 miljoen euro van grote collectieve infrastructuur in het bijzonder de uitbouw van een pilootinstallatie ter ondersteuning van innovatie in de Vlaamse agro-food industrie. De uitbouw van de pilootinstallaties zal plaatsvinden in het Instituut voor Landbouw en Visserijonderzoek, Departement Technologie en Voeding te Melle (ILVO-T&V);
- in het kader van de verdere uitvoering van het Limburgplan 2006-2010:
 - de versterking van de werking van de universitaire interfacedienst Hasselt voor een bedrag van 250 duizend euro;
 - ter ondersteuning van het Vlaams Instituut voor de Mobiliteit (VIM) 1 938 210 euro;
- voor de verdere ondersteuning van i-City werd een bedrag van maximaal 0,380 miljoen euro als overbruggingsfinanciering in 2008 vrijgemaakt;
- voor de herstellingswerkzaamheden van de 'Nationale Plantentuin van België' werd een bijkomend bedrag vrijgemaakt van 340 320 euro;
- om de haalbaarheid na te gaan van het opzetten van een Marketplace of het tot stand brengen van een regionale cluster in Vlaanderen rond bedrijfsoverschrijdende duurzame energievoorziening werd een bedrag vastgelegd van 106 543 euro;
- andere initiatieven die werden gesteund zijn:
 - Het GAME-O-RAMA initiatief van de vzw Workspace Unlimited: een organisatie gericht op onderzoek, ontwikkeling en creatie van nieuwe media projecten, gesitueerd op het kruispunt tussen kunst, architectuur en technologie pilootproject van beleidsdomein overschrijdende samenwerking in innovatie en cultuur 'waarvoor een bedrag van 149 423 EUR werd vrijgemaakt;
 - ter ondersteuning van het project 'Wetenschap op ACCENTA 2008' waarbij op initiatief van de vzw Internationale Jaarbeurs van Vlaanderen aan het brede publiek informatie wordt verstrekt over de kennismaatschappij. waarvoor een bedrag van 149 049 euro werd vrijgemaakt;
 - voor deelname aan 'Next '08'(Flanders' Game Zone) werd een bedrag voorzien van 39 197 euro;
 - het Cosmopolitan Chicken Project waarvoor een bedrag werd vrijgemaakt van 149 500 euro. Het betreft een meerjarig kweekproject, waarbij typisch nationale kippenrassen worden gekruist om uiteindelijk tot een universele, kosmopolitische kip te komen;
- op 18 juli 2008 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan de modaliteiten voor de pilootfase van het actieplan Innovatief Aanbesteden (2008-2010) en aan de vastlegging van 435 000 euro voor de oprichting van een kenniscentrum in de schoot van het IWT. Dit centrum moet een katalyserende werking vervullen onder de vorm van juridische ondersteuning en technologische assessment - capaciteit.

2.2.3 E-mediaprojecten

Het IWT beheert ten behoeve van de Vlaamse Regering de middelen toegewezen aan de VRT voor het project e-VRT, zijnde het onderzoeks- en ontwikkelingsforum dat gericht is op het organiseren, begeleiden, verspreiden en opvolgen van nieuwe activiteiten op het vlak van de media.

Met de beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Gemeenschap en de VRT 2002 - 2006 verbond de Vlaamse Gemeenschap zich ertoe om drie e-VRT-projecten en de algemene werking van e-VRT te steunen. Het gaat om het proefproject Digitaal Thuisplatform, het onderzoeksprogramma MPEG (Moving Picture Expert Group) voor de Vlaamse audiovisuele sector en het project oprichting van een ASP (Application Service Provider) voor de Vlaamse audiovisuele sector.

De nieuwe beheersovereenkomst met de VRT (2007-2011) voorziet in een consolidering van de expertise die tijdens de voorgaande periode 2002-2006 werd opgebouwd en voorzagt hiervoor in 2008 een bedrag van 3 907 keuro.

Daarnaast werd een krediet voorzien ter financiering van het project tot bewaring en ontsluiting van multimedia data in Vlaanderen (BOM-Vlaanderen), waaraan in 2007 een bedrag van 3 991 312 euro aan steun werd toegekend.

Voor de financiering van zowel de aflopende e -VRT projecten als deze m.b.t. de nieuwe beheersovereenkomst en het BOM-Vlaanderen project werd in de begroting 2008, na indexatie, een budget voorzien van 9 330 keuro werd voorzien. Het hieraan gekoppelde krediet om nieuwe verbintenissen aan te gaan werd vastgesteld op 11 319 keuro. Met het vereffeningskrediet werd voor een totaal van 8 282 keuro aan betalingen uitgevoerd nl.:

- m.b.t. de vorige beheersovereenkomst VRT - Vlaamse Gemeenschap: 2 700 keuro;
- m.b.t. de huidige beheersovereenkomst VRT - Vlaamse Gemeenschap: 3 901 keuro;
- m.b.t. het BOM (bewaring/ontsluiting/multimedia) Vlaanderen project: 1 680 keuro.

2.2.4 Universitaire interfacediensten

De verdeling van de financiële steun over de 6 universitaire interfacediensten vindt zijn basis in het reglementair besluit van de Vlaamse Regering van 13 september 2002. Voor 2008 werd het steunbedrag vastgesteld op 2 775 keuro hetzij 52 keuro hoger dan in 2007. Hiermee werden volgende uitgaven gefinancierd:

- een eerste schijf van 80% of 2 209 keuro (het saldo wordt vereffend na verslaggeving in 2009);
- verhoogd met het saldo 2007 t.b.v. 549 keuro of 20% van de projectsteun vorig dienstjaar dat pas het volgende jaar, na goedkeuring van de jaarlijkse verslaggeving, wordt uitbetaald.

Als volgt verdeeld:

	Voorzien	2007 (in€) vereffend	Saldo 07 vereffend in 08	Voorzien	2008 (in €) Vereffend in 08	Saldo te vereffenen in 09
KU Brussel	18 245,27	14 563,12	3 682,15	18 592,50	14 804,32	3 788,18
KU Leuven	1 127 323,17	899 870,40	227 452,77	1 148 850,00	914 774,40	234 075,60
UHasselt	92 038,57	73 467,68	18 570,89	93 795,00	74 684,48	19 110,52
UAntwerpen	370 329,16	295 609,60	74 719,56	377 400,00	300 505,60	76 894,40
UGent	794 572,57	634 256,48	160 316,09	809 745,00	644 761,28	164 983,72
VUBrussel	320 498,26	255 832,72	64 665,54	326 617,50	260 069,92	66 547,58
Totaal	2 723 007,00	2 173 600,00	549 407,00	2 775 000,00	2 209 600,00	565 400,00

2.2.5 Studie- en expertiseopdrachten ten behoeve van het Vlaams Innovatienetwerk

Tot eind 2005 werden de noodzakelijke middelen voor studie- en expertiseopdrachten ten behoeve van het VIN – naargelang hun aard en omvang – gehaald uit de IWT-werkingsmiddelen begroting ofwel uit de begrotingslijn bedoeld voor innovatieve acties vanwege de Vlaamse Regering.

Om een meer structurele oplossing te geven aan dit probleem wordt hiervoor jaarlijks sinds 2006 een krediet voorzien van 814 keuro. Hiermee werden in 2008 in totaal 17 welomschreven studie- en expertiseopdrachten gefinancierd voor een totaal van 834 keuro. Dit resulteerde in volgend totaal aan uitgaven als volgt verdeeld:

	in €
Uitgaven m.b.t. studieopdrachten 2006	
Ondersteuning van de EIS-adviseurs	5 793
Uitgaven m.b.t. studieopdrachten 2007	
Organisatie opleidingsprogramma RIS	70 722
Positionering v/d IWT-producten en diensten v/h VIN	71 511
Opstellen v/e marketing-communicatieplan	19 360
Identificatie van research based start-up bedrijven	22 748
Juridische afwikkeling overgang VLAO vs RIS	7 865
Consultancy sharepoint	4 525
Doelmatigheidsanalyse van de Innovatie-audit	51 988

Publiekrechtelijke verplichtingen v. privaatrechtelijke organisaties	7 271	
Digitale toegangspoort tot het VIN	39 930	
	Subtotaal	295 920
Uitgaven m.b.t. studieopdrachten 2008		
Publiekrechtelijke verplichtingen van Competentiepolen	22 929	
onderhoud digitale toegangspoort tot het VIN	27 675	
Positioneringsstudies (extra infosessies)	1 585	
Advies m.b.t. gebruik en selectie van CRM-systemen	414	
Ontwikkeling van de front-office van de collectieve projecten m.b.t. e-opvolging	26 595	
Documentenopslag binnen e-opvolging voor de collectieve projecten onder MOSS	13 286	
Output/outcome-meting Competentiepolen	77 886	
CIP Tool voorstudie	67 155	
Effectmetingen collectief onderzoek	78 588	
Ontwikkeling van een good governance model voor de RIS-werking	27 442	
	Subtotaal	343 555
Totaal		645 268

2.3 Strategisch en beleidsgericht onderzoek

In de initiatieven ter ondersteuning van het Strategisch Basisonderzoek zijn onder meer begrepen:

- het programma Generisch BasisOnderzoek (GBOU);
- het programma Strategisch BasisOnderzoek (SBO);
- het programma voor de acties ter bevordering van technologietransfer en onderzoek door instellingen van hoger onderwijs (HOBU/TETRA);
- de specialisatiebeurzen voor doctoraatsstudenten;
- het wetenschappelijk en technologisch onderzoek met landbouwkundig doel (LO);
- het Toegepast Biomedisch onderzoek met een primair Maatschappelijke finaliteit (TBM).

2.3.1 Generisch BasisOnderzoek

Om aan de eerder aangegane verbintenissen en de hieruit resulterende betalingsverplichtingen van het vroegere GBO-programma te kunnen voldoen werd in de initiële begroting 2008 een bedrag voorzien van 904 keuro. Naar aanleiding van de tweede begrotingscontrole 2008 werd dit betalingskrediet na aanpassing herleid tot 176 keuro.

Dit bedrag dient nog verhoogd met het saldobedrag 2007 t.b.v. 736 keuro plus 309 keuro teveel uitbetaalde steun samen ca 1 221 keuro als totale middelen - enveloppe 2008. Met dit bedrag werd voor een totaal van 568 keuro aan projectsteun gefinancierd.

	Vereffend in 2004	Vereffend in 2005	Vereffend in 2006	Vereffend in 2007	Vereffend in 2008
KULeuven	7 370 998	5 732 916	2 100 413	987 023	379 545
UAntwerpen	384 402	182 820	1 179 438	0	96 296
UGent	2 703 487	1 496 805	756 522	334 076	
VUBrussel	1 428 682	2 439 717	1 795 274	153 769	91 851
Tropische geneeskunde	29 950	---	---		
UHasselt	575 737	369 160	103 289	164 615	
	12 493 255	10 221 418	5 934 936	1 639 483	567 692

2.3.2 Strategisch Basisonderzoek

In 2003 werd voor de eerste keer steun toegekend vanuit het nieuwe financieringskanaal voor Strategisch Basisonderzoek. De voorloper van dit financieringsinstrument was hogervermeld GBOU-programma (Generisch Basisonderzoek aan de Universiteiten). De belangrijkste nieuwigheden in vergelijking met het vorige programma waren:

- de verruimde indieningsmogelijkheden waarbij naast universiteiten ook bedrijven projecten kunnen indienen;
- de voorziene incentives bij organisatie-overschrijdende samenwerking.

Het beheer van dit nieuwe financieringskanaal werd toevertrouwd aan het IWT. Verder werd ervoor geopteerd om de eerste SBO-oproep 2002-2003 te beperken tot wetenschappelijk-

technologische projecten met een economische of maatschappelijke finaliteit. Dit beantwoordde in een eerste fase aan een continuïteit met het GBOU-programma. Om aan deze basisdoelstelling te kunnen voldoen werd voor de eerste SBO-oproep 2003 een budgettaire enveloppe voorzien van 35 000 keuro aan steunmogelijkheden waarvan 16 840 keuro op de kredietlijn SBO (Pr. 71.3 - b.a. 12.30) en 18 160 keuro op de kredietlijn Vlaamse Regering (Pr. 71.3 - b.a. 99.11) met hieraan gekoppeld een vereffeningskrediet van 1 263 keuro.

In 2004 werd het SBO-programma zowel inhoudelijk als budgettair verruimd tot het menswetenschappelijk basisonderzoek met een economische of maatschappelijke finaliteit. Voor 2005 werd het steunbudget bepaald op 37 488 keuro met een vereffeningskrediet dat, rekening houdend met het begrotingsoverschot 2004, werd vastgesteld op 11 153 keuro.

Sinds 2006 wordt eenzelfde bedrag van 38 604 keuro aan steunmogelijkheden voorzien gekoppeld aan een vereffeningskrediet dat in 2008 werd vastgesteld op 22 971 keuro na aanpassing verhoogd tot 23 030 keuro.

Hiervan werd in totaal 22 987 Keuro aan steun uitbetaald als volgt verdeeld:

	Vastlegging in 2003	Betaald in 08	Vastlegging in 2004	Betaald in 08	Vastlegging in 2005	Betaald in 08	Vastlegging in 2006	Betaald in 08	Vastlegging in 2007	Betaald in 08
KULeuven	7 155 383	576 142	10 196 736	856 000	13 968 006	1 733 000	13 525 886	1 660 000	17 721 819	3 345 000
UAntwerpen	0	0	3 786 288	556 000	2 464 942	181 000	4 982 988	633 000	3 141 308	512 000
UGent	1 801 068	0	9 709 392	1 468 000	6 349 093	654 000	10 545 082	1 929 000	4 698 966	685 000
VUBrusseel	1 957 862	125 300	6 897 792	1 022 000	5 490 098	504 000	1 914 553	352 000	2 519 047	461 000
LUC/UHasselt	2 001 229	124 388	1 087 152	112 000	----	0	1 426 388	144 000	1 910 828	382 000
Hogescholen + Coll.centra-	953 295	0	299 904	151 000	672 257	779 000	303 750	781 000	2 768 068	1 246 000
Vlaamse OZI	1 442 413	0	2 399 232	266 000	----	134 000	4 966 714	111 000	5 843 964	386 000
Bedrijven	1 124 000	200 800	1 836 912	144 000	2 427 595	245 114	800 359	107 000	0	0
Buitenlandse OZI	398 266	0	1 274 592	252 000	2 240 857	170 000	138 280	0	0	0
Totaal	16 833 516	1 026 630	37 488 000	4 827 000	37 347 608	4 400 114	38 604 000	5 717 000	38 604 000	7 017 000

2.3.3 HOBU/TETRA

Sinds 1997 loopt deze actie voor de bevordering en ondersteuning van technologisch onderzoek aan de Hogescholen in Vlaanderen (het HOBU-Fonds).

Het doel van dit initiatief was, zoals eerder aangegeven, het opwaarderen van technologisch onderzoek aan de Vlaamse hogescholen en anderzijds het bevorderen van de verspreiding van technologiekennis via de hogescholen naar Vlaamse bedrijven en KMO's in het bijzonder.

Zoals voor het HOBU werd het beheer van dit TETRA-Fonds aan het IWT toegewezen dat ook de modaliteiten voor het organiseren van de oproepen en de selectie van de projectvoorstellen uitwerkte. Het beschikbaar budget voor de actie bedroeg achtereenvolgens:

	Gesplitst Vastleggingskrediet (GVK)	Gesplitst ordonnanceringskrediet (GOK)
1996	2 479	1 239
1997	2 479	1 239
1998	4 214	4 090
1999	4 214	4 090
2000	5 934	4 303
2001	5 949	6 951
2002	5 949	4 732
2003	5 949	5 941
2004	5 949	5 755
2005	5 949	5 686
2006	6 999	6 843
2007	7 399	6 421
2008	9 214	6 691

Sinds de oprichting van dit fonds werden 12 "calls for proposals" gelanceerd.

Voor de eerste 3 calls stelde de Vlaamse Regering jaarlijks 4 214 keuro ter beschikking van dit programma.

Vanaf de vierde oproep eind 1999 (portfolio 2000) was 5 934 keuro voorzien en voor de volgende oproepen telkens 5 949 keuro.

In 2006 werd het steunbedrag verhoogd tot respectievelijk 6 999 keuro (GVK) aan betoelagingsmogelijkheden en 6 843 keuro aan betalingsmiddelen (GOK) om in 2007 verder te stijgen tot 7 399 keuro (GVK) en 6 421 keuro (GOK) en finaal in 2008 te worden vastgesteld op 9 214 keuro (GVK) en 6 691 keuro (GOK).

Van deze beschikbare enveloppe van 9 214 keuro werd 8 899 Keuro benut ten behoeve van de goedgekeurde projecten en het resterend budget van 315 keuro voor de 4 valorisatietrajectprojecten' die midden 2007 werden goedgekeurd maar wegens een administratieve vergissing niet tijdig werden vastgelegd.

Uit de gewone oproep waarvoor in 2008 63 projectvoorstellen werden ingediend voor een totaal van 17,5 miljoen euro gevraagde steun konden slechts de 34 beste aanvragen effectief gesteund worden voor een totaal bedrag van 8 899 keuro.

Met het vereffeningskrediet ten belope van 6 691 keuro plus 1 119 keuro overgedragen saldo 2007 samen 7 810 keuro werd voor een totaal van 6 918 keuro aan steun uitbetaald zodat de rekening 2008 met een begrotingoverschot van 891 keuro werd afgesloten.

2.3.4 specialisatiebeurzen

Onder de voorwaarden bepaald in het Besluit van de Vlaamse Regering van 26 januari 1994 is het IWT sinds 1 oktober 1994 belast met het wetenschappelijk, administratief en financieel beheer van het stelsel van de specialisatiebeurzen voor doctorandi aan de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap.

Voor het bekostigen van deze beurzen werd in de begroting 2008 van de Vlaamse Gemeenschap een bedrag ingeschreven van 24 665 keuro. Dit bedrag dient nog verhoogd met het saldo 2007 ten bedrage van 1 094 keuro en de 209 keuro aan teveel uitbetaalde steun. Tenslotte werd dit bedrag nog verhoogd met de 2 353 duizend euro extra middelen die in het kader van de harmonisering van het IWT-FWO beurzenstelsel aan de basisdotatie werden toegevoegd tot het gezamenlijke bedrag van: 28 321 keuro.

Op basis van:

- het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de toekenning van de specialisatiebeurzen door het IWT en de wijziging van dit Besluit goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 29 06 1994;
- het reglement voor het toekennen van de specialisatiebeurzen;
- de adviezen van de commissies van externe deskundigen;
- de toepassing van de rangschikkings- en selectieprocedure voor kandidaatbursalen zoals goedgekeurd door de raad van bestuur van het IWT;

bedraagt het totaal van de aangerekende betalingen op dit krediet (inclusief beheerskosten): 27 304 keuro. Het begrotingoverschot 2008 voor de specialisatiebeurzen bedraagt aldus 1 017 keuro.

2.3.5 Het wetenschappelijk en technologisch onderzoek met landbouwkundig doel

Bij de overheveling van de landbouwbevoegdheden in het kader van het Lambermont-akkoord werd in 2001 het contractueel landbouwkundig onderzoek door de Vlaamse Regering toegewezen aan het Beleidsdomein Wetenschappen en Technologische Innovatie.

Het beheer en de opvolging van het contractueel landbouwkundig onderzoek werd opgedragen aan het IWT. In het begin werd voor de projecten uit de oproepen 2002 tot en met 2004 steun verleend op basis van een ad hoc regeling waarbij de maximale projectduur telkens werd beperkt tot twee jaar.

Op basis van de conclusies en de aanbevelingen van een externe doorlichting van de onderzoeks- en praktijkcentra in land- en tuinbouw in Vlaanderen werd een nieuwe aanpak voor de organisatie en de financiering van het landbouwkundig onderzoek uitgewerkt. Dit resulteerde in een nieuw reglementair besluit dat op 18 februari 2005 door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd.

Voor de oproep 2008 werd een budgettaire enveloppe voorzien van 9 602 keuro (GVK) om nieuwe verbintenissen aan te gaan en 9 996 keuro, verhoogd met het begrotingsoverschot 2007 en de extra ontvangsten uit de terugstortingen van teveel uitbetaalde steun tot 10 132 keuro (GOK) aan betalingskrediet, om het peil van het onderzoek op dezelfde hoogte te houden als de voorbije jaren.

Er werden 39 projectaanvragen ingediend voor een totaal van 30,4 miljoen euro aan gevraagde steun (waarvan 15,8 miljoen euro voor de eerste biënnale). Zoals in 2007 moest een belangrijk deel (ca 4,979 miljoen euro) van het voorziene bedrag (9,6 miljoen euro) worden benut voor de verlenging van lopende projecten. Met het resterende bedrag van 4,6 miljoen euro kon uiteindelijk aan 12 van de 15 positief gerangschikte projecten steun worden toegekend. Samen met de vergoeding van de projecten uit de vorige oproepen werd over het ganse jaar voor een totaal van 8 509 keuro steun aan landbouwkundige projecten uitbetaald.

2.3.6 Toegepast biomedisch onderzoek met maatschappelijke finaliteit

Op 15 september 2006 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan de lancering van dit nieuwe financieringsprogramma bedoeld om meer inzicht te verwerven in de basis van ziekte en gezondheid bij de mens. Omdat voor dergelijk onderzoek onvoldoende financieringsmogelijkheden bestaan werd bij de lancering van dit nieuwe programma voor 2006 en 2007 eenzelfde enveloppe van telkens 5 miljoen euro voor projectmatige steun voorzien.

Bij de eerste oproep werden om begrotingstechnische redenen de 2 budgetjaren samengevoegd met een totale middelenenveloppe van 10 miljoen euro. De oproep werd als één samengevoegde oproep beschouwd met een gefaseerde indiening en twee sluitingsdata.

In de eerste indieningsronde werden 23 projectvoorstellen ingediend voor een totale begroting van ongeveer 11,9 miljoen euro. Van de 19 ontvankelijk verklaarde werden er 9 projecten positief beslist.

Bij de tweede indieningsronde werden er 38 nieuwe projectvoorstellen ingediend die samen met de overblijvende 10 projecten uit de eerste indieningsronde resulteerden in een totaal gevraagd steunbedrag van 25,8 miljoen euro. Na evaluatie werden na deze indieningsronde opnieuw 9 projecten positief beoordeeld. Voor de oproep 2008 werd voor 6 miljoen euro aan steunmogelijkheden voorzien.

Op basis van de positief besliste dossiers werd in 2008 voor een totaal van 4 465 keuro aan projectsteun uitbetaald.

2.4 Ondersteunen van deelname aan internationale programma's

2.4.1 IRC-Vlaanderen

IRC (Innovation Relay Centres) is een initiatief ter stimulering van de verspreiding en exploitatie van O&O-resultaten in de Europese Unie waarbij het IWT is opgetreden als Vlaams knooppunt in het IRC-netwerk. Enkele belangrijke aandachtspunten hierin waren:

- het stimuleren van meer kmo's tot internationale samenwerking en bepaling van hun noden op het vlak van innovatie;
- gebruik van technologie-import om de Vlaamse industrie te versterken en promotie van de Vlaamse onderzoeksresultaten en technologie in het buitenland;
- groeiende samenwerking met de bestaande actoren in het Vlaamse innovatielandschap teneinde het aantal Europees samenwerkende bedrijven te vergroten.

Eind maart 2008 kon de actie na 12 jaar succesvolle werking worden afgesloten. De resterende beheerskosten werden gedeeltelijk terugbetaald vanuit de Europese Gemeenschap. De EC-tussenkomst voor deze actie bedroeg in 2008: 45 639 euro.

De aanrekening gebeurde lastens de vergoeding (186 811 keuro) die in 2008 en vorige jaren door de Europese Gemeenschap aan het IWT werd toegekend.

Om op hetzelfde élan met deze jarenlang opgebouwde expertise als Innovation Relay Centre (IRC-Vlaanderen) te kunnen verder gaan heeft het IWT samen met het Agentschap Economie en de VLAO (via de vijf provinciale kantoren) sinds 1 april 2008 de handen in elkaar geslagen om als consortium deel te nemen aan het verruimde kader van het Enterprise Europe Network (EEN) om in Vlaanderen mee gestalte te geven en ondersteuning te bieden aan de internationalisering en de transnationale innovatienetwerking van bedrijven, in het bijzonder van de kmo's. Deze

complementaire expertises laten toe een 'no wrong door' dienstverlening voor internationale partnering en EU-informatieverspreiding te garanderen voor de Vlaamse bedrijven en andere business - en innovatie - actoren. De beheerskost voor deelname aan dit programma dat vanuit de Europese Commissie mee wordt ondersteund werd voor 2008 berekend op 154 668 euro.

2.4.2 ERA-NET

ERA-NET is één van de activiteiten die werd opgezet in het kader van het Europese Zesde Kaderprogramma met als doel het stimuleren en ondersteunen van netwerken, de coördinatie van nationale en regionale maatregelen en het uitwerken en implementeren van gezamenlijke activiteiten.

Het IWT nam in 2008 deel aan 13 van deze projecten, voor één ervan vanuit een coördinerende rol voor de andere twaalf met een ondersteunende functie. Elk van de projecten wordt voor 100% gefinancierd vanuit de EC.

Het totaal van de hiervoor ontvangen beheersvergoedingen bedroeg in 2008 950 keuro waarop voor een bedrag van 630 keuro aan beheerskosten werd aangerekend.

2.4.3 INNO-NETten

Om de coördinatie tussen nationale/regionale innovatieprogramma's en -maatregelen van de lidstaten te bevorderen heeft de Europese Commissie (DG Industry and Enterprise) in 2005 het PRO INNO EUROPE initiatief gelanceerd. Vlaanderen is, via het IWT, actief betrokken bij verscheidene projecten die in deze context in 2006 werden opgestart (INNO-NET en INNO-Action) en vooral gefocust zijn op valorisatie van onderzoeksresultaten, technologietransfer en de optimalisering van de interacties tussen de innovatie-actoren (interactieve netwerking).

Rekening houdend met het feit dat sommige projecten (zoals bij DEFINE en IP4-INNO project) slechts gedeeltelijk vanuit de Europese Commissie gefinancierd worden, wordt het resterend deel van de projectkosten gedekt via cofinanciering vanuit de Vlaamse Gemeenschap. In 2008 werd voor een totaal van 475 keuro aan beheerskosten tegenover 316 keuro aan geboekte beheersvergoeding voor de INNO-NET-projecten in rekening genomen. Waardoor de IWT-rekening 2008 met een openstaande vordering van 131 keuro ten opzichte van de Europese Commissie werd afgesloten.

2.4.4 Impactscan

De opzet van dit project dat gedeeltelijk vanuit de Europese Commissie wordt gefinancierd is het analyseren van de impact van het innovatiebeleid op regionaal vlak en het ontwikkelen van een systeem dat moet toelaten een interregionale benchmarking uit te voeren om te resulteren in een fundamentele verbetering van de effectmeting op (sub-)regionaal vlak.

Het IWT trad in dit project dat eind januari 2008 werd beëindigd als coördinator op van een ruim internationaal netwerk waarvoor in 2008 een bedrag van 462 623 euro aan ontvangsten werd geboekt. Tegenover dit bedrag stond een totaal van 298 685 euro aan uitgaven waarvan 267 164 euro werd doorgestort aan de buitenlandse partners het overige gedeelte of 31 521 euro werd benut voor het dekken van de eigen beheerskosten.

2.5 Andere initiatieven

2.5.1 Hermes-fonds

In 2003 werden bij beslissing van de Vlaamse Regering een aantal nieuwe Excellentiecentra ('Vlaams Instituut voor de Logistiek', 'Flanders' Mechatronics Technology Center' en 'Incubatiepunt GEO-informatie') opgericht met financiering vanuit het Hermes-fonds of Fonds voor het Flankerend Economisch Beleid (ED 41.41 C).

Het IWT dat van in het begin nauw betrokken is geweest bij zowel de uitwerking en de evaluatie van elk van deze initiatieven, de opmaak van de betreffende convenanten als de controle op de uitvoering ervan werd ook belast met de uitbetaling van de toegekende steun.

Het IWT heeft in 2008 ten behoeve van deze Excellentiecentra voor een totaal van 5 107 keuro aan uitgaven gefinancierd lastens de kredietlijn van het Hermesfonds.

2.5.2 EFRO-initiatieven

Betreft de steun die als toeslag wordt toegekend aan technologie- en innovatieprojecten die worden uitgevoerd in de doelstelling 2-gebieden en binnen het kader van INTERREG in aanmerking komen voor een bijkomende steunverlening. In 2008 werd aan de lopende projecten voor samen 490 286 euro EFRO-steun effectief uitbetaald.

2.6 Samenvattend overzicht van de totale uitgaven volgens jaarrekening 2007-2008

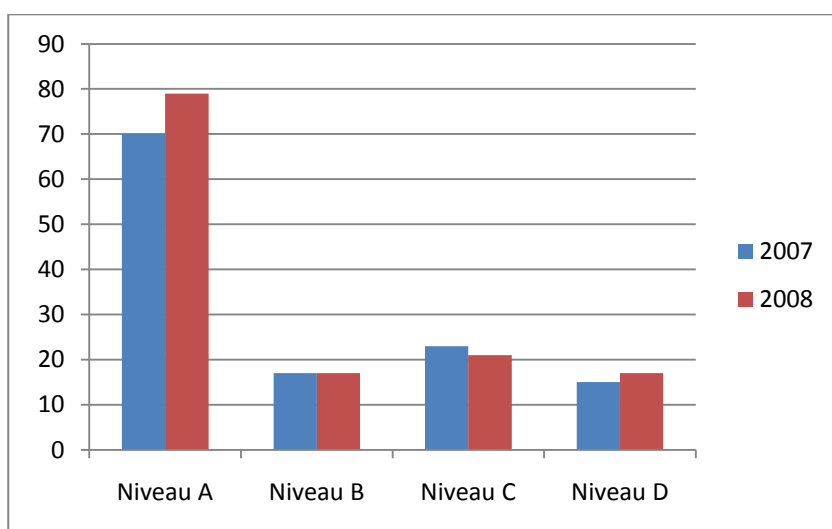
	2007 (in k€)	2008 (in k€)
Wedden en vergoedingen		
▪ Statutair en contractueel personeel (Incl. IP4INNO)	8 121	8 704
▪ HERCULES	100	100
▪ VCP-werking	333	314
▪ EG gesteunde projecten	838	789
▪ Specialisatiebeurzen	148	337
▪ Andere vergoedingen (RVB)	10	16
Subtotaal	9 450	10 260
Werkingskosten		
▪ Decretale opdrachten (incl.IP4INNO en Innov. Aanb.)	3 274	3 514
▪ VCP-werking	29	40
▪ EG gesteunde projecten (incl. 742 keuro beheersverg. buitenlandse partners)	927	804
▪ Specialisatiebeurzen	193	159
Subtotaal	4 423	4 517
Investeringskosten		
▪ Meubelen en kantoormachines	19	2
▪ Informatica (hard- en software)	144	92
▪ Dienstvoertuigen	39	---
▪ Inrichting kantoren	39	4
Subtotaal	241	98
Uitgaven voor steun aan projecten op initiatief van bedrijven en innovatie samenwerkingsverbanden		
▪ Steun aan industrieel basisonderzoek (BO)	10 352	13 339
▪ Steun aan prototype onderzoek (PO)	19 776	12 497
▪ Steun aan gemengd onderzoek (GO)	27 758	31 349
▪ Onderzoeksmandatarissen (OZM)	1 625	1 294
▪ Collectieve centra	---	---
▪ EUREKA	14 281	12 602
▪ VAL (Actieprogramma Luchtvaart)	---	---
▪ KMO-Studies	3 454	3 761
▪ KMO-Innovatieprojecten	9 407	8 662
▪ Achtergestelde leningen	---	---
▪ VIS-projecten	22 061	25 008
▪ Andere (vroegere FIOV-steun, Flanders' Drive en Vlaams Kunststofcentrum)	1 114	384
	6	---
Subtotaal	109 834	108 896
Uitgaven voor acties van technologische innovatie op initiatief van de Vlaamse Regering	18 042	15 814
Universitaire interfaces	2 593	2 759
Innovatieve Mediaprojecten	17 546	8 282
Studie- en expertiseopdrachten ten behoeve van het VIN	613	645
Uitgaven voor de bevordering en ondersteuning van technologisch onderzoek aan de Hogescholen in Vlaanderen (HOBV)	6 250	6 918
Uitgaven voor de financiering van het Generisch Basisonderzoek aan de Universiteiten (STWW/ GBOU)	1 639	568
Strategisch BasisOnderzoek	19 785	22 988
Specialisatiebeurzen	22 660	26 809
Wetenschappelijk en Technologisch onderzoek met landbouwkundig doel	9 192	8 510
Interdisciplinair instituut voor BreedBand Technologie	23 130	0
Hermes-fonds	5 779	5 108
EFRO-toeslag	792	490
Uitgaven voor Toegepast Biomedisch onderzoek	3 545	5 143
Totaal	255 514	227 805

3. Personeel en prestaties

3.1 Personeelseffectief* per 31.12.2008

	2007	2008
Niveau A	70	79
Directie		5
Adviseur		57
Directeur		2
A1		6
Niveau B	17	17
Niveau C	23	21
Niveau D	15	17
	125	134

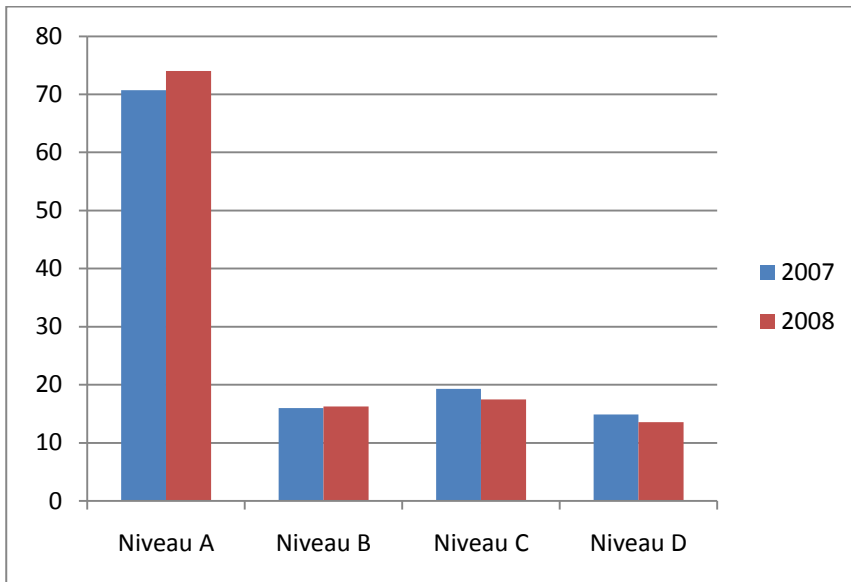
* voltijdse loopbaanonderbrekers en verlofgangers in opdracht niet inbegrepen



3.2 Evolutie van het beschikbaar effectief* in VTE (stand op 31.12.2008)

	2007	2008
Niveau A	70,7	74
Directie		5,0
Adviseur		57,8
Directeur		2,0
A1		5,9
Niveau B	16,01	16,3
Niveau C	19,31	17,5
Niveau D	14,9	13,56
	120,92	121,36

* contractueel personeel op externe kredieten inbegrepen



Bovenstaande cijfers geven de toestand met inbegrip van alle betaalde afwezigheden en personeel op externe kredieten. Wanneer de effectief voor het IWT beschikbare netto tijd in aanmerking als uitgangspunt wordt genomen, bedraagt het netto inzetbare effectief op 31.12.2008 102,77 VTE.

3.3 Evolutie van het personeelsbestand in 2008

3.3.1 Nieuwe personeelsleden in dienst gekomen in 2008

Contractueel		Statutair		Totaal	
Voltijds	Deeltijds	Deeltijds	Voltijds	Deeltijds	Voltijds
8	3			8	3

Het betreft 2 medewerkers en 9 adviseurs.

3.3.2 Personeelsleden uit dienst gegaan in 2008

Contractueel		Statutair		Totaal	
Voltijds	Deeltijds	Deeltijds	Voltijds	Deeltijds	Voltijds
3					3

Het betreft 1 adviseur en 2 medewerkers.

3.4 Naamlijst van de medewerkers die in 2008 prestaties leverden

Deze lijst vermeldt de naam van de personen, ongeacht of hun tewerkstelling voltijds of deeltijds was, voor zover zij presteerden in 2008.

3.4.1. Directiecomité

ZEEUWTS PAUL overleden op 17.03.2009
 DE ROECK TANIA
 SILEGHEM MAARTEN
 VAN DE LOOCK LEO
 VANDERMEULEN MICHEL

3.4.2. IWT-adviseurs

ALLEWIJN KRISTEL
 ARENTS INGE
 BAETEMAN MONIQUE

BIEBAUT GARY	in dienst 26.05.2008
BILSEN GREET	
BORGERS JOZEF	
BRUYNSEELS MARIA	
CALLENS MIA	
CARCHON DONALD	
CARCHON GEERT	in dienst 01.12.2008
CAUWENBERG VEERLE	
CELEN JOZEF	
COUCKE PETER	
DARDENNE FREDDY	
DE BRABANDERE ANNE	
DE BUYSER LUC	
DE CAESEMAEKER BART	
DE CLERCQ ELSIE	
DE DONCKER GODELIEVE	
DE MAEYER ANNELIES	
DE RIDDER LUC	
DE ROECK TANIA	
DE VOS JOHAN	
DE VUSSER FREDERIK	
DE WILDE WILLY	
DE WITTE HILDE	
DEBLAUWE NICO	in dienst 01.10.2008
DELEENER ALAIN	
DEPREZ FRANCIS	
DEZITTERE DRIES	
FAIGNET STEPHANE	
FIERS JEROEN	
GHIJSELEN JOZEF	in dienst 01.07.2008
GORIS KATHLEEN	
HEIREMANS TOM	
LAVRIJSEN KAREL	in dienst 15.02.2008
LEGERMANN BARBARA	
LUCAS CARINE	
MASYN YVON	
MENTEN PATRICIA	
MICHIELS JOHAN	
MONTENY FRANK	
NEVENS FRANK	in dienst 10.03.2008
OTTE DIRK	
PARENT MAGALI	
PELGRIMS ELLEN	in dienst 15.05.2008
POLLET MARC	
RENDERS ANNIE	
SCHAMP TOM	
SCHREURS PAUL	
SLEECKX ERIC	
SOORS FERDI	

STASSIJNS FRANCOIS
STEEMAN HERMAN
STEVENS RUDIGER
STRUJK CORNELIA
SWERTS KATRIEN in dienst 01.10.2008
THEVISSEN PETER
THIELEMANS ALAIN in dienst 14.04.2008
VAN BAUWEL HERMAN
VAN DEN BOSCH ANNE
VAN ISACKER FILIP
VAN RANSBEECK BART
VAN STEENKISTE DANIEL
VAN WASSENHOVE FREDY
VEELAERT DIRK
VEYS CHRISTOPHE
VOET MARNIX uit dienst 30.09.2008

3.4.3. Ander universitair personeel

COLLIER JOCHEN
LOOSVELT MICHELINE
MAECKELBERGHE DIRK
MAES JAN
POLLET HANS
POLLEUNIS LUDO
VANDE VYVERE DANNY
WYNS HELGA

3.4.4. Administratief-technisch personeel

BAUWENS PATRICK
BUGGENHOUDT KAREN
DE GREVE KARINE
DE MAESSCHALCK RIA
DE MARREZ PHILIP
DE SMEDT KURT
DE VOS CHRISTINE
DE VOS JOERI
DEROO EMILY in dienst 01.06.2008; uit dienst 31.07.2008
DERUYTTERE ASTRID
DEVOLDERE NATHALIE
DRIEGHE KARLIEN
FRANCO HERLINDE
GHYS FERDINAND
GIES LUC
GOOVAERTS GERLINDE
GRIETEN BART
JANSSENS JAN
JORIS ANN
LAUWERYS ANNELIES
LELEUX CORINE

LIETAERT RIK
 MEIRLEVEDE LUC
 MELS JOHAN
 MERCKX GERDA
 MIGO MOHAMED
 MORET ERWIN
 PIOT WIM
 PODEVYN GERTHY
 RAES MARLEEN
 REVOHDYAN LUCINE
 ROSVELDS MARCEL
 SCHELFHOUT ELS
 SCHOOF NANCY
 SERNEELS INGRID
 SPRANGERS CARMEN
 TORSIN JAN
 VAN DE GAER DIRK
 VAN DE VELDE CONNY
 VAN DEN BOSSCHE LUTGARDE
 VAN DEN BREMT SANDRA
 VAN HESSCHE MARIO in dienst 01/.11.2008; uit dienst 31.12.2008
 VAN NIJLEN GRIETJE
 VANDE BERGH MONIQUE
 VANDERSTRAETEN SUZY
 VEKEMANS ANITA
 VERMEIR ANNEMIE
 VERVOORT CARMEN
 VOETS ANN
 WATTEZ KATTY
 WIJNS FABIENNE

3.4.5. Onderhoudspersoneel

AMMARTI FATIMA
 DE RIDDER JACQUELINE
 DONGLEUR DOMINIQUE
 MEIRLEVEDE LUC
 VANDEBORNE FABIENNE
 VANDERROOST JACQUELINE

3.4.6. Personeel zonder prestaties

COSAERT DONAAT	verlof voor opdracht
BAEYENS LIESBETH	voltijdse loopbaanonderbreking
DE COCK OLIVIER	conventionele schorsing
	arbeidsovereenkomst
DE POTTER BERNARD	verlof voor opdracht
GOOSSENS KAREL	verlof voor opdracht
KLOECK BENJAMIN	conventionele schorsing
	arbeidsovereenkomst
KREKELS BRUNO	conventionele schorsing
	arbeidsovereenkomst
LAROSSE JAN	verlof voor opdracht

3.5 Situatie op 31/12/2008

Niveau	deeltijds	voltijds	voltijds verlof*	Totaal
A	12	67	8	87
B	2	15	1	18
C	12	9	2	23
D	11	6		17
Totaal	37	97	11	145

* niet meegeteld in tabel 3.1

3.6 Situatie van de personeelsbezetting in VTE over het jaar volgens niveau en geslacht incl. personeel op externe fondsen

Periode	Man			Vrouw			Totaal
	Niv A	Niv B tot D	Subtotaal	Niv A	Niv B tot D	Subtotaal	
jan	48,20	17,80	66,00	21,20	30,46	51,66	117,66
feb	49,00	17,80	66,80	21,00	30,46	51,46	118,26
mar	49,80	17,80	67,60	21,00	30,46	51,46	119,06
apr	50,20	17,80	68,00	20,80	30,46	51,26	119,26
mei	51,00	17,80	68,80	22,60	31,86	54,46	123,26
jun	52,00	17,80	69,80	21,80	29,86	51,66	121,46
jul	52,00	17,80	69,80	21,80	30,36	52,16	121,96
aug	52,00	17,80	69,80	21,80	28,36	50,16	119,96
sept	52,00	17,80	69,80	21,20	28,26	49,46	119,26
okt	52,00	17,80	69,80	22,20	28,56	50,76	120,56
nov	52,20	18,80	71,00	22,40	28,56	50,96	121,96
dec	51,40	18,80	70,20	22,60	28,56	51,16	121,36

De effectieve prestaties in december 2008 komen overeen met 102,77 VTE.

3.7 Tewerkstelling volgens juridische grondslag° (situatie per 31.12.2008)

Niveau	Contractueel	Statutair	Totaal
A	26	61	87
B		18	18
C	7	16	23
D	8	9	17
Totaal	41	104	145

° incl. voltijdse loopbaanonderbrekers en personeel met verlof voor opdracht

* in niv. A inclusief de opstartformatie die een vaste betrekking in de personeelsformatie bezetten

3.8 Afwezigheid wegens ziekte

	2004	2005	2006	2007	2008
Dagen afwezigheid*	565,5	786,5	872	903	898
Voltijdse equivalenten (VTE)	108,49	113,05	115,51	114,91	120,62

Gemiddeld per personeelslid (VTE) 5,21 6,96 7,55 7,86 7,44

* de afwezigheid ingevolge ziekenhuisopname, zwangerschap of arbeidsongeval niet meegerekend maar inclusief deeltijdse werkhervatting om gezondheidsredenen

De arbeidsongeschiktheid is gedaald van 7,86 dagen naar 7,44 dagen gemiddeld per personeelslid-VTE.

De hospitalisatie zelf zit niet in de cijfers van het verzuim, de revalidatie wel voor zover het geen aaneensluitende periode met de hospitalisatie betreft.

4. Vorming

De vormingsinspanning wordt hier geduid aan de hand van begrotingsuitgaven en het formeel geregistreerde aantal opleidingen en vorming.

De cijfers hierna omvatten aldus maar een deel van de vormings- en opleidingsinspanningen: uit de aard van hun functie hebben IWT-adviseurs vanzelfsprekend hun bronnen om kennis en vaardigheden te verwerven en up to date te houden zonder dat hiertegenover budgettaire uitgaven staan.

Daarnaast startte het IWT in 2007 ook met vijf interne kennisplatformen, waar aan uitwisseling en deling van kennis wordt gedaan vanuit vakdomeinen in een maandelijkse bijeenkomst. Ook die inspanning zit niet in deze cijfers, noch in de analyse hierna.

De totale uitgaven voor vorming bedroegen in 2008 € 43 430. Dit bedrag is heel wat hoger dan het bedrag in 2007.

4.1 Algemene cijfers

	Aantal betrokken werknemers	Aantal gevolgde opleidingsuren	Kosten voor het IWT (in €)
Contractuelen	38	615,40	13 412
mannen	12	407,10	10496
vrouwen	16	208,30	2916
Statutairen	93	1 841,40	30 018
mannen	49	1281,80	12399
vrouwen	44	559,60	17619
Totaal	131	2 456,80	43 430

Het aantal uren vorming en opleiding bedroeg 2456,80 uren of ongeveer 323 dagequivalenten.

4.2 Toelichting

Volgende berekeningen betreffen de momenten van formele vormingsregistratie (betalend, door het IWT besteld of tegen betaling afgenomen bij derden alsook interne opleidingsmomenten). Dit is een vrij formeel beeld van de vormingsinspanning, maar ook de gemakkelijkste vorm voor de presentatie ervan. Overigens blijkt uit de activiteitenregistratie van IWT-adviseurs (niveau A) dat de formele registratie zo'n 50% is van de totale vormingstijd. Die totale vormingstijd omvat dan ook de tijd voor vakliteratuur, externe kosteloze seminaries, vakbeurzen, e.a. De trendanalyse gebeurt hier dus alleen op de formele vormingactiviteiten (zoals vorige jaren).

In deze cijfers zit ook het statutaire vormingsverlof, te weten maximum 120 uur per jaar voor individuele trajecten.

Omschrijving	Besteed bedrag (€) ^o		Dagen vorming	
	2007	2008	2007	2008
Individuele opleidingsinitiatieven	19 471	27 494	141	223
Collectieve opleidingsinitiatieven	8 833	8 003	24	53
Seminaries/studiedagen buitenland	2 186	35	12	2
Seminaries/studiedagen binnenland	2 568	7 898	21	45
Totaal	33 058	43 430	198	323

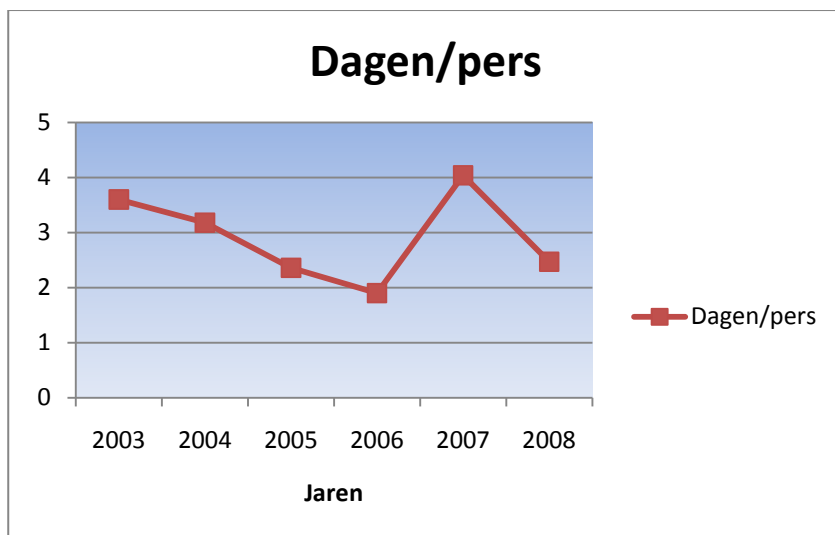
^o directe extra kost

Het totale aantal dagen vorming is sterk toegenomen t.o.v. 2007 door stijging van zowel individuele als van collectieve opleidingen.

Het totaal aantal dagen opleiding is gestegen, maar het aantal dagen per 'vormingnemer' is sterk gedaald doordat er meer werd deelgenomen aan korte opleidingen uit het collectieve aanbod georganiseerd in het raam van het Vlaams Innovatienetwerk.

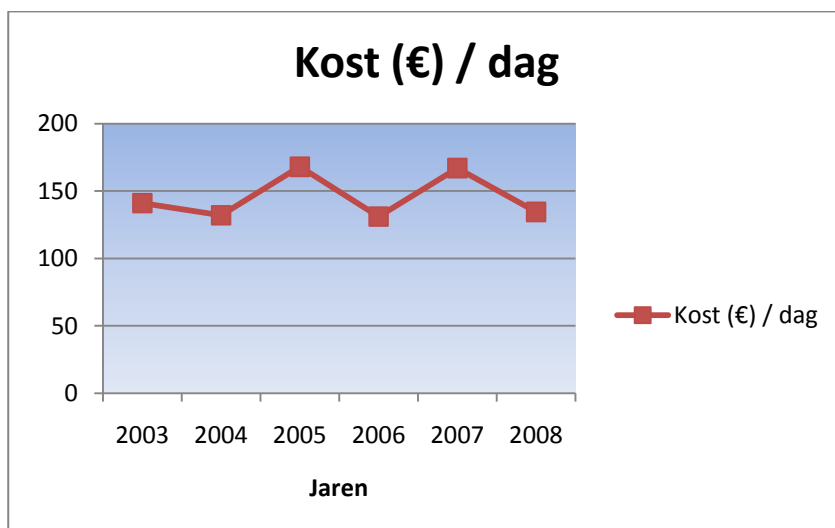
Jaar	Uitgave (€)	Dagen	Kost (€) ^o /dag	Dagen/pers
2003	57 449	408	141	3,6
2004	49 678	376	132	3,18
2005	49 557	295	168	2,36
2006	32 521	248,5	131	1,90
2007	33 058	198	167	4,04
2008	43 430	323	134,5	2,47

^o directe extra kost



Het aantal vormingsdagen per persoon is gedaald, maar het aantal deelnemers aan opleidingen was veel groter.

Het objectief om gemiddeld minstens 5% expliciete vormingstijd te voorzien per personeelslid is dus nog niet gehaald.

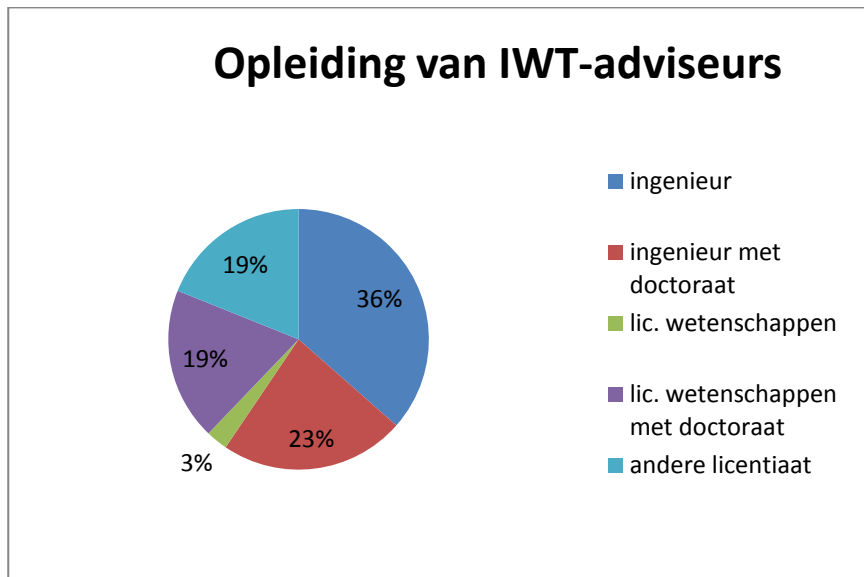


De kost per individuele opleidingsdag is gedaald t.o.v. 2007. Dit is het gevolg van de stijging van collectieve opleidingsmomenten (lage kost per deelnemer).

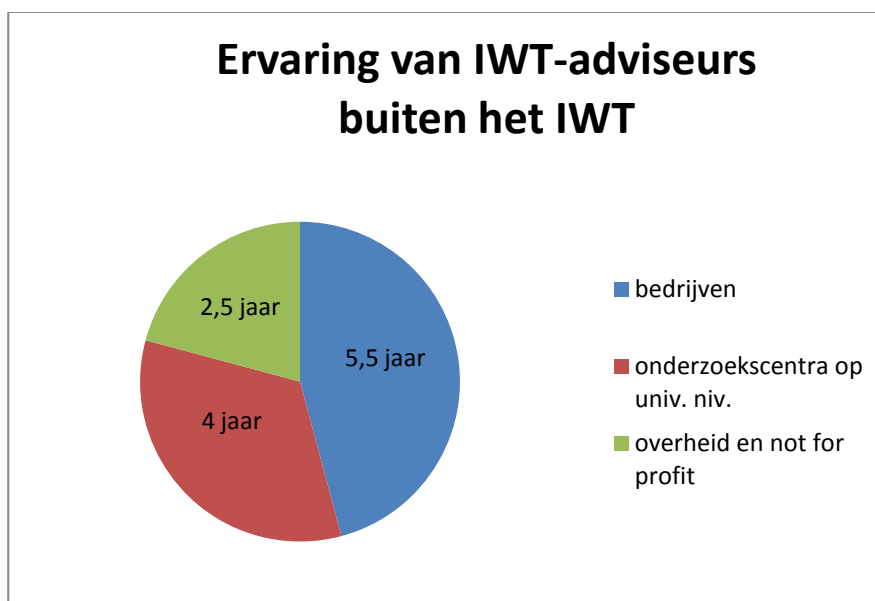
4.3 Externen die in 2008 meewerkten aan collectieve vorming en opleiding

Onderwerp	Docent	Organisatie
Upgrade naar Office 2007 Evaluatiesysteem Orkest		Eduvision Randstad

5. Competenties in het IWT



Er zijn slechts geringe verschillen vergeleken met de situatie eind 2007, het aantal ingenieurs met doctoraat wint wat terrein.



De kleine verschillen vallen totaal weg in de afronding op 1 decimaal van de cijfers.

6. Toelichting bij de HRM-aspecten

6.1 Invulling van de personeelsformatie

In de loop van 2008 actualiseerde het IWT het personeelsplan (PP), dat gesteund was op een proces- en takenanalyse, situatie 2001, wat leidde tot volgende evolutie (in VTE):

'Vaste' personeelsleden	PP2008	PP2002	Vershil
Niveau A	79*	64	+15
Directie ¹	5	5	0
directeur of verantwoordelijke adviseur (A2) ²	68	54	+14
adjunct/beheerder	6	5	+1
Niveau B	22	17	+5
Niveau C	16	18	-2
Niveau D ³	7	7	0
Totaal	124	106	+18

* exclusief contractueel personeel voor tijdelijke opdrachten (Europese Commissie)

¹ het PP2002 bevatte ook al 5 directiefuncties (conform het Innovatiedecreet)

² inclusief adviseur landbouwonderzoek en Hercules-stichting als nieuwe permanente opdracht vanaf 2008 met aparte financiering

³ zonder onderhoudspersoneel

Deze actualisatie gebeurde in functie van de evolutie van de werkbelasting aan de ene kant en de verdere informatisering en vereenvoudiging en standaardisering van processen aan de andere kant. Conclusie van de analyse van werkhoeveelheid leidde ertoe dat er nood was aan hogere kwalificaties (14 extra profielen op niveau A en 5 extra op niveau B). Het mag duidelijk zijn dat deze personeelsformatie van eind 2008 nog niet volledig is gerealiseerd, zoals kan worden afgeleid uit onderstaande bruto VTE-getallen.

Effectieve bezetting (alle personeel, in VTE) per 31.12.2008.

Niveau	Contractuelen	Statutairen	Totaal
Niveau A			
adviseur	17,40	44,80	62,20
directeur	1,00	1,00	2,00
directie	3,00	2,00	5,00
A1	0,80	4,00	4,80
Totaal A	22,20	51,80	74,00
Niveau B		16,30	16,30
Totaal B		16,30	16,30
Niveau C	7,00	10,50	17,50
Totaal C	7,00	10,50	17,50
Niveau D	6,66	6,90	13,56
Totaal D	6,66	6,90	13,56
Totaal	35,86	85,50	121,36

Deze cijfers zijn inclusief de VTE's tewerkgesteld op externe opdrachten.

Wat betreft de contractuele functies van leidend ambtenaar, directielid en directeur dienst verduidelijkt dat het personeelsleden van de (uitdovende) opstartformatie betreft. Binnen deze personeelsgroep zijn er nog 4 wetenschappelijke adviseurs.

6.2 Loopbanen

Het aantal statutaire personeelsleden bedraagt op 31.12.2008 104 op 145 of 72%. Ter vergelijking in 2007 bedroeg het percentage statutairen 69%. In maart 2008 werden als invulling van het geactualiseerde personeelsplan voor adviseurs de contractuele relaties omgezet in een statutaire tewerkstelling.

6.3 Syndicale relaties

Het syndicaal BasisOverlegComité (BOC) vergaderde 6 keer. Deze vergaderingen behandelden onder meer:

- opvolging van de werkzaamheden van de suborganen WECOM en IPC;

- de opvolging van de personeelsbezetting met het oog op vervangingswervingen;
- de opvolging van de contractuele aanwervingen in functie van bijkomende externe opdrachten;
- diverse reglementen en procedures rond deze aanwervingen en bevorderingen;
- de toekomst van het IWT, gegeven de beslissingen van Beter Bestuurlijk Beleid;
- het vormingsbeleid bij het IWT;
- opvolging van het vormgeven van een specifiek instellingsbeleid inzake anders werken;
- het arbeidsreglement, inzonderheid voor wat betreft de werkuurregeling, de overuren, de prikklok, de verloven en dienstvrijstellingen.

6.4 veiligheid en preventiebeleid

De praktische voorbereiding en gecoördineerde uitvoering van het veiligheids- en preventiebeleid wordt geadviseerd door de Interne PreventieCommissie (IPC). Dit is een gemeenschappelijk werkorgaan van de directie, vakverenigingen en interne preventieadviseur. Dit overlegorgaan vergaderde 5 keer.

Als voornaamste acties kunnen worden vermeld:

- voorbereiding (leermoment) en planning van de nodige informatiesessies voor interventieploegen in het kader van de jaarlijkse evacuatieoefening;
- de actualisering van de interventie- evacuatie- en EHBO-ploegen;
- de samenwerking met de externe preventiedienst, de externe preventieadviseur psychosociale aspecten en arbeidsgeneesheer;
- bijsturing van de risicoanalyse en van het meerjarenplan inzake preventie;
- opvolgen van de luchtkwaliteit in samenhang met de airco-installatie;
- opvolging van het onderhoud en het algemeen en de hygiëne van de sanitaire installaties in het bijzonder;
- veiligheid en toegangscontrole van het gebouw.

6.5 Evaluatiegebeuren

De jaarlijkse evaluatie werd normaal afgewerkt. Er werden geen onvoldoendes of loopbaanvertragingen toegekend.

Er werd terug beslist om zoals in 2006 functioneringstoelagen toe te kennen van eenzelfde bedrag en met dezelfde grondslagen als in 2007: € 300 bruto, behalve voor medewerkers van niveau D waarvoor het statuut het minimum voorziet van 5% van het jaarloon als blijk van waardering voor de goede invulling van opgenomen extra verantwoordelijkheid die de normale functie-invulling substantieel overschrijden.

De toelage werd nu toegekend aan 16 personen (12 van A-niveau, en 4 andere personeelsleden).

6.6 welzijns-, emancipatie-, en diversiteitsbeleid

WECOM, letterwoord voor de welzijns- en emancipatiecommissie bij het IWT, vergaderde in 2008 8 maal, met als belangrijkste agendapunten:

- promoten/aantrekken van vrouwelijke deskundigen in expertenjury: analyse resultaten ver verderzetting traject;
- middagsport: massage, zwemmen en lopen gaan nog steeds door;
- opvolging en rapportering VOICE;
- overeenkomst nieuwe kidsitting-polis;
- ziekteverzuim: cijfers en oorzaken;
- evaluatiesysteem ORKEST: herwerking;
- project personeelscommunicatie: stagewerk door Emily Deroo;
- diversiteit: Nederlandstalige allochtonen in Brussel bereiken voor vacatures.

6.7 Vriendenkring

Het voorbije jaar kwam het bestuur van de Vriendenkring ongeveer tweemaandelijks samen om de activiteiten voor te bereiden. Dit omvatte zoals elk jaar een aantal korte ontbijt- of middagactiviteiten, het jaarlijkse Sinterklaasfeest en de IWT-daguitstap, die doorging in de Gavers in Geraardsbergen. In de voormiddag stond er een ludieke teambuildingactiviteit op het programma, in de namiddag een IWT-kwis. In navolging van vorige jaren werd er opnieuw een Kersttombola georganiseerd: de opbrengst werd dit jaar geschonken aan een Unicef-project in Honduras.

In het najaar werd ook het bestuur 'vernieuwd'. Vanaf nu zal dit tweejaarlijks gebeuren.

6.8 Sociale dienst

Het IWT is zoals vorige jaren lid van de (vernieuwde) vzw Sociale Dienst van de Vlaamse Overheid. Naast juridisch advies betekent dit voor het personeel ook toegang tot culturele activiteiten en evenementen tegen verlaagde kostprijs, en tot financiële ondersteuning, wanneer nuttig en nodig.

Meer weten?

Wenst u meer informatie over het IWT? Of bent u geïnteresseerd in onze instrumenten en diensten?

Contacteer ons dan op:

Bischoffsheimlaan 25
1000 Brussel

Tel. +32 (0)2 209 09 00
Fax +32 (0)2 223 11 81
info@iwt.be

Of bezoek onze site op:

www.iwt.be



**agentschap voor Innovatie
door Wetenschap en Technologie**

Bijlagen Activiteitenverslag 2008

Vuurkracht

Inhoud

Bijlage 1	Onderzoek en Ontwikkeling	116
Bijlage 2	KMO-Programma	126
Bijlage 3	SpecialisatieBeurzen	141
Bijlage 4	OnderZoeksmandaten	141
Bijlage 5	VIS-TD	158
Bijlage 6	VIS-TIS	160
Bijlage 7	VIS-CO	162
Bijlage 8	TETRA-Fonds	164
Bijlage 9	SBO-programma	176
Bijlage 10	LandbouwOnderzoek	181
Bijlage 11	TBM-programma	183

Bijlage 1 - Onderzoek en Ontwikkeling

AANVRAGER/ <i>Projecttitel</i> /Partners	Steun (€)	Extra steun
SILICOS NV <i>3Dheartscreen: New drug discovery platform combining in silico screening, 3D-visualisation and human heart cell validation</i> VUB, Faculteit Wetenschappen	386.546	ERA-NET; KMO; Samenwerking onderzoeksinstelling
PHILIPS INNOVATIVE APPLICATIONS NV Philips Innovative Applications BRUGGE <i>Adaptive TV</i>	368.997	
AGFA GRAPHICS NV <i>APOGEE MEDIA: Development of an integrated print publishing platform</i> Interdisciplinair instituut voor BreedBand Technologie SEINET GROUP SL	436.433	ERA-NET
GALAPAGOS NV <i>Novel therapy for RA: Kinases in inflammation</i> KULeuven, Faculteit Geneeskunde	4.359.567	KMO
XenICs NV <i>IndiCam: Onderzoek en ontwikkeling ten behoeve van prototypes van draagbare industriële inspectie camera's</i> Hogeschool West-Vlaanderen TESIN NV	438.884	KMO
BEKAERT NV - BTC <i>FLEXBAT: Flexible thin film batteries</i>	815.005	DTO
OPRINS PLANT NV <i>Cytokinine en auxinprofieling en -metabolisme in bamboe als sleutel en grondslag voor optimalisatie van weefselteelt- en productiesystemen</i>	97.507	KMO
BAYER BIOSCIENCE NV <i>PHOENIX: Exploring genetic and epigenetic mechanisms towards the improvement of photosynthetic efficiency, abiotic stress tolerance and vigor in oilseed rape plants</i> VIB - Vlaams interuniversitair Instituut voor Biotechnologie	1.113.540	
RISK CONTROL AND FINANCE COMPANY NV <i>NAMUR: Strategic development of a novel low-cost HIV inhibitor</i>	312.773	KMO
PHILIPS INNOVATIVE APPLICATIONS NV Philips Innovative Applications BRUGGE <i>Green TV</i>	175.350	DTO
Cochlear Technology Centre Belgium (CTCB) <i>C-DACS 2008: Direct acoustic cochlea stimulator</i>	825.360	
PUNCH METALS NV <i>I-CRASH: Simulation-based development of an innovative bumper beam concept with integrated crashbox functionality</i> LMS INTERNATIONAL NV	1.306.232	Automobiel; DTO

ANDROME NV TELEON ARRAKIS NV	236.175	KMO
JANSSEN PHARMACEUTICA NV <i>MCX: Kinome directed chemical genomics with a proprietary MCX compound collection</i>	2.390.520	
FERROMATRIX NV <i>Studie van de invloed van de procesparameters op de kerfslagwaarde van massieve gietstukken uit EN-GJS-400-18LT geproduceerd in giettoestand</i> SIRRIS - GENT	118.365	DTO
JANSSEN PHARMACEUTICA NV <i>GROWTH: The vasculature as common denominator between sensory and motor neuron diseases</i> UA, Faculteit Farmaceutische, Biomedische en Diergeneeskundige Wetenschappen Universiteit Hasselt, Faculteit Geneeskunde VIB - Vlaams interuniversitair Instituut voor Biotechnologie	2.499.131	
VAN HOOL NV <i>Ontwikkeling van een geautomatiseerd systeem voor de rendabele enkelstuks productie op grote lasrobotinstallaties</i>	149.410	Automobiel
CROPDESIGN NV <i>MoNeY - Maize: Identification of molecular networks for yield increase in Maize</i> UGent, Faculteit Wetenschappen	1.295.004	
MATERIALISE DENTAL NV <i>MaSOR: Modeling and simulating oral rehabilitation</i> KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen	247.969	Samenwerking onderzoeksinstelling
MATERIALISE NV <i>OrthoPD: Orthopedic platform design</i> UGent, Faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen	227.783	Overgangs toeslag
BARCO NV Security & Monitoring Division (SMD) <i>BISYSS: Intelligent systems for security and safety</i>	413.458	Overgangs toeslag
LMS INTERNATIONAL NV <i>ITEA 07006 MODELISAR: From system modeling to software running on the vehicle</i> KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen TRIPHASE NV VERHAERT NEW PRODUCTS AND SERVICES NV	1.445.249	Automobiel; EUREKA; KMO
SOLUTIA EUROPE BVBA <i>Alternatieve productiemethode voor polyvinylbutyral hars</i>	645.418	
KEPPEL SEGHERS BELGIUM NV <i>Mem-FICS: Membrane filtration intelligent control systems</i> KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen	183.168	DTO

NUTRECO FEED BELGIUM NV <i>Modellering van absolute en proportionele groeivariatie van de edele karkasdelen bij vleesvarkens in relatie tot genotype, voedersamenstelling en gezondheidsstatus ter ondersteuning van fokkerij, voederformulatie en bedrijfsmanagement</i> HYPOR BELGIUM NV KULeuven, Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen	239.234	
LMS INTERNATIONAL NV <i>MIDAS: Next generation numerical tools for mid-frequency acoustics</i> KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen	1.079.939	Automobiel
PUNCH POWERTRAIN NV <i>HYPER: Ontwikkeling van een functioneel model van een hybride aandrijving voor voertuigen in het B- en C-segment</i> LMS INTERNATIONAL NV PsiControl Mechatronica NV	1.476.444	Automobiel; DTO
DESSO SPORT SYSTEMS NV <i>Optimalisatie van de sporttechnische eigenschappen van kunstgrasvelden</i> UGent, Faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen UGent, Faculteit Ingenieurswetenschappen	569.293	
BARCO NV Security & Monitoring Division (SMD) <i>X3m Display</i>	691.981	DTO
GEOSEA NV <i>Jet Assisted Drilling</i>	77.030	
VDL JONCKHEERE Bus & Coach NV <i>Ontwikkeling van een gelede stadsbus uitgerust met een milieuvriendelijke parallelhybride aandrijflijn</i>	192.012	Automobiel
UMICORE NV UMICORE Research <i>New generation of particulate filters for medium speed diesel engines</i> ANGLO BELGIAN CORPORATION NV BOSAL RESEARCH NV MULTRONIC NV VITO - Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek	812.953	DTO; KMO
AGFA GRAPHICS NV <i>HYPERCURE: Control of functional properties of UV inks for high-throughput industrial inkjet systems</i> Centre National de la Recherche Scientifique Facultés Universitaires Notre-Dame de la Paix KULeuven, Faculteit Wetenschappen Radboud Universiteit Nijmegen, Faculteit der Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica UGent, Faculteit Wetenschappen Université Catholique de Louvain, Faculté des Sciences Université de Paul Cézanne	3.897.656	
BARCO NV BARCO AVIONICS <i>DU-8x5 Flight display unit</i>	1.018.528	LuRu

IPCOS NV <i>DISCO: Distillation modelling, control & optimization</i> BAYER ANTWERPEN NV Rheinisch-Westfälische Technische Hochschule Aachen	758.570	DTO; KMO
MICHEL VAN DE WIELE NV <i>SERVO WEEFRAAM: Ontwikkelen van een flexibele aandrijving van weeframen in een dubbelstukweefmachine</i>	173.302	Overgangs toeslag
ESSENSIUM NV <i>McWiener: Onderzoek naar Mesh netwerking voor draadloze sensor netwerken in besloten ruimten</i>	359.182	KMO
ASCO INDUSTRIES NV <i>Ontwikkeling en fabricage van slat tracks voor het commercieel vliegtuig Boeing B787 Dreamliner</i>	154.440	
ESSENSIUM NV <i>WILOW: Wlan implementation for LOW power</i>	140.393	KMO
ArcelorMittal Belgium NV ArcelorMittal Gent <i>CHILLY: Improved cut edge corrosion protection of painted Al-rich metallic coated steel</i> OCAS NV VUB, Faculteit Ingenieurswetenschappen	196.888	
SCIENTIFIC-ATLANTA EUROPE NV <i>Digital Content Manager for IPTV</i> Interdisciplinair instituut voor BreedBand Technologie	607.963	
OKAPI SCIENCES BVBA <i>Antiviral therapy for the rapid containment of outbreaks of classical swine fever virus</i> Centrum voor Onderzoek in Diergeneeskunde en Agrochemie KULeuven, Faculteit Geneeskunde	1.257.565	KMO; Samenwerking onderzoeksinstelling
PALM Brouwerij NV <i>Fundamenteel onderzoek naar de gemengde gisting en rijping van bier op hout</i> KULeuven, Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen	426.141	
EURAIR NV <i>Onderzoek naar alternatieve materialen, oppervlaktebehandeling en smering van tandwielen voor luchtvaarttoepassingen</i>	222.356	LuRu
AUDAX TECHNOLOGIES Ltd. <i>Het realiseren van een radiofrequentie elektronisch circuit waarbij maximaal gebruik gemaakt wordt van digitale schakelingen</i>	189.000	KMO
HERAEUS ELECTRO-NITE INTERNATIONAL NV <i>Through the wall ultrasonic measurements in liquid metals</i> Nederlandse Organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek (TNO)	413.720	DTO
PETERSIME NV <i>Actieve controle van embryogroei tijdens de uitkippingsfase in relatie tot uitkippingstijdsvenster en postnatale performantie</i> KULeuven, Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen	549.329	Samenwerking onderzoeksinstelling

MOVETIS NV <i>New directions for 5-HT4 receptor agonists</i> KULeuven, Faculteit Geneeskunde UGent, Faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen	1.466.379	KMO
FUJI OIL EUROPE NV <i>Omgeësterde vetten</i>	83.915	DTO
GEBOTECH BVBA <i>HPPCDB: High performance, PAT compliant disposable bioreactor systems for development and manufacture of biopharmaceuticals</i> DOBIT NV	354.166	ERA-NET; KMO
EGEMIN NV <i>E'hawk: Hybrid automation for warehousing kernel</i> Erasmus Universiteit Rotterdam, Faculteit Magement of Technology & Innovation KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen	915.585	
BARCO NV Security & Monitoring Division (SMD) <i>Broadcast Reference Monitor</i>	425.152	
ArcelorMittal Belgium NV ArcelorMittal Gent <i>Influence of ferroalloy impurities on the inclusion characteristics in liquid steel</i> KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen	673.836	DTO
BIOFUN BVBA <i>PROLAB: Research on cultivation and properties of probiotic bacteria for applicaton in vegetarian foodstuffs</i> ALPRO NV	267.870	ERA-NET; KMO
BARRIER THERAPEUTICS NV <i>CandIDazol: Innovative diagnostics for the rapid identification and detection of azole resistant candida yeasts</i> IMEC - Interuniversitair Micro-ElektronicaCentrum	573.489	ERA-NET; KMO
DiaMed BENELUX NV <i>LUCAS: Early (non- and minimally invasive) diagnostics of lung cancer</i>	245.123	ERA-NET; KMO
BEKAERT NV - BTC <i>HEX for Automotive: metal foam platform</i>	538.353	
SMET Foundation & Consolidation NV <i>In-situ bodemsanering van gechloreerde solventen in grondwater door middel van nulwaardig ijzer in bronzones</i> ARCADIS GEDAS NV	76.107	DTO
CARGILL HAUBOURDIN SAS CARGILL R&D Europe <i>Development of improved industrial yeast strains or bioethanol production</i> KULeuven, Faculteit Wetenschappen	620.481	
ALCATEL-LUCENT BELL NV <i>VAMPIRE: Video and advanced massively multicore processing for immersive experiences</i> Interdisciplinair instituut voor BreedBand Technologie UGent, Faculteit Ingenieurswetenschappen	1.443.451	Samenwerking onderzoeks- instelling

ATLAS COPCO AIRPOWER NV <i>Sound Brush: Industrial Compressor and generator noise: Innovative measurement and engineering technologies</i> KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen LMS INTERNATIONAL NV	372.232	
BENEO REMY NV <i>Fundamentele kennisopbouw binnen de ontwikkeling van etiketteerlijmen</i> KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen	223.121	DTO
FUGEIA NV <i>BRAN-BREWING: Exploiting the value of cereal bran in beer brewing</i> Katholieke Hogeschool Sint-Lieven, Technologie Campus Gent	157.206	KMO; Samenwerking onderzoeksinstelling
D SQUARE NV <i>Data mining in de procesindustrie: KPI analyse, intelligente alarmering en ondersteuning bij transitie in continue processen</i> KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen	527.520	KMO; Samenwerking onderzoeksinstelling
FLEN PHARMA NV <i>In vitro onderzoek naar de reactie van keratinocyten en Langerhans cellen op Staphylococcus aureus geïnduceerde stress</i>	195.000	KMO
Integrated Production & Test Engineering NV <i>OLASP: Onderzoek naar een doorbraak in het lasersnijproces van PCB's</i> SIRRIS - LEUVEN UGent, Faculteit Ingenieurswetenschappen Universiteit Hasselt, Faculteit Wetenschappen VITO - Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek	568.596	Samenwerking onderzoeksinstelling
TIBOTEC-VIRCO VIROLOGY BVBA <i>Study of disposable potentiometric immunosensors as point of care diagnostic tool for the detection of infectious disease pathogens</i> JANSSEN PHARMACEUTICA NV	1.422.904	
SOUDAL NV <i>SMX: Ontwikkeling van een isocyaan-vrij ééncomponentenschuim</i>	166.950	DTO
AMI Semiconductor Belgium BVBA <i>NICE_PD: Novel integrated circuits for efficiently powering ethernet devices</i> KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen	972.541	
CONCORDIA TEXTILES NV <i>Onderzoek naar de ontwikkeling van een innovatief en ecologisch verantwoord doek voor functionele zonnewering</i> Wetenschappelijk en Technisch Centrum van de Belgische Textielnijverheid	343.088	DTO
ARISTO MUSIC NV <i>Muzik: Muziek op maat van de klant</i> KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen UGent, Faculteit Ingenieurswetenschappen	577.387	KMO; Samenwerking onderzoeksinstelling

THOMSON TELECOM BELGIUM NV <i>MERGE: Mobility enabled residential gateway entity</i>	1.795.359	DTO
VCST - INDUSTRIAL PRODUCTS BVBA <i>SILENCIO: Onderzoek naar de haalbaarheid van een low cost Split Gear</i>	125.766	Automobiel
Cochlear Technology Centre Belgium (CTCB) <i>Signal processing and automatic fitting for next generation cochlear implants</i> KULeuven, Faculteit Geneeskunde KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen	1.061.700	Samenwerking onderzoeksinstelling
OLEON NV <i>FRAG: Friction reducing agent</i> FALEX TRIBOLOGY NV KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen	587.633	DTO; KMO
INZA CVBA <i>Onderzoek naar de verbetering van de nutritionele eigenschappen en de functionaliteit van zuiveldranken door gebruik van hoge druk homogenisatie</i> ILVO - Eenheid TECHNOLOGIE EN VOEDING	339.638	Samenwerking onderzoeksinstelling
UMICORE NV UMICORE Research <i>New generation nano-CeO2 abrasives for CMP applications</i> IMEC - Interuniversitair Micro-ElektronicaCentrum	269.282	
PUNCH POWERTRAIN NV <i>CYPRUS</i>	685.661	Automobiel
PHILIPS INNOVATIVE APPLICATIONS NV Philips Innovative Applications BRUGGE <i>Set2009: De volgende stap in mechanische designinnovaties voor televisies</i>	121.725	Overgangs toeslag
BEKAERT NV - BTC <i>ECO TRAC: Staalkoord versterking voor lichte banden</i>	1.011.743	Automobiel; EUREKA
ICOS VISION SYSTEMS NV <i>FANTOM: Fast nanometer topology measurements</i>	1.043.520	
ABLYNX NV <i>Development of novel protein half-life extension technologies that result in long half-lives and favourable pharmacokinetic properties for small protein drugs</i>	1.808.139	KMO
BEKAERT NV - BTC <i>NexFlaSh: Next generation flat and shaped wires</i>	834.195	
PHILIPS INNOVATIVE APPLICATIONS NV Philips Innovative Applications BRUGGE <i>LED4AL: Onderzoek in LED technologie voor toepassingen in kleurrijke lichtstroken</i> VUB, Faculteit Ingenieurswetenschappen	138.281	Overgangs toeslag
HELVOET PHARMA BELGIUM NV <i>HYPERION</i> Vlaams KunststofCentrum vzw	341.003	DTO

JAGA NV <i>Verbeteren van de energie-efficiëntie van verwarmings-, koel- en ventilatieproducten door middel van gevalideerde dynamische modellen</i> KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen	129.951	
PHILIPS INNOVATIVE APPLICATIONS NV Philips Innovative Applications BRUGGE <i>OneUX: From passive consumer to active enjoyment</i>	193.500	
ALCATEL-LUCENT BELL NV <i>RUBENS: Rethinking the use of broadband access for experience-optimized networks and service</i> Interdisciplinair instituut voor BreedBand Technologie	1.157.175	EUREKA; Samenwerking onderzoeksinstelling
AnSem NV <i>DIABOLO: Data-acquisition blocks for a new generation of home gateway and home networking standards</i>	512.435	KMO
METRIS ENGINEERING SERVICES NV <i>Robotic CMM Arm scanning in automotive industry</i> TOWER AUTOMOTIVE BELGIUM BVBA	355.361	Automobiel; KMO
ALERIS ALUMINIUM DUFFEL BVBA <i>Factors controlling the bendability of Al alloys for automotive application</i> UGent, Faculteit Ingenieurswetenschappen	423.525	Automobiel; Samenwerking onderzoeksinstelling
ADVANCED PRODUCTS NV <i>Onderzoek en ontwikkeling van een vezelversterkte back-up ring voor hoge druk / grote diameter dichtingen gebruikt in olie- en gasindustrie</i>	76.443	Overgangs toeslag
UMICORE NV UMICORE Research <i>CIGS: Closed loop development: from just enough pure materials to recycled CIGS</i> Eidgenössische Technische Hochschule Zürich UGent, Faculteit Ingenieurswetenschappen	319.361	Samenwerking onderzoeksinstelling
VOLVO GROUP BELGIUM NV <i>Conceptontwikkeling voor een heftruckvrije fabriek</i> UGent, Faculteit Ingenieurswetenschappen	190.350	Automobiel
reMYND NV <i>Mode of action and target identification of lead compounds for treatment of Alzheimer's disease</i> KULeuven, Faculteit Wetenschappen UGent, Faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen	957.513	KMO; Samenwerking onderzoeksinstelling
ESSENSIUM NV <i>LOLITA: Low power location-aware intelligent translayer algorithm</i>	286.957	KMO
MARS BELGIUM NV <i>Een ecologisch performante flexibele productielijn geschikt voor meerdere rijstvariëteiten</i>	215.720	DTO

SBAE INDUSTRIES NV <i>HALOSYDNE: Duurzame en kostenefficiënte productie van mariene microalgen voor de aquacultuur</i>	1.372.207	KMO; Samenwerking onderzoeks- stelling
ILVO - Eenheid DIER KULeuven, Campus Kortrijk UGent, Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen UGent, Faculteit Wetenschappen		
ALCATEL-LUCENT BELL NV <i>FAMOUS VIDEO: Fixed and mobile network evolutions for enhanced video delivery</i>	787.243	
MELEXIS TESSENDERLO NV <i>Platform for magnetic and pressure sensors for automotive applications</i>	172.200	Samenwerking onderzoeks- stelling
KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen		
MOVETIS NV <i>Protein kinase inhibitors: a novel approach to treat secretory diarrhoea</i>	1.779.040	KMO; Samenwerking onderzoeks- stelling
Erasmus Universiteit Rotterdam, Faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen UGent, Faculteit Diergeneeskunde		
BARCO NV Medical Imaging Division (MID) <i>MEVIC: Medical Virtual Imaging Chain</i>	699.041	
ICMS Group NV <i>AKROPOLIS: Advanced knowledge representation of objects and personnel oriented learning curve support</i>	398.392	KMO; Samenwerking onderzoeks- stelling
KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen		
HERAEUS ELECTRO-NITE INTERNATIONAL NV <i>iProbe: Disposable digital sensors for molten metal</i> ICsense NV	420.388	DTO; KMO
ALCATEL-LUCENT BELL NV <i>METAVVERSE 1: New telecommunication paradigm for mixed real and virtual universes</i> NAZOOKA BVBA VUB, Faculteit Letteren en Wijsbegeerte	1.101.010	EUREKA; KMO
TOPCHIM NV <i>SNAP: Productie van geïmidiseerde styreen-maleïnezuur nanopartikels en oppervlakte-interacties met verschillende substraattypes</i>	606.165	KMO; Samenwerking onderzoeks- stelling
UGent, Centrum voor Materiaalstudie en Engineering		
ALCATEL-LUCENT BELL NV <i>iSEED: Innovation on stability, spectral and energy efficiency in DSL</i> KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen VUB, Faculteit Ingenieurswetenschappen	1.562.286	
RADIANT COLOR NV <i>SAT II: Second generation of saturated pigments</i> Max Planck Institut für Polymerforschung	306.271	

BARRY CALLEBAUT NV <i>Naar een nieuwe generatie chocoladeproducten door in te grijpen in het cacaoboonfermentatieproces door middel van aangepaste starterculturen</i> VUB, Faculteit Wetenschappen	575.983	Samenwerking onderzoeksinstelling
PROVIRON HOLDING NV <i>Haalbaarheidsstudie van een low cost fotobioreactor voor de kweek van microalgen</i> MATTHYS NV Power-Link, Energiekennisplatform Universiteit Gent UGent, Faculteit Economie en Bedrijfskunde Wageningen Universiteit, Departement Agrotechnologie en oedingswetenschappen	336.870	DTO; KMO
PHILIPS INNOVATIVE APPLICATIONS NV Philips Innovative Applications Turnhout <i>3rd Generation UHP</i>	507.213	
PHILIPS INNOVATIVE APPLICATIONS NV Philips Innovative Applications BRUGGE <i>HDTVNext: High definition TV - next generation</i> BARCO NV	677.063	
LayerWise NV <i>SLMMA: Selective laser melting voor medische applicaties</i>	327.644	KMO
ArcelorMittal Belgium NV ArcelorMittal Gent <i>Hybride, gedistribueerde optimalisatie van planningsproblemen</i> Interdisciplinair instituut voor BreedBand Technologie	265.353	DTO
INDIE GROUP NV <i>ITEA 07003 ITEI: Information technologies supporting the execution of innovation projects</i> INNOV SUPPORT EV SIRRIS - BRUSSEL SPIKES NV	1.063.960	EUREKA; KMO; Samenwerking onderzoeksinstelling
MELEXIS TESSENDERLO NV <i>ITEA 07010 EVOLVE: Evolutionary validation, verification and certification</i> BARCO NV KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen Open License Society VZW TRIPHASE NV	1.084.260	EUREKA; KMO
AMI Semiconductor Belgium BVBA <i>VERITAS: Vertical engineering and reliability analysis of trench-based advanced power switches</i> IMEC - Interuniversitair Micro-ElektronicaCentrum	3.037.897	Samenwerking onderzoeksinstelling
VAN HOOL NV <i>Ontwikkeling van een gamma duurzame hybride diesel-elektrische stadsbussen</i> VUB, Faculteit Ingenieurswetenschappen	650.512	Automobiel; DTO
BARCO NV Security & Monitoring Division (SMD) <i>ITEA 07009 TVProdNext</i> Interdisciplinair instituut voor BreedBand Technologie	760.531	EUREKA; Samenwerking onderzoeksinstelling
PHILIPS INNOVATIVE APPLICATIONS NV Philips Innovative Applications Turnhout <i>ULTIMO / SIRIUS</i>	2.503.041	DTO

Bijlage 2 - KMO-Programma

AANVRAGER/ <i>Projecttitel</i> /Partners	Steun (€)	Extra steun
Tapijtfabriek ALFA NV <i>Waterabsorberend vermogen van holle vezels voor vulgaren in kunstgras</i> UGent, Faculteit Ingenieurswetenschappen	29.430	KMO
AVENTIV NV <i>Kennisverwerking en Studie m.b.t. Systeemdrivers en Flexibele Data Buffering a.h.v. Virtuele Hardware</i>	22.000	KMO
FALEX TRIBOLOGY NV <i>Technische uitbreiding van slijtageapparatuur naar tribocorrosie</i>	22.000	KMO
OXOPIA NV <i>Oxopia</i>	23.891	KMO
ANYGMA NV <i>Anygmatix: "V-Script"</i>	409.488	KMO
VERHAERT NEW PRODUCTS AND SERVICES NV <i>ART. PRESS GP</i> UGent, Faculteit Ingenieurswetenschappen	98.944	KMO
ELSYCA NV <i>Development of new tool to produce MEMS devices in a standard CMOS process</i>	8.175	KMO
MAIS Automatisering NV <i>Ontwikkeling prototype kweekunit voor aquacultuur in de glastuinbouw</i> PCG - Provinciaal Proefcentrum voor de Groenteteelt vzw	37.800	DTO; KMO
R&D INTERNATIONAL NV <i>Geautomatiseerde Multi-Screen Projectie</i> Universiteit Hasselt, Faculteit Wetenschappen	56.213	KMO
EMULCO LABORATORIES NV <i>ESP: Edge Swelling Problem</i> UGent, Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen	38.500	DTO; KMO
ABG CONSULTING NV <i>Innovatieve onderzoeksmethodes en toepassing van innovatieve technieken in het domein van betonherstellingen</i>	26.333	KMO
VYNCKE Energietechniek NV <i>Thermische valorisatie van energiegewassen</i>	245.450	DTO; KMO
LINOPAN NV <i>Realisatie van een droger-naverbrander-stoomketel combinatie met elektriciteitsproductie bij Linopan</i>	138.746	DTO; KMO
TRIPHASE NV <i>Multi Hybrid Vehicle</i>	8.040	KMO
GLACIO NV <i>De ontwikkeling van een multifunctionele lijn voor meerlagige ijsproducten</i>	162.270	KMO

ECOSWEEPER BVBA <i>AWB grachten</i>	132.069	DTO; KMO
CRYO-SAVE LABS <i>Cryopreservatie van weefsel in functie van mesenchymale stamcel banking</i> Universiteit Keulen	33.000	KMO
MANZANA BVBA <i>Sentido - aanraakschakelaar</i>	69.925	KMO
PHARMA DIAGNOSTICS NV <i>High throughput solutions for ADME-Tox in drug discovery</i>	100.000	KMO
QUGAR DESIGN SYSTEMATIX BVBA <i>Metalen behuizingen voor openbare ICT producten</i>	75.950	KMO
RACQUET PLASTICS BVBA <i>Haalbaarheidsstudie van geëxtrudeerde kunststofplaten met antimicrobiële eigenschappen</i> KULeuven, Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen Warrington Fire Gent NV	23.031	KMO
DELTA ENGINEERING BVBA <i>Preferentieel krimpen van folie</i> INDURIUM ENGINEERING SERVICES NV	29.447	DTO; KMO
MAENE NV <i>Ontwikkeling en prototypebouw van een nieuwe generatie glasleuningen</i> Katholieke Hogeschool Sint-Lieven, Technologie Campus Gent	65.068	KMO
FluidDA NV <i>Analyse en optimalisatie van de flow in beademingsmaskers</i> UA, Faculteit Geneeskunde	33.000	KMO
Innovative Metabolic Devices BVBA <i>Hypo- en Hyperglycaemisch Anticipatiesysteem: klinische, technologische en marketing haalbaarheidsstudie</i>	200.000	KMO
SWINKELS/THIJS DE BEER NV <i>Kennisgedreven onderzoek naar de mogelijkheden van digitale druktechnologieën (piëzo- en valve-jet) voor het bedrukken van textielsubstraten met pigmentinkten (metallische, thermisch en UV-curable inkten)</i> Hogeschool Gent, Textiel Opleidings- & Ontwikkelingscentrum	30.274	DTO; KMO
BOSS PAINTS NV <i>Studie van bindmiddelen om de hechting van grondlagen op bepleistering te verbeteren</i>	22.000	KMO

Brouwerij "Gruut" BVBA <i>Technologische en economische haalbaarheidsstudie voor de productie van bier en sensoriele evaluatie van kruidenmengels als mogelijk substituuat voor hop bij de bierbereiding</i> BLUE LINES BVBA CoEnCo BVBA Katholieke Hogeschool Sint-Lieven, Technologie Campus Gent THE COMMUNUCATION HOUSE	61.340	KMO
ARTILIUM COMMUNICATIONS NV <i>Arta2 - An Innovative Shared Services Delivery Platform</i> Interdisciplinair instituut voor BreedBand Technologie	200.000	KMO
SILICOS NV <i>Haalbaarheidsstudie voor een O&O-project rond potente MDM2/P53 interactie remmers</i>	22.000	KMO
SEPS Pharma NV <i>Self emulsifying prodrug system (SEPS)</i> BIRD GOËN & Co Universiteit Hasselt, Faculteit Geneeskunde	73.519	KMO
ENGINEERED PRESSURE SYSTEMS INTERNATIONAL NV <i>Haalbaarheid en knelpuntenstudie van gewikkelde drukvaten</i> INDURIUM ENGINEERING SERVICES NV	33.000	KMO
BIOGASTEC NV <i>Uitwerking van een oplossing voor de schuimproblematiek bij biogasinstallaties</i>	22.000	KMO
GeoID BVBA <i>Studie voor ontwikkeling van een 3D visualisatiecomponent voor ship manoeuvring software op basis van satellietbeeldmateriaal</i>	21.750	KMO
VISION4S CVBA <i>Haalbaarheidsstudie voor het gebruik van intelligente camera's in de zorgsector</i>	42.250	KMO
VODTEC BVBA <i>Mobile video platform</i>	107.634	KMO
INCORPORE TECHNOLOGIES BVBA <i>Revalidatietoestel voor het statisch en dynamisch analyseren en trainen van rug- en buikspieren</i> MENSANA vzw NiniX Technologies NV SIRRIS - LEUVEN	222.260	KMO; Samenwerking bedrijven
BIOLIGN NV <i>Technologische innovaties voor de conversie van lignocellulose in bioethanol</i> Katholieke Hogeschool Sint-Lieven, Technologie Campus Gent UA, Faculteit Farmaceutische, Biomedische en Diergeneeskundige Wetenschappen UGent, Faculteit Wetenschappen VIB - Vlaams Interuniversitair Instituut voor Biotechnologie ZABEAU & PARTNERS BVBA	65.641	KMO

SABENA FLIGHT ACADEMY DEVELOPMENT <i>Implementatie, subjectieve en objectieve evaluatie van het Lm² (lateral manoeuvring motion) concept op een Full Flight Simulator</i> UA, Faculteit Wetenschappen	42.145	KMO
SILICOS NV <i>Vorbereiding voor een Europees project in het kader van EUROTRANS-BIO THIRD CALL</i>	10.000	KMO
D-ZIGN STONE NV <i>Complete waterdichting voor afvoergeulen in douche ruimte en naar een tolerantie van 0 te herleiden betreffende de waterdichting en het gemakkelijk installeren van de dichtingsmat</i> Patentwerk BV SIRRIS - DIEPENBEEK 1	33.000	KMO
COPACO NV <i>Haalbaarheidsstudie voor de ontwikkeling van insectengaas op basis van po monofilamenten</i> Wetenschappelijk en Technisch Centrum van de Belgische Textielnijverheid	33.000	KMO
High Tech Laser BVBA <i>Identificatie en toepassingsmogelijkheden van nanopartikels bij het tandblekingsproces</i> B&Co Inc NV Nationaal Universitat Lvivska Polytechnika UGent, Faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen	33.000	KMO
CREAX NV <i>Fostering creativity</i>	10.000	KMO
PRISMAX BVBA <i>Een full rendering service platform voor architecten</i> SAMPI GCV	87.375	KMO
Biscuiterie Jules Destrooper NV <i>To manage the oxidation of butter in the Paris Wafer</i> CREAX NV	33.000	KMO
TRAFICON NV <i>Haalbaarheidsstudie voor het gebruik van stereovisie voor de detectie van voetgangers op oversteekplaats</i> VISION ++ BVBA	17.763	KMO
EDITAL NV <i>B-Shaft: Bedrijfs-Slimme Herkenning van Analoge Fonetische Termen</i>	22.000	KMO
BRAINDRUMS BVBA <i>Bedrijfsplan en uitwerking van een business model voor innovatie van diensten</i> ICEVISTA BVBA	41.986	KMO
LUXILON INDUSTRIES NV <i>Onderzoek naar de mogelijkheden van (mono, multi)filament-engineering door het coaten met geavanceerde polymeren</i> Hogeschool Gent, Textiel Opleidings- & Ontwikkelingscentrum	33.000	KMO

BUSINESS LANGUAGE AND COMMUNICATION CVBA <i>Ontwikkeling van een gecalibreerde itembank voor taaltesting bij professionals: een haalbaarheidsstudie</i> KULeuven, Research and Development	33.000	KMO
Leuven Air Bearings NV <i>Ontwikkeling van een luchtgelagerde hoge snelheid spindel voor industriële toepassingen</i>	84.654	KMO
ELSYCA NV <i>Ontwikkeling van simulatie en optimalisatie software voor de elektrochemische opdikking van gedrukte schakelingen</i> ACB NV MANIA TECHNOLOGIE Belgium NV	185.549	DTO; KMO
RENSON VENTILATION NV <i>Studie van inbraakvertragende ventilatieroosters toegepast in residentiële, tertiare en industriële gebouwen</i> Wetenschappelijk en Technisch Centrum voor het Bouwbedrijf	33.000	KMO
NUTRILAB NV <i>D-Tagatose production through Enzymatic conversion of D-Galactose and the use of Tagatose in functional food products</i>	81.402	KMO
TELEVIC NV <i>Toedt - Toepassingen via interactieve digitale televisie</i>	22.000	KMO
Applied Oral Innovative Services NV <i>Digitale Waferproductie</i>	112.197	KMO
RWA BVBA <i>Diefstalsirene met dubbele gecompartmenteerde platte hoorn, tamperdetectie zonder mechanische contacten, nieuwe passieve inspuitbeveiliging, nieuwe doorboordetectie, ...</i>	30.600	KMO
VERMAKO BVBA <i>Low-cost serre</i> Katholieke Hogeschool Sint-Lieven, Technologie Campus Gent	22.808	KMO
BEXCO NV <i>Duurzame transporthaspels</i> INDURIUM ENGINEERING SERVICES NV	30.540	KMO
DE BUF HYDRAULIEK NV <i>Haalbaarheid van seriematig bouwen van betonmixers</i> Katholieke Hogeschool Sint-Lieven, Technologie Campus Gent	31.148	KMO
VULKOPRIN NV <i>Haalbaarheid van een multifunctionele meet- en testbank voor industriële wielen</i> Katholieke Hogeschool Sint-Lieven, Technologie Campus Gent	33.000	KMO
VAN HOECKE AUTOMATION NV <i>SDDS: super dynamic drive system</i> FLANDERS MECHATRONICS Technology Centre vzw	132.205	KMO

Transport JOOSEN NV <i>Optimalisatie voor reductie van ritten met lege containers over de weg</i>	36.366	KMO
IPCOS NV <i>BATCH II</i>	186.719	KMO
EggCentris NV <i>Sperma motiliteitsindex - hoe bepalen? Een goede parameter voor het opsporen van toxiciteiten?</i> UGent, Faculteit Diergeneeskunde	25.538	KMO
DARVAN Invest NV <i>Revolution</i> Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende, Campus HTI Oostende	193.311	KMO
AVC NV <i>Studie toepassingmogelijkheden van alternatieve lichttechnologieën</i>	20.568	KMO
CUB BVBA <i>Haalbaarheid van een mobiele stabiliseerinstallatie</i> INDURIUM ENGINEERING SERVICES NV	31.665	KMO
AVIA-GIS BVBA <i>Studie naar de aërodynamische karakteristieken van een vliegtuiggedragen insectenval - Air-Borne Trapping Device (ABTD)</i> Von Karman Institute for Fluid Dynamics (VKI)	33.000	KMO
MMPCS BVBA <i>Ontwikkeling van een prototype van een geïntegreerd kassasysteem voor multiwinkel</i>	25.488	KMO
DSPC NV- De Sweemer Precision Casting <i>Ontwikkeling van een Europees communicatie platform voor samenwerkingsprojecten in de ontwerp-, test- en productieketen van gietstukken</i> METAAL- EN IJZERGIETERIJ DE SWEEMER NV SIRRIS - GENT	101.714	ERA-NET; KMO
TRINEAN NV <i>On-Chip Vloeistofdetectie</i>	22.000	KMO
52M BVBA <i>Locon voorbereiding</i>	6.617	KMO
MOERMAN NV <i>Een vloerwisser met verhoogd gebruikscomfort en verlaagde kostprijs</i>	26.819	KMO
ELECTRAWINDS WEST-VLAANDEREN NV <i>WT RadAbs - Windturbines met radarabsorberende eigenschappen</i> Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende, Campus KIHVV KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen	20.316	DTO; KMO
Assist Tech Europe BVBA <i>Roll-Model: de totaaloplossing voor personen met ernstige handicaps</i> SKIL NV	366.744	KMO
KELST VZW <i>Businessplan voor de Kelstone</i>	129.575	KMO

GeoVise BVBA <i>Haalbaarheidstudie Geo-Business Intelligence oplossingen</i>	80.207	KMO
EASICS NV <i>"GODS": Geünificeerd Ontwerp van Digitale Systemen</i>	105.573	KMO
MOBIXX BVBA <i>Onderzoek naar haalbaarheid van ontwikkeling en commercialisatie van mobiel internet</i> IBBT - Interdisciplinair instituut voor BreedBand Technologie	92.530	KMO
SOILUTIONS VOF <i>Haalbaarheid van het produceren van bakstenen uit slib</i> Katholieke Hogeschool Sint-Lieven, Technologie Campus Gent VARAFIN BVBA	115.858	DTO; KMO
REDERIJ ISHTAR BVBA <i>Ontwikkeling en inrichting van een prototype catamaran-vissersvaartuig voor kustvisserij met flexibele omschakelmogelijkheden voor diverse visserijtechnieken</i> BREVISCO BVBA ILVO - Eenheid DIER SIRRIS - LEUVEN Vlaams Instituut voor de Zee vzw	106.321	DTO; KMO
Formal & Knowledge Systems BVBA <i>THE Content BOX</i> IMMO LIMBO/Cube New Media NV	41.696	KMO
DAIRY NUTRIENTS MARKETING DIVISION NV <i>The further purification of milk fat globule membrane fragment and its effect on intestinal discomfort of Irritabel Bowel Syndrome (IBS) patients</i>	58.706	KMO
Freedom of Movement CVBA <i>ISH-Instaphulp voor andersvaliden</i> Business-Integrated Intellectual Property cvba Innovatiecentrum voor Huisvestiging met Aangepaste Middelen Mariasteen vzw SIRRIS - LEUVEN	240.566	KMO
TRINEAN NV <i>FTN: nieuwe concepten voor karakterisatie van kleine samples door middel van fluorescentie, turbidimetrie of nephelometrie uitlezing</i>	22.000	KMO
Fill-Pack BVBA <i>Micro Botteling Factory</i>	146.514	KMO
INDIGOV BVBA <i>Ontwikkeling van een eParticipatief crossmediaal platform</i> LODGON BVBA	55.403	KMO
COBLO NV <i>Onderzoek productie honinggraatpanelen ("Wabepplatte")</i>	25.667	DTO; KMO
M.D.C.E. BVBA <i>Het meten van de Nautische Diepte</i> DEMCO BVBA	55.864	DTO; KMO

IMAGE LINE SOFTWARE NV <i>Haalbaarheidsonderzoek van een device. voor interactie tussen speelgoed en beeldscherm</i> SAMPi GCV	30.960	KMO
I-COATS NV <i>Ontwikkeling van geschikte testprocedures voor de ontwikkeling van nieuwe watergedragen vetsystemen voor slijtagebescherming in staalkabel</i> FALEX TRIBOLOGY NV	33.000	KMO
OXYNADE BVBA <i>Crawlen, parsen en extracten van gestructureerde data van online informatie bronnen voor publicatie in verticale search engines</i>	83.150	KMO
ELASTA NV <i>Implementatie van digitale druktechnologieën voor het bedrukken (direct of indirect) van geweven of gebreide elastische of niet-elastische smalband</i> Hogeschool Gent, Textiel Opleidings- & Ontwikkelingscentrum	27.258	KMO
A.C.I. NV <i>VISION 2010 - De ontwikkeling van een prototype voor een nieuwe generatie geautomatiseerde apotheekmagazijnen</i>	139.227	KMO
R.E.D. LABORATORIES NV <i>Innovatiestudie voor de ontwikkeling van een SNP-gebaseerd ME/CFS diagnostisch platform</i>	22.000	KMO
CID LINES NV <i>Development of a prototype for a non-toxic coccidiocide disinfectant</i>	200.000	KMO
JOBETRADE NV <i>Voorstudie multiroom/multisource systeem ARTxx met RF Bidirectionele bediening</i> SIGNUM BVBA	33.000	KMO
AVC NV <i>LumiLine</i>	52.862	KMO
UPSYNC NV <i>Plan! Optima</i> Katholieke Hogeschool Sint-Lieven, Technologie Campus Gent	391.600	KMO
ETRACON BVBA <i>Afboordautomaat voor kleine tapijten met automatische aan- en afvoer</i> Amatex BVBA Fidomatic BVBA	60.986	KMO
IMPEXTRACO NV <i>Evaluatie en implementatie van een innovatief concept voor het testen en valideren van exogene enzymen op de vertering van DDGS bij varkens</i> Katholieke Hogeschool Sint-Lieven, Technologie Campus Gent KULeuven, Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen	33.000	KMO

VidimSoft BVBA <i>VidimScan</i> CHR de Namur UGent, Faculteit Ingenieurswetenschappen	77.655	KMO
iVOX BVBA <i>Amigo: Opzetten van een Europese online research infrastructuur</i> LODGON BVBA	91.487	KMO
THREE KIDS BVBA <i>Ontwikkelen van een nieuw sluitsysteem in borstvoedingslingerie</i> NEW LINGERIE BVBA	42.440	KMO
@mire NV <i>Authoring in an institutional repository environment</i>	47.993	KMO
BASSLEER BIOFISH NV <i>Voorstudie KHV Quick Test gebaseerd op de BLUSPOT-technologie</i> Hogeschool voor Wetenschap en Kunst, Campus De Nayer	24.405	KMO
ORBID NV <i>Haalbaarheidsstudie automatisering</i> DE JONGE LUC BVBA	33.000	KMO
TOPLIGHT NV <i>Ontwerp van een LED verlichtingstoestel voor algemene en accentverlichting</i> Katholieke Hogeschool Sint-Lieven, Technologie Campus Gent	32.040	KMO
COMINBEL NV <i>Studie van de mogelijkheden voor opwaardering van beendermeel door verhoging van het eiwitgehalte</i> Katholieke Hogeschool Sint-Lieven, Technologie Campus Gent MASTERING NV	29.520	KMO
VERHAERT NEW PRODUCTS AND SERVICES NV <i>Componential Coding: proof-of-concept van een condition monitoringinstrument</i>	161.824	KMO
Vibrating Separation Technologies BVBA <i>Haalbaarheid van de verwerking van dunne varkensmest door inzet van vibrerende membraantechnologie</i>	38.535	KMO
VISION BVBA <i>Het ontwikkelen van een online platform voor het gestructureerd aanmaken en valideren van high-end e-learning content en high-end e-learning bevragingmodules</i>	68.634	KMO
Creative Spread Innovations BVBA <i>Haalbaarheidsstudie voor de ontwikkeling, productie en commercialisering van een innovatief broodbeleg</i> Addestino Innovation Management CVBA UGent, Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen V&G SENSORY BVBA	37.760	KMO
VISION ++ BVBA <i>V++ kernel & product ontwikkeling</i>	74.125	KMO

NOVOPOLYMERS BVBA <i>Onderzoek naar Materialen, Formulaties en Productieprocessen voor de productie van Nieuwe Encapsulant- en Back-Sheet Films voor het Efficient en Duurzaam Inkapselen van Fotovoltaïsche Zonnecellen</i>	152.000	KMO
PERDU NV <i>Voorstudie voor de next generation telemaintenance- en besturingsmodule</i>	22.000	KMO
MACOVAK BVBA <i>Universele doppensluitmachine</i>	29.311	KMO
DD Engineering BVBA <i>Universele extruder chocoladevullen</i>	257.143	EUREKA; KMO
HistoGeneX NV <i>Production and marketing of instrumentation for the automation of TriMolFix™ tissue processing</i>	196.475	KMO
WEVERIJ VAN DEN BROUCKE NV <i>Outdoor-tapijten</i> Wetenschappelijk en Technisch Centrum van de Belgische Textielnijverheid	23.912	KMO
ANUBIZ BVBA <i>EnOx Project</i>	200.000	KMO
General Process Steering NV <i>GPS-Plan</i> Katholieke Hogeschool Sint-Lieven, Technologie Campus Gent	167.522	KMO
ARCABASE BVBA <i>Arcabase SOA Application Development Engine</i> SIRRIS - BRUSSEL	256.406	KMO
LombardiaFoodCreator NV <i>LFC Ginger</i>	100.000	KMO
THENERGO NV <i>Haalbaarheid alternatieven digestaatverwerking</i> AVECOM NV	29.746	DTO; KMO
TRAFICON NV <i>Ontwikkeling van een stereovisie sensor voor verkeerstoepassingen</i>	200.000	KMO
Betonfabriek De Bonte & Van Hecke NV <i>EBS Plus Mobiel</i>	144.954	KMO
LANNOO UITGEVERIJ NV <i>Iedereen auteur! Ontwikkeling van een Web 2.0 platform voor kwalitatieve, toeristische user-generated content</i> DUO NV KULeuven, Faculteit Sociale Wetenschappen	144.289	KMO; Samenwerking bedrijven
FLOW NV <i>Traffic service platform & selected applications</i>	146.455	KMO

LITHIUM ICT BVBA <i>"Ensemble": een platform voor nieuwe multi-user man-machine interface vormen</i>	21.338	KMO
AUREA IMAGING BVBA <i>Subsidie application for the development of Unmanned Aerial Vehicles Services in Flanders</i>	79.189	KMO
BEXCO NV <i>Arctische Touwen - Studie naar het dynamisch gedrag van synthetische touwen in extreem koude omstandigheden</i> UGent, Faculteit Ingenieurswetenschappen	21.643	KMO
A-ENGINEERING NV <i>Verwerving van kennis voor de ontwikkeling van applicaties en systemen voor de chemievrije behandeling van water</i>	22.000	KMO
BOONDOGGLE NV <i>ARRIBA: Advanced Re-usable Rich Internet Banking Applications</i>	22.000	KMO
DEVAN CHEMICALS NV <i>Vorbereiding FP7-NMP-2008-SME-2 Project Nanobond</i>	10.000	KMO
LOQUTUS NV <i>Ontwerp en ontwikkeling van een werklastmetingsinstrument: De WLM suite</i>	193.761	KMO
CEDO R&D BVBA <i>Innovatiestudie voor de ontwikkeling van gassensoren met nanotechnologie (CNTs)</i> MASARYK UNIVERSITY	31.625	KMO
RACE PRODUCTIONS NV <i>R-FLOW: Onderzoek naar verbeterde micro-aerodynamica van racefietsen door nieuwe verftechnieken</i> NOVOGRAAF NV Von Karman Institute for Fluid Dynamics (VKI)	33.000	KMO
EXCICO NV <i>Microelectronics Applications for High-Energy Laser Processing</i>	154.591	KMO
ARENCO PHARMACEUTICA NV <i>Ontwikkeling van een innovatieve pediatrie toedieningsvorm op basis van een artemisinine gebaseerde combinatietherapie voor de behandeling van malaria</i> VUB, Faculteit Geneeskunde en Farmacie	146.627	KMO
BIG TYRE RECYCLING CORPORATION BVBA <i>Ontmantelen van oversized rubberen banden met ultra hoge druk waterstralen - recuperatie van rubber en staaldraad en Kevlar vezels</i>	355.556	KMO
SOWEPO VZW <i>Haalbaarheidsstudie voor de aanmaak van confituur en gelei op basis van hoppescheuten</i> Katholieke Hogeschool Zuid-West-Vlaanderen, Campus Roeselare	5.550	KMO
STONE TECH BVBA <i>Machine voor plaatsing van natuursteen volgens ecostone systeem</i> VAN CAMP NV	122.760	KMO

M4E NV Exploitatietzetel <i>Magnet Emulsion Techonology (MET)</i>	66.986	KMO
RAYTECH BVBA <i>Ontwikkeling van een nieuw type rebreather met hoge performantie</i>	60.398	KMO
ORGANIC WASTE SYSTEMS NV <i>Biologische Biogasontzwaveling</i>	22.000	KMO
BELPARTS BENELUX NV <i>GHREEC: Geavanceerde HVAC Regeling voor hogere Energie-Efficiëntie en Comfort</i> EXPERTS UNITED BVBA	26.838	KMO
ULTRAGENDA NV <i>Een universeel afsprakenplatform voor de zorg, horizon 2013: concept, technologie, business</i>	22.000	KMO
DEWA NV <i>Stofarme mobiele scheepsbelader</i> Katholieke Hogeschool Sint-Lieven, Technologie Campus Gent	33.000	KMO
DEVAN CHEMICALS NV <i>Manunet Project: AM-PLASMA: "New advanced antimicrobial concept based on atmospheric pressure plasma technology for high durable textile applications"</i> Hogeschool Gent, Textiel Opleidings- & Ontwikkelingscentrum	220.036	ERA-NET; KMO
SPINNEKOP NV <i>Bedenken en evalueren van concepten voor het verwijderen van de buitenste krombladeren bij het snijden van witloofkroppen</i> ILVO - Eenheid TECHNOLOGIE EN VOEDING	10.152	KMO
CALLE-PLANT CV <i>Kruisingsmogelijkheden bij Viburnum voor selectie naar bloemkleur en doorbloeiendheid</i> ILVO - Eenheid PLANT	28.433	KMO
DESATEX NV <i>Haalbaarheidonderzoek omtrent het weven op industriële weefmachines van het heel fijne jacquardfluweel weefsels met een changeant grondkleureffect en met een zijdeachtige pooloppervlak en dit voor meervoudige toepassingen</i>	22.000	KMO
TELEVIC NV <i>Intelligent Networked Active LOudspeaker System (INALOS)</i> IMEC - Interuniversitair Micro-ElektronicaCentrum	21.488	KMO
Televic Education NV <i>Teacup</i>	157.917	KMO
CLOSE TO BONE NV <i>Fitmapping voor BH's</i>	84.498	KMO
B. REKENCENTRA NV <i>Intelligent weight & balance</i> Katholieke Hogeschool Sint-Lieven, Technologie Campus Gent	199.992	KMO

TECHNISCHE ORTHOPEDIE BELGIE NV <i>Studie ter ontwikkeling van een elektronisch verstelmechanisme voor orthopedisch korset</i>	28.961	KMO
PB CALC & CONSULT BVBA <i>BouwData: een nieuw model voor het bouwproces</i>	29.666	KMO
QUICK SENSOR NV <i>ISS-Advanced</i>	102.642	KMO
Hippo Point Interactive NV <i>Emo Gauge</i> IBBT - Interdisciplinair instituut voor BreedBand Technologie	52.643	KMO
ORATOR VOF <i>Luidspreker met driewegsysteem in gesloten behuizing</i> VUB, Faculteit Ingenieurswetenschappen	46.017	KMO
LABOREX BVBA <i>Innovatie injector- & drukstraalcabines</i>	116.403	KMO
RUDOLF CHEMIE NV <i>Onderzoek naar de toepassingsmogelijkheden van gedopeerd nano-TiO2 op textielmaterialen voor luchtzuivering en self-cleaning effecten in binnenhuistoepassingen</i> Hogeschool Gent, Textiel Opleidings- & Ontwikkelingscentrum PRODUCT SERVICE NV	33.000	KMO
DELTA ENGINEERING BVBA <i>Snelle modulaire stapelrobot voor flessen</i> Katholieke Hogeschool Sint-Lieven, Technologie Campus Gent	200.000	KMO
HERMANS BVBA <i>Studie van genetische diversiteit en pollenkwaliteit bij Buxus spp</i> ILVO - Eenheid PLANT	33.000	KMO
TELEVIC NV <i>Opzetten van Europees project in het kader van AAL: "Safe and Secure Home Service Design with for Elderly"</i>	10.000	KMO
TRAFICON NV <i>Ontwikkeling van een videodetectie systeem voor tunnelbeveiliging bij gevaarlijke goederen transporten</i>	257.143	EUREKA; KMO
DEPREZ Construct NV <i>Volautomatische Big-Bag kantelaar</i>	68.524	KMO
EMWEB BVBA <i>Haalbaarheidsstudie voor semi-automatische genereren van taal bindingen voor de C++ Wt bibliotheek</i>	22.000	KMO
O.J. VAN MAELE NV <i>"Envitextile: surface processes to attain environmental compatible high added value natural textiles"</i> Wetenschappelijk en Technisch Centrum van de Belgische Textielnijverheid	8.490	KMO

NEWSON ENGINEERING NV <i>Afbuigsysteem voor een aperturebereik <10 mm voor laserpresentaties</i>	64.526	KMO
VISIONWARE BVBA <i>Toepassing van software van gezichtsherkenning in pretparken</i>	20.948	KMO
AVONTS SMET Techniek en Industrie BVBA <i>Prototype van het veranda schuifdak - Innovatie in wooncomfort</i>	71.600	KMO
DD Engineering BVBA <i>Studie ter voorbereiding en het opzetten van een Eureka project met als doel het ontwikkelen van een universele 3-laags extruder voor chocoladeproducten en andere producten in de voedingsindustrie</i>	10.000	KMO
DELTRACON BVBA <i>Innovatieve Jacquard Voiles en Meubelstoffen</i> Wetenschappelijk en Technisch Centrum van de Belgische Textielnijverheid	27.400	KMO
Epsilon-Biotech BVBA <i>Myasthenia gravis: Development of advanced diagnostics and antigen-specific therapies</i>	10.000	KMO
PRESTIGE BREAKFAST NV <i>Bewaarbaar deeg</i> CREAX NV Katholieke Hogeschool Zuid-West-Vlaanderen, Campus Roeselare	29.271	KMO
L.E.T. NV <i>Kleurenspectrum Verificatiesysteem</i>	149.653	KMO
Laboratorium ECCA NV <i>Ontwikkeling en validatie van 'niche' en multi-component methodes voor de analyse van functionele voeding en voedingssupplementen dmv LC-MSMS</i>	87.848	KMO
ECO TREASURES BVBA <i>Conceptueel ontwerp voor de ontwikkeling en vermarkting van een continue extractie installatie onder superkritische omstandigheden</i> SIRRIS - LEUVEN	145.426	KMO
ARALCO NATURAL VENTILATIONS SYSTEMS NV <i>Opstart van een O&O-afdeling voor de productontwikkeling van roosters voor natuurlijke ventilatie</i> Lernout Engineering BVBA	23.716	KMO
SPIKES NV <i>dCoCas: Agile Composable Peer Service Oriented Architectures</i>	10.000	KMO
SMART DOORPHONES BVBA <i>Smart House Phone</i>	74.756	KMO
ESATURNUS NV <i>Reële tijd transmissie en visualisatie van operationele beelden via een gecontroleerd datanetwerk</i> IMEC - Interuniversitair Micro-ElektronicaCentrum	196.901	KMO

PAY & SAVE NV <i>Een identificatie-beheers-systeem dat gebruik maakt van bestaande betaal- en/of bankkaarten als facilitator voor betere spaarsystemen en klantenbinding</i> ARPHIUS BVBA KEYWARE SMART CARD DIVISION NV Universiteit Hasselt, Faculteit Toegepaste Economische Wetenschappen	126.075	KMO
LERIAN-NTI LANGUAGES NV <i>Leonardo da Vinci Project BABEL</i>	4.345	KMO
SEQUOYAH International Restructuring NV <i>I-Gate</i>	8.334	KMO
CREVETEC BVBA <i>Aquaproteins: Protein Recycling in Closed Aquaculture Systems</i>	3.750	KMO
LS Bedding NV <i>Ontwikkeling van een ergonomisch herinstelbare matrasdrager</i>	46.467	KMO
MU TECHNOLOGIES BVBA <i>Ontwikkeling van een sound design omgeving gebaseerd op sinusoidale analyse van quasi-periodieke geluidsignalen</i>	130.200	KMO
CoEnCo BVBA <i>Prototype ontwikkeling van een dubbeldoelsensor</i> ILVO - Eenheid TECHNOLOGIE EN VOEDING	114.188	KMO
KOBA VISION BVBA <i>LED-verlichting voor beeldschermloepen</i>	22.000	KMO
VERCAIGNE CONSTRUCTIES NV <i>Ontwikkeling en prototypebouw van een nieuwe generatie oliefilters</i>	146.687	KMO

Bijlage 3 - specialisatieBeurzen

Bursaal	Universiteit	Projecttitel
Aarts Arno	KULeuven	<i>Driedimensionale integratie voor biomedische probes</i>
Abeel Thomas	UGent	<i>Structuur van de eukaryote promotor en toepassingen in promotorpredictie</i>
Abeel Thomas	UGent	<i>Structuur van de eukaryote promotor en toepassingen in promotorpredictie</i>
Aelterman Bart	UA	<i>Ontwikkeling van methoden voor hoge doorvoer, regio-specifieke transcriptoomanalyse en de toepassing ervan in psychiatrische ziekten</i>
Aernouts Jef	UA	<i>Mechanische eigenschappen van het trommelvlies - Meting en Modelling</i>
Aerts Dirk	UGent	<i>Protein engineering van sucrose fosforylase voor efficiënte glycosylatie van kleine organische moleculen</i>
Aigret Benoit	KULeuven	<i>Synthese van aza-analoga van podophyllotoxine</i>
Alaerts Katrijn	UA	<i>Analyse van de genetische en fenotypische diversiteit van tamarinde (<i>Tamarindus indica</i> L.) in Mali en eco- en celfysiologische karakterisering van zijn reactie op droogte- en zoutstress</i>
Ampoorter Evy	UGent	<i>Bodemverdichting door bosexploitatie: kwantificeren van ecologische responsen en evalueren van sturende factoren voor het herstelproces</i>
Appels Lise	KULeuven	<i>Parameter- en modelstudie van de anaerobe vergisting van waterzuiveringsslib</i>
Back Patricia	UGent	<i>Oxidatieve stress en veroudering: experimenteel onderzoek bij <i>Caenorhabditis elegans</i> door middel van genetische en farmacologische interventies</i>
Baeten Lander	UGent	<i>Herstelmogelijkheden van bosplantengemeenschappen op met fosfor aangerijkte landbouwgronden</i>
Barbé Barbara	KULeuven	<i>Rationele optimalisatie van <i>Streptomyces lividans</i> voor verbeterde heterologe eiwitproductie</i>
Beerens Koen	UGent	<i>Directed evolution van een isomerase en epimerase voor de synthese van L-ribose</i>
Beerens Manu	KULeuven	<i>Een geïntegreerde studie van macrovasculaire endotheliale heterogeniteit gebruik makend van stam/voorlopercellen en kleine diermodellen</i>
Bekaert Karen	UGent	<i>Detectie en valorisatie van vlees met berengeur</i>
Bellot Philippe	UGent	<i>Karakterisatie van de interactie tussen aminopeptidase N en F4 fimbriae van enterotoxigene <i>E. coli</i></i>
Bergen Bart	KULeuven	<i>Golfgebaseerde modelleringstechnieken voor driedimensionale akoestische afstralings- en transmissieberekeningen</i>
Bernaert Nathalie	UGent	<i>Nieuwe impulsen voor prei door diversificatie in het assortiment en vernieuwing in de verwerking steunend op metabolietprofielen</i>
Bevernage Jan	KULeuven	<i>Supersaturatie als drijvende kracht voor intestinale absorptie van geneesmiddelen</i>
Beyers Tom	KULeuven	<i>Analyse van het effect van de wondvorm op <i>Botrytis cinerea</i> stengelinfecties in tomaat</i>
Beyl Pieter	VUB	<i>Ontwerp en controle van een staprevalidatierobot aangedreven door actuatoren met aanpasbare soepelheid</i>
Billiet Leen	UGent	<i>Polyamiden en polyesters gefunctionaliseerd via 'click'-chemie</i>
Blockhuys Stéphanie	UGent	<i>Twee-dimensionale biologische dosimetrie in vitro voor spatiaal gefractioneerde radiotherapie</i>
Bode Dieter	KULeuven	<i>Technologie voor organische dunne-film transistoren: trade-off tussen performantieverhoging en procesvereenvoudiging</i>

Boeykens Nele	UA	<i>Invloed van progenitorcellen op de leverregeneratie na majeure resectie in pathologische levercondities</i>
Bogdanowicz Janusz	KULeuven	<i>Ontwikkeling van een gemoduleerde optische reflectietechniek voor de quantificatie van actieve ladingsdragersprofielen in ultra-dunne halfgeleiderstructuren</i>
Bogie Jeroen	UHasselt	<i>Macrofagen als mediators van protectieve auto-immuniteit</i>
Bonckaert Wim	KULeuven	<i>Het behoud van complex sociaal gedrag: een geïntegreerde studie van conflict-reducerende mechanismen bij wespen</i>
Borra Vere	UA	<i>Positionele klonering van twee genen verantwoordelijk voor een abnormale botdensiteit</i>
Bos Lynn	VUB	<i>Ontwerpautomatisatie, analyse en modellering van multirate analoge discrete-tijdsystemen</i>
Bosseler Leslie	UGent	<i>Ontwijken van neutrofiel-gemedieerde immuniteit door felien infectieus peritonitis virus-geïnficeerde cellen</i>
Bossuyt Stijn	KULeuven	<i>Impact van auxinesignalisatie op wortelkolonisatie van Arabidopsis thaliana door Azospirillum brasilense</i>
Bottelbergs Astrid	KULeuven	<i>De rol van peroxisomen in de vorming en het behoud van gemyelineerde axonen</i>
Boudin Eveline	UA	<i>Genetische analyse van de rol van sFRP1 en 4 in de bothomeostase</i>
Brackman Gilles	UGent	<i>Inhibitie van cel-cel communicatie (quorum sensing) bij micro-organismen als nieuwe anti-infectieuze strategie</i>
Brauc Sigrid	VUB	<i>De rol van aminozuurmetabolisme in resistentie tegen biotische en abiotische stressfactoren in Arabidopsis thaliana</i>
Brecko Jonathan	UA	<i>De rol van de fenotypische plasticiteit bij de intraspecifieke variatie in het dieet bij Natrix tessellata</i>
Brems Hilde	KULeuven	<i>Moleculaire en functionele karakterisatie van een nieuw neuro-cardio-faciaal-cutaan syndroom</i>
Burggraeve Anneleen	UGent	<i>Implementatie van Proces Analytische Technologie (PAT) systemen in farmaceutische sproeiprocessen met behulp van Raman en NIR spectroscopie</i>
Buteneers Pieter	UGent	<i>Snelle multimodale detectie van epileptische aanvallen met Reservoir Computing</i>
Buysschaert Géraldine	UGent	<i>Identificatie en karakterisering van het S-glutathionylatieproces in de cellulaire antioxidant respons</i>
Buyse Jens	UGent	<i>Hybride optische grids voor heterogene toepassingen</i>
Ceulemans Shana	UA	<i>Identificatie van susceptibiliteitsgenen voor psychiatrische aandoeningen via een functioneel genomische aanpak</i>
Clarysse Sarah	KULeuven	<i>Integratie van voedingseffecten in procedures voor het bepalen van oplosbaarheid en permeabiliteit</i>
Clinckemalie Liesbeth	KULeuven	<i>Inhibitie van het androgeen-afhankelijke TMPRSS2 als mogelijke therapie voor prostaatkanker</i>
Cnudde Clio	UGent	<i>Trofische relaties tussen harpacticoïde copepoden en bacteriën in bentische voedselwebben</i>
Coen Katrijn	KULeuven	<i>Functionele rol van preseniline 1 en 2 in celmigratie en neurietuitgroei</i>
Cogen Simon	UGent	<i>Synthese van nieuwe homochirale bicyclische bis-fosfineliganden en hun valorisatie in de asymmetrische Heck reactie</i>
Collas Alain	UA	<i>Molecular en Crystal Engineering: Asymmetrische Oligomeren voor Polaire Kristallen</i>
Colle Ines	KULeuven	<i>Invloed van procesvoering en productformulering op de stabiliteit en op de bio toegankelijkheid van lycopen</i>
Cools An	UGent	<i>Optimalisatie van de gezondheid en productiviteit van zeugen via peripartale voederstrategieën</i>
Cools Toon	UGent	<i>Opheldering van de signaaltransductie cascade die het WEE1-gen induceert bij DNA-schade</i>
Couckuyt Ivo	UGent	<i>Optimalisatie van complexe systemen: Voorwaartse en achterwaartse modellering</i>

Coulon Cathy	KULeuven	<i>De rol van VEGF in neuronale ontwikkeling</i>
Craggs Gordon	VUB	<i>Fysische verklaring en karakterisatie van ruimtelijk incoherente emissie regimes van halfgeleiderlasers en implementatie in gerichte toepassingen</i>
Croonenborghs Sarah	KULeuven	<i>Voorkomen en functie van het aërenchymweefsel in <i>Guzmania hyb.</i> (Bromeliaceae)</i>
Cuppens Kris	KULeuven	<i>Detectie van epileptische aanvallen op basis van video-opnamen</i>
Cuveliers Els	KULeuven	<i>Populatie connectiviteit en demografische stabiliteit van Noordzee tong</i>
D'aes Jolien	UGent	<i>Interactie en regulatie van fenazines en biosurfactants geproduceerd door fluorescerende pseudomonaden</i>
Dardenne Remko	UA	<i>Methodologie voor moleculaire diepte- en 3D-analyse op sub-micro- en nanoschaal van UV-curable polyacrylaten met industriële toepassingen</i>
De Baets Sarah	UGent	<i>Ontwikkeling van een nieuw vaccin gebaseerd op geconserveerde humorale en cytotoxische T-lymfocyt epitopen van het Humaan respiratoir syncytiel virus</i>
De Beer Maarten	UGent	<i>Stationaire fase optimalisatie in HPLC en SFC</i>
De Bleser Jan-willem	KULeuven	<i>Verbetering van grondpenetrerende radars om bedolven onzuiverheden in kustgebieden te lokaliseren</i>
De Bock Marijke	UGent	<i>Dynamische regulatie van de fysische en metabole bloed-hersenbarrière</i>
De Brucker Katrijn	KULeuven	<i>Rol van <i>Candida glabrata</i> cAMP-PKA-signaalweg in morfologie, biofilmvorming en virulentie</i>
De Ceunynck Karen	KULeuven	<i>Analyse van het werkingsmechanisme van ADAMTS13 met single molecule fluorescentiemicroscopie</i>
De Clercq Ben	UHasselt	<i>Diffusie van eiwitten in biologische membranen: een fysisch gefundeerde microfluorimetrische studie</i>
De Clippeleir Haydée	UGent	<i>Management van de microbiële LAT-relaties binnen het OLAND-proces</i>
De Cremer Kaat	KULeuven	<i>Identificatie van universele merker genen voor de geïnduceerde systemische afweerrespons (ISR) in <i>Arabidopsis thaliana</i></i>
De Decker Steven	UGent	<i>Diagnose, behandeling en prognose van discus geassocieerd Wobbler syndroom</i>
De Geyter Deborah	VUB	<i>De rol van de insuline-achtige groeifactor IGF-I in de bescherming en regeneratie van hersenweefsel na inductie van transiënte focale ischemie</i>
De Graef Jessie	UGent	<i>Identificatie van genetische merkers voor ivermectine resistentie bij de darmnematode <i>Cooperia oncophora</i> bij runderen</i>
De Groeve Steven	UGent	<i>Onderzoek naar het moleculair netwerk rond het histon acetyltransferase complex, Elongator, in <i>Arabidopsis thaliana</i></i>
De Groote Philippe	UGent	<i>Onderzoek naar de rol van RIP4 in huiddifferentiatie en genactivering</i>
De Haes Winni	UA	<i>Zoektocht naar correlaten van protectie bij secundaire controllers en het optimaliseren van mRNA "delivery" methoden voor HIV immunotherapie</i>
De Hauwere Yann-Michaël	VUB	<i>Multi-agent Reinforcement Learning in Large State Spaces</i>
de Jong Berber	UA	<i>Een studie naar de functionele rol van het "mannelijke" hormoon testosteron bij vrouwelijke vertebraten, met de koolmees (<i>Parus major</i>) als modelsoort</i>
De Jonge Maarten	UA	<i>Effecten van sedimentgebonden metalen op het aquatische milieu. Relaties tussen blootstelling, accumulatie, interne verdeling en de effecten op de macro-invertebraat levensgemeenschap</i>

De Kock Joery	VUB	<i>Differentiatie van progenitorcellen van humane huid en vetweefsel naar functionele hepatocyten: een nieuw in vitro model voor vroeg preklinisch geneesmiddelenonderzoek</i>
de Kogel Christine	KULeuven	<i>Identificatie en validatie van cellulaire cofactoren voor (onco)retrovirale integrases</i>
De Labey Sven	KULeuven	<i>Taalconcepten voor de implementatie van Client-Service Interacties in Service Oriented Architectures</i>
De Maeyer Bauke	KULeuven	<i>In vivo studie van de structuur-functie relatie van ADAMTS13 door middel van deletiemutanten en monoklonale antilichamen</i>
De Poorter Eli	UGent	<i>Modulaire systeem architectuur voor heterogene draadloze sensornetwerken</i>
De Smet Riet	KULeuven	<i>Query-gebaseerde biclustering van microarraydata</i>
De Snijder Pepijn	KULeuven	<i>Integratie van Sch9-geïnduceerde signaaltransductie processen in de gist Saccharomyces cerevisiae door identificatie van nieuwe Sch9-effectoren</i>
De Wolf Kenny	UGent	<i>Method development for sensitive hetero-elementdetermination via HPLC-ICP-MS for use in pharmaceutical research</i>
Deboosere Lien	UGent	<i>Aanbieden van Geavanceerde Thin Client Applicaties aan Mobiele Gebruikers</i>
Deburchgraeve Wouter	KULeuven	<i>Automatische analyse van het EEG en herkenning en classificatie van hersenletsels bij terme neonati</i>
Deckers Kristel	VUB	<i>Ontwerp en controle van performante lichtgewicht actuatoren op basis van pneumatische artificiële spieren</i>
Deconinck Daan	VUB	<i>Simulatie van Elektrodevormveranderingen in Elektrochemische Processen beschreven door Multi-Ion Transport en ReactieModellen</i>
Deconinck Willem	VUB	<i>Ontwikkeling van een Large Eddy Simulatie methodologie voor samendrukbare stromingen op niet-gestructureerde roosters met toepassing op niet-voorgemengde verbranding</i>
Decré Wilm	KULeuven	<i>De intelligente robotassistent: interactiedynamica, taakprogrammering en leergedrag</i>
Dekoninck Tinne	KULeuven	<i>Studie van gist en het effect op flavourvorming tijdens het hergistingsproces</i>
Delport Filip	KULeuven	<i>Lab-on-a-chip technologie voor snelle diagnostiek in de levensmiddelenindustrie</i>
Delport Sara	KULeuven	<i>Optimale beïnvloeding van turbulente mengfenomenen</i>
Delva Wim	UGent	<i>Modellering van de impact van microbiciden op HIV incidentie en HIV prevalentie</i>
Demedts Brecht	UGent	<i>Identificatie, karakterisering en functionele analyse van transcriptiefactoren betrokken in de regulatie van ligninebiosynthese</i>
Demey Andreas	UGent	<i>Impact van halfparasitaire planten op de dynamiek van plantengemeenschappen via structurele en biogeochemische effecten</i>
Demeyer Annelies	UGent	<i>Functionele karakterisering van MALT1 protease activiteit in T cel receptor geïnduceerde signaaltransductie</i>
Demuyndt Anneleen	KULeuven	<i>Chirale organokatalyse met amfifiele macromoleculen</i>
Demuyndt Joachim	UGent	<i>Studie naar de warmteoverdracht in verbrandingsmotoren: toepassing op waterstofmotoren</i>
Depauw Sarah	UGent	<i>Invloed van botopname op metabole stoornissen en inflammatoire status van jachtluipaarden in gevangenschap</i>
Deroost Katrien	KULeuven	<i>Rol van hemozoïne in de pathologie van malaria: Ontwikkeling van aanvullende therapieën en een antimalaria vaccin</i>
Derous Veerle	VUB	<i>Regulatie en functie van genen betrokken bij de virulentie van uropathogene Escherichia coli</i>
Deschout Hendrik	UGent	<i>Bepaling van de grootte, stabiliteit en concentratie van nanoscopische deeltjes in biologische vloeistoffen op basis van</i>

Dewanckele Jan	UGent	<i>'single particle tracking'</i> Kwantificeren in 4D van micro-structurele verweringsprocessen in natuurlijke bouwmaterialen
Dewit Julie	KULeuven	Genese en reservoir eigenschappen van HTD, een gevallen studie (Ranero, Noord-Cantabrisch Gebergte, Spanje)
DHoker Joke	VUB	Studie van de activatie en differentiatie van endocriene progenitorcellen
Dhondt Joke	KULeuven	De rol van hypoxie-induceerbare factor (HIF) en prolyl-hydroxylase domein (PHD) proteïnen in motorneurodegeneratie
D'hooge Dagmar	UGent	Fundamentele kinetische modellering van AtoomTransfer Radicale Polymerisatie
Dictus Dries	KULeuven	Ontwikkeling van een plasma-etsproces voor koper
Dreesen Philippe	KULeuven	Concepten en Algoritmes voor de Identificatie van Dynamische Systemen
Dupae Joke	UHasselt	De interactie tussen plant-geassocieerde bacteriën en populier onder cadmiumstress: effecten van inoculatie met PGPB (plant growth promoting bacteria) op het proteoomniveau en op de biomassaproductie in functie van fytoextractie
Eckert Maxie	UA	Gecombineerde Moleculaire Dynamica (MD) en Monte Carlo (MC) simulaties voor de plasma-geassisteerde depositie van (ultra)nanokristallijne diamant ((U)NCD) films
Emmerechts Jan	KULeuven	Impact op de hemostase van acute en chronische luchtvervuiling door fijn stof in experimentele muismodellen
Emmerich Jens	KULeuven	Synthese, karakterisering en katalytische evaluatie van meerwandige vanadiumoxide nanobuizen
Ernst Ulrich	KULeuven	Gedrags- en moleculaire analyse van het politiegedrag bij de honingbij Apis mellifera
Evens Nele	KULeuven	Ontwikkeling en biologische evaluatie van PET-radioliganden voor de cannabinoïdreceptor CB2
Evens Roel	UGent	Toxische mechanismen van voedselgedragen Zn en Ni bij Daphnia magna STRAUS: verband tussen weefselspecifieke accumulatie en toxiciteit
Everts Jordi	KULeuven	Ontwerp van een DC/AC- convertor op basis van wide bandgap transistors voor MicroGrid- toepassingen
Eyckmans Marleen	UA	Verdedigingsmechanismen van vissen met verschillende stressgevoeligheden voor zware metalen: interactie en dynamiek van eiwitten en hormonen
Famaey Nele	KULeuven	Kwaliteitsverbetering van weefselmanipulatie door intraoperatieve meting van weefseleigenschappen
Frans Ingeborg	KULeuven	Karakterisatie en rol van verschillende virulentiefactoren in de pathogenese van Vibrio (Listonella) anguillarum
Fransen Mathias	UGent	Functionele rol van de caspase-activiteit tijdens de embryonale ontwikkeling in Xenopus
Ganseman Joachim	UA	Sinusoidale analyse gebaseerd op audio-partituur alignering
Gaublomme Jellert	KULeuven	Synthetische nanoporiën als DNA sensoren
Geernaert Thomas	VUB	Fiber Bragg Gratings in Fotonische Kristalvezels: Selectieve optische vezel sensoren
Gheldof Alexander	UGent	Analyse van signalen naar transcriptiefactoren die epitheliale mesenchymale transitie controleren tijdens het proces van kwaadaardige tumorontwikkeling
Ghillebert Ruben	KULeuven	De rol van Pho85 in het nutriënt-afhankelijke signaaltransductie-netwerk van de gist Saccharomyces cerevisiae
Goderis Steven	VUB	Projectielidentificatie in terrestrische impactkraters
Goossens Katty	VUB	Cel-cel- en cel-substraat-adhesie d.m.v. Flo1- en Flo11-eiwitten van Saccharomyces cerevisiae
Govaert Jochen	VUB	Optimalisering van compacte Nanobody - gebaseerde fusieproteïnen voor aanmaak van "moleculaire schakelaars"

Grootaert F.O.	Charlotte	UGent	<i>Invloed van darmbacteriën op het vetmetabolisme in de mens</i>
Gryspeerdts	Annick	UGent	<i>Invasie van het equine herpesvirus 1 bij het paard</i>
Guns Sandra		KULeuven	<i>Onderzoek naar de toepasbaarheid van poly(ethyleenglycol-co-vinylalcohol) in de formulering van vaste dispersies van slecht oplosbare geneesmiddelen</i>
Haesendonckx	Steven	KULeuven	<i>Rol van de gist PDK1 homologen (Pkh1-3) in nutriënt sensing</i>
Hauffman Tom		VUB	<i>Studie van de invloed van de karakteristieken van oxides op de depositie van organische "self-assembly monolagen"</i>
Heirman Gert		KULeuven	<i>Ontwikkeling en validatie van efficiënte modelleertechnieken voor de dynamica van flexibele meerlichamensystemen met tijdsveranderlijke verbindingstijfheden</i>
Helsens Kenny		UGent	<i>Precieuzere en completere peptidengecentreerde proteoomanalyses: reductie van foutieve identificaties en introductie van een humane proteotypische databank van minimale MS/MS spectra</i>
Henderickx Kim		UA	<i>Integratie van Arabidopsis thaliana tap data tot een celcyclus gerelateerd eiwit-eiwit interactienetwerk</i>
Hendrickx Annick		KULeuven	<i>Exploratie van het therapeutisch potentieel van het chromatinegebonden fosfatase PP1</i>
Hermans Michiel		UGent	<i>Neurodynamische processen voor applicatiegerichte Reservoir Computing</i>
Herssens Jasmien		UHasselt	<i>Onderzoek naar de haptische ontwerpparameters aan de hand van mensen met congenitale blindheid in de beleving van woonomgevingen</i>
Herzeel Charlotte		VUB	<i>Reflecteren over de uitvoerhistoriek met een op logica gebaseerde aspecttaal</i>
Holmstock Nico		KULeuven	<i>Biofarmaceutische en farmacokinetische factoren die de biologische beschikbaarheid van oraal toegediende HIV proteaseremmers bepalen</i>
Hoorens Prisca		UGent	<i>Identificatie en karakterisering van galectines en hun liganden, betrokken bij de immuunrespons van het rund tegen Ostertagia ostertagi</i>
Hoste Kenneth		UGent	<i>Schatting van niet-functionele metrieken van computerprogramma's</i>
Houben Michael		KULeuven	<i>Ontwikkeling van een piëzo-elektrisch nanopositioneersysteem geschikt voor vacuümtoepassingen</i>
Huybrechts Koen		UGent	<i>Optische flip-flops op basis van InP membranen</i>
Huys Diederik		KULeuven	<i>Extractie van f-elementen uit ionische vloeistoffen met 8-hydroxyquinoline</i>
Huysman Marie		UGent	<i>Regulatie van de celcyclus bij diatomeeën: Een studie aan de hand van expressie- en transformatie-analyses</i>
Iserbyt Arne		UA	<i>Evolutie van intraseksueel kleurpolymorfisme bij vrouwelijke waterjuffers met verschillende vormfrequenties</i>
Jacobs Koen		UGent	<i>Onderzoek naar P-cadherine als nieuwe tumormerker en een therapeutische target voor de behandeling van maligne melanoma</i>
Jans Ann		KULeuven	<i>Rol van de rpoE4-tcrXY locus in regulatie van stressrespons en symbiose in Rhizobium etli</i>
Jans Hilde		KULeuven	<i>Synthese en karakterisatie van hybride nanopartikels voor multiplex nano-assays</i>
Jansen Mieke		KULeuven	<i>Evolutionaire stressbiologie: genetische adaptatie van Daphnia populaties aan lokale stress opgelegd door pollutie en biotische interacties</i>
Janssens Els		KULeuven	<i>Identificatie en karakterisering van kandidaat ziektegenen voor motorneuron aandoeningen</i>
Kayaert Pieterjan		KULeuven	<i>Formulering en procesontwikkeling van neutrale pellets gecoat met nanokristallen</i>

Kelgtermans Hans	KULeuven	<i>Gerichte synthese en resolutie van gesubstitueerde trioxa[7]helicenen</i>
Kint Cyrielle	KULeuven	<i>Moleculaire analyse van ObgE, een vermoedelijke centrale regulator van persistentie in Escherichia coli</i>
Kint Eva	UGent	<i>Absolute kwantificatie van moleculaire beeldvorming in kleine proefdieren</i>
Koelling Sebastian	KULeuven	<i>Drie dimensionale analyse van de samenstelling van halfgeleiders met de atom probe</i>
Kumps Candy	UGent	<i>De rol van ALK mutaties en andere genomische defecten in neuroblastoom</i>
Kurstjens Rufi	KULeuven	<i>Silicium nanodraden voor volledig silicium gebaseerde tandem zonnecellen</i>
Lambrecht Caroline	KULeuven	<i>Karakterisatie van het hepatocellulair kankerfenotype van de proteïne fosfatase type 2A PR61/B'delta knock-out muis</i>
Lammens Mieke	UGent	<i>Functionalisatie van stervormige polymeerstructuren voor de bereiding van reactieve nanopartikels</i>
Langmans Jelle	KULeuven	<i>Haalbaarheidsstudie van lichte constructies met de meeste luchtdichte laag aan de buitenzijde</i>
Laoui Damya	VUB	<i>Regulatie van de moleculaire en functionele heterogeniteit van tumor-geassocieerde macrofaag (TAM) populaties in borst- en longcarcinoommodellen</i>
Lauriks Leen	VUB	<i>Renovatie van 19de-eeuwse glasoverkappingen: het gebruik van structureel glas als versterkingsstrategie</i>
Lava Kathleen	KULeuven	<i>Luminescerende Metaalhoudende Ionische Vloeibare Kristallen</i>
Lecoutere Elke	KULeuven	<i>Faag-gebaseerde identificatie van antibacteriële doelwitwitten in P. aeruginosa door proteoomanalyse van faaginfectiemechanismen</i>
Lefever Joris	KULeuven	<i>Online monitoren van de fysieke toestand ter optimalisatie van de training</i>
Lembrechts Robrecht	UA	<i>Studie van het aandeel van pulmonale neuroepitheliale lichaampjes in vagale reflexactiviteiten uitgaande van stimuli in de luchtwegen</i>
Lemmens Catherine	KULeuven	<i>Onderdrukking van ruis en artefacten bij PET/CT beeldvorming</i>
Lemmens Pieter	KULeuven	<i>De invloed van visgemeenschappen en predatie door aalscholvers op de structuur, het functioneren en de biodiversiteit van ondiepe meren</i>
Leuridan Steven	KULeuven	<i>Het gebruik van trillingsanalyse voor het meten van de fixatie van endossale implantaten</i>
Leysen Heleen	UGent	<i>Evolutionair-morfologische strategieën aan de basis van extreme bouwplannen: bouw van het voedselopname-apparaat bij Syngnathidae</i>
Lion Eva	UA	<i>Activatie van dendritische cellen en natural killer cellen door Toll-like receptor-ligand-geladen leukemiecellen: ontwikkeling van een nieuwe generatie leukemievaccins</i>
Lo Nigro Antonio	KULeuven	<i>Karakterisering van genen verantwoordelijk voor het grotere potentieel van MAPC</i>
Luts Jan	KULeuven	<i>Classificatie van hersentumoren op basis van Magnetische Resonantie Spectroscopie</i>
Maes Hannelore	KULeuven	<i>Ontrafelen van de rol van autofagie in cutane maligne melanomen</i>
Maes Joris	VUB	<i>Testen van Standaard Model werkzame doorsnedes in top quark processen gedetecteerd door CMS bij de LHC</i>
Mannaerts Inge	VUB	<i>"Rol van specifieke histondeacetylases tijdens leverstellaatcelactivatie en fibrogenese"</i>
Marchal Elisabeth	KULeuven	<i>Fysiologische regulatie van de expressie van genen die coderen voor enzymen in de biosyntheseweg van klassieke insectenhormonen bij de woestijnsprinkhaan, S.gregaria</i>
Marinelli Sarah	KULeuven	<i>Functionele karakterisatie van expressie van het Parkinson-gerelateerde alfa-synucleïne en van suppressorproteïnen in</i>

gevoelige gistmutanten en in neuronale zoogdiercellen

Marr Stefan	VUB	<i>Virtuele Machines voor Veelkernarchitecturen: Ontkoppeling van Abstracte en Concrete Gelijktijdigheidsmodellen</i>
Meekers Tine	KULeuven	<i>Naar een strategie voor het duurzame behoud van gefragmenteerde orchideeënpopulaties: een geïntegreerde ecologische en populatiegenetische benadering</i>
Meert Wannes	KULeuven	<i>Het leren van CP-logic en situering in een probabilistisch-logisch raamwerk</i>
Meganck Vanessa	UGent	<i>Het belang van leukocyten en hun kwaliteit in het colostrum van melkkoeien voor de ontwikkeling van de specifieke immuniteit van kalveren</i>
Metsu Sofie	UA	<i>Identificatie van nieuwe dynamische mutaties geassocieerd met mentale retardatie</i>
Meysman Pieter	KULeuven	<i>Rol van structurele eigenschappen bij transcriptieregulatie</i>
Michelet Pascal	KULeuven	<i>Temporele verwerking in de middenhersenen van primaten</i>
Moerkens Rob	UA	<i>Populatie dynamica –en simulatie van oorwormen in boomgaarden: densiteitafhankelijke factoren in een populatie van generalist predatoren</i>
Moons Nico	KULeuven	<i>Synthese van analoga van steviol en isosteviol</i>
Morias Yannick	VUB	<i>Studie van de pathogenische/anti-pathogenische functies van de p50 NF-kappaB component met de Afrikaanse trypanosoominfectie als werkmodel</i>
Mouha Nicky	KULeuven	<i>Cryptanalyse en ontwerp van hashfuncties</i>
Mouton Stijn	UGent	<i>Stamcellen als modulator bij veroudering en verjonging van de platwormen <i>Macrostomum lignano</i> en <i>Schmidtea polychroa</i></i>
Naessens Thomas	UGent	<i>Dynamiek van macrofaagmigratie, -differentiatie en -functie gedurende experimentele astma</i>
Ngo Huynh Thien	KULeuven	<i>Synthese van meso-pyrimidiny-gesubstitueerde corrolen als bouwstenen voor functionele corrolen en multichromoforsystemen</i>
Nuytens Kim	KULeuven	<i>Functionele analyse van NEUROBEACHIN, een kandidaatgen voor autisme</i>
Nuyts Amber	UA	<i>Inductie van multiple sclerose (MS)-specifieke immuuntolerantie gebruikmakende van tolerogene dendritische cellen en regulerende T-cellen</i> <i>Preklinische evaluatie van het therapeutisch potentieel van cellulaire immunotherapie bij MS</i>
Nys Kris	KULeuven	<i>De rol van milde hypoxie- en UVB-geïnduceerde signaaltransductie cascades in de ontwikkeling van Cutane maligne melanomen</i>
Ongenaë Femke	UGent	<i>Efficiënt beheer van gedistribueerde en dynamische ontologieën</i>
Ooms Marijke	UA	<i>Effect van in- en ontpolderen op hoogwaterpeilen in het Schelde-estuarium: historische effecten (1550-1800) als referentiemodel voor huidige beheersplannen</i>
Pandelaers Lieven	KULeuven	<i>Grensvlakreacties tussen vloeibare en vaste metallische fasen onder een temperatuursgradiënt</i>
Pandey Lesley	KULeuven	<i>Transport van ladingen en excitatie-energie in polymere OLED-matrices gedopeerd met triplet-emitters</i>
Pareit Daan	UGent	<i>Breedband internettoegang voor treinen met Quality of Service door interworking van heterogene draadloze netwerken</i>
Pasotti Francesca	UGent	<i>Effecten van glaciale erosie op meiobenthische gemeenschappen van polaire kustregio's (GLEMEpore)</i>
Pattyn Pedro	UGent	<i>Structureel en evolutionair genoomonderzoek van nauw verwante Brassicaceae species</i>
Pauwels Daphnie	KULeuven	<i>De rol van MYB als een doelwit voor therapie in T-cel acute lymfatische leukemie</i>

Pecceu Bert	KULeuven	<i>Metagemeenschapsecologie van bacteriële gemeenschappen: Een experimenteel onderzoek naar lineage sorting en dispersie in microbiële gemeenschappen van de waterkolom-biofilm ecotone in stilstaande wateren</i>
Pede Valerie	UGent	<i>Functioneel-genetische studie van apoptose in B-CLL in vitro en in vivo</i>
Peeters Ken	KULeuven	<i>Nieuwe signalen en doelwitten voor apoptose bij Saccharomyces cerevisiae</i>
Peeters Liesbet	KULeuven	<i>Kwantitatief en moleculair genetische analyse van de gevoeligheid voor zomereczeem bij Belgische Warmbloeden Trekpaarden</i>
Peeters Sara	KULeuven	<i>Functionele nanopartikels voor magnetische staalvoorbereiding en biosensorgebonden detectie van DNA</i>
Penninck Melissa	UA	<i>Toxiciteitskarakterisatie en groepering van chemicaliën op basis van toxicogenomics in Daphnia magna</i>
Philips Eline	VUB	<i>Orchestratie in nomadische netwerkapplicaties</i>
Philips Thomas	KULeuven	<i>De niet-neuronale component bij de pathogenese van amyotrofische laterale sclerose</i>
Plasman Kim	UGent	<i>Systematische substraatanalyse van orthologe granzymes</i>
Pollet Jeroen	KULeuven	<i>Optische aptasensor voor de detectie van pindanoot-allergenen in levensmiddelen</i>
Porcu Michael	KULeuven	<i>Identificatie van proteïne tyrosine kinasen als therapeutische doelwitten in kanker via een RNAi-screen</i>
Prinsen Kristof	KULeuven	<i>Ontwikkeling en biologische evaluatie van radioactief gemerkte tracerproducten voor snelle en vroegtijdige detectie van necrose</i>
Pyfferoen Lotte	UGent	<i>Dendritische cellen als eerste doelwit van COX-2-afgeleide immunosuppressieve signalen uit de longkanker omgeving: implicaties voor tumor immuuntherapie</i>
Raepsaet Arent	VUB	<i>Een feromoonfunctie voor seksueel dimorfe klieren in Anura?</i>
Raspoet Ruth	UGent	<i>Identificatie van genen van Salmonella enteritidis betrokken in de intracellulaire overleving in tubulaire kliercellen van de oviduct van de leghen</i>
Rauws Tom	UA	<i>Synthese, decoratie en biologische evaluatie van nieuwe C(8)-N(9) geanelleerde purines</i>
Reubens Jan	UGent	<i>Het belang van artificiële harde substraten op de Noordzeebodem voor de ecologie van de ichtyofauna</i>
Robijns Stijn	KULeuven	<i>Identificatie van nieuwe Salmonella biofilm inhibitoren via een 'bottom-up' en een 'top-down' benadering</i>
Roelandt Philip	KULeuven	<i>Aanzuivering, karakterisatie en maturatie van hepatocyt-achtige cellen door differentiatie uit pluripotente stamcellen</i>
Rogiers Frederik	KULeuven	<i>Analyse en optimalisatie van micro-warmtewisselaars en koellichamen met behulp van multischaal-modellen</i>
Roobrouck Valerie	KULeuven	<i>Verdere karakterisatie van humane beenmergcellen met een grotere differentiatiecapaciteit</i>
Roos Gert	UA	<i>Specialisaties bij extreme kopmorfologie: een gedetailleerde functioneel morfologische studie over de voedselopname bij zeepaarden en zeenaalden (Syngnathidae)</i>
Rotthier Annelies	UA	<i>Moleculair genetische analyse van genen voor erfelijke, axonale perifere neuropathieën</i>
Rousseaux Sarah	KULeuven	<i>Het belang van genetische diversiteit en evolutie in metagemeenschappen</i>
Ruyters Stefan	KULeuven	<i>Mechanisme en ecologische betekenis van adaptatie van nitrificerende en denitrificerende micro-organismen aan zinkstress in de bodem</i>
Sabbe Linde	UGent	<i>Onderzoek naar epigenetische effecten van flavanolen op specifieke NFkB-doelwitgenen (IL6, eNOS) bij cardiovasculaire gezondheid</i>

Sarens Bart	KULeuven	<i>Stroboscopisch-interferometrische beeldvorming van de voortplanting van ultrasone oppervlakte- en geleide golven voor de detectie van defecten</i>
Schaerlaekens Dirk	KULeuven	<i>Populatiodynamische en adaptieve genetische variatie bij de bedreigde Europese paling</i>
Schulze Andreas	KULeuven	<i>Twee- en driedimensionale doperingsprofilering van halfgeleider structuren gebaseerd op nanoraden</i>
Slock Karel-Simon	UGent	<i>Vastefasesynthese van structureel diverse thiadiazepines en thiadiazocines met potentiële biologische activiteit</i>
Smisdom Nick	UHasselt	<i>De rol van gephyrine en de membraanheterogeniteit op het gedrag van de glycinereceptor</i>
Soenen Stefaan	KULeuven	<i>Intracellulaire vorming en karakterisatie van een "smart" MRI contraststof op basis van magnetoliposomen</i>
Sonck Eva	UGent	<i>Karakterisatie van de werking van beta-glucanen ter hoogte van de darm in functie van hun toepasbaarheid als immunomodulator</i>
Souffriau Ben	KULeuven	<i>Constructie van een D-galacturonzuurfermenterende giststam voor bio-ethanolproductie met pectinesubstraten</i>
Spuesens Thijs	UGent	<i>Optische flip-flops op basis van microdisklasers voor volgende generatie fotonische geïntegreerde circuits</i>
Steenackers Hans	KULeuven	<i>Synthese en biologische screening van gehalogeneerde furanonen en AI-2-afgeleiden met als doel interferentie met bacteriële cel-cel-communicatie en virulentie</i>
Supré Karlien	UGent	<i>Intramammaire infecties met coagulase-negatieve stafylokokken bij melkvee: moleculaire diagnostiek en epidemiologie</i>
Swales Nathalie	VUB	<i>Functionele analyse van Neuronaal pentraxine 1 en Myeline transcriptiefactor 1 in de endocriene pancreas</i>
Tanghe Sofie	UGent	<i>Postnatale effecten van polyonverzadigde vetzuren in de maternale voeding bij het varken</i>
Taveirne Sylvie	UGent	<i>Rol van urokinase plasminogeen activator in de regulatie van tumor cytotoxiciteit van natural killer cellen en huid gamma delta T lymfocyten</i>
Tavernier Geertrui	UGent	<i>Gerationaliseerde ontwikkeling van niet-virale dragers voor optimale afgifte van mRNA in cellen</i>
Tavernier Ines	UGent	<i>Paleolimnologische reconstructie van Holocene klimaatveranderingen en hun effect op de ijskapdynamiek en lacustriene microbiële gemeenschappen in Lützow Holm Bay (Oost-Antarctica)</i>
Theys Kristof	KULeuven	<i>Voorspelling van de evolutie van HIV-1 antivirale resistentie bij opeenvolgende therapieën</i>
Tijsebaert Bart	KULeuven	<i>Heterogene zeolietkatalyse in superkritische media</i>
Timbermont Stijn	VUB	<i>Modulaire Virtuele Machines voor Ambient Intelligence</i>
Timmermans Pieter	KULeuven	<i>Identificatie en karakterisering van genen betrokken bij de interactie tussen Rhizoctonia solani en Arabidopsis thaliana</i>
Toelen Jaan	KULeuven	<i>Ontwikkeling van een proefdiermodel voor prenatale gentherapie van mucoviscidose met virale vectoren</i>
Trachet Bram	UGent	<i>Bepaling en modellering van biomechanische factoren bij (genetisch bepaalde) afwijkingen in de aorta in (kleine) proefdieren en mensen</i>
Trekels Hendrik	KULeuven	<i>Functioneel-gemeenschapsecologische studie naar het effect van twee sleutelstressoren bij aquatische macro-invertebraten</i>
Trekker Jesse	KULeuven	<i>Gefunctionaliseerde magnetische nanopartikels voor stamcel "tracking"</i>
Troubleyn Evy	UGent	<i>Ondersteuning van Quality of Service in heterogene en mobiele draadloze sensornetwerken</i>
Tyberghein Lennert	UGent	<i>Evolutionaire dynamiek van macro-ecologische niches bij zeeieren</i>
Tytgat Tom	UA	<i>Onderzoek en ontwikkeling van Au/TiO₂ schuimen voor verwijdering van NO_x en VOC's uit omgevingslucht</i>

Uytterhoeven Valerie	KULeuven	<i>Een nieuw RabGTPase activerend proteïne betrokken in neuronale communicatie</i>
Van Acker Rebecca	UGent	<i>Het construeren van plantencelwanden die beter geschikt zijn voor de conversie van lignocellulose tot bio-ethanol</i>
Van Acker Tim	UGent	<i>Studie van de links tussen integrines, Rac1, Arf6 en TLR signaaloverdracht</i>
Van Ackeren Johan	VUB	<i>Cementcomposieten onder impactbelasting</i>
Van Avondt Kristof	UA	<i>De rol van de aangeboren immuunrespons in neurodegeneratie en neuroprotectie</i>
Van Belle Vanya	KULeuven	<i>Niet-lineaire overlevingsmodellen en hun toepassingen in borstkankerprognose</i>
Van Belleghem Marnix	UGent	<i>Studie van vloeistoftransport en inwendige condensatie in gebouwen</i>
Van Breedam Wander	UGent	<i>Identificatie van virale eiwitten die betrokken zijn bij penetratie van het porcien arterivirus in macrofagen met het oog op de ontwikkeling van subunit vaccins</i>
Van Buyten Evelien	UGent	<i>Pythium spp. in de tropische aërobe rijstteelt: identificatie, pathogeniteit, intraspecifieke variabiliteit en biologische bestrijding</i>
Van Coppernolle Stefanie	UGent	<i>Manipulatie van het Melan-A/MART-1 specifieke T-cel repertoire in experimentele systemen van T-cel differentiatie</i>
Van Craeynest Kenzo	UGent	<i>Software-gebaseerde microprocessors voor hoge prestatie en laag energieverbruik</i>
Van Dam Marleen	UA	<i>De invloed van individuele morfologische verschillen en groei op de motorische ontwikkeling van bipedaal stappen bij de mens</i>
Vandamme Dieter	KULeuven	<i>Opheldering van signaaltransductiewegen voor nieuwe biologisch actieve peptiden</i>
Van de Broek Bieke	KULeuven	<i>Biologisch gefunctionaliseerde hybride nanopartikels voor medische beeldvorming en hyperthermia</i>
Van de Poel Bram	KULeuven	<i>Systeembioologische analyse van de ethyleenbiosynthese tijdens de climacterische rijping van tomaat</i>
Van de Veire Sara	KULeuven	<i>Rol van de VEGF familie in angiogenese en neurodegeneratie in de retina</i>
Van de Velde Hannelore	UGent	<i>Immuno-nutritionele interventie bij obese honden</i>
Van de Voorde Geertrui	UGent	<i>Blokkerende verzamelingen in eindige projectieve ruimten en in codeertheorie</i>
Van de Walle Inge	UGent	<i>Notch signalisatie tijdens humane T-cel ontwikkeling</i>
Van den Bergh Karlien	KULeuven	<i>Gesubstitueerde polythiofeenderivaten: polymerisatiemechanisme en synthese van geconjugeerde blok-copolymeren en complexe architecturen</i>
Van den Hauwe Tomas	VUB	<i>Onderzoek naar elektronische schakelingen voor intelligente 3D-camera pixels</i>
van der Ha David	UGent	<i>Methaanoxiderende consortia voor bioremediatie van antropogene gasemissies</i>
Van der Meeren Thijs	UGent	<i>Ostracoda (Crustacea) als paleoecologische en paleohydrologische indicator van Holocene klimaatsvariatie in West-Mongolië</i>
Van der Vorst Geert	UGent	<i>Ontwikkeling van een tool voor de evaluatie van duurzaam energie- en grondstofgebruik in de farmaceutische industrie</i>
Van Dierdonck Jan	KULeuven	<i>Ontrafelen van de impact van slijbleeftijd en -belasting op membraanvervuiling in membraanbioreactoren door middel van een integrale karakterisering van actief-slib(vlok)eigenschappen</i>
Van Dongen Amber	KULeuven	<i>LRP1 als modulator van de activiteit van heparanase-1: impact op tumorgroei en metastasering</i>
Van Doorslaer Charlie	KULeuven	<i>Katalytische ionische vloeistoffasen voor selectieve oxido-reducties</i>

van Gastel Nick	KULeuven	<i>Angiogene en Osteogene Groeifactoren in Bot Tissue Engineering</i>
Van Hecke Wim	UA	<i>Diffusie magnetische resonantie beeldverwerking met het oog op kwantitatieve groepsanalyses</i>
Van Hoe Bram	UGent	<i>Geïntegreerde oplossing voor drukgevoelige elastische substraten op basis van optische vezelsensoren</i>
Van Hoecke Karen	UGent	<i>In vitro en in vivo evaluatie van de ecotoxiciteit van nanopartikels</i>
Van Laer Bart	VUB	<i>Structurele karakterisatie van het HIV-Rev proteïne</i>
Van Langenhove Tim	UA	<i>Moleculair genetisch onderzoek naar de complexe genetica van frontaalkwabdementie</i>
Van Marcke Inke	VUB	<i>Het effect van MSH2-deficiëntie op de spontane mutatiefrequentie in Solanum tuberosum en op homeologe recombinatie bij interspecifieke Solanum-protoplastfusies</i>
Van Moorleghe Christoff	KULeuven	<i>De beschikbaarheid van opgeloste organische fosfor voor algen in oppervlaktewater</i>
Van Mulders Petra	VUB	<i>Meting van de top quark massa met CMS bij de LHC</i>
Van Mulders Sebastiaan	KULeuven	<i>Optimalisatie van state-of-the-art fermentatiesystemen door de beheersing van adhesie bij Saccharomyces cerevisiae</i>
Van Oostende Nicolas	UGent	<i>Interacties tussen koolstofrijke exudaten, prokaryote consumptie en begrazing door Protozoa tijdens experimentele Emiliania huxleyi bloeien</i>
van Outryve d'Ydewalle Constantin	KULeuven	<i>Ontwikkelen en karakteriseren van in vivo modellen voor mutant HSPB1-geïnduceerde ziekte van Charcot-Marie-Tooth en distale hereditaire motorneuropathieën</i>
Van Pamel Els	UGent	<i>Ontwikkeling van een multidisciplinaire methodologie ter beheersing van ongewenste schimmels en secundaire metaboliëten in het kuilvoeder</i>
Van Rompaye Bart	UGent	<i>Doelgerichte en efficiënte selectie van eindpunt en populatie in klinische studies met concurrerende falingsrisico's</i>
Van Seghbroeck Gregory	UGent	<i>Dynamische en betrouwbare QoS brokering van Web Service choreografieën</i>
Van Snick Wim	KULeuven	<i>Studie van de 4,5-ringfusie van benzothiofeen met stikstofhoudende heterocyclische ringen</i>
Van Steenberge Paul	UGent	<i>Fundamentele kinetische modellering van de synthese van poly(para-fenyleen vinyleen) via de sulfinyl route</i>
van Veghel Daisy	KULeuven	<i>Ontwikkeling van koolstof-11 en fluor-18 gemerkte speurstoffen voor de in vivo visualisatie van de TRPV1 receptor met positron emissietomografie</i>
Van Waeyenberghe Lieven	UGent	<i>Virulentiefactoren van Aspergillus fumigatus, betrokken bij de interacties met vogelmacrofagen</i>
Vande Voorde Johan	KULeuven	<i>Effect van mycoplasma-enzymen op de antivirale en anti-kanker activiteit van nucleoside-analogen</i>
Vandebergh Wim	VUB	<i>Moleculair onderzoek naar een ecologische adaptatie: zuignappen bij Anura</i>
Vandecan Sem	KULeuven	<i>Vorming van flavourcomponenten tijdens de productie van donkere mouten</i>
Vandekerckhove Annelies	UGent	<i>Mechanisme van de invasie van het equine herpesvirus 1 doorheen de respiratoire mucosa van het paard</i>
Vandenbergh William	KULeuven	<i>Kwantumtransport in Tunneling veld-effect transistoren voor toekomstige nano-CMOS toepassingen</i>
Vanderhaegen Saskia	VUB	<i>De invloed van antilichaamfragmenten op de fibrillogene van beta 2-microglobuline</i>
Vanderkelen Lise	KULeuven	<i>Structurele en functionele studie van nieuwe bacteriële lysozyme-inhibitoren</i>
Vandersteen Annelies	VUB	<i>Effect van de verhouding van de verschillende lengtes van het Alzheimer beta peptide op de stabiliteit van de toxische oligomeren</i>

Vanderstukken Maarten	KULeuven	<i>Onderzoek naar een synergetische wisselwerking tussen waterplanten en zoöplankton in de regulatie van de biomassa en functionele karakteristieken van fytoplanktongemeenschappen</i>
Vandevelde Wouter	KULeuven	<i>Transgene strategieën voor de studie van vaatvorming in Xenopus: Ontwikkeling en toepassing van weefsel-specifieke en induceerbare tools en lijnen</i>
Vandewoestyne Mado	UGent	<i>Detectie, karakterisatie en isolatie van foetale cellen uit de maternale circulatie</i>
Vanelderen Bart	KULeuven	<i>Actieve 2-poort modellering voor de aëro-akoestische karakterisatie van industriële uitlaatdemperconfiguraties</i>
Vanhaecke Mieke	KULeuven	<i>Metabolisme van galacto-oligosachariden in de Caryophyllaceae</i>
Vanhee Peter	VUB	<i>Docking op basis van canonieke interacties tussen eiwitfragmenten: Ontwikkeling en evaluatie van een nieuw eiwit docking algoritme</i>
Vanhevel Ilse	KULeuven	<i>Circulerend vrij foetaal DNA in maternel plasma: nieuwe benaderingen voor niet-invasieve prenatale diagnostiek en studie van de fysicochemische eigenschappen</i>
Vankeirsbilck Bert	UGent	<i>Aanbieden van Resource-Intensieve Toepassingen op Mobiele Thin Clients</i>
Vankrunkelsven Ann	VUB	<i>Analyse van de rol van galectine-3 in inflammatie-geassocieerde immunopathologie: Trypanosomiasis als modelstelsel</i>
Vanlaer Jef	KULeuven	<i>Optimale monitoring en sturing van complexe (bio)chemische processen door toepassing van intelligente dataminingstechnieken</i>
Vanlint Dietrich	KULeuven	<i>Studie van bacteriële hoge hydrostatische drukresistentie</i>
Vanneste Evelyne	KULeuven	<i>Chromosomale analyse van individuele cellen en blastomeren in pre-implantatie embryo's met microrooster CGH</i>
Vansteenkiste Arne	UGent	<i>Invloed van de structurele en microstructurele eigenschappen op de magnetische dynamica in nanostructuren</i>
Vassart Amelia	VUB	<i>Regulatie van de novo pyrimidine biosynthese in hyperthermoacidofiele Archaea</i>
Vasseur Karolien	KULeuven	<i>Depositie van organische halfgeleiders onder laagvacuüm door een inert draaggas als basis voor organische zonnecellen</i>
veraart jelle	UA	<i>Optimaal schatten en verwerken van diffusie kurtosis parameters met het oog op klinische toepasbaarheid</i>
Verbeeck Jens	KULeuven	<i>CMOS integration of a high-speed optical receiver front-end with increased temperature and radiation tolerance</i>
Verbeeck Klaartje	KULeuven	<i>Integratie van innovatieve geomatica instrumenten in spatio-temporele analyse en toekomstverkenning van verzegeling en groen in woonwijken</i>
Verbeyst Lise	KULeuven	<i>Invloed van procesvoering op bio-actieve componenten in rood fruit</i>
Verbist Frederik	VUB	<i>Modelgestuurde debietoptimalisatie voor schaalbare videocodering: theorie en applicaties</i>
Verbist Marie	UGent	<i>Diamantnanofotonica</i>
Verboven Hans	KULeuven	<i>Bestuivings- en reproductiecrisis van planten in een gradiënt van het rurale naar het urbane gebied?</i>
Verbruggen Bert	KULeuven	<i>Lab-on-a-chip technologie voor proteïne detectie in bioreactoren</i>
Vercauteren Dries	UGent	<i>Opheldering van het intracellulaire transfectiepad van gen-complexen in levende cellen met geavanceerde licht-microscopie</i>
Vercauteren Ellen	KULeuven	<i>Evaluatie van TAFI en PAI-1 inhibitoren in vitro en in in vivo muismodellen</i>

Vercruyssen Maarten	KULeuven	<i>Identificatie van Rhizobium etli genen betrokken bij bacteroid persistentie en stationaire fase overleving</i>
Vercruyssen Pieter	UGent	<i>Raman en NIR spectroscopie als Proces Analytische Technologie (PAT) middelen voor de in-line en real-time controle van granulatieprocessen</i>
Vercruyssen Thomas	KULeuven	<i>HIV-Rev-multimerisatie: werkingsmechanisme en doelwit voor antivirale therapie</i>
Vereecke Lars	UGent	<i>Studie naar de fysiologische functies van de signaalmolecule TRAF6 en de NF-κB inhibitoren ABIN-1 en A20 via conditionele genmodificatie in de muis</i>
Vereecken Evy	KULeuven	<i>Globale prestatie benadering en economische analyse voor binnenisolatie bij renovatieprojecten</i>
Vergauwen Jonas	UA	<i>Match of mismatch? Een kosten-batenanalyse van maternale effecten bij kanaries (Serinus canaria)</i>
Verhelst Delfien	UGent	<i>Evaluatie van een vaccin tegen congenitale toxoplasmose</i>
Verheyen Liesbeth	KULeuven	<i>De rol van de oorsprong en structuur van opgeloste organische stof op de biobeschikbaarheid van spoormetalen bij groene algen</i>
Vermeulen Ben	UGent	<i>Mechanisme achter het falen van de cellulaire immuniteit tijdens een FIPV infectie: een opportuniteit voor een profylactische-therapeutische strategie?</i>
Vermeulen Diederik	UGent	<i>Een Geïntegreerde Transceiver voor Fiber-To-The-Home (FTTH) Optische Netwerken</i>
Vermoesen Katia	VUB	<i>Karakterisatie van preklinische biomerkers voor epileptogenese voor de evaluatie van de anti-epileptogene eigenschappen van monoaminerge antidepressiva</i>
Verreydt Dino	KULeuven	<i>Interactie tussen parasieten en gemeenschapsecologie: Daphnia en haar parasieten als een model</i>
Verschooten Lien	KULeuven	<i>De effecten van het flavonoïde Luteolin op normale en maligne huidcellen</i>
Verschuere Tina	KULeuven	<i>"Verhoging van de chemo-immunotherapeutische efficiëntie door intratumorale manipulatie van Gal-1 expressie bij de behandeling van maligne glioma"</i>
Verschueren Jacob	UA	<i>In vivo kwantificatie en karakterisatie van neuroplasticiteit in de adulte hersenen van de zangvogel</i>
Verstichel Stijn	UGent	<i>Gedistribueerd redeneren voor contextbewuste diensten</i>
Verstraeten Gorik	UGent	<i>Effecten van boomsoortgeïnduceerde verzuring op strooisel- en kruidlaagdynamiek langs een natuurlijke gradiënt van zuurbufferend vermogen</i>
Verstraeten Inge Irena Emiel	UGent	<i>Chemische controle van wortelregeneratie</i>
Vets Sofie	KULeuven	<i>Gebruik van cellulaire cofactoren van HIV integrase als basis voor gentherapie</i>
Vicca Sara	UA	<i>De invloed van klimaatverandering op de koolstof- en broeikasgasbalans van een model-laagveen</i>
Vlaeminck Hanne	KULeuven	<i>Logische inferentie voor interactieve applicaties</i>
Vlaminck Johnny	UGent	<i>Ontwikkeling van een vaccin tegen Ascaris suum bij het varken</i>
Volker Leen	KULeuven	<i>Synthese en toepassing van reactieve BODIPY-derivaten</i>
Vondenhoff Gaston	KULeuven	<i>Synthese en evaluatie van Microcin C analogen als aminoacyl-tRNA synthetase inhibitoren</i>
Vos Melissa	KULeuven	<i>Identificatie en functionele karakterisatie van Parkinson-gerelateerde genen in Drosophila</i>
Vrancken Bram	KULeuven	<i>Een populatiegenomisch perspectief op persistente virale infecties</i>
Vrancken Kristof	UHasselt	<i>De invloed van de bladontogenese van peer (Pyrus communis) op het infectievermogen van Erwinia amylovora: een studie van defensiegerelateerde mechanismen</i>
Vranckx Leen	KULeuven	<i>Plasminogeenactivator Lpa van Legionella pneumophila: Karakterisatie en studie van buitenmembraaninsertie</i>

Walmagh Maarten	KULeuven	<i>Ontwikkeling en evaluatie van endolysines ter bestrijding van gramnegatieve pathogenen</i>
Wauters Jella	UGent	<i>Kandidaat biomerkers voor de diagnose van infectieuze artritis bij paarden</i>
Welkenhuysen Marleen	KULeuven	<i>In vivo evaluatie en optimalisatie van een conceptueel nieuwe neuro-probe voor elektrische hersenstimulatie en microregistratie</i>
Weytjens Lieve	UHasselt	<i>Onderzoek naar een evaluatiemethode voor de beoordeling van de duurzaamheid van een architecturaal ontwerp vanaf de vroege ontwerpfases. DESUSA-methode; DDesign Support for Sustainable Architecture</i>
Windels Jindrich	UGent	<i>Ontwerp van zeer efficiënte monolithisch geïntegreerde geschakelde DC-DC convertoren voor hoge vermogens</i>
Wouters Dorrit	VUB	<i>Soortdiversiteit, populatiedynamica en metabolietaalyse van melkzuurbacteriën betrokken bij de fermentatie van groenten</i>
Wuytack Tatiana	UA	<i>Biomonitoring van de luchtkwaliteit aan de hand van plantkarakteristieken</i>
Wyns Ciska	UGent	<i>Nieuwe en gevoelige detectie van fyto-oestrogenen in biologische matrices</i>
Zwarts Liesbeth	KULeuven	<i>Een kwantitatief-genetische, neuroanatomische en moleculaire analyse van agressie, een complex gedrag in Drosophila</i>

Bijlage 4 - Onderzoeksmandaten

Aanvrager	Onderzoeks- instelling	Projecttitel
Bravo Cédric	KULeuven	'QualityMetrics' Mastering Quality
Corteville Brecht	KULeuven	PhiRobotics : Fysische mens-machine interactie door expliciete krachtterugkoppeling
De Meyer Tim	UGent	Cardiomethylomics: Identificatie van DNA-methylatiemerkers voor preklinische atherosclerose
De Mondt Roel	UA	Organische moleculaire sub-micron analyse in de diepte van complexe materialen via statische secundaire ionen massaspectrometrie
De Paepe Annelies	UGent	In planta productie van antigenen: proof-of-concept door productie van eiwitten voor vaccinatie
De Preter Vicky	KULeuven	Studie van de effecten van pre- en probiotica op het patroon van fermentatiemetaboliëten in het colon bij gezonde vrijwilligers en bepaling van het metaboliëtenpatroon bij patiënten met inflammatoire darmziekten en uremisch syndroom
De Regge Nick	UGent	In vitro model van alfa herpesvirus latentie en reactivatie
Derveaux Stefaan	UGent	Ontwikkelen van technologie voor het faciliteren van high-throughput (real-time) PCR toepassingen
Dewerchin Hannah	UGent	De ontwikkeling van een behandeling voor het feliene infectieuze peritonitis virus (FIPV)
Gérard Melanie	KULeuven	Ontwikkeling van een geautomatiseerd High Content celcultuursysteem voor de detectie van alfa-synucleïne aggregatie, voor de doelwitvalidatie van FK506 bindende proteïnen en voor geneesmiddelenontwikkeling in de ziekte van Parkinson
Kellens Andy	VUB	Geavanceerde ondersteuning voor ontwerpregulariteiten
Meeus Ivan	UGent	Detectie van de micropathogenen van hommels
Melkebeek Vesna	UGent	Ontwikkeling van een oraal vaccin voor bescherming van biggen tegen speendiarree veroorzaakt door F4+ enterotoxigene Escherichia coli
Moesen Maarten	KULeuven	Design and modeling of cellular solids
Moors Samuel	KULeuven	Multiscale modeling of protein-ligand binding
Myslinski Tomasz	Maciej KULeuven	Practical large-signal measurement-based modeling of high frequency nonlinear components

Pellens Bram	VUB	<i>CoDePA: A conceptual design pattern approach for game design</i>
Ranquin An	VUB	<i>Nanobodies als HIV-Rev-Multimerisatie inhibitoren: structuur en functie van een nieuwe antivirale target</i>
Van Nieuwenhove Daniël	VUB	<i>Vorbereiding spin-off rond 3D camera's op basis van 'time of flight' afstandsmetingen</i>
Vander Poorten Emmanuel	KULeuven	<i>Intuitieve navigatie van elektrische en intelligente rolstoelen door krachtterugkoppeling</i>
Vermeeren Veronique	UHasselt	<i>Ontwikkeling van een generisch en klinisch relevant DNA- en immuno-sensor platform</i>
Zhiponova Miroslava	VIB	<i>Modulation of plant growth through the GSK-3</i>

Bijlage 5 – VIS-TD

Aanvrager/Projecttitel/Partners	Steun (€)
<p>Algemeen Verbond van de Belgische Siertelers <i>Adviesdienst water - Duurzaam en innovatief omgaan met water op het sierteeltbedrijf</i> ProefCentrum voor Sierteelt</p>	160.776
<p>BB-Consult vzw <i>Optimalisatie van bemesting door introductie van innovatieve technieken op akker- en tuinbouwbedrijven</i> Proefstation voor de Groententeelt vzw Provinciaal Onderzoek- en Voorlichtingscentrum voor Land- en Tuinbouw - Provincie West-Vlaanderen Provinciaal Proefcentrum voor de Groenteteelt vzw (PCG)</p>	531.788
<p>Consortium VLAV: Vlaams adviescentrum voor de vleesindustrie <i>Nieuwe praktijken en technologieën voor innovaties in de vlees- en vleesverwerkende industrie</i> Katholieke Hogeschool Sint-Lieven, Technologie Campus Gent - R&D UGent, Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen - Vakgroep Dierlijke Productie - Lab voor Diervoeding en Kwaliteit van Dierlijke Producten UGent, Faculteit Diergeneeskunde - Vakgroep Veterinaire Volksgezondheid en Voedselveiligheid - Lab Hygiëne en Technologie VUB, Faculteit Wetenschappen - Vakgroep Bio-ingenieurswetenschappen - Onderzoeksgroep Industriële Microbiologie en Voedingsbiotechnologie (IMDO)</p>	331.956
<p>DSP Valley <i>Technologische Dienstverlening voor Hard- en Software in ingebedde systemen.</i> Hogeschool voor Wetenschap en Kunst, Campus De Nayer - Departement Industriële Wetenschappen en Technologie - Electriciteit Katholieke Hogeschool Sint-Lieven, Technologie Campus Gent - Departement Industrieel Ingenieur - Onderwijseenheid Informatietechnologie SIRRIS – LEUVEN</p>	556.862
<p>EEconsult vzw <i>Eindige elementen analyse als essentiële technologie voor duurzame ontwikkeling van innovatieve producten, machines en processen.</i> Katholieke Hogeschool Sint-Lieven, Technologie Campus Gent - Departement Industrieel Ingenieur - Onderwijseenheid IW&T, Electromechanica</p>	762.325
<p>Essenscia Vlaanderen <i>Membraantechnologie voor een duurzame procesvoering in de chemiesector</i> KULeuven, Research and Development - Onderzoeksbeleid VITO</p>	538.844
<p>Flanders' FOOD <i>Thermische behandeling bij conservering van voedingsmiddelen: innovatie door wetenschappelijk gebaseerd ontwerp, validatie en optimalisatie</i> KULeuven, Research and Development - Onderzoeksbeleid</p>	403.200

In vitro labo Antoine Vermeir <i>SIETINET: Kennisoverdracht van toegepaste plantenbiotechnologie naar de sierteeltsector</i> ILVO - Eenheid PLANT - Toegepaste Genetica en Veredeling	352.031
Opzoekingscentrum voor de Wegenbouw Administratie <i>Waterdoorlatende bestratingen: een ecologische en duurzame verharding binnen het integraal waterbeleid.</i>	393.954
SIRRIS – LEUVEN <i>Dimensionele meettechnologie: waardegenerator in de productie.</i> KULeuven, Research and Development - Onderzoeksbeleid	624.229
<i>Innoveren van producten door duurzame metaalkeuze.</i>	834.668
<i>Integraal ontwerp voor metalen componenten onder cyclische belasting</i>	258.647
<i>Lasertechnologie</i> CLUSTA vzw	610.737
Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek - Bestuur <i>Ontwerpen van energie-efficiënte producten.</i>	469.222
<i>Sensoren, monitoring en diagnose: technologie voor intelligente systemen en diensten.</i> FLANDERS MECHATRONICS Technology Centre vzw	902.920
<i>Zelfsturende systemen</i>	497.129
Wetenschappelijk en Technisch Centrum van de Belgische Textielnijverheid Divisie Gent <i>TAD - "Nonwovens"</i>	358.035
Wetenschappelijk en Technisch Centrum voor het Bouwbedrijf <i>Duurzame bouwschil – DuBo</i> PASSIEFHUIS-PLATFORM vzw	207.888
<i>Nieuwe generatie gelijmde betonwapening</i> Belgische vereniging van Specialisten in de Herstelling, de Versteving en de Bescherming van Betonconstructies vzw Infobeton.be KULeuven, Research and Development - Onderzoeksbeleid UGent, Faculteit Ingenieurswetenschappen - Vakgroep Bouwkundige Constructies - Lab Magnel voor Betononderzoek	546.000

Bijlage 6 – VIS-TIS

Aanvrager/Projecttitel/Partners	Steun (€)
AGORIA <i>Industriële Toelevering</i>	792.560
SIRRIS - LEUVEN <i>Innoveren met diensten in de mechatronica-sector</i>	246.036
SIRRIS - LEUVEN <i>PICTOR werking</i>	386.373
SIRRIS - LEUVEN	
Aluminium Center Belgium <i>Productontwikkeling met metaal: METALLiCity</i>	317.297
CLUSTA vzw	
BB-Consult vzw <i>Ontwikkelen van glastuinbouwgebieden in cluster met industriële producenten van restwarmte.</i>	164.430
Consortium Groen Licht Vlaanderen <i>Groen Licht Vlaanderen: Energiebesparing met beter Licht.</i>	489.948
Katholieke Hogeschool Sint-Lieven - Administratieve hoofdzetel Wetenschappelijk en Technisch Centrum voor het Bouwbedrijf - Maatschappelijke Zetel	
DSP Valley <i>B2B Open Innovation</i>	108.360
Flanders' FOOD <i>'IFF... Intelligence For Food' - Toepassingen van micro-elektronica in de voedingssector'</i>	252.231
Interuniversitair Micro-ElektronicaCentrum <i>Smaak: kennis van de sensorische eigenschappen van een product, een stap dichterbij innovatie</i>	201.348
FLANDERSBIO vzw <i>BioMed²</i>	709.262
<i>Biotechnology Expansion Through Regional Awareness and Knowledge Transfer</i>	104.400
<i>Industriële Biotechnologie</i>	349.176
Essenscia Vlaanderen Ghent Bio-Energy Valley vzw	
Meubelinnovatie Cluster vzw <i>innovatiestimulering omtrent nieuwe materialen voor de interieursector</i>	177.219
FEDUSTRIA vzw KULeuven, Research and Development - Onderzoeksbeleid	
PASSIEFHUIS-PLATFORM vzw <i>Zeer Energiezuinige Renovaties</i>	159.900
SIRRIS - LEUVEN <i>Community driven innovation in de sector mechatronica</i>	842.248
AGORIA	
Telematics Cluster/ITS Belgium vzw <i>Intelligent Transport Systems - Thematische InnovatieStimulering.</i>	597.900

Thematisch Netwerk Afvalwaterzuiveringstechnologie Vlaanderen <i>Project TNAV-NWP</i>	41.232
Voka-Kamer van Koophandel Mechelen <i>Vervolgproject Technologiemarketing voor speerpuntsectoren in de medium- en hoogtechnologische industrie in Vlaanderen</i> br@ins.trust	233.915
Wetenschappelijk en Technisch Centrum van de Belgische Textielnijverheid Divisie Gent <i>productinnovaties met slimme materialen</i>	400.445
SIRRIS - LEUVEN <i>Teelt en verwerking van vlas als basis voor een "bio-based" economie in Vlaanderen</i>	138.979
Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek - Directie UGent, Rectoraat	
Wetenschappelijk en Technisch Centrum voor het Bouwbedrijf <i>Speciale FunderingsTechnieken (SFT)</i>	422.510
Belgische Vereniging van Funderingsaannemers KULeuven, Research and Development - Onderzoeksbeleid	

Bijlage 7 – VIS-CO

Aanvrager/Projecttitel/Partners	Steun (€)
<p>Belgisch Instituut voor Lastechniek Maatschappelijke Zetel <i>Innovatieve elektromagnetische hoge-snelheids-las- vervormingstechnieken (MAGPULS)</i> OCAS NV UGent, Faculteit Ingenieurswetenschappen - Vakgroep Mechanische Constructie en Productie - Afd. Mechanica van Materialen en Constructies</p>	246.965
<p>Consortium 'Vlaamse Brouwerij, Mouterij en Hopindustrie' <i>Praktijkgerichte inventarisatie van oorzaken van flavourinstabiliteit van bier en onderzoek naar technologische/economische opportuniteiten voor verbeterde flavourkwaliteit en verlengde smaakstabiliteit</i> Katholieke Hogeschool Sint-Lieven, Technologie Campus Gent - Laboratorium voor Enzym-, Fermentatie- en Brouwerijtechnologie KULeuven, Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen - Dept Microbiële en Moleculaire Systemen (M²S) - Centrum voor Levensmiddelen- en Microbiële Technologie</p>	779.712
<p>Essenscia Vlaanderen <i>ANTIBOMOSE: Cross-sectorale aanpak voor de reductie en preventie van Molybdeen, Seleen, Antimoon, Titanium en Boor in industriële afvalwaters</i> Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) - Milieutechnologie Voka-Vlaams Economisch Verbond</p>	106.213
<p>Opzoekingscentrum voor de Wegenbouw Administratie <i>Onkruidbeheer en reiniging: preventieve en curatieve methodes voor een optimaal straatbeeld</i> UGent, Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen - Vakgroep Plantaardige Productie - Afd. Plantenteelt en Plantenveredeling</p>	463.805
<p>SIRRIS - LEUVEN <i>Compleetbewerken van complexe onderdelen (CO-COMPLEET)</i> <i>Elektronisch Ontwerp en Fabricage: Design-for-X en kwalificatiemethodiek (CO-PBA-DfX)</i> Interuniversitair Micro-ElektronicaCentrum - INVOMECE Industrial Training</p>	488.926
<p><i>NANOMOULD II: Versnelde materialenscreening voor het beheersen van het anti-kleefgedrag van gereedschappen bij kunststofverwerkende bedrijven</i> Flanders Materials Center vzw</p>	546.513
<p><i>Specification management for mechatronic systems: Methodologie voor interdisciplinaire systeem modellering tijdens de ontwerpfase</i> FLANDERS MECHATRONICS Technology Centre vzw</p>	611.701
<p><i>Versneld ontwerpen door intelligent testen voor elektromechanische producten</i></p>	415.542
<p>Technisch Centrum der Houtnijverheid <i>Ontwikkeling van een methodische kleurbeoordeling voor optimalisatie en innovatie bij de productie van eiken houten meubelen en parket (EIKENHOUTKLEURASPECT)</i> UGent, Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen - Vakgroep Bos- en Waterbeheer - Lab voor Houtbiologie en -technologie Wetenschappelijk en Technisch Centrum van de Belgische Textielnijverheid - Maatschappelijke Zetel</p>	478.080

WarmtePompPlatform Vlaanderen - ODE Vlaanderen <i>WarmtePompen in Duurzame, Innoverende en Realistische EnergieConcepTen (WP-DIRECT)</i>	272.606
Hogeschool voor Wetenschap en Kunst, Campus De Nayer - Departement Industriële Wetenschappen en Technologie - Electromechanica KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen - Dept Werktuigkunde - Afd. Toegepaste Mechanica & Energieconversie (TME)	
Wetenschappelijk en Technisch Centrum van de Belgische Textielnijverheid Maatschappelijke Zetel	
<i>Functionalised hotmelts for different textile applications</i>	393.073
<i>Nanosilver: sustainable antimicrobial textiles</i>	442.611
<i>POLY MELKZUUR (PLA) in textieltoepassingen: optimalisatie van de formulatie, het extrusieproces en verdere processtappen</i>	427.193
<i>Stimuli-responsieve textielmaterialen II</i>	542.655
UGent, Faculteit Wetenschappen - Vakgroep Organische Chemie - Onderzoeksgroep Polymeerchemie	
Wetenschappelijk en Technisch Centrum voor het Bouwbedrijf Maatschappelijke Zetel	
<i>Nieuwe technieken ter remediëring van zoutbelast metselwerk</i>	399.576
Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen - Departement Burgerlijke Bouwkunde - Afd. Bouwfysica	
<i>Risicomanagement in de bouw II: Het opstellen van een compleet risicomanagementsysteem voor het beoordelen en controleren van risicofactoren en dit in alle fasen van een bouwproject</i>	412.321
KULeuven, Faculteit Economie en Bedrijfswetenschappen - Onderzoekseenheid Kwantitatieve Beleidsmethoden en Beleidsinformatica - Onderzoeksgroep Productie & Logistiek	
<i>Toepassing van UHSB in de bouw- en prefabricatie-industrie</i>	742.488
Federatie van de Betonindustrie VUB, Faculteit Ingenieurswetenschappen - Vakgroep Mechanica van Materialen en Constructies (MEMC) - Onderzoekseenheid Burgerlijke Bouwkunde (LBBO)	

Bijlage 8 - TETRA-Fonds

Projecttitel/Aanvrager & Partners/Leden gebruikerscommissie *Steun (€)*

Onderzoek naar een gemeenschappelijk profiel voor digitale druk en de conventionele druksystemen flexo en offset 71.688
Arteveldehogeschool - Opleiding Grafische en Digitale Media

UGent, Faculteit Ingenieurswetenschappen - Vakgroep Telecommunicatie en Informatieverwerking - Afd. Beeldverwerking en -interpretatie
Arteveldehogeschool - Centrum voor Onderzoek, Maatschappelijke dienstverlening & Professionele Ontwikkeling
CARTONNAGE SOENEN NV
CONTI LABEL PAUWELS NV
DECKERS Druk NV
ESKO-Graphics NV
Federatie der Papier- en Kartonverwerkende Bedrijven
Hostmann-Steinberg NV
Innovatiecentrum Oost-Vlaanderen
KODAK NV
MAN Roland Belgium NV
MILLER GRAPHICS NV
PRINTECH SYSTEMS BV
PUNCH GRAPHIX INTERNATIONAL NV
Roland DG Benelux
SEGER & BALCAEN NV
SUN CHEMICAL NV
VANDEWEGHE Flexo Printing NV
Vlaams Innovatiecentrum voor Grafische Communicatie vzw

Industriële Computer Tomografie voor Dimensionele Kwaliteitscontrole van Complexe Enkelvoudige en Samengestelde Producten 364.243

Groep T - Internationale Hogeschool Leuven, Campus Vesalius - Departement Industriële Wetenschappen en Technologie - Afd. Elektromechanica
Hogeschool voor Wetenschap en Kunst, Campus De Nayer - Departement Industriële Wetenschappen en Technologie - Mechanica
KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen - Dept Werktuigkunde - Afd. Produktietechnieken, Machinebouw en Automatisering (PMA)

SIRRIS - LEUVEN
3 WIN NV
ALLARD-EUROPE NV
Argon Measuring Solutions BVBA
Clijmans & Gelaude
Industrieel Toeleveringsbedrijf Goddeeris NV
LayerWise NV
Leuven Air Bearings NV
MATERIALISE NV
METAGAM
METRIS SALES & SERVICES EUROPE NV
PHILIPS INNOVATIVE APPLICATIONS NV
SKYSCAN NV
STEWAL NV
UNI-DENT NV
VERHAERT DESIGN & DEVELOPMENT NV

Theraplay - Gebruikersgestuurd ontwerp en ontwikkeling van een (ergo)therapeutische speltoepassing met een sensorgestuurde bediening 379.084
Groep T - Internationale Leuven Hogeschool - vakgroep Informatie -
Onderzoeksgroep e-Medialab
KULeuven, Faculteit Sociale Wetenschappen - Centrum voor
Mediacultuur en Communicatietechnologie - Centrum voor User
Experience Onderzoek

BARRY EMONS BELGIUM
BGIIn vzw
GYMNA NV
Het Balanske
IBBT
IMEC
INDAXI NV
MICROSOFT NV
Stichting A. Kinsbergen, gehandicaptenzorg Provincie Antwerpen vzw
TECHNOLOGIE & REVALIDATIE vzw
Televic Education NV
vzw In-HAM
WINDEKIND

Inbouw van sensorische functionaliteiten voor de ontwikkeling van THINKING TEXTILE 216.123
Hogeschool Gent - Dept Ingenieurswetenschappen - Textiel

AGFA-GEVAERT NV
CAMOSO NV
DEVAN CHEMICALS NV
ELASTA NV
ROBBENS NV
Roland DG Benelux
SWINKELS/THIJS DE BEER NV
Van Kerkhove Tekstyl BVBA
VETEX NV

Valorisatie van (ligno-) cellulose reststromen VaLiCel 192.400
Hogeschool Gent - Dept Toegepaste Ingenieurswetenschappen -
Biochemie
KULeuven, Faculteit Wetenschappen - Dept Biologie - Afd. Moleculaire
Microbiologie en Biotechnologie

Biogas-E
UGent, Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen - Vakgroep Biochemische en Microbiële
Technologie - Afdeling voor Industriële Microbiologie en Biokatalyse
UGent, Faculteit Wetenschappen - Vakgroep Biochemie, Fysiologie en Microbiologie -
Lab voor Glycobiologie
AVEVE NV
BIOGASTEC NV
BRILLE ALBERT NV
Genencor International bvba
KARTONFABRIEK ST. LEONARD NV
SPILLEBEEN NV
Vanden AVENNE Izegem NV
VPK OUDEGEM NV

<p><i>Realisatie van micro-spuitgietproducten door optimalisatie van ontwerp, matrijs en proces</i></p> <p>Hogeschool Gent - Dept Toegepaste Ingenieurswetenschappen - Division of Polymer Engineering & RPT</p> <p>Katholieke Hogeschool Limburg, Campus LUC - Departement Industriële Wetenschappen en Technologie - Electromechanica</p> <p>SIRRIS - DIEPENBEEK 2</p> <p>Duolim NV EMTEC EUROSTEL NV FREMACH PLASTICS NV LOCQUETTE</p>	<p>390.988</p>
<p><i>Integratie van nieuwe LED-technologie in de commerciële plantenweefselteelt</i></p> <p>Hogeschool Gent, Campus BME/CTL - Departement Biowetenschappen en Landschapsarchitectuur - Labo voor in vitro cultuur</p> <p>UGent, Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen - Vakgroep Plantaardige Productie - Afd. In vitro Biotechnologie & Tuinbouw</p> <p>DEROOSE PLANTS NV FLOREAC NV In vitro labo Antoine Vermeir IN VITRO PLANTS BVBA OPRINS PLANT NV Standaert Vitro BVBA</p>	<p>233.270</p>
<p><i>Ontwikkeling en toepassing van molecularly imprinted polymers (MIPs) in mycotoxinediagnostica</i></p> <p>Hogeschool Gent, Campus BME/CTL - Departement Biowetenschappen en Landschapsarchitectuur - Vakgroep Levensmiddelenwetenschappen en -technologie</p> <p>UGent, Faculteit Farmaceutische Wetenschappen - Vakgroep Bioanalyse - Lab voor Bromatologie</p> <p>UGent, Faculteit Wetenschappen - Vakgroep Organische Chemie - Onderzoeksgroep Polymeerchemie</p> <p>Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen - DG Controlebeleid</p> <p>Interprovinciaal Proefcentrum voor de Aardappelteelt</p> <p>Ceusters diervoeders EMMA NUTRITION FIERENS MENGVOEDERS NV Lambers-Seghers NV - Veevoeders MASELIS NV TOXI-TEST NV Voeders Lannoo-Martens NV</p>	<p>344.114</p>

Brandveilig Constructief Ontwerp. Toepassing van de nieuwe op performantiecriteriën gebaseerde ontwerpcodes. 368.009
Hogeschool voor Wetenschap en Kunst, Campus De Nayer -
Departement Industriële Wetenschappen en Technologie - Bouw
KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen - Dept Burgerlijke
Bouwkunde - Afd. Bouwmaterialen en Bouwtechnieken
Université de Liège, Faculté des Sciences Appliquées - Dépt ArGEnCo,
d'Architecture, Géologie, Environnement & Constructions - SE
ingénierie structurale
Wetenschappelijk en Technisch Centrum voor het Bouwbedrijf - Dept
Materialen, Technologie en Milieu/Afd. Technologie en Milieu - Lab
Duurzame Ontwikkeling

FOD Binnenlandse zaken
Assuralia
BODYCOTE HIP NV
BOLCKMANS
Brandweervereniging Vlaanderen
BUILDSOFT NV
Controlebureau voor de veiligheid van het bouwwezen
FEDIS
FRISOMAT NV
IEMANTS NV
Investpro
JORIS IDE
Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende, Campus HTI Oostende
Katholieke Hogeschool Sint-Lieven, Technologie Campus Gent, Bouw
KULeuven, Onderwijsbeleid
Mathieu GIJBELS NV
NAV
PROMAT NV
SCIA GROUP NV
STAALINFOCENTRUM
Stubeco
Technisch Centrum der Houtnijverheid
TECHNUM - TRACTEBEL ENGINEERING NV
TNO-DIANA
TRICONSULT NV
VANHOUT NV
VUB, Faculteit Ingenieurswetenschappen

Evaluatie van desinfectietechnieken voor de duurzame beheersing van bacteriën, algen en biofilms in industrieel proceswater 365.715
Hogeschool voor Wetenschap en Kunst, Campus De Nayer -
Departement Industriële Wetenschappen en Technologie - Chemie
KULeuven, Campus Kortrijk - Subfaculteit Wetenschappen
KULeuven, Faculteit Wetenschappen - Dept Biologie - Afd.
Dierenecologie en -systematiek/Lab voor Aquatische Ecologie en
Evolutiebologie

KULeuven, Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen - Dept Microbiële en Moleculaire
Systemen (M²S) - Centrum voor Oppervlaktechemie en Katalyse
KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen - Dept Chemische Ingenieurstechnieken
- CIT - Afd. Chemische en Biochemische Procestechologie en -regeling
KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen - Dept Chemische Ingenieurstechnieken
- CIT - Afd. Toegepaste Fysische Scheikunde en Milieutechnologie
Scientia Terrae vzw
Almeco
ALPHA BVBA
AQUAFIN NV
Brenntag
ECODIS NV
ENPROTECH BVBA
FLEXIDAL BVBA
LABORELEC
MBM BVBA
Mechelse Veilingen CVBA
Noordhoek
Proefstation voor de Groententeelt vzw

<p><i>FAST-PROMOCO: Fast prototyping by model-based hardware/software co-design</i></p> <p>Hogeschool voor Wetenschap en Kunst, Campus De Nayer - Departement Industriële Wetenschappen en Technologie - Electriciteit</p> <p>KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen - Afd. ESAT/PSI - VISICS Rijksuniversiteit Leiden, Faculteit Wiskunde en Natuurwetenschappen - Leiden Institute of Advanced Computer Science UGent, Faculteit Ingenieurswetenschappen - Vakgroep Elektronica en Informatiesystemen (ELIS) - Afd. Parallele Informatiesystemen 3SI SECURITY SYSTEMS DSP Valley OMP NV OTN SYSTEMS NV SkyLogic TRAFICON NV VISYS NV XILINX Benelux BVBA</p>	<p>299.980</p>
<p><i>Actieve gebouwen: woningen als energieleverend systeem</i></p> <p>Hogeschool voor Wetenschap en Kunst, Campus De Nayer - Departement Industriële Wetenschappen en Technologie - Electromechanica</p> <p>Hogeschool voor Wetenschap en Kunst, Sint-Lucas Beeldende Kunst Gent</p> <p>Katholieke Hogeschool Sint-Lieven, Technologie Campus Gent - Departement Industriële Wetenschappen en Technologie - Bouw Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) - Energietechnologieën</p> <p>KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen - Dept Werktuigkunde - Afd. Toegepaste Mechanica & Energieconversie (TME) Wetenschappelijk en Technisch Centrum voor het Bouwbedrijf - Proefstation DARVAN NV NENCO REYNAERS ALUMINIUM NV T3 CVBA VIESSMANN BVBA</p>	<p>420.053</p>
<p><i>Camerasysteem voor valdetectie bij ouderen</i></p> <p>Hogeschool voor Wetenschap en Kunst, Campus De Nayer - Departement Industriële Wetenschappen en Technologie - Informatica</p> <p>Katholieke Hogeschool Kempen, Campus Geel - Departement Industrieel Ingenieur en Biotechniek - Electromechanica</p> <p>KULeuven, Faculteit Geneeskunde - Dept Maatschappelijke Gezondheidszorg - Centrum voor Ziekenhuis- en Verplegingswetenschap</p> <p>KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen - Dept Elektrotechniek (ESAT) - Afd. ESAT-PSI CYPRESS SEMICONDUCTOR CORPORATION Belgium BVBA Dedicated Systems Experts BVBA FYSIM IMEC iNEWiT NV MICROTRON NV TELEVIC NV Vandendriessche Electronics & Engineering bvba VISION4S XenICs NV</p>	<p>371.760</p>

<p><i>Evaluatie van de inzet van snelle pyrolyse voor de opwaardering van organische afvalstromen</i></p> <p>Hogeschool voor Wetenschap en Kunst, Campus De Nayer - Departement Industriële Wetenschappen en Technologie - Onderzoeksgroep Proces- en Milieutechnologie</p> <p>KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen - Dept Chemische Ingenieurstechnieken - CIT - Afd. Chemische en Biochemische Procestechnologie en -regeling BECO Milieumanagement & Advies NV Vlaams Centrum voor Poedertechnologie - VCPT vzw Aquafin nv BTG-BTL Bioliquids BV Capax Environmental services bvba Ecowerf Leysen NV Polow Energy Systems</p>	109.190
<p><i>Gevorderde waterfiltratie met behulp van nanovezels</i></p> <p>Hogeschool West-Vlaanderen - Departement PIH - Chemie UGent, Faculteit Ingenieurswetenschappen - Vakgroep Textielkunde</p> <p>AGFA-GEVAERT NV AZ Zusters van Barmhartigheid BASF ANTWERPEN NV LABORELEC Microsurvey OMIKRON NV Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij West-Vlaanderen Provost Chemical Automation NV Thematisch Netwerk Afvalwaterzuiveringstechnologie Vlaanderen UMICORE NV Vibrating Separation Technologies BVBA</p>	248.804
<p><i>Energie-efficiënter aandrijven van elektrische motoren binnen de machinebouwwereld</i></p> <p>Hogeschool West-Vlaanderen - Departement PIH - Electromechanica FLANDERS MECHATRONICS vzw</p> <p>KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen - Dept Elektrotechniek (ESAT) - Afd. ESAT-ELECTA Leonardo Energy Community UGent, Faculteit Ingenieurswetenschappen - Vakgroep Elektrische Energie, Systemen en Automatisering - Lab voor Elektrische Energietechniek ABB BEKAERT NV - ENGINEERING BOBITEC BVBA BOHEZ CET Motoren PRECISA MOTOREN Rotsaert Machinebouw</p>	274.722
<p><i>Energieoptimalisatie van mobiele hydraulische applicaties</i></p> <p>Hogeschool West-Vlaanderen - Departement PIH - Electromechanica FLANDERS MECHATRONICS Technology Centre vzw</p> <p>Agoria - Mechatronica Belgische Vereniging van Fabrikanten en Invoerders van Materiaal voor Industriële Hydraulica, Pneumatiek en Automatisering AVR BVBA DELVANO NV DV Hydraulics INDUSIGN VANDAELE KONSTRUKTIE NV VB PARTS</p>	270.732

Bi-CYCLE 404.965
Karel de Grote-Hogeschool, Campus KIHA - Departement Industriële Wetenschappen en Technologie - Chemie
Katholieke Hogeschool Sint-Lieven, Technologie Campus Gent - Departement Industrieel Ingenieur - Onderwijseenheid Werktuigbouw UA, Faculteit Wetenschappen - Dept Biologie

SO Kwadraat vzw
UGent, Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen - Vakgroep Biochemische en Microbiële Technologie - Lab voor Microbiële Ecologie en Technologie
ACOCO
ADPO
BB Consult vzw
Desmet-Ballestra
Ecover BELGIUM NV
Emfri Europe
Filtration cvba
GEA Westfalia
Sartorius-stedim
SBAE Industries NV
Value for Technology bvba
Vercaigne Constructies NV

BIOMEL-project: Fermentatieve Productie en Toepassing van Mannosyl Erythritol Lipide Biosurfactants 358.728
Karel de Grote-Hogeschool, Campus KIHA - Departement Industriële Wetenschappen en Technologie - Chemie
UGent, Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen - Vakgroep Biochemische en Microbiële Technologie - Afdeling voor Industriële Microbiologie en Biokatalyse

KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen - Dept Chemische Ingenieurstechnieken - CIT - Afd. Chemische en Biochemische Procestechologie en -regeling
UA, Faculteit Wetenschappen - Dept Biologie - Onderzoeksgroep Polaire Ecologie, Limnologie en Paleobiologie
AVEVE NV
DANONO NV
DE SMET ENGINEERING NV
Dow-Haltermann BVBA
INEOS NV
OLEON NV

Optimalisatie van de biologische zuivering via fuzzy logic regelstrategieën 256.688
Karel de Grote-Hogeschool, Campus KIHA - Departement Industriële Wetenschappen en Technologie - Chemie

AAQUA NV
BESIX Sanotec NV
Commissie Tank Cleaning vzw
Desotec Carbon
Siemens Automation & Drives NV
Wago Kontakttechnik

<p><i>AUTOSAR - Gestandaardiseerde software in voertuigen</i> Karel de Grote-Hogeschool, Campus KIHA - Departement Industriële Wetenschappen en Technologie - Vakgroep ICT</p>	274.263
<p>DSP Valley FLANDERS' DRIVE - Engineering Center FLANDERS MECHATRONICS Technology Centre vzw EASICS NV EIA Electronics LMS International NV Luperco Melexis NV NXP Semiconductors Belgium NV Open License Society vzw Punch Powertrain NV Spicer Off-Highway Belgium Triphase NV Verhaert New Products and Services NV</p>	
<p><i>Implementatie van autotrofe stikstofverwijdering op het digestaat van anaërobe digestors gevoed met slib, mest en andere substraten</i> Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende, Campus KIHVV - Departement Industriële Wetenschappen en Technologie - Chemie Hogeschool West-Vlaanderen - Departement PIH - Chemie</p>	289.782
<p>AKWADOK BVBA CLAREBOUT - POTATOES NV D'ARTA NV EUROFREEZ NV HORAFFROST NV Vibrating Separation Technologies BVBA</p>	
<p><i>OVERAS - Ontwikkeling van meetmethodes en testprocedures voor VERAntwoord schoeisel: onderzoek naar de functionele eenheid van voetondersteuning en dynamische eigenschappen van sport en vrijetijdschoeisel</i> Katholieke Hogeschool Kempen - Mobilab, Centraal onderzoekslaboratorium voor Biomedische- en Revalidatietechnologie</p>	91.033
<p>KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen - Dept Werktuigkunde - Afd. Biomechanica en Grafisch Ontwerpen AFT International RSscan INTERNATIONAL NV SPRONKEN Orthopedie NV Van Haesendonck Ortopedie NV</p>	
<p><i>Rendementsverbetering d.m.v. warmterecuperatie op een co2-koelinstallatie</i> Katholieke Hogeschool Limburg, Campus LUC - Departement Industriële Wetenschappen en Technologie - Electromechanica</p>	290.560
<p>KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen - Dept Werktuigkunde - Afd. Toegepaste Mechanica & Energieconversie (TME) UBF-ACA COLRUYT NV Coolconsult COOLTECH NV DANFOSS GSF bvba HEYNEN NV</p>	

STRES: Secure Techniques for Remote configuration of Embedded Systems. 286.205
Katholieke Hogeschool Limburg, Campus LUC - Departement
Industriële Wetenschappen en Technologie - Electromechanica
Erasmushogeschool Brussel, Campus IHB - Departement Industriële
Wetenschappen en Technologie - Electriciteit
KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen - Dept Elektrotechniek
(ESAT)

Leuven Security Excellence Consortium vzw
CQ-LIN BVBA
Cypress Diagnostics CV
Dedicated Systems Experts BVBA
EASICS NV
NIKO NV
NXP Semiconductors Belgium NV
Open License Society vzw
Q-STAR TEST NV
SEPTENTRIO NV
TELEVIC NV
XILINX Benelux BVBA

*Bezoekersstudies rond de effectiviteit van educatievormen in dierentuinen en
verkenning van de inbreng van technologische innovatie* 76.313
Katholieke Hogeschool Sint-Lieven, Campus HIMM - Departement
Agro- en Biotechnologie

AV Sign
Bailleul Ontwerpbureau
Consortium Licht en Kleur
Costima audio, Video Line
Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde van Antwerpen vzw
UA, Instituut voor Onderwijs- en InformatieWetenschappen

Retail Design en Licht: van Cijfer tot Emotie 314.415
Katholieke Hogeschool Sint-Lieven, Technologie Campus Gent -
Departement Industrieel Ingenieur - Laboratorium voor
Lichttechnologie
Provinciale Hogeschool Limburg - Departement Architectuur en
Beeldende Kunst - Afdeling Interieurarchitectuur

KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen - Dept Elektrotechniek (ESAT) - Afd.
ESAT-ELECTA
PHILIPS NV - Philips Corporate Environmental & Energy Office
Technische Universiteit Delft, Faculteit van het Industrieel Ontwerpen - Vakgroep
Produkt- en Systeemergonomie
VUB, Faculteit Ingenieurswetenschappen - Vakgroep Elektrotechniek en Energietechniek
(ETEC)

System Convergence in Applications of Location Awareness (SCALA) 348.179
Katholieke Hogeschool Sint-Lieven, Technologie Campus Gent -
Departement Industrieel Ingenieur - Onderwijseenheid Elektronica
Artesis Hogeschool Antwerpen, Campus Paardenmarkt - Departement
Industriële Wetenschappen en Technologie - Electronica

DSP Valley
KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen - Dept Elektrotechniek (ESAT) - Afd.
ESAT-TELEMIC
UA, Faculteit Wetenschappen - Dept Wiskunde-Informatica - Onderzoeksgroep
Prestatieanalyse van Telecommunicatiesystemen (PATS)
52M BVBA
ALCATEL-LUCENT BELL NV
AZ Sint-Lucas
BELINTRA NV
DELTRONIC
DSV Solutions
GREENPEAK NV
IBBT
LUMIAD
MEYVAERT GLASS ENGINEERING NV
MYRIADE NV
NIKO NV
PROXIMUS
TELEVIC NV
The 8ighth Day BVBA
TRANSICS NV
Triple Helix

"iGenerator" intelligent energiebeheer bij autonome elektriciteitsgeneratoren 250.664
Katholieke Hogeschool Sint-Lieven, Technologie Campus Gent -
Departement Industrieel Ingenieur - Onderwijseenheid IW&T,
Electromechanica

KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen - Dept Elektrotechniek (ESAT) - Afd.
ESAT-ELECTA
ABB
Constructiehuizen Van Wingen
ELECTRO MECHANIC EQUIPMENT NV
EMROL BVBA
ENERSYS BV
LEROY-SOMER
LINEA TROVATA BIOPOWER NV
LOCQUETTE
SCHNEIDER MGTE
SOCOMECC - Statische voedingen zonder onderbreking
Ysebaert

Verantwoord Verladen 282.386
Katholieke Hogeschool Sint-Lieven, Technologie Campus Gent -
Departement Industrieel Ingenieur - Onderwijseenheid Werktuigbouw

Belgisch Instituut voor Verkeersveiligheid-CARA
Federale Politie - Wegpolitie Wetteren
Federatie van Belgische Transporteurs en logistieke dienstverlening
O.T.M. Belgian Shippers Council
Unie van Zelfstandige Ondernemers
Bachen Rubbens
Carrosserie MOEYERSONS NV
Cavalier
DEVA-KORT
EUROVAN
Hessenatie
Ponet & De Vleeshauer
Transport Van Egdome
UNILIN BVBA
VLSG

Bio-ethanol uit lignocellulose grondstoffen beschikbaar in Vlaanderen 288.600
Katholieke Hogeschool Sint-Lieven, Technologie Campus Gent - Dept
Scheikunde
Hogeschool voor Wetenschap en Kunst, Campus De Nayer -
Departement Industriële Wetenschappen en Technologie - Chemie

KULeuven, Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen - Dept Microbiële en Moleculaire
Systemen (M²S) - Centrum voor Levensmiddelen- en Microbiële Technologie
Ministerie van Economische Zaken - Centraal laboratorium
Ohio State University (OSU) - Department of Food, Agriculture and Biological
Engineering - Biosystems Engineering
Scientia Terrae vzw
Vlaams Interuniversitair Instituut voor Biotechnologie
AVEVE Veevoeding NV
Capax Environmental services
Den Boschkant
EDC Biofortificants
FRANI
FRUTIFRESH NV
Ingenia Consultants & Engineers
NAENEN A&D
PELTRACOM
QUICK Restaurants
VAN REMOORTELE NV
VEGRO-mix

*Ontwikkeling van een detectietest ter confirmatie van de visuele postmortem
diagnose van rundercysticercose* 106.532
Plantijnhogeschool van de Provincie Antwerpen -
Laboratoriumtechnologie, Lerarenopleiding en Voedings- en
dieetkunde

Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen
Instituut voor Tropische Geneeskunde (ITG) - Dept Diergeneeskunde - Unit
Helminthologie
UA, Centrale Diensten - Departement Onderzoek
UA, Faculteit Farmaceutische, Biomedische en Diergeneeskundige Wetenschappen -
Dept Biomedische Wetenschappen - Onderzoeksgroep Microbiologie, Parasitologie en
Hygiëne
BIO A.R.T NV
Boerenbond 1
BOVAS
DiaMed BENELUX NV
Federatie van het Belgische Vlees
Flanders' FOOD
Gentaur Institute
V.V.V.

*Optimalisatie van de informatiestromen en interfaces in de logistieke keten
van KMO's* 332.653
Provinciale Hogeschool Limburg - Departement
Handelwetenschappen en Bedrijfskunde

Innovatiecentrum Limburg
Universiteit Hasselt, Faculteit Toegepaste Economische Wetenschappen - Dept
Bedrijfskunde - Onderzoeksgroep Data Analyse en Modellerings
LABCON Engineering
LOGIS

Risicogebaseerde bodemsanering in de Kempen, gestoeld op een reductie van de mobiliteit en de biobeschikbaarheid van zware metalen in de bodem

330.566

Provinciale Hogeschool Limburg, Campus PIBO - Departement Biotechniek

UGent, Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen - Vakgroep Toegepaste Analytische en Fysische Chemie - Lab Analytische en Toegepaste Ecochemie

Universiteit Hasselt, Faculteit Wetenschappen - Dept Scheikunde-Biologie-Geologie (SBG) - Onderzoeksgroep Milieubiologie

ABO NV

BIOTERRA NV

ECO PROJECTS NV

Eneco Energie International

ENVISAN NV

INNOVA MANURE

IVACO CVBA

Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaamse Gewest

Schauwvlieghe

Bijlage 9 – SBO-Programma

(Lijst: primaire economische finaliteit)

Aanvrager/Projecttitel/Partners	Steun (€)
<p>Flanders Materials Center VZW <i>In Silico Materials Design and experimental validation for novel optical coatings</i></p> <p>UA, Faculteit Wetenschappen - Dept Fysica - Onderzoeksgroep Theoretische Studie der Materie (TSM) UGent, Faculteit Wetenschappen - Vakgroep Subatomaire en Stralingsfysica - Afd. Theoretische Fysica - Kernstructuur Université Catholique Louvain - Unité PCPM</p>	1.807.824
<p>FLANDERS MECHATRONICS Technology Centre VZW <i>Learning Control for Production Machines "LeCoPro"</i></p> <p>KULeuven, Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen - Dept Biosystemen - Afd. Mechatronica, Biostatistiek en Sensoren (MeBioS) KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen - Dept Elektrotechniek (ESAT) - Afd. SCD-SISTA KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen - Dept Werktuigkunde - Afd. Productietechnieken, Machinebouw en Automatisering (PMA) UGent, Faculteit Ingenieurswetenschappen - Vakgroep Elektrische Energie, Systemen en Automatisering - Onderzoeksgroep Synthese, Sturing en Modelleren van Systemen (SYSTeMS) VUB, Faculteit Ingenieurswetenschappen - Vakgroep Elektriciteit (ELEC) VUB, Faculteit Wetenschappen - Vakgroep Computerwetenschappen (DINF) - Computational Modeling Lab (COMO)</p>	2.489.339
<p>Interdisciplinair instituut voor BreedBand Technologie - Onderzoeksgroep geDistribueerde systemen en computerNetwerken <i>SECure Software for Distributed Applications "SEC SODA"</i></p> <p>KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen - Dept Elektrotechniek (ESAT) - Afd. SCD-COSIC</p>	1.624.899
<p><i>Software Technology for Adaptable Distributed Middleware "STADiUM"</i></p> <p>Interuniversitair Micro-ElektronicaCentrum (IMEC) - DEsign technology for integrated Information and Communication Systems (DESICS) VUB, Faculteit Wetenschappen - Vakgroep Computerwetenschappen (DINF) - Onderzoeksgroep Programmeerkunde (PROG)</p>	2.461.576
<p>Interuniversitair Micro-ElektronicaCentrum - Microsystems, Components & Packaging (MCP) <i>Elixir: Self-repairing electronic systems - the quest for zero ppm</i></p> <p>Caeleste BVBA KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen - Dept Elektrotechniek (ESAT) - Afd. ESAT-MICAS</p>	1.662.324

- Interuniversitair Micro-ElektronicaCentrum - NEXT / Bioelectronic Systems Group
Integrated magnetic nanoparticle-enabled imaging of therapeutic cells "iMAGiNe" 1.810.133
 KULeuven, Campus Kortrijk - Interdisciplinair Research Centrum - Lab voor Biocolloïden
 KULeuven, Faculteit Geneeskunde - Dept Medisch Diagnostische Wetenschappen - Afd. Radiologie
 KULeuven, Faculteit Geneeskunde - Interdepartementaal Stamcelinstituut
 KULeuven, Faculteit Wetenschappen - Dept Natuurkunde en Sterrenkunde - Afd. Vastestoffysica en Magnetisme
 Universiteit Hasselt, Faculteit Geneeskunde - Dept Medische Basiswetenschappen (MBW) - Onderzoeksgroep Functionele Morfologie
- KULeuven, Faculteit Geneeskunde Dept Moleculaire en Cellulaire Geneeskunde Afd. Moleculaire Geneeskunde/Lab Neurobiologie en Gentherapie
Neuro-TARGET: Integrated platform for target identification, validation and drug discovery with applications for neurodegenerative diseases 1.810.133
 KULeuven, Centre for Drug Design and Discovery
 KULeuven, Faculteit Wetenschappen - Dept Biologie - Afd. Moleculaire Fysiologie van Planten en Micro-organismen/Lab voor Functionele Biologie
 UA, Faculteit Farmaceutische, Biomedische en Diergeneeskundige Wetenschappen - Dept Biomedische Wetenschappen - Onderzoeksgroep Neurodegeneratieve Hersenziekten - Departement voor Moleculaire Genetica (VIB)
 VUB, Faculteit Geneeskunde en Farmacie - Vakgroep Farmaceutische Wetenschappen - Onderzoeksgroep Farmaceutische Chemie, Analyse van Geneesmiddelen en -kennis (FASC)
- KULeuven, Faculteit Wetenschappen Dept Chemie Afd. Moleculair Design en Synthese
Materials Processing in Ionic Liquids "MAPIL" 2.545.500
 Katholieke Hogeschool Sint-Lieven, Technologie Campus Gent - Departement Industrieel Ingenieur - Afdeling Chemie-Biochemie
 KULeuven, Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen - Dept Microbiële en Moleculaire Systemen (M²S) - Centrum voor Oppervlaktechemie en Katalyse
 KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen - Dept Metaalkunde & Toegepaste Materiaalkunde - MTM - Afd. Chemische Materiaalkunde
 UGent, Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen - Vakgroep Organische Chemie - Afd. Synthese - Chemische Modificatie Hernieuwbare Grondstoffen
- Power-Link, Energiekennisplatform Universiteit Gent
Sunlight - Lipid-based, high value products and renewable energy from microalgae 1.810.135
 KULeuven, Campus Kortrijk - Subfaculteit Wetenschappen - Afd. Levensmiddelenwetenschappen
 UGent, Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen - Vakgroep Biochemische en Microbiële Technologie - Lab voor Microbiële Ecologie en Technologie
 UGent, Faculteit Economie en Bedrijfskunde - Vakgroep Algemene Economie - Centrum Milieueconomie & Milieumanagement
 UGent, Faculteit Wetenschappen - Vakgroep Biologie - Afd. Protistologie en Aquatische Ecologie
 UGent, Faculteit Wetenschappen - Vakgroep Moleculaire Genetica - Dept. Planten Systeem Biologie
 Wageningen Universiteit, Departement Agrotechnologie en oedingswetenschappen - Food & Bioprocess Engineering Group

UGent, Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen Vakgroep Biochemische en Microbiële Technologie Afdeling voor Industriële Microbiologie en Biokatalyse
BIOSURF: Biotechnological Production Platform for new Tailor-made Glycolipid Biosurfactants 1.715.733

UGent, Faculteit Wetenschappen - Vakgroep Biochemie, Fysiologie en Microbiologie - Lab voor Eiwitbiochemie en Eiwitengineering
UGent, Faculteit Wetenschappen - Vakgroep Moleculaire Genetica - Dept. PSB / Afd. Bioinformatics & Evolutionary Genomics

UGent, Faculteit Diergeneeskunde Vakgroep Virologie, Parasitologie en Immunologie Afdeling voor Immunologie van de Huisdieren
Early warning monitoring system for Prediction of disease Outcome and for design of life Saving therapy in sepsis and inflammation "EPOS" 1.715.499

Epsilon-Biotech BVBA
Interuniversitair Micro-ElektronicaCentrum (IMEC) - Microsystems, Components & Packaging (MCP)
KULeuven, Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen - Dept Biosystemen - Afd. M3-BIORES: Meet, Modelleer & Manage Bioresponses
KULeuven, Faculteit Geneeskunde - Dept Acute Medische Wetenschappen - Afd. Intensieve Geneeskunde

UGent, Faculteit Diergeneeskunde Vakgroep Virologie, Parasitologie en Immunologie Lab Virologie
SialoTarg: Advanced vaccines and pharmaceuticals targeted to macrophages via sialoadhesin 1.715.190

Instituut voor Tropische Geneeskunde (ITG) - Departement Microbiologie
Universitair Ziekenhuis Gent - Labo Moleculaire Immunology & Inflammatie - Reumatologie
Universiteit Hasselt, Faculteit Geneeskunde - Dept Medische Basiswetenschappen (MBW) - Lab voor Immunologie (L. Willems-instituut)

VIB-Vlaams Interuniversitair Instituut voor Biotechnologie Dept Moleculaire en Cellulaire Interacties

Novel macrophage and myeloid dendritic cell markers for in vivo imaging and therapy of inflammatory diseases; Inflammation tracking "Inflammatrack" 2.553.963

KULeuven, Faculteit Geneeskunde - Dept Microbiologie en Immunologie - Afd. Immunobiologie
UGent, Faculteit Wetenschappen - Vakgroep Moleculaire Biologie - Afd. Molecular Immunology
VIB-Vlaams Interuniversitair Instituut voor Biotechnologie - Dept Moleculair Biomedisch Onderzoek
VUB, Faculteit Geneeskunde en Farmacie - Vakgroep Basis Medische Wetenschappen - Onderzoeksgroep Fysiologie (FYSP)
VUB, Faculteit Geneeskunde en Farmacie - Vakgroep Klinische Wetenschappen - Onderzoeksgroep Medische Beeldvorming en Fysische Wetenschappen (BEFY)

(Lijst: primaire maatschappelijke finaliteit)

Aanvrager/Projecttitel/Partners Steun (€)

KULeuven, Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen Dept Aard- en Omgevingswetenschappen Afd. Bos, Natuur en Landschap
BIOMase: Optimizing the biomass supply/demand chain for sustainable conversion to energy and chemicals 172.500

- KULeuven, Faculteit Psychologie en Pedagogische Wetenschappen Onderzoekseenheid Pedagogische Wetenschappen □ Onderzoekseenheid Pedagogische Wetenschappen Centrum voor Ervaringsgericht Onderwijs
Teaching in the bed of Procrustus 184.484
UGent, Faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen - Vakgroep Sociologie
VUB, Faculteit Psychologie en Educatiewetenschappen - Vakgroep Onderwijskunde
- KULeuven, Faculteit Wetenschappen Dept Aard- en Omgevingswetenschappen
Multi-party collaboration: the road to innovative solutions for global warming challenges 184.500
Groep T - Internationale Hogeschool Leuven, Campus Vesalius - Departement Industriële Wetenschappen en Technologie - Electriciteit Hogeschool voor Wetenschap en Kunst, Universiteit Brussel - Centrum voor Duurzaam Ondernemen (CEDON)
KULeuven, Faculteit Psychologie en Pedagogische Wetenschappen - Onderzoekseenheid Psychologie - Onderzoeksgroep Arbeids-, Organisatie- en Personeelspsychologie
KULeuven, Faculteit Sociale Wetenschappen - Centrum voor Sociologisch Onderzoek (CESO)
UGent, Faculteit Economie en Bedrijfskunde - Vakgroep Management en Ondernemerschap
Wageningen Universiteit - Public Administration and Policy Group
- UA, Faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen Dept Sociologie Centrum voor Migratie en Interculturele Studies
School, youngsters, parents and neighbourhood: partners in the creation of an optimal school career. 2.287.647
KULeuven, Faculteit Sociale Wetenschappen - Centrum Interculturalisme, Migratie en Minderheden (OE)
KULeuven, Hoger Instituut voor de Arbeid
UGent, Centrum voor Diversiteit en Leren
- UA, Faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen Dept. Sociologie Centrum voor Longitudinaal en Levensloop Onderzoek
Divorce and separation in Flanders. An Analysis of Risk and Enabling Factors, Consequences and Policy Implications 2.411.352
KULeuven, Faculteit Sociale Wetenschappen - Centrum voor Sociologisch Onderzoek (CESO)
UGent, Faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen - Vakgroep Sociologie
Vlaamse Overheid - Dept Dienst voor het Algemeen Regeringsbeleid - Studiedienst van de Vlaamse Regering
VUB, Faculteit Economische, Sociale & Politieke Wetenschappen & Managementschool Solvay - Vakgroep Sociaal Onderzoek - Interface Demography
- UA, Faculteit Toegepaste Economische Wetenschappen Dept. Accounting & Financiering
Effective Governance in private organizations: the influence of multiple stakeholders' incentives on organizational success and the mediating role of governance 185.000
UA, Faculteit Toegepaste Economische Wetenschappen - Dept. Management
UGent, Faculteit Rechtsgeleerdheid - Vakgroep Economisch Recht
VUB, Faculteit Economische, Sociale & Politieke Wetenschappen & Managementschool Solvay - Vakgroep Micro-economics for Profit and Non Profit Sector

UGent, Faculteit Ingenieurswetenschappen Vakgroep Civiele Techniek
CcASPAR: Climate change And Changes in SPAtial structures in Flanders - Research project 1.528.282
 Hogeschool Gent, Campus Melle - Departement Biotechnologische Wetenschappen, Landschapsbeheer en Landbouw - Landschaps- en Tuinarchitectuur
 KULeuven, Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen - Dept Aard- en Omgevingswetenschappen - Afd. Bos, Natuur en Landschap
 STUDIEGROEP OMGEVING CVBA
 UA, Faculteit Wetenschappen - Dept Biologie - Onderzoeksgroep Ecosysteembeheer
 UGent, Faculteit Wetenschappen - Vakgroep Geografie - Afd. Landschapkunde en Milieuzorg
 Vrije Universiteit Amsterdam, Instituut voor Milieuvraagstukken

UGent, Faculteit Ingenieurswetenschappen Vakgroep Informatietechnologie (INTEC) Afd. Acustica
IDEA: Intelligent, Distributed Environmental Assessment 1.694.441
 Erasmushogeschool Brussel, Campus IHB - Departement Industriële Wetenschappen en Technologie - Electriciteit
 UGent, Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen - Vakgroep Toegepaste Wiskunde, Biometrie en Procesregeling
 Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) - Milieutechnologie

UGent, Faculteit Ingenieurswetenschappen Vakgroep Mechanica van Strooming, Warmte en Verbranding Afd. Verbranding, Brand en Brandveiligheid
Fundamental design approaches for improvement of the fire safety in car parks 1.498.670
 Koninklijke Militaire School
 KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen - Dept Werktuigkunde - Afd. Toegepaste Mechanica & Energieconversie (TME)
 Von Karman Institute for Fluid Dynamics (VKI)

UGent, Faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen Vakgroep Sociologie
Innoverend werkgedrag en innoverende arbeidsorganisaties als hefboomen voor de Vlaamse kenniseconomie: een procesmatige multilevel benadering 185.000
 KULeuven, Faculteit Sociale Wetenschappen - Centrum voor Sociologisch Onderzoek
 UGent, Faculteit Psychologische en Pedagogische Wetenschappen - Vakgroep Personeelsbeleid, Arbeids- en Organisationspsychologie

Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek - Integrale Milieusystemen (IMS)
Climate Impact and Air Quality Modelling for Policy Support "CLIMAQS" 2.522.038
 KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen - Dept Elektrotechniek (ESAT) - Afd. SCD-SISTA
 KULeuven, Faculteit Wetenschappen - Dept Aard- en Omgevingswetenschappen - Afd. Fysische en Regionale Geografie
 UA, Faculteit Wetenschappen - Dept Toegepaste Biologische Wetenschappen

Bijlage 10 - LandbouwOnderzoek

Aanvrager/Projecttitel/Partners	Steun (€)
Hogeschool Gent, Campus BME/CTL Departement Biowetenschappen en Landschapsarchitectuur Vakgroep Levensmiddelenwetenschappen en -technologie <i>Predictie van deoxynivalenol-concentraties en Fusarium spp. in graan met regressie-gebaseerde leeralgoritmen</i>	569.509
Bodemkundige Dienst België vzw Provinciaal Onderzoek- en Voorlichtingscentrum voor Land- en Tuinbouw - Provincie West-Vlaanderen UGent, Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen - Vakgroep Toegepaste Wiskunde, Biometrie en Procesregeling	
ILVO - Eenheid PLANT Gewasbescherming <i>Diagnose en preventie van Xanthomonas fragariae in de aardbeiteelt</i>	946.374
Proefcentrum Fruitteelt vzw Proefcentrum Hoogstraten UGent, Faculteit Wetenschappen - Vakgroep Biochemie, Fysiologie en Microbiologie - Lab voor Microbiologie	
ILVO - Eenheid TECHNOLOGIE EN VOEDING Agrotechniek <i>Karakteriseren en evalueren van de fijn stof problematiek in de Vlaamse varkenshouderij met betrekking tot arbeidsveiligheid, diergezondheid en algemene milieuhygiëne</i>	556.929
UGent, Faculteit Diergeneeskunde - Vakgroep Verloskunde, Voortplanting en Bedrijfsdiergeneeskunde - Afd. voor Bedrijfsdiergeneeskunde Varken	
ILVO - Eenheid TECHNOLOGIE EN VOEDING Agrotechniek <i>Ontwikkeling van een bedrijfszekere toepassing van entomopathogene nematoden als bijdrage tot een duurzame insectenbestrijding in de Vlaamse groententeelt</i>	963.186
Provinciaal Onderzoek- en Voorlichtingscentrum voor Land- en Tuinbouw - Industriële Groenten UGent, Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen - Vakgroep Gewasbescherming - Lab voor Fytofarmacie	
ILVO - Eenheid TECHNOLOGIE EN VOEDING Voedselveiligheid <i>Studie van contaminatiepatronen en kiem-gastheer interacties ter beheersing van MRSA bij varkens en andere nutsdieren</i>	593.745
Katholieke Hogeschool Zuid-West-Vlaanderen, Campus Roeselare - Dept Verpleegkunde & Biotechnologie UGent, Faculteit Diergeneeskunde - Vakgroep Pathologie, Bacteriologie en Pluimveeziekten - Lab Bacteriologie en Mycologie van de Huisdieren	
KULeuven, Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen Dept Biosystemen Afd. Mechatronica, Biostatistiek en Sensoren (MeBioS) <i>Ontwikkeling van een kennisgebaseerd kwaliteitssysteem voor aardbei</i>	998.125
Proefcentrum Fruitteelt vzw Proefcentrum Hoogstraten Provinciaal Proefcentrum voor de Groenteteelt vzw (PCG) Vlaams Centrum voor Bewaring van Tuinbouwproducten	

- KULeuven, Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen Dept Biosystemen Afd. M3-BIORES: Meet, Modelleer & Manage Bioresponies
On-line monitoring en model-gebaseerd adviessysteem voor 'just-on-time' N-bemesting in vollegrondsgroententeelt 813.843
 Proefstation voor de Groententeelt vzw
 Provinciaal Onderzoek- en Voorlichtingscentrum voor Land- en Tuinbouw - Industriële Groenten
 Provinciaal Proefcentrum voor de Groenteteelt vzw (PCG)
- KULeuven, Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen Dept Biosystemen Afd. Plantenbiotechniek
Engineering van het antioxidant metabolisme in appelvruchten voor een verminderde gevoeligheid voor bewaarziekten en een verhoogde functionele voedingswaarde 815.719
 KULeuven, Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen - Dept Biosystemen - Afd. Mechatronica, Biostatistiek en Sensoren (MeBioS)
 Proefcentrum Fruitteelt vzw
- ProefCentrum voor Sierteelt
Bloeiregulatie en -kwaliteit bij azalea: interactie tussen genetische, fysiologische en teeltgebonden factoren 908.545
 ILVO - Eenheid PLANT - Toegepaste Genetica en Veredeling
 UGent, Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen - Vakgroep Plantaardige Productie - Afd. In vitro Biotechnologie & Tuinbouw
- Provinciaal Proefcentrum voor de Groenteteelt vzw (PCG)
Geïntegreerde aanpak van valse meeldauw (Bremia lactucae) in de teelt van zware kropsla onder glas door kennis van epidemiologie 760.422
 Proefstation voor de Groententeelt vzw
 Provinciaal Onderzoek- en Voorlichtingscentrum voor Land- en Tuinbouw - Provincie West-Vlaanderen
 UGent, Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen - Vakgroep Gewasbescherming - Lab voor Fytopathologie
- UGent, Faculteit Diergeneeskunde Vakgroep Farmacologie, Toxicologie, Biochemie en Orgaanfysiologie
Invloed van Fusarium toxines op de darmgezondheid bij het varken in het kader van de ontwikkeling van bestrijdingsmaatregelen 633.080
 UGent, Faculteit Diergeneeskunde - Vakgroep Pathologie, Bacteriologie en Pluimveeziekten - Lab Bacteriologie en Mycologie van de Huisdieren
- Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) Energietechnologieën
SmartKas: rendabel ecofysiologisch-energetisch telen in een intelligent gecontroleerde kasomgeving 1.188.794
 Kempisch Vormingscentrum voor Land- en Tuinbouw-Kempisch Instituut voor Land- en Tuinbouwonderzoek
 Proefcentrum Hoogstraten
 Proefstation voor de Groententeelt vzw
 UGent, Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen - Vakgroep Toegepaste Ecologie en Milieubiologie - Lab voor Plantecologie

Bijlage 11 – TBM-programma

Aanvrager/Projecttitel/Partners	Steun (€)
<p>KULeuven, Faculteit Geneeskunde Dept Acute Medische Wetenschappen Afd. Intensive Geneeskunde <i>Tight glycaemic control with intensive insulin therapy in critically ill children: impact on acute and long-term outcome</i></p>	750.000
<p>KULeuven, Faculteit Geneeskunde Dept Maatschappelijke Gezondheidszorg Academisch Centrum voor Huisartsgeneeskunde <i>Phase III randomized chemoprevention study of Selenium on the recurrence of Non-invasive Bladder cancer</i></p>	367.400
<p>KULeuven, Faculteit Geneeskunde - Dept Heelkunde - Afd. Urologie University of Birmingham - Department of Public Health and Epidemiology</p>	
<p>KULeuven, Faculteit Geneeskunde Dept Medisch Diagnostische Wetenschappen Afd. Nucleaire Geneeskunde <i>Evaluating diagnostic challenges in the management of neuroendocrine tumors and implementing the therapeutic approach of peptide receptor radionuclide therapy</i></p>	750.000
<p>KULeuven, Faculteit Farmaceutische Wetenschappen - Dept Farmaceutische Wetenschappen - Lab voor Radiofarmacie KULeuven, Faculteit Geneeskunde - Dept Maatschappelijke Gezondheidszorg - Leuvens Biostatistiek en Statistische Bioinformatica Centrum KULeuven, Faculteit Geneeskunde - Dept Medisch Diagnostische Wetenschappen - Afd. Morfologie en Moleculaire Pathologie KULeuven, Faculteit Geneeskunde - Dept Oncologie - Afd. Experimentele Radiotherapie KULeuven, Faculteit Geneeskunde - Dept Pathofysiologie - Afd. Hepatologie Universitair Ziekenhuis Leuven - Medisch Diagnostische Wetenschappen - Radiologie</p>	
<p>KULeuven, Faculteit Geneeskunde Dept Pathofysiologie Afd. Gastro-enterologie <i>Imaging for early response prediction to EGF-receptor blocking monoclonal antibodies in combination therapy for colorectal cancer</i></p>	726.841
<p>KULeuven, Faculteit Geneeskunde - Dept Oncologie - Afd. Experimentele Radiotherapie Sint Augustinusziekenhuis, Iridium Kankernetwerk - Oncologisch Centrum VAG Universitair Ziekenhuis Antwerpen - Oncologie</p>	
<p>KULeuven, Faculteit Geneeskunde Dept Vrouw & Kind Afd. Vrouw <i>Multicentre prospective assessment study on the pre-operative characterisation of ovarian tumours based on predictive computer models</i></p>	571.085
<p>KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen - Dept Elektrotechniek (ESAT) - Afd. SCD-SISTA Ziekenhuis Oost-Limburg, Campus Sint-Jan - Dienst Gynaecologie, Verloskunde, Fertiliteit - IVFlabo</p>	

<p>KULeuven, Faculteit Geneeskunde Dept Vrouw & Kind Afd. Vrouw <i>Prenatal evaluation and stimulation of lung development for severe pulmonary hypoplasia : a clinical programme</i></p> <p>Universitair Ziekenhuis Leuven - Medisch Diagnostische Wetenschappen - Radiologie Universitair Ziekenhuis Leuven, Gasthuisberg - Neonatal Intensive Care Unit</p>	374.235
<p>UGent, Faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen Vakgroep Inwendige Ziekten Afd. Neurologie <i>Novel imaging techniques to localise the epileptogenic zone in patients with refractory epilepsy</i></p> <p>UGent, Faculteit Ingenieurswetenschappen - Vakgroep Elektronica en Informatiesystemen (ELIS) - Afd. Medische Beeld- en Signaalverwerking (MEDISIP) Universitair Ziekenhuis Gent - Neuroradiology - GIFMI Université Libre de Bruxelles - Pediatric Neurology Department - Laboratoire de Cartographie Fonctionnelle Cérébrale (LCFC)</p>	379.500
<p>Universitair Ziekenhuis Antwerpen Dienst Neurologie <i>Detection of nocturnal epileptic convulsions in pediatric patients based on accelerometers</i></p> <p>Katholieke Hogeschool Kempen, Campus Geel - Departement Industrieel Ingenieur en Biotechniek - Electromechanica KULeuven, Faculteit Geneeskunde - Dept Vrouw & Kind - Afd. Kind KULeuven, Faculteit Ingenieurswetenschappen - Dept Elektrotechniek (ESAT) - Afd. SCD-SISTA</p>	295.460
<p>Universitair Ziekenhuis Brussel FOBI Laboratory of Hormonology & Tumormarkers <i>Optimize clinical in-vitro maturation of oocytes by Translational Molecular Research</i></p> <p>Universitair Ziekenhuis Brussel - Center for Reproductive Medicine- Obstetrics & Gynaecology Universitair Ziekenhuis Brussel - Center for Reproductive Medicine-Laboratory of Assisted Reproduction</p>	606.740
<p>Universitair Ziekenhuis Gent Dienst Ademhaling Afd. Longziekten <i>The AZISAST study: the AZIthromycin in Severe ASThma study</i></p> <p>AZ Groeninge Kortrijk - Respiratory diseases AZ Middelheim Antwerpen - Respiratory Diseases AZ Sint Jan - Respiratory Diseases KULeuven, Faculteit Geneeskunde - Dept Medisch Diagnostische Wetenschappen - Afd. Radiologie KULeuven, Faculteit Geneeskunde - Dept Pathofysiologie - Afd. Pneumologie Onze Lieve Vrouw Ziekenhuis Aalst - Respiratory Diseases UGent, Faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen - Vakgroep Maatschappelijke Gezondheidskunde</p>	685.950
<p>Universitair Ziekenhuis Gent Respiratory Medicine <i>Randomised trial of resistance training in radically treated lung cancer patients</i></p> <p>UGent, Faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen - Vakgroep Inwendige Ziekten - Afd. Pneumologie</p>	484.995

Lijst met afkortingen

6CP	Six Countries Programme
AAL	Ambient Assisted Living
BAP	Bijzonder Academisch Personeel
BOM	Bewaring en Ontsluiting Multimedia
CELTIC	Cooperation for a European sustained Leadership In Telecommunications
CFS	Commissie Federale Samenwerking
CIP	Competitiveness and Innovation Framework Programme
CO	Collectief Onderzoek
COG	Centrale OverlegGroep
DTO	Duurzame Technologische Ontwikkeling
EC	Europese Commissie
EEN	Enterprise Europe Network
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
EIS	Europese InnovatieStimulering
ERA	European Research Area
EVA	Extern Verzelfstandigd Agentschap
EWI	Economie, Wetenschap en Innovatie
FIT	Flanders Investment and Trade
FLAMAC	FLAnders MAterials Centre
FMTC	Flanders' Mechatronics Technology Center
FWO	Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek
GBO	Gemeenschappelijk BasisOnderzoek
GBOU	Generisch BasisOnderzoek aan de Universiteiten
GOK	Gesplitst OrdonnanceringsKrediet
GTA	Grondig Technologisch Advies
GVK	Gesplitst VastleggingsKrediet
HOBUE	Hoger Onderwijs Buiten de Universiteit
IBBT	Interdisciplinair instituut voor BreedBand Technologie
ICON	Interdisciplinair Coöperatief ONderzoek
IE	Industriële Eigendom
ILVO	Instituut voor Landbouw- en VisserijOnderzoek
IMEC	Interuniversitair Micro-Elektronica Centrum
IN	Innovatienetwerk e-Nieuwsbrief
IncGEO	Incubatiepunt GEO-informatie
IOF	Industrieel OnderzoeksFonds
IPC	Interne PreventieCommissie
IRC's	Innovation Relay Centres
ISBO	Interdisciplinair Strategisch BasisOnderzoek
ITEA	Information Technology for European Advancement
JTI	Joint Technology Initiatives
KMO	Klein en Middelgrote Onderneming
LO	LandbouwOnderzoek
LuRu	Lucht- en Ruimtevaart
M&A	Monitoring&Analyse
MEDEA	Micro-Electronics Development for European Applications
MIP	Milieu- en energie Innovatie Platform
NCP	National Contact Point
O&O	Onderzoek&Ontwikkeliing
OZM	OnderZoeksMandaten
PCS	Port Community Services
PMV	ParticipatieMaatschappij Vlaanderen
RFID	Radio Frequency IDentification
RIS	(sub)Regionale InnovatieSamenwerkingsverband
SB	SpecialisatieBeurzen
SBO	Strategisch BasisOnderzoek

SIM	Strategisch Initiatie Materialen
TAFTIE	The Association For Technology Implementation in Europe
TBM	Toegepast Biomedisch onderzoek met een primair Maatschappelijke finaliteit
TD	Technologische Dienstverlening
TETRA	TEchnologie TRAnsfer
TIS	Thematische InnovatieSamenwerkingsverband
VCP	Vlaams ContactPunt
VIA	Vlaanderen In Actie
VIB	Vlaams interuniversitair Instituut voor Biotechnologie
VIL	Vlaams Instituut voor de Logistiek
VIM	Vlaams Instituut voor de Mobiliteit
VIN	Vlaams InnovatieNetwerk
VINNOF	Vlaams INNOVatieFonds
VIS	Vlaamse InnovatieSamenwerkingsverband
VITO	Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek
VLAO	VLaams Agentschap Ondernemen
VRWB	Vlaamse Raad voor WetenschapsBeleid
VTE	VoTijds Equivalenten
WECOM	Welzijns- en EmancipatieCOMmissie
ZAP	Zelfstandig Academisch Personeel

www.iwt.be

IWT

Bischoffsheimlaan 25

B-1000 Brussel

Tel. + 32 (0) 2 209 09 00

Fax + 32 (0) 2 223 11 81

info@iwt.be

www.iwt.be